E mau Tamarii Tamahine

i roto i To'u Basileia

TE AAMU E TE OHIPA
A TE SOTAIETE TAUTURU

FATUHIA TEIE BUKA E:

.....

Oia mau ta'u e parau atu nei ia oe na, ua riro ratou atoa o tei farii i ta'u nei evanelia ra ei mau tamarii tamaroa e ei mau tamarii tamahine hoi i roto i to'u nei basileia.

Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:1

E MAU TAMARII TAMAHINE

i roto i To'u Basileia

TE AAMU E TE OHIPA
A TE SOTAIETE TAUTURU

Nene'ihia e
Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei
Salt Lake City, Utah

TE MAU TUMU NO TE

SOTAIETE TAUTURU

Faarahi i te faaroo e te
parau-tiʻa o te taata iho

Haapuai i te mau utuafare
e te mau nohoraa

Maʻimi e e tauturu i te
feia tei roto i te fifi

© 2010 na Intellectual Reserve, Inc.
Faturaa paruruhia.
Nene'ihia i te mau Hau Amui no Marite
Printed in the United States of America

Parau faati'a no te reo peretane: 10/11.
Parau faati'a no te iritiraa: 10/11.
Iritiraa no *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society*
Tahitian.
06500 895

Tabula ohipa

OMUARAA PARAU	Te hoê Parau poro'i na te Peresideniraa Matamua	ix
OMUARAA PARAU	« Te Tahi Mea Maere Mau »	xi
PENE 1	Sotaiete Tauturu: Hoê Faaho'i-faahou-raa mai o te hoê Hoho'a Tahito	1
PENE 2	« Te Tahi Mea Maitai A'e »: Te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo	11
PENE 3	« A Ati atu i te mau Fafauraa »: Te Faaru'eraa i te fenua, Te Tereraa e te Faati'araa i te Vahi Nohoraa.	31
PENE 4	« Te Hoê Vahi Ohiparaa Aano e te Ateatea »	45
PENE 5	« E Ore Roa te Aroha e Mou »	69
PENE 6	Te Hoê Taatiraa a te mau Tuahine na te Ao Taatoa	91
PENE 7	« Te Paieti mau »: Te Tia'iraa e te Utuuturaa na roto i te Hahaereraa a te mau Tuahine hahaere	115
PENE 8	Te mau Haamaitairaa o te Autahu'araa no te Taatoaraa: Te Hoê Tu'atiraa Mutu ore e te Autahu'araa	141
PENE 9	« E mau Tia'i no te Utuafare »: Haamauraa, Aupururaa, e Parururaa i te Utuafare	163
	Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei	186
PENE 10	« A Ora mai te Au i To Outou Haamaitairaa »	189

Te mau Oro'a Faufaa Rahi tei Tupu i roto i te Aamu o te Sotaiete Tauturu 204

Te mau nota 208

Tabula o te mau Hoho'a 216

Faahororaa 223

Te Hoê Parau poro'i na te Peresideniraa Matamua

E te mau Tuahine here e:

Ei tapa'o haamauruururaa no te mau haamaitairaa a te Sotaiete Tauturu i roto i te oraraa o te mau melo no te Ekalesia, ua arata'i matou i te faaineineraa no te buka *E Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu.* Te pure nei matou e e riro teie buka ei hoê haamaitairaa no outou e te feia atoa ta outou e haamaitai.

Te faaite nei matou i to matou here e to matou faahiahia ia outou e te ite nei matou e e mau tamarii tamahine herehia outou na te Metua i te Ao ra e e mau pĭpĭ itoito outou na te Fatu ra ia Iesu Mesia. E tufaa outou no te hoê autuahineraa rahi na te ao taatoa nei. Ma te arata'ihia e ta outou parau tumu, « E ore roa te Aroha e mou », te tauturu nei outou i te haapuai i te mau utuafare e i te patu i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei.

Te faaitoito nei matou ia outou ia tai'o i teie buka e ia faati'a i te mau parau mau mure ore e te mau hi'oraa maitai i roto i teie buka no te haamaitai i to outou mau oraraa.

Te faaite papû atu nei matou e ua faaho'i mai te Fatu i te îraa o te evanelia na roto i te Peropheta Iosepha Semita e ua riro te Sotaiete Tauturu ei hoê tufaa faufaa rahi no taua faaho'iraa ra. E faufaa ai'a hanahana ta te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu. Te pure nei matou e e riro teie buka ei rave'a faufaa rahi no te faaherehereraa i taua faufaa ai'a ra.

Te Peresideniraa Matamua

OMUARAA PARAU

« Te Tahi mea Maere Mau »

Mai ia Maria e Mareta i roto i te Faufaa Apî, te tavini nei te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ei mau pǐpǐ haapa'o maitai na Iesu Mesia.

I roto i te apooraa matamua a te Sotaiete Tauturu ua parau te Tuahine Emma Semita, « E rave tatou i te tahi mea maere mau ». E parau mau ta'na. Ua î te aamu o te Sotaiete Tauturu i te mau hi'oraa o te mau vahine tei rave faaoti i te mau mea maere mau na roto i to ratou faaohiparaa i te faaroo i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia. Ua haamauhia te Sotaiete Tauturu no te tauturu ia faaineine i te mau tamarii ta-mahine a te Atua no te mau haamaitairaa no te ora mure ore. Te mau tumu ohipa a te Sotaiete Tauturu o te faarahi ïa i te faaroo e te parau-ti'a

o te taata iho, te haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e te horoʻaraa i te tauturu na roto i te maʻimiraa e te tautururaa i tei roohia i te fifi. E faatupu te mau vahine i teie mau tumu ohipa na roto i to ratou imiraa, te fariiraa e te ohiparaa i te heheuraa no ratou iho i roto i to ratou mau piiraa e i roto i to ratou iho oraraa.

E ere teie buka i te hoê aamu no te mau mea i tupu, e ere atoa te hoê tamataraa ia horoʻa i te hoê hiʻoraa no te mau mea atoa ta te Sotaiete Tauturu i faaoti. E horoʻa mai râ teie buka i te hoê tuatapaparaa no te ohipa hanahana a te Sotaiete Tauturu. Na roto i te mau aamu, te mau ohipa tei tupu i te mau taata, te mau papaʻiraa moʻa, e te mau parau a te mau peropheta no te mau mahana hopea nei e a te feia faatere no te Sotaiete Tauturu, te haapii mai nei teie buka no niʻa i te mau hopoiʻa e te mau raveʻa tei horoʻahia i te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei i roto i te faanahoraa no te oaoa a te Metua i te Ao ra.

No teaha e tuatapapa ai i te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu ?

Ua parau te Peresideni Spencer W. Kimball, te ahuru ma piti o te Peresideni no te Ekalesia, « Ua ite tatou e te mau tuahine tei mauruuru hohonu i te mau mea no mutaa iho e faaineine ïa ratou i te hoê ananahi parau-tiʻa » E nehenehe te hoê tuatapaparaa i teie buka e tauturu i te mau vahine ia faarahi i to ratou mauruuru no te mau mea no mutaa iho e to ratou ite no to ratou faufaa aiʻa varua.

E haapii mai te aamu o te Sotaiete Tauturu i te tiʻaraa hanahana e te faufaa hopea ore o te mau tamarii tamahine a te Atua. E aamu tei î i te Varua no te mau vahine puai, te haapaʻo e

E tauturu ta ratou iho tuatapaparaa i te mau vahine ia haapii mai i ta ratou mau hopoiʻa i roto i te basileia o te Atua.

te manaʻo tae tei tavini ma te ore i itehia e te taata. Na roto i te hoê tuatataparaa i teie aamu, e nehenehe ïa i te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei ia ite e ua ite to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii tamahine, e te here nei Oia ia ratou, e te horoʻa nei Oia ia ratou i te mau hopoiʻa moʻa, e te aratʻi nei Oia ia ratou a rave faaoti ai ratou i taua mau hopoiʻa ra. I roto i ta ratou mau tautooraa, ua tahoê te mau vahine o te Ekalesia i te mau tane tei mau i te autahuʻaraa no te patu i te basileia o te Atua i niʻa i te fenua nei e no te haapuai i te mau utuafare no Ziona.

Te tuatapaparaa a te taata iho no *Te Mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia*

Eita te faufaa o teie buka e itehia i roto i te mau taiʻo mahana e te mau haapapûraa, i roto râ i te mau tumu ohipa, te mau ture, e te mau hohoʻa ta te buka e haapii mai. A taiʻo ai ratou e a faahiti pinepine ai ratou i teie buka, e ite ïa te mau tuahine tataʻitahi no te Sotaiete Tauturu e te faufaa aiʻa a te Sotaiete Tauturu e ere noa ïa no niʻa i te mau vahine tei ora i mutaa ihora, no niʻa atoa râ i te mau vahine na te ao taatoa nei i teie mahana o te rave e o te haapaʻo i te mau fafauraa. E nehenehe teie iteraa e tauturu i te mau tuahine ia imi i te faaûruraa na roto mai i te mau mea i mutaa ihora e ia ite i te hau a faaruru ai ratou i to ananahi.

E nehenehe te mau haapiiraa, te mau aamu e te mau hohoʻa i roto i te buka e arataʻi i te mau tuahine ia haamau i te mau mea matamua roa e te mau peu i roto i to ratou mau oraraa o te tauturu ia ratou ia faarahi i te faaroo e to ratou iho parau-tiʻa, ia haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e ia imi e ia tauturu i te feia tei roto i te fifi.

Ua parau te Tuahine Belle S Spafford, the iva o te Peresideni Rahi o te Sotaiete Tauturu: « Te tiʻaturi nei au e e mea maitai ia hiʻopoʻa te vahine i teie mahana i te mau mea auhia e ana, ia faito i te mau faaoaoaraa ta'na e rave nei, e i muri iho ia rave i te mau taahiraa no te faaohie i to'na oraraa, ma te tuu i mua roa te mau mea faufaa rahi, ma te haapuai i te mau mea i reira te mau utuʻa maitai rahi roaʻe e maoro roaʻe e noaa ai, e ma te faaore i te mau mea faufaa ore ».[3]

A haapii ai ratou mai roto mai i te aamu o te Sotaiete Tauturu, e nehenehe i te mau tuahine ia ite i te mau hohoʻa, te mau faaiteraa, e te mau ture faufaa mau no ratou. Ma te faaûruhia e teie nei mau iteraa e te mau haapiiraa a te mau peropheta tahito e no te mau mahana hopea nei, e nehenehe ta te mau tuahine e imi, e farii, e ohipa mai te au i te heheuraa ta ratou iho e farii. E nehenehe ta ratou e farii i te arataʻiraa a tutava ai ratou ia riro ei nunaa ta te Fatu e hinaaro ia ratou ia riro e ia rave i te mau mea Ta'na e hinaaro ia ratou ia rave.

E nehenehe ta te mau tuahine e haamaitai te tahi i te tahi a tuatapapa ai ratou i te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu.

E nehenehe ta te mau tuahine e ite i te faaitoitoraa i roto i te mau parau a Alama: « Na roto i te mau mea iti e te papû ra e faatupuhia'i te mau mea rarahi ».[4] Na te mau mea iti e te papû ta ratou e rave faaoti e tauturu ia ratou ia ite e nahea te Fatu e haapuai ai ia ratou e e arata'i ai i to ratou oraraa.

Te tuatapaparaa i te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu e Vetahi ê.

E riro teie buka ei rave'a faufaa rahi no te tauturu i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia haapii amui i te mau Sabati e i te tahi atu mau mahana no te hebedoma. No te imi i te haamaramaramaraa no ni'a i te haapiiraa i roto i te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu, e nehenehe ta te feia faatere no te Sotaiete Tauturu paroita e te amaa e hi'o i roto i te buka arata'i e i ni'a i te itenati LDS.org No te imi i te haamaramaramaraa papû no te faaohiparaa i teie buka i roto i te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu, e nehenehe ïa ta ratou e haere atu i ni'a i te itenati LDS.org e ia hi'o i te tahi atu mau arata'iraa tei nene'ihia e te Ekalesia.

Ua opuahia e ia haere atu te mana no teie buka i rapae atu i te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu. E nehenehe ta te mau utuafare ia tuatapapa e ia aparau amui i te mau hoho'a e te mau haapiiraa i roto i te buka. E nehenehe ta te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e faaiteite i te buka i to ratou mau hoa. E nehenehe i te mau melo no te Ekalesia no te mau huru faito matahiti atoa e faaohipa i te buka ei faahororaa i roto i te mau haapiiraa, te mau a'oraa e te mau apooraa.

Haamauruururaa

Te faaite nei te feia tei faaineine i teie buka no te nene'iraa i to ratou mauruuru ia Lucile C. Tate e to'na fetii tamahine Elaine R. Harris, tei piihia e tei faataahia i te matahiti 1996 no te papa'i i te hoê aamu tei ore i nene'ihia no ni'a i te Sotaiete Tauturu. Ua tape'ahia ta raua ohipa ei materia tauturu haapiiraa i roto i te

mau parau tuatapaparaa a te Ekalesia. Na ta raua tautooraa no te papaʻi i niʻa i te oraraa o te mau peresideni faatere no te Sotaiete Tauturu e te mau oroʻa rahi i roto i te Sotaiete Tauturu i faanaho mai i te niu no teie buka.

Te haamauruuru-atoa-hia nei te mau taata i muri nei: Susan W. Tanner, tei faataahia i te matahiti 2009 no te papaʻi i te taatoaraa o te aamu matamua no te Sotaiete Tauturu no te taatoaraa o te Ekalesia, ma te faaohiparaa i te ohipa a te Tuahine Tate e te Tuahine Harris ei niu; te mau papaʻi veʻa faatere e te feia faa-naho, tei haru mai i te varua ta teie buka e riro mai e o tei haa itoito no te faatupu i te reira; te tahi atu feia papaʻi, te feia tei horoʻa mai i te mau manaʻo, e te feia papaʻi aamu, o tei faaitehia na roto i te mau faahitiraa no ta ratou papaʻiraa tei neneʻihia i roto i te mau nota i te hopea o teie buka.

I te hopea, eita roa teie aamu e noaa i te papaʻihia maori râ na roto i te faaroo, te haapaʻo e te taviniraa a te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i te aamu o te Ekalesia.

PENE 1

Sotaiete Tauturu

Hoê Faahoʻi-faahou-raa mai o te hoê Hohoʻa Tahito

Noa'tu e no teie tau te iʻoa, te faanahonahoraa râ e mea tahito ïa. Ua parauhia tatou e to tatou peropheta tei taparahi-pohe-hia e ua vai na te hoê â faanahonahoraa i roto i te ekalesia i mutaa ihora.

Eliza R. Snow

PENE 1

Sotaiete Tauturu

Hoê Faahoʻi-faahou-raa mai o te hoê Hohoʻa Tahito

I roto i ta'na taviniraa i roto i te tahuti nei, ua faaite te Faaora i te hoê here taaê e te manaʻo tapitapi no te mau vahine. Ua parau o Elder James E. Talmage no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, « Te Aito rahi roaʻe i te ao nei no te vahine e te tiʻaraa vahine o Iesu Mesia ïa ».[1]

Ua haapii te Faaora i te mau vahine e rave rahi e i te vahine tataʻitahi, i niʻa i te puromu e i te pae tatahi, i te apoo pape e i to ratou mau nohoraa. Ua faaite oia i te here e te hamani maitai ia ratou e ua faaora ia ratou e te mau melo o to ratou mau utuafare. Ua faatiʻa oia na roto i te mau parabole e rave rahi te mau aamu no te mau vahine e rave ra i te mau ohipa matauhia. Ua faaite oia i to'na matau i te oraraa o te mau vahine e ua tatara mai i te mau haapiiraa no te evanelia mai roto mai i ta ratou mau ohipa i te mau mahana atoa. Ua faaore Oia i ta ratou mau hara. Ua heva Oia e o ratou. E aroha to'na no ratou i roto i to ratou huru oraraa taaê ei mau tamahine, mau vahine faaipoipo, mau vahine faaea i te fare, mau metua vahine e e mau vahine ivi. Ua mauruuru oia ia ratou e ua faahanahana ia ratou.

E tae noa'tu i roto i te mauiui rahi i niʻa i te satauro, ua faaite te Faaora i to'na manaʻo peʻapeʻa no To'na metua vahine, tei riro mai te hoê vahine ivi o te tiʻa ia haapaʻohia.[2] E te taata matamua Ta'na i fâ atu i muri aʻe i To'na Tiʻa-faahou-raa e vahine ïa.[3]

Mau Pĭpĭ Vahine i roto i te Faufaa Apî

Noa'tu e mea iti roa tei itehia no niʻa i te hoê faanahonahoraa a te mau vahine i roto i te Faufaa Apî, te faaite nei te mau tapaʻo e ua riro te mau vahine ei tufaa faufaa rahi i roto i te ohipa a te Faaora. Tei roto i te Faufaa Apî te mau aamu no te mau vahine, tei itehia e tei ore i itehia, tei faaohipa i te faaroo ia Iesu Mesia, tei haapii e tei ora i Ta'na mau haapiiraa, e tei faaite i to ratou iteraa papû no niʻa i Ta'na ohipa, Ta'na mau semeio e To'na hanahana. Ua riro teie mau vahine ei mau pĭpĭ hiʻoraa maitai e ei feia ite faufaa rahi i roto i te ohipa no te faaoraraa.

Ua tere te mau vahine na muri ia Iesu e Ta'na na Ahuru ma Piti Aposetolo. Ua horoʻa ratou i ta ratou taoʻa no te tauturu i Ta'na ohipa. I muri

a‘e i To’na poheraa e te Ti‘a-faahou-raa, ua tamau noa te mau vahine i te riro ei mau pǐpǐ haapa‘o maitai. Ua farerei e ua pure amui ratou e te mau Aposetolo. Ua horo‘a ratou i to ratou mau vahi nohoraa ei mau vahi haaputuputuraa no te mau melo o te Ekalesia. Ua rave itoito ratou i te ohipa no te faaoraraa i te mau varua, i te pae tino e te pae varua.

Ua riro o Mareta e to’na tuahine o Maria ei mau hi‘oraa no te mau pǐpǐ vahine i roto i te Faufaa Apî. Tei roto ia Luka 10 te hoê parau no to Mareta iritiraa i to’na fare ia Iesu. Ua tavini oia i te Fatu ma te haapa‘o i To’na mau hinaaro

« Ua farii maira Mareta ia [Iesu] i roto i to’na ra fare ». Ua parahi Maria « i te pae avae o Iesu i te farooraa i ta’na parau » (Luka 10:38–39).

pae tino, e ua parahi o Maria i te pae avae o te Fatu e ua faaroo i Ta’na mau haapiiraa.

I te hoê tau ua titauhia te mau vahine ia tavini noa i te pae tino, ua haapii te Faaora ia Mareta e ia Maria e nehenehe atoa ta te mau vahine e rave i te ohipa pae varua i roto i Ta’na ohipa. Ua ani Oia ia raua ia riro ei mau pǐpǐ Na’na e ia fana‘o i te faaoraraa, « taua mea ti‘a ra » o te ore roa e rave-ê-hia’tu ia raua.[4]

Ua riro mai o Maria e o Mareta ei nau taata ohipa i roto i te taviniraa a te Fatu i roto i te tahuti nei. I muri mai i roto i te Faufaa Apî te tai‘o nei tatou i te iteraa papû puai o Mareta no ni‘a i te huru atuaraa o te Faaora. I roto i te hoê aparauraa e o Iesu, ua parau oia, « Ua faaroo vau e o oe te Mesia te Tamaiti a te Atua o te haere mai i te ao nei ra ».[5]

E rave rahi atu mau pǐpǐ vahine tei tere na muri ia Iesu e te Tino Ahuru ma Piti, ma te haapii mai na roto mai Ia’na i te pae varua, e ma te tavini Ia’na i te pae tino. Ua papa‘i o Luka:

« E muri a‘era, haere atura oia [Iesu] na roto i te mau oire e te mau oire rii atoa, i te poro haerea i te parau maitai ra i te basileia o te Atua, oia e te tino ahuru ma piti atoa,

« E e mau vahine hoi i faaorahia i te varua ino e te ma‘i, o Maria i parauhia no Magadala, no roto ia’na na demoni toohitu ra,

« E o Ioane te vahine a Huza e tiaau no Heroda, e o Susana, e o ve toofanu mau vahine ěê hoi, o tei turu mai ïa ia’na i ta ratou ra tao‘a ».[6]

I roto i Ta'na taviniraa i roto i te tahuti nei, ua faaite te Faaora i te hoê here taaê e te mana'o tapitapi no te mau vahine.

E mea papû e ua horo'a teie mau vahine i te tahi tautururaa moni na Iesu e Ta'na mau Aposetolo, e te taviniraa mai te tunuraa i te maa. Taa ê noa'tu i te fariiraa i te utuuturaa a Iesu, te parau oaoa no Ta'na evanelia e te mau haamaitairaa no To'na mana faaora ua utuutu teie mau vahine Ia'na, ma te horo'a'tu i ta ratou tao'a e to ratou faaroo.

Ua papa'i te Aposetolo Paulo no ni'a i te mau vahine, tei tavini i te Feia Mo'a, i roto i to ratou ti'araa i roto i te Ekalesia e na roto i to ratou iho hinaaro. Ua faataa mai ta'na tatararaa no ni'a i te hoê vahine ivi i te mau

« Te faatupuraa i te mau maitai mai to te Mesia o te hoê ohipa e titau rahi nei e te faaea ore, e ere te reira no te taata rave ohipa no te hoê noa tau aore râ no te feia o te ore roa e faatoro ia ratou ».

Spencer W. Kimball

Ensign, *Novema 1978, 105*

tapa'o no te mau vahine e rave rahi i roto i te Ekalesia no mutaa ihora: « E te roo maitai i te parau maitai ra, e i haapii na i ta'na tamarii, e i te maitai na i te taata ĕê, e i horoi na i te avae o te feia mo'a, e i tauturu na i te feia ati ra, e i rave maite na hoi i te mau ohipa maitatai atoa ra ».[7] Ua papa'i atoa Paulo no te mana o te mau vahine ite e te aravihi, paari a'e. Ua a'o oia ia Tito ia faaitoito i te mau vahine paari a'e ia tavini e ia haapii i te mau vahine apî no ni'a i ta ratou ohipa mure ore ei mau vahine faaipoipo e ei mau metua vahine, « ia a'o ratou i te mau vahine apî ra ia aroha i ta ratou mau tane ia aroha hoi i ta ratou mau tamarii ».[8]

Tei roto i te Buka Te Ohipa te hoê aamu no te hoê vahine tei faahoho'a i te mau viretu ta Paulo i faaite. I ora na Tabita, tei parau-atoa-hia o Doreka, i Iopa, i reira oia e nira ai i te ahu no te mau vahine e vai ra i roto i te fifi.

« E te parahi ra te hoê pĭpĭ vahine i Iopa, o Tabita te i'oa (oia hoi Doreka,) e rahi ta taua vahine ra ohipa maitai i rave, e te horo'a hoi i te tao'a.

« E ma'ihia ihora oia i taua pue mahana ra, e pohe atura. …

No te mea râ te fatata noa ra Luda i Iopa, e ite a'era te mau pĭpĭ e, tei reira Petero, ua tono maira ratou e toopiti pue taata e parau ia'na e haere i reira, eiaha e faaroaroa.

« Ua ti'a a'era Petero haere atura ratou atoa. E tae atura oia… ua ti'a noa maira te mau vahine ivi i pihai iho ia'na ma te oto, e te faaiteraa mai i te mau ahu fafao e te ahu pu i hamanihia e Doreka, ia'na i parahi e ratou atoa ra.

« Ua tuu atura Petero ia ratou i rapae, ua tuu ihora i tana turi i raro, pure atura; ua fariu atura i taua tino ra, na ô atura, E Tabita, a ti'a. Araara a'era tana mata, e ite a'era ia Petero, ti'a a'era i ni'a ».[9]

Te faahiti nei te Faufaa Apî i te tahi atu mau vahine faaroo. Ua faaû Perisila e ta'na tane faaipoipo, o Akuila, i to raua ora i te pohe no

Ua « rahi ta Tabita ohipa maitai i rave, e te horo'a hoi i te tao'a « (Te Ohipa 9:36).

te mau Aposetolo e ua horoʻa i to raua fare no te mau rururaa a te Ekalesia.[10] Ua papaʻi Paulo, « Te rahi nei to Akuila raua o Peresila aroha ia outou i te Fatu nei, e to te ekalesia *i roto i to raua ra fare.* »[11]

« Ua ohipa rahi » te hoê vahine o Maria te iʻoa no te mau Aposetolo.[12] Ua bapetizohia te hoê vahine o Litia te iʻoa e toʻna atoa utuafare e ua utuutu i muri iho i te feia tei haapii iaʻna. [13]

E au ra ua mau te hoê vahine o Phebe te iʻoa i te hoê tiʻaraa tavini i roto i te ekalesia i roto i taʻna amuiraa. Ua parau Paulo, « Te tuu atu nei au i to tatou tuahine ia Phebe ia outou na ma te haamaitai, *e diakono no te ekalesia*… ia farii mai outou iaʻna i te Fatu nei, i tei au i te feia moʻa ra, e tauturu mai hoi outou iaʻna i te mau mea atoa e au iaʻna ra; i *tauturu na hoi oia i te taata e rave rahi.* »[14] Te tamau noa nei i teie mahana te huru taviniraa tei horoʻahia e Phebe e te tahi atu mau vahine faahiahia no te Faufaa Apî i roto i te mau melo no te Sotaiete Tauturu, feia faatere, tuahine hahaere, metua vahine, e te tahi atu tei riro ei feia utuutu, aore râ e feia tauturu, i te taata e rave rahi.

Mau Pĭpĭ Vahine i te mau Mahana Hopea nei.

E mea hanahana e te tura, mea hinaarohia e mea faufaa te mau vahine i roto i te Ekalesia no mutaa ihora. Ua tavini ratou ia vetahi ê, ua rahi to ratou iho parau-tiʻa, e ua rave ratou i te ohipa rahi no te faaoraraa i te mau varua.

Ua faahoʻihia mai teie mau hohoʻa i te mau mahana hopea nei na roto i te faanahonahoraa o te Sotaiete Tauturu. Ua parau te Peropheta Iosepha Semita, « Aita roaʻtu te Ekalesia i faanahonaho-maitai-hia e tae noaʻtu ua faanahonahohia te mau vahine ».[15] Ua haapapû faahou mai te Tuahine Eliza R. Snow, te piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i teie haapiiraa. Ua parau oia: « Noaʻtu e mea apî paha te iʻoa, area te faanahonahoraa e mea tahito ïa. Ua parauhia matou e to tatou peropheta tei taparahi-pohe-hia e i vai na taua iho â faanahonahoraa i roto i te ekalesia i mutaa ihora.[16]

Taaê noaʻtu ia Iosepha Semita, ua faaite papû atoa te tahi atu mau peropheta no te mau mahana hopea nei e e tufaa faaûruhia te faanahonahoraa no te Sotaiete Tauturu no te Faahoʻi-faahou-raa mai, na roto i te reira te mau vahine i roto i te Ekalesia i piihiaʻi i roto i te mau tiʻaraa faatere no te tavini te tahi i te tahi e no te haamaitai i te taatoaraa o te Ekalesia. Ua parau te Peresideni Joseph F. Smith, te ono o te Peresideni o te Ekalesia, « Ua faatiʻahia teie faanahonahoraa e te Atua, haamanahia e te raʻi, haamauhia e te raʻi, faataahia e te Atua no te utuutu no te faaoraraa o te mau varua o te mau vahine e o te mau tane ». Teie ta te Peresideni Lorenzo Snow, te pae o te Peresideni o te Ekalesia i parau i te hoê pŭpŭ tuahine no te

Sotaiete Tauturu: « Ua iteahia outou i pihaiho i te Autahu'araa, ineine i te faa'eta'eta i to ratou mau rima e i te rave i ta outou tufaa no te tautururaa i te faahaere i mua te mau ohipa o te basileia o te Atua; e ia rave ana'e outou i teie mau ohipa, e nehenehe atoa ïa outou e fana'o i te upooti'araa o te ohipa e i te faateiteiraa e te hanahana ta te Fatu e horo'a i Ta'na mau tamarii haapa'o maitai ».[18]

Ia ohipa ana'e te mau vahine i roto i te Sotaiete Tauturu, e tavini ïa ratou ei mau pǐpǐ itoito na Iesu Mesia i roto i te ohipa faaoraraa. Mai te mau vahine i roto i te Ekalesia i mutaa ihora, te rave nei ratou i piha'iho i te mau tane tei mau i te autahu'araa no te faarahi i te faaroo e to ratou iho parau-ti'a, no te haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e ia ma'imi e ia tauturu i te feia e vai ra i roto i te fifi. Ua haapii mai te Tuahine Julie B. Beck, te ahuru ma pae o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « Na roto i te Sotaiete Tauturu e haapii ai tatou ia riro ei mau pǐpǐ na te Mesia. Te haapii nei tatou i te mea Ta'na e hinaaro ia tatou ia haapii, te rave nei tatou i te mea Ta'na e hinaaro ia tatou ia rave, e riro tatou mai te mea Ta'na e hinaaro ia tatou ia riro ».[19]

PENE 2

« Te tahi Mea Maitai A‘e »

Te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo

Te horo‘a atu nei au i te taviri ia outou i te i‘oa o te Atua, e e oaoa teie sotaiete e tahe mai te ite e te maramarama mai teie atu taime, teie te haamataraa o te mau mahana maitai a‘e no teie sotaiete.

Iosepha Semita

PENE 2

« Te tahi Mea Maitai A‘e »

Te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo

I te tau tupuraa raau no te matahiti 1842, ua haa anaanatae te Feia Mo‘a i te mau Mahana Hopea nei i Nauvoo, Illinois no te patu i te hoê hiero i to ratou ra oire. Ua faaitoito te Peropheta Iosepha Semita i te mau taata atoa ia tauturu. Ua patu te mau tane i te hiero, e ua imi te mau vahine i te mau rave‘a no te tauturu atoa. Ua faati‘a Sarah M. Kimball:

Ua ite te Feia Mo‘a i te hoê mana‘o rû no te patu i te Hiero no Nauvoo

« Fatata e toru avae te teitei te mau papa‘i o te Hiero no Nauvoo. Ua ravehia te mau piiraa u‘ana e te Peresideni o te Ekalesia e te tahi atu feia no te tauturu ia haere te ohipa i mua.

« Ua faaite o [Margaret] Cook… i te hoê mahana i roto i ta maua aparauraa no ni‘a i te piiraa iho nei no te maa, te ahu, te tapo‘i ro‘i e te mau tauihaa atoa no te feia rave ohipa e to ratou mau utuafare, ua faaite oia i te oaoa no te tauturu i te ohipa niraraa mai te mea e nehenehe te reira i te ravehia. Ua horo‘a vau ia’na i te ahu no te nira, e ua parau vau e hinaaro atoa paha te tahi mau vahine ia na reira atoa. I muri iho ua [tuatapapa] maua i te parau no te faanahoraa i te hoê taiete niraraa ahu. Te tumu no te reira no te tauturu ïa i te paturaa i te hiero.

« Fatata hoê tatini tuahine tapiri mai tei ani-hia e tei putuputu mai i to‘u [fare] i te Mahana Maha i muri mai ».[1]

I taua tau ra, e peu matauhia na te mau vahine ia faatupu i ta ratou iho pŭpŭ, e ma te mau păpă ture e te mau faatureraa no te faa-tere i te mau pŭpŭ. Ua faaoti te mau vahine tei ruru mai i te fare o Sarah Kimball ia haamau i

te hoê păpă ture e te mau faatureraa, e ua farii Eliza R. Snow i te hopoi'a no te papa'i i te reira. I muri iho ua ani te mau vahine ia Iosepha Semita ia hi'opo'a i te reira e ia horo'a i to'na mana'o no teie păpă ture. I muri a'e i to'na tai'oraa i te reira, ua parau oia, « e mau păpă ture maitai roa a'e ta'na i ite. Ua parau oia, « Tera râ, e ere teie i te mea ta outou e hinaaro. A parau i te mau tuahine e ua fariihia ta ratou ô e te Fatu, e te vai nei ta'na te tahi mea maitai a'e no ratou i te hoê păpă ture papa'ihia. Te titau manihini nei au ia ratou paatoa ia farerei ia'u e te tahi mau taea'e… i te Mahana Maha i mua nei i te avatea, e e faahano vau i te mau vahine i raro a'e i te autahu'araa mai te au i te hoho'a o te autahu'araa.'» [2]

Te Faanahonahoraa i te Sotaiete Tauturu

I taua Mahana Maha ra, i te 17 no Mati 1842, ua haaputuputu mai e piti ahuru vahine i te tahua teitei no te hoê fare, tei pii-pinepine-hia « te fare ofa'i uteute », tei reira te piha toro'a e te ohipa imiraa moni a Iosepha Semita no te turu i to'na utuafare. Ua ruru ratou i raro a'e i te arata'iraa a Iosepha Semita e e piti melo no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, Elders John Taylor e Willard Richards.[3]

Ua faanahonaho te Peropheta Iosepha Semita ia ratou i roto i te hoê faanahonahoraa faaûruhia e e haamanahia e te ra'i, e ere râ te hoê faanahonahoraa na te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei mai te au i

Emma Semita
Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Te hinaaro nei au i te Varua o te Atua ia ite e ia maramarama ia'u iho, e e nehenehe ia'u ia upooti'a i ni'a i te mau huru peu aore râ natura atoa o te ore e faatea ê atu i to'u nei faateiteiraa i roto i te mau ao mure ore.Te hinaaro nei au i te hoê feruriraa hotu e te ohipa, ia nehenehe ia'u ia maramarama i te mau opuaraa a te Atua, ia heheuhia mai na roto i Ta'na mau tavini ma te feaa ore ».

Emma Smith

Rata ia Iosepha Semita, 1844, Church History Library

I te 17 no Mati 1842, ua riro mai o Emma Semita ei peresideni matamua no te Sotaiete Tauturu.

te hoho'a o te mau sotaiete vahine e vai nei e au-roa-hia e te taata i taua taime ra.

I te omuaraa o te rururaa, ua parau oia i te mau tuahine e, e ti'a ia ratou ia faaitoito i « te mau taea'e i te ohipa maitai na roto i te hi'oraa i te mau hinaaro o te feia vêvê, te imiraa i te mau ohipa no te aroha, e te faatereraa i to ratou mau hinaaro e ia tauturu i te faaafaroraa i te oraraa morare e te haapuairaa i te mau maitai o te mau vahine ».[4]

Ua ma'itihia o Emma te vahine a Iosepha Semita no te tavini ei peresideni no teie sotaiete apî. I muri iho ua faaitoito te Peropheta i ta'na vahine faaipoipo ia ma'iti i te mau tauturu o te « peresideni e ona i ni'a i teie sotaiete, ma ta haapa'o i te feia vêvê, te pahonoraa i to ratou mau hinaaro, e te haapa'oraa i te mau ohipa huru rau a teie faanahonahoraa ». Ua ma'iti te Tuahine Smith ia

« Ua haamauhia te Sotaiete Tauturu na roto i te varua no te faaûru-raa, e ua arata'ihia e taua varua ra [mai taua taime mai â] e ua ninii mai i taua mau hinaaro ra no te parau-ti'a i roto i te mau aau o te mau tuahine maitai e rave rahi tei auhia e te Fatu ».

Joseph Fielding Smith

Ve'a a te Sotaiete Tauturu, *Ditema 1970, 883*

Sarah M. Cleveland e Elisabeth Ann Whitney ei mau tauturu no'na. I muri iho ua faataa o Elder Taylor i na tauturu tata'itahi na roto i te tuuraa rima no te ohipa i roto i to raua toro'a i roto i te peresideniraa.[5]

A tere noa'i te putuputuraa, ua parau Iosepha Semita e ua faatupu te piiraa a ta'na vahine faaipoipo i te hoê tohuraa tei heheuhia ia'na fatata 12 matahiti na mua'tu, i roto i te reira to te Fatu parauraa no Emma ei « vahine ma'itihia, o ta'u i parau atu ra » ma te parau atu ia'na e e « faatoro'ahia oia i raro a'e i te rima o [Iosepha Semita] ia a'o atu i te mau parau mo'a, e ia faaitoito i te ekalesia, mai te au i tei horo'ahia ia oe e to'u nei Varua ». Ua tai'o Iosepha Semita i te taatoaraa o taua heheuraa ra, o te tufaa 25 ïa i teie nei no te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, i te feia atoa tei tae atu.[7]

I roto i te heheuraa, ua parau te Fatu ia Emma no ni'a i te mau haamaitairaa ta'na i mau, mai te riroraa ei papa'i parau no ta'na tane faaipoipo e te haaputuraa i te mau himene na te Feia Mo'a. Ua a'o atoa te Fatu ia Emma ia haapa'o i te mau faaararaa, ia haapa'o maitai e ia haere na te e'a o te parau ti'a, eiaha e ohumu, ia tamahanahana i ta'na tane faaipoipo e ia tauturu ia'na, ia a'o i te mau parau mo'a e ia faaitoito i te Ekalesia, ia papa'i e ia haapii, ia haapae i te mau mea no teie nei ao, e e titau hoi i te mau mea no tei maitai a'e ra », ia ati atu i te mau fafauraa, ia haehaa e ia ara i te te'ote'o, e ia haapa'o i te mau faaueraa.[8]

I te hopea o te heheuraa, ua parau te Fatu e te mea Ta'na i parau ia Emma e ere ïa no'na ana'e « no te mau taata atoa râ ». Ma te mana o te peropheta, ua tapiti faahou Iosepha Semita i teie parau, ma te haapapû e te a'o e te mau faaararaa i roto i teie heheuraa na te mau melo atoa ïa no te sotaiete tei faanahonaho-apî-hia. Ua parau oia « e ere o [Emma] ana'e, e nehenehe atoa râ ia vetahi ê ia noaa atoa taua mau haamaitairaa ra ». Ua haamau teie heheuraa i te mau ture tumu no te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei.

I muri a'e i te tahi tau'araa parau, ua faaoti te mau tuahine ia pii ia ratou iho te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo. Ua parau Emma Semita: « E haere tatou e rave i te tahi mea maere rahi mau.… Te ti'a'i nei tatou i te mau rave'a maere mau e te mau piiraa rû ».[11]

I te hopearaa o te rururaa, ua faaite o Elder John Taylor i to'na mau mana'o. Ua parau oia e « ua oaoa to'na aau » i to'na iteraa « i te mau taata hau atu i te maitai i te taahiraa i mua i roto i teie huru ohipa, tei opuahia no te faaohipa i te mau viretu atoa e no te horo'a i te faufaa i te mau mana'o maitai o te aau o te vahine ». Ua oaoa atoa oia « ia ite i teie pŭpŭ tei faanahonahohia mai te

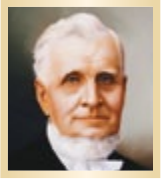
John Taylor

au i te ture o te ra'i— mai te au i te hoê heheuraa tei horo'ahia na mua'tu ia [Emma] Semita vahine na roto i te nominoraa ia'na i teie piiraa faufaa rahi— e ia ite i te mau mea atoa i te haereraa i mua na roto i te hoê huru hanahana ». Ta'na pure ia « parahi mai ïa te mau haamaitairaa a te Atua e te hau o te ra'i i ni'a i teie faanahonahoraa mai teie atu taime ». Ua tavevo mai te hoê pŭpŭ himene i te mau parau a Elder Taylor, ma te himene « E oaoa tatou i te mahana no te faaoraraa » hou te pure hopea.[12]

Na roto ia Petero, Iakobo e Ioane, ua horo'a te Fatu i « te mau taviri no [To'na] basileia » i ni'a ia Iosepha Semita (a hi'o PH&PF 27:13).

Te Mana, te mau Hoho'a, e te mau Haamaitairaa no te Autahu'araa.

I roto i te hoê putuputuraa a te Sotaiete Tauturu e ono hebedoma i muri mai, ua haapii maoro te Peropheta Iosepha Semita i te mau tuahine e ua parau atu ia ratou i muri iho: « Teie sotaiete no te fariiraa ïa i te haapiiraa na roto i te haapa'oraa ta te Atua i haamau na roto i te mana o te feia tei ma'itihia no te arata'i e te horo'a'tu nei au i te taviri ia outou i te i'oa o te Atua, e e oaoa teie sotaiete e e tahe mai ïa te ite e te maramarama mai teie atu taime, teie te haamataraa no te mau mahana maitai a'e no teie sotaiete ».[13]

Ei peropheta na te Fatu, ua mau o Iosepha Semita i te mau taviri atoa no te mana autahu'araa i ni'a i te fenua nei. No reira, a faanaho ai oia i te Sotaiete Tauturu ia ohipa i raro a'e i ta'na arata'iraa, ua tatara oia i te mau rave'a na te mau vahine o te Ekalesia ia rave i te mau ohipa faufaa rahi i roto i te ohipa no te basileia o te Fatu. Te tavini nei ratou i teie nei i raro a'e i te mana autahu'araa e ua fafauhia ratou i te mau fafauraa taaê atu i te mau fafauraa ta ratou i farii a'ena. E e tae mai ïa teie mau haamaitairaa ia ratou mai te au i to ratou haapa'oraa e to ratou itoito. E e tae mai ïa te ite e te maramarama ia ratou a farii ai ratou i te îraa o te mau haamaitairaa autahu'araa i roto i te hiero. E farii ïa ratou i te mau oro'a e e rave

ïa ratou i te mau fafauraa mo‘a o te tauturu ia ratou ia faaineine ia ratou iho e to ratou mau utuafare no te ora mure ore. (No te tahi atu â parau no ni‘a i te Sotaiete Tauturu e te autahu‘araa, a hi‘o i te pene 8.)

Oaoaraa Matamua no ni‘a i te Sotaiete Tauturu

Ua tupu vitiviti te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo, e ua raea‘ehia hau atu i te 1.100 melo i te ava‘e Atete 1842. I te haamataraa, e ere te meloraa i roto i te sotaiete i te mea horo‘a-noa-hia no te taatoaraa o te mau melo vahine o te Ekalesia. Ua titauhia i te mau vahine ia ani tuutuu ore no te riroraa ei melo, e ua fariihia ratou mai te au i to ratou maitai e to ratou parau-ti‘a. Ua parau Iosepha Semita, « E ti‘a ia vai mai te hoê sotaiete maitai roa, tei faataa-ê-hia i te mau ino atoa o te ao nei, ei sotaiete maitai, te parau-ti‘a e te mo‘a ».[14]

Ua arata‘i Emma Semita i te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu

Ua titau u‘ana te mau tuahine i Nauvoo ia amui atu i te Sotaiete Tauturu. Ua oaoa ratou i te horo‘araa i te tauturu pae tino e te pae varua na roto i te hoê rave‘a faanahohia e tei faati‘ahia. Ua ite atoa ratou i te rave‘a faito ore i haapiihia e te hoê peropheta i roto i te faaineineraa no te ite varua teitei a‘e e te mau haamaitairaa no te hiero. Ua here ratou i te hoêraa te tahi e te tahi e to ratou mau taea‘e no te autahu‘araa i roto i teie nei mau opuaraa rarahi.

No te mea tei te mau tuahine ra teie nei haamaitairaa, e hopoi‘a ïa na ratou ia haapa‘o i te reira. Ua parau Iosepha Semita ia ratou: « Ua tuuhia outou i teie nei i te hoê vahi i reira outou e nehenehe ai e rave mai te au i taua mau mana‘o ra ta te Atua i tanu i roto i to outou mau ouma. Mai te mea e haapa‘o outou i teie nei mau ture, aûe ïa te faahiahia e te hanahana e ! » Mai ta te Peresideni Boyd K. Packer no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i parau e rave rahi mau matahiti i muri mai, « E faaheporaa no te hoê vahine ia huti mai i roto i to‘na oraraa te mau viretu e

Ua haapii te Peropheta Iosepha Semita i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu.

faaitoitohia e te Sotaiete Tauturu mai te faaheporaa no te mau tane ia patu i roto i to ratou mau oraraa te mau hohoʻa no te huru taata tei faaitoitohia e te autahuʻaraa ».[16]

E ere te Sotaiete Tauturu i te hoê noa pŭpŭ vahine e tamata ra i te rave i te maitai i roto i te ao nei. E mea taa ê te reira. O te « tahi mea maitai aʻe » no te mea ua faanahonahohia i raro aʻe i te mana autahuʻaraa. Ua riro toʻna faanahonahoraa ei tufaa titauhia i roto i te haapararereraa i te ohipa a te Atua i niʻa i te fenua nei. Ua faaineine te reira i te mau vahine o te Ekalesia ia farii i te mau oroʻa e te mau fafauraa autahuʻaraa, e ua tauturu te reira ia ratou i roto i ta ratou mau hopoiʻa utuafare.

Te mau Arataʻiraa a Iosepha Semita

I te rururaa matamua a te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo, ua maʻitihia te Tuahine Eliza R. Snow ei papaʻi parau no te pŭpŭ. I roto i taua tiʻaraa ra, ua tapaʻo maitai oia i te mau nota, tei piihia te mau minuti, i te mau rururaa atoa a te Sotaiete Tauturu taʼna i haere atu. Ua parau Iosepha Semita i te mau tuahine e, e riro ïa teie nei mau minuti « e păpă ture e e ture » na te sotaiete.[17]

I roto i te rahiraa o te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu, ua faataa te mau tuahine i te taime no te farii i te haapiiraa. Ua haamaitaihia te mau tuahine i te haapii-raa-hia e

te Peropheta Iosepha Semita i roto e ono o ta ratou mau pureraa. A haapii ai oia, ua ite ratou i te niniiraa rahi a te Varua. I te hopea o te hoê o teie nei rururaa, ua papa'i te Tuahine Snow, « Ua niniihia te Varua o te Fatu na roto i te hoê rave'a puai mau, e ore roa e mo'ehia i te feia tei tae mai i taua oro'a maitai ra ».[18]

I roto i te mau minuti atoa ta te Tuahine Snow i papa'i, ua riro ta'na mau nota no ni'a i te mau a'oraa a te Peropheta ei mau minuti faufaa rahi roa'e. Ua arata'i te mau haapiiraa a te Peropheta i roto i teie faanahonahoraa i te ohipa a te mau tuahine a te Sotaiete Tauturu e a te feia faatere autahu'araa tei tavini i piha'iho ia ratou. Te tamau noa ra taua mau haapiiraa ra i te haamaitai i te ohipa a te Ekalesia i teie mahana.

Ua haapii Iosepha Semita i te mau parau haapiiraa o tei tauturu i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia « haamaitai i te feia vêvê » e ia « faaora i te mau varua », te mau ture tumu i ni'a i te reira i patuhia'i te sotaiete.[19] Ma te patuhia i ni'a i teie niu, ua vai noa mai e ua tupu te Sotaiete Tauturu i te rahi i roto i to'na hi'oraa maitai. Mai te mau rururaa matamua maira â a te Sotaiete Tauturu, ua faaohipa te mau tuahine i te mau haapiiraa a te Peropheta i roto i ta ratou mau tautooraa no te faarahi i te faaroo e te parau-ti'a o te taata tata'itahi, no te haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e ia ma'imi e ia tauturu i te feia e vai ra i roto i te fifi.

« Ia haapii atu i to outou mau tamarii i roto i te maramarama e te parau mau » (PH&PF 93:40).

Faarahi i te Faaroo e te Parau-ti'a o te Taata Iho

Ua haapii Iosepha Semita i te mau tuahine e e titauraa hanahana to ratou ia imi i to ratou iho faaoraraa. Ua parau oia, « E nehenehe noa ta tatou e ora na roto i te haamoriraa i to tatou Atua, e ti'a i te mau taata atoa ia na reira no ratou iho, eita roa e nehenehe i te hoê taata ia rave i te reira no te tahi ê atu taata ».[20] Ua haapii oia ia ratou ia riro ei mau taata parau-ti'a, ia riro ei hoê nunaa mo'a, e ia faaineine no te mau oro'a e te mau fafauraa no te hiero. Ua faaitoito oia ia ratou ia hau ratou i te Fatu, e i te feia tapiri mai atoa ia ratou, e ia ratou iho: « Te mau tuahine … , e mărô anei i rotopu ia outou ? Eita

vau e farii i te reira— e ti'a ia outou ia tatarahapa e ia titau i te here o te Atua ».[21] « Aita e tama'i, aita e maniaraa, aita e faahaparaa, e marû râ, e aroha, e viivii ore, o teie te mau mea o te ti'a ia faarahi ia tatou ». [22]

I te hoê rururaa a te Sotaiete Tauturu, ua tuatapapa te Peropheta Iosepha i te pene 12 no te buka 1 Korinetia, ma te haapapû e e mea faufaa rahi te tuahine tata'itahi, ia rave i to'na iho ti'araa, no te taatoaraa o te Ekalesia. Ua horo'a oia i « te mau arata'iraa no ni'a i te mau toro'a huru rau [i roto i te Ekalesia] e te titauraa i te mau taata atoa ia ohipa i roto i te vahi tei faataahia no'na; e te rave faaotiraa i te mau toro'a tei faataahia no ratou ». Ua faaara atoa oia no ni'a i te peu ia « faariro i te mau toro'a haehaa i roto i te Ekalesia ei roo ino e ia hi'o ma te mata pohehae i te mau ti'araa o vetahi ê ». Ua parau oia, « e mana'o ti'a ore no te aau taata, no te hoê taata ia hiaai i te tahi ê atu mau ti'araa i te mau ti'araa tei faataahia e te Atua ».[23] Ua tauturu oia na roto i taua mau haapiiraa ra i te mau tuahine ia « haere ma te mo'a i mua i te Fatu ». [24]

Ua parau Iosepha Semita i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, « Mai te mea e haere tatou i mua i te Atua, ia riro ïa tatou iho ei mea mâ ».[25]

Haapuai i te mau Utuafare e te mau Nohoraa.

Noa'tu e ua ohipa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i to ratou mau vahi nohoraa e ua ineine i te tavini i to ratou mau taata tupu, aita roa ratou i haamo'e i ta ratou mau hopoi'a i to ratou iho mau utuafare e to ratou mau nohoraa. Ua haapa'o ratou i ta ratou iho mau horo'araa ei mau metua vahine e ei mau taata utuutu. Ua haapa'o atoa ratou i te mau heheuraa ta te Fatu i

« Ua î te ananahiraa o te Sotaiete [Tauturu] i te fafauraa. A tupu ai te Ekalesia i te rahi, e rahi ïa to'na faufaa, e e rahi atu â to'na puai no te hamani maitai i to mutaa ihora. Ahani e amui paatoa mai te mau tuahine no te paturu i te sotaiete, e faatupu ïa te reira i te hoê ohipa puai e e riro ïa te reira ei haamaitairaa tamau no te Ekalesia ».

Lorenzo Snow

Deseret Evening News,
9 no Tiurai 1901, 1

horoʻa na roto ia Iosepha Semita no niʻa i te mau hopoiʻa utuafare.

« Te toroʻa o to oe piiraa no te tamahanahana ïa i… ta oe tane faaipoipo, i roto i toʼna mau ati, na roto i te mau parau tamahanahana, na roto i te varua marû ra ».[26]

« E teie faahou â, mai te mea e tamarii ta te mau metua i Ziona, e aore râ i roto i te hoe o toʼna ra mau tîtî i haamauhia ra, o te ore hoʻi e haapii atu ia ratou ra ia ite papû roa i te parau no te tatarahapa, te faaroo i te Mesia te Tamaiti no te Atua Ora, e no te bapetizoraa no te horoʻa no te Varua Maitai na roto i te tuuraa rima, ia tae i te vau o te matahiti ra, tei niʻa iho ïa te hara i te upoo o te mau metua »

« E e riro teie ture no to Ziona ra, e aore râ i roto i toʼna mau tîtî o tei haamauhia ra.

Vahi Bapetizoraa i roto i te Hiero no Helsinki Finelane

« E e bapetizohia to ratou ra mau tamarii no te haamatararaa i to ratou ra mau hara ia naʻehia te vau o te matahiti, e e farii hoi i te tuuraa rima ra.

« E e haapii atoa ratou i to ratou ra mau tamarii ia pure, e ia afaro noa to ratou haereraa i mua i te Fatu ».[27]

« Ua faaue râ vau ia outou ia haapii atu i to outou mau tamarii i roto i te maramarama e te parau mau. …

« … Ia faaafaro na oe i to oe iho utuafare e tiʻaʻi. …

« O taʼu e parau atu nei i te hoe ra te parau atu nei ïa i te taata atoa. …

« … Ia mata na i te faaitoito i te mau [melo no te utuafare] ia haapaʻo maitai i roto i te utuafare ra, e ia pure noa i te mau taime atoa ».[28]

Te faaite nei te mau tufaa no roto mai i te mau minuti no te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo e aita roaʻe Iosepha Semita e te mau tuahine i haamoʻe i te mau parau haapiiraa i roto i teie nei mau heheuraa. Ua faaite mai ta ratou mau parau e ta ratou mau ohipa e ua riro to ratou mau fare e te fare o vetahi ê ei manaʻonaʻoraa matamua roa na ratou. Ei hiʻoraa, ua haapii o Emma Semita e « e taime rahi na te mau metua vahine i ara i niʻa i ta ratou mau tamahine e ia aʻo ia ratou ia tapeʻa i te eʻa no te viivii ore ».[29] Ua faaite te Peropheta Iosepha i toʼna manaʻonaʻoraa taaê no niʻa i te auraa i rotopu i te tane e te vahine faaipoipo. Ua

a‘o oia i te mau tuahine: « Ia haapii teie sotaiete nahea ia riro i mua i te mau tane faaipoipo, nahea i te hamani maitai e i te here ia ratou. Ia teimaha ana‘e te hoê tane i te mau pe‘ape‘a, ia tapitapi ana‘e to‘na mana‘o, mai te mea e nehenehe ta‘na e ite i te hoê mata ataata, eiaha râ te hoê marôraa, e e faahau ïa te reira i to‘na varua e e tamarû ïa te reira i to‘na mau mana‘o. Ia hepohepo ana‘e te feruriraa, e hinaaro ïa te reira i te tamahanahanaraa.… Ia ho‘i outou i te fare eiaha roa e parau iriâ, ia vai râ te hamani maitai, te aroha e te here e faaunauna i ta outou ohipa.[30] I roto i te tahi atu mau rururaa, ua ho-ro‘a te Peropheta i te hoê â a‘oraa i te mau tane, ma te parau e te hopoi‘a a te hoê tane faaipoipo, o te « aroha ïa, te here e te aupuru i ta‘na vahine faaipoipo » e ia « hi‘o i to‘na mau mana‘o ma te aau marû ».[31]

Ia tuatapapa ana‘e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau rave‘a no te tauturu i te taata i roto i to ratou mau vahi nohoraa, e mea pinepine ratou i te faatumu i ni‘a i te mau utuafare e te mau nohoraa. Ua î te mau minuti no ta ratou mau rururaa i te mau papa‘iraa mai teie: « Ua paraparau mai o Hawkes vahine no ni‘a i te utuafare Drury— te ma‘i-noa-hia ra e te hinaarohia nei ta tatou mau pure— e aita‘tu ».[32] I te tahi atu mau taime… ua haere e ua farerei i te Tuahine McEwen e te Tuahine Modley. Te hinaaro ra raua e to raua utuafare i te maa. E ti‘a ia ratou ia hahaerehia i te mau mahana atoa ».[33] « Ua ani o P. M. Wheeler… i te sotaiete e to‘na aau aroha ia farii i te Tuahine Francis Lew Law, te hoê vahine ivi paari, tei ma‘ihia e aita to‘na e fare, e aita hoi ta‘na e moni i teie taime ».[34] « Ua faaite mai te tuahine Peck e ua ma‘ihia e mea vêvê mau o Guyes Tane e to‘na utuafare. Ua atuatuhia ratou.… Ua parau o Kimball vahine e ua ma‘ihia te hoê Charleston Tane e to‘na utuafare, e mea paru-paru roa ta‘na vahine faaipoipo e ua hinaaro-rahi-hia te hoê tu‘ati ma‘i. Ua parau oia e ua tauturu oia ia ratou ».[35]

No to ratou here i to ratou mau utuafare i tura‘i i te tautooraa amui a te Feia Mo‘a ia patu i te hoê hiero i Nauvoo. Ua haapii te Peropheta Iosepha ia ratou e e nehenehe ratou e bapeti-zohia no te mau melo no to ratou mau utuafare tei pohe. Ua faati‘ahia ratou ia rave i teie mau oro‘a i rapae au i te hoê hiero no te hoê taime, ua faaue râ te Fatu ia ratou: -

« Ia hamani i te hoe fare i to‘u nei i‘oa, ei parahiraa no Tei Teitei Roa ra.

« No te mea aita hoe vahi i itehia i ni‘a i te ao nei e ti‘a ai ia‘na ia haere mai ra e ia faaho‘i faahou mai i te reira mea i moe ia outou na, oia hoi o te reira mea ta‘na i rave ê atu ra, oia te îraa no te autahu‘araa.

« No te mea aita hoe au‘a bapetizoraa e vai nei i ni‘a i te ao nei, ia ti‘a ia ratou, o ta‘u feia mo‘a, ia bapetizohia no ratou o tei pohe na—

« No te mea no to‘u fare iho taua oro‘a nei ».[36]

Ua hinaaro atoa ratou e patu i te hoê hiero ia nehenehe ia ratou ia farii i te fafauraa apî e te mure ore no te faaipoiporaa, na roto i te reira e nehenehe ai to ratou mau utuafare ia tahoêhia e amuri noa'tu.[37]

Ua ite te mau melo no te Ekalesia i Nauvoo i te tamahanahana rahi i roto i te mau bapetizoraa no tei pohe e te fafauraa no te mau utuafare mure ore. Te hoê o teie mau melo o te hoê ïa tuahine o Sally Randall te i'oa. I te taime i pohe ai ta'na tamaiti 14 matahiti o George, ua faaite oia i te parau oto i te mau melo no te utuafare. Aita i maoro roa i muri mai, ua faaroo oia i te parau no ni'a i te bapetizoraa no tei pohe. Ua papa'i faahou oia i to'na mau fetii, i teie taime ma te hau e te haapapûraa tei ite-apî-hia e ana:

« Ua bapetizohia te metua tane [o George] no'na e auê ïa ohipa hanahana e o ta tatou e ti'aturi nei e ia farii i te îraa o te evanelia mai tei porohia i teie nei e ia nehenehe ia bapetizohia no te taatoaraa o to tatou mau hoa tei pohe e ia faaora ia ratou ia noaa ana'e mai te tahi haamaramaramaraa no ni'a ia ratou. Te hinaaro nei au e ia papa'i mai outou ia'u te mau i'oa o to tatou mau hoa atoa tei pohe mai to tatou mau papa e mama ruau mai â. Te opua nei au i te rave i te mau mea atoa e nehenehe ia'u no te faaora i to'u mau hoa.… Ua ite au e e mana'o outou e e haapiiraa huru ê teie e ite râ outou e e parau mau te reira ».

No to'na metua vahine, tei faaru'e atoa mai te hoê o ta'na tamarii, ua faaite papû o Sally e, « Auê ïa e mama e, mai te mea e oaoa rahi to tatou i te farii i te hoê tufaa i roto i te ti'a-faa-hou-raa matamua, e farii faahou ïa tatou i ta tatou mau tamarii mai ta tatou i tuu atu ia ratou i roto i to ratou mau menema ».[38]

Horo'a i te Tautururaa na roto i te Ma'imiraa e te Tautururaa i te Feia i roto i te Fifi.

Mai te faati'a-raa-hia te Ekalesia i te matahiti 1830, ua itea i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei te mau rave'a huru rau no te tavini. Ua haapa'o ratou i te mau parau a te Faaora: « O outou i na reira i te hoê taeae iti haihai roa i roto i tau mau taeae nei, ua na reira mai ïa outou ia'u ».[39]

A arata'i ai te Peropheta Iosepha Semita i te mau tautooraa no te patu i te hoê hiero i Ketelani, Ohio, ua ite te mau tuahine i te mau mea e hinaarohia ra e rave rahi i rotopu i te feia hamani fare e to ratou mau utuafare. Mai ta Sarah M. Kimball i faati'a e, « e taviri ïa te mau vahine e e hapono ratou ma te oaoa i ta ratou pata i te feia rave ohipa i te Hiero e e haapae ratou i te reira i ni'a i ta ratou iho iri amuraa maa ». Ua ite atoa te mau tuahine i te hinaaro ia hamanihia i te mau vauvau tahua e te mau ahu paruru no te hiero. Ua haamana'o Polly Angell i te hoê parau a Iosepha Semita i te iteraa'tu oia ia ratou i te raveraa i te ohipa. Ua parau oia: « O te mau tuahine ihoa te matamua i

Faaineineraa no te Tomo i roto i te Hiero

Ti‘aturi i te Metua i te Ao Ra, ia Iesu Mesia e i te Varua Maitai.

Faatupu i te hoê iteraa papû no ni‘a i te Taraehara a Iesu Mesia e te evanelia tei faaho‘ihia mai.

Paturu e ia pee i te peropheta ora.

Titau i te hoê parau faati‘a no te hiero na roto i te vai viivii-ore-raa i te pae morare, te haapa‘oraa i te Ture no te Parau Paari, te aufauraa i te hoê tufaa ahuru ti‘a, e te oraraa mai te au i te mau haapiiraa a te Ekalesia.

Horo‘a i te taime, te mau taleni e te mau rave‘a no te tauturu i te patu i te basileia o te Fatu.

Rave i te ohipa aamu utuafare.

Ia haapiihia e ia faatura

A oomo i te ahu tano e a faanehenehe maite

te mau taime atoa i roto i te mau ohipa maitai. O Maria [Magadala] te matameha‘i i te ti‘a-faahou-raa ; e i teie nei, o te mau tuahine te feia matamua o te rave i te ohipa i roto i te hiero.[41]

Na roto i te faanahonaho-raa-hia te Sotaiete Tauturu i raro a‘e i te mana autahu‘araa, ua rahi atu â ïa te tautoora no te tauturu i te feia e patu ra i te Hiero no Nauvoo. I roto i te hoê rururaa a te Sotaiete Tauturu, ua haapuai te mau vahine i ni‘a i te mau rave‘a ohie e nehenehe ai ia ratou ia tavini i te mau tane e ohipa itoito ra i ni‘a i te hiero. « Ua faaite tata‘itahi mai te mau tuahine i to ratou mau mana‘o », ma te faaite mai i te hoê « hinaaro amui ia tauturu i te faahaereraa i te hiero e i te tautururaa i te ohipa a Ziona ». Ua tapa‘o te mau minuti e rave rahi mau ô tei horo‘ahia e te mau melo no te Sotaiete Tauturu:

« Ua parau mai te tuahine Jones e e ineine oia i te haere e ani i te materia, mai te mea e anihia oia ia rave, ua pûpû atoa oia i te farii i to‘na fare te hoê taata o te ohipa ra i ni‘a i te hiero.

« Ua parau o Durfee vahine, mai te mea e hinaaro te mau faatere no te sotaiete, ua ineine oia i te haere atea e te hoê pereoo no te ohi i te huruhuru mamoe e te tahi atu mau mea. no te faahaereraa i te ohipa i mua.

« Ua parau o Smith vahine e horo‘a te mau vahine a te taata hoo tao‘a i te materia o ta vetahi ê e nehenehe e faaohipa.

« Ua parau o Wheeler tamahine e ua ineine oia i te horo‘a i te hoê tufaa aore râ te taatoaraa o to‘na taime.

« Ua ineine o Granger vahine i te rave i te mau mea atoa, i te hamani i te mau totini, ia nira, aore râ ia ara i ni‘a i te feia ma‘i, ia rave i te mau mea faufaa roa ra.

« Ua parau o Ells tamahine e ua ineine oia i te haere e ani i te mau ô e te tahi atu.

« Ua parau o Angell vahine e ua ineine oia i te tata'i i te mau ahu tahito mai te mea e hinaarohia ia ore ana'e e noaa te materia apî.

« Ua parau o Smith Vahine ia tii i te huruhuru mamoe e ia horo'a i te mau vahine paari te tuaina no te hamani i te mau totini no te feia rave ohipa i te hiero no te tau to'eto'e i mua.

« Ua pûpû te tuahine Stringham e nira i te mau ahu tane e ia rave i te ohipa i te hiero.

« Ua pûpû te tuahine Felshaw i te horo'a i te tahi pu'a. …

« Ua pûpû te tuahine Stanely e horo'a i te ahururaa o te paunu atoa o te ahu rino, te tahi afaraa û i te mahana.

« E hamani ïa o Beman tamahine i te mau ahu.

« Ua pûpû te tuahine Smith i te tii i te vavai e te tahi atu i te mau hoo tao'a e ere no te Ekalesia, e mau hoa râ. …

« Ua pûpû te tuahine Geen e horo'a i te taura no ta'na iho matini hamaniraa ahu ».[42]

Mai roto mai i te aau o teie mau tuahine ua tupu mai te hoê hinaaro rahi ia rave i te ohipa maitai. Ua na reira ratou i te huruhuru mamoe e te mau pereoo huti, te pu'a e te niraraa, te maa e te mau faaunaunaraa, te taime e te mau taleni. Na roto i ta ratou sotaiete apî, ua rave te mau vahine o te Ekalesia mai te au i to ratou mau naturaraa i te patu i te Ekalesia a te Fatu.

Ua faaitoito te Peropheta Iosepha Semita i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i ta ratou mau tutavaraa no te haapuai i te feia e vai ra i roto i te fifi. I roto i te hoê rururaa a te Sotaiete Tauturu, i muri a'e i te haapiiraa ia ratou mai roto atu i te 1 Korinetia 12 (a hi'o i te api 18), ua haamata oia i te tai'o i te a'oraa a Paulo no ni'a i te aroha i roto i te 1 Korinetia 13. Ua

Iosepha Semita
Peresideni Matamua o te Ekalesia

« E ere te Sotaiete [Tauturu] no te tauturu noa i te feia vêvê, no te faaora râ i te mau varua ».

Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, 9 no Tiunu 1842, Church History Library, 63

parau oia no ni'a i teie pene: « Eiaha e taoti'a i to outou ite no ni'a i te mau viretu o to outou mau taata tupu.… E ti'a ia outou ia faarahi i to outou varua ia vetahi ê mai te mea e rave outou mai ta Iesu i rave.… A tupu ai outou i te rahi i roto i te hara ore e te parau-ti'a, a tupu ai outou i te rahi i roto i te maitai, a vaiiho i to outou mau aau ia rahi, ia faarahihia te reira e vetahi ê, e ti'a ia outou ia faaoroma'i i te mau hapa e te mau hape a te taata nei. Auê ïa te faufaa rahi o te mau varua o te taata nei ! »[43]

I roto i te tahi atu rururaa a te Sotaiete Tauturu, ua haapii oia: « Aore roa e mea tei opua-rahi-hia no te arata'i i te taata ia faarue i te hara maori râ te raveraa ia ratou na te rima e te ti'a'iraa ia ratou ma te aroha. Ia faaite ana'e te mau taata te maitai e te here iti roa'e ia'u, auê ïa mana to te reira i ni'a i to'u feruriraa, mai te mea râ aita rea maitai e te here, e riro ïa te reira i te haaputuputu i te mau mana'o iria e i te haape'ape'a i te mana'o taata ».[44]

Ua faariro te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te taviniraa aroha ei parau haapiiraa tumu no ta ratou faanahonahoraa. I te mau hepetoma atoa ia putuputu te vahine o te Sotaiete Tauturu

I Nauvoo, Illinois, ua arata'i Emma e Iosepha Semita i te mau tautooraa no te tauturu i tei po'ia, tei ere i te nohoraa, e tei ro'ihia i te ma'i.

no Nauvoo, e faaite mai te mau tuahine i te parau no te mau taata e fifi to ratou. Ua farii te hoê papa'i parau haapa'o faufaa i te mau ô, e ua operehia te mau ô no te tauturu i te feia e fifi to ratou. Te mau ô o te moni ïa, te mau tauhaa, te mau taleni e te taime. Ua horo'a te mau vahine i te mau ahu e te mau ahu ta'otoraa. Ua pûpû ratou i te rino, te huruhuru mamoe, e te tuvaina e nehenehe e faarirohia ei ahu. Ua horo'a atoa ratou i te maa: te mau apara, te mau oniani, te faraota, te tihota, te faraoa e te pata.

Ei peresideni no te Sotaiete Tauturu, ua riro o Emma Semita ei hi'oraa rahi no te taviniraa aroha. Ua iriti oia i to'na fare i te feia tei po'ia, tei ere i te nohoraa e i te feia ma'i. « Te Homestead », e fare raau no te utuafare Semita mai tei parauhia i te tahi mau taime, te vai ra te hoê piha fariiraa taata e e piti piha ta'otoraa. I te taime o te faati'a-raa-hia te Sotaiete Tauturu, ua farii te fare e 11 taata taaê hau atu ia Emma, Iosepha e ta raua na 4 tamarii.

Ua tavini te mau tuahine matamua no te Sotaiete Tauturu i te feia i roto i te fifi e i te tahi taime ua farii ratou iho i te taviniraa. Ei hi'oraa, ua amui atu Ellen Douglas i te Sotaiete Tauturu i muri noa'e i to'na taeraa'tu e to'na utuafare i Nauvoo i te ava'e Mati 1842. E toru ava'e i muri iho, ua pohe o George ta'na tane faaipoipo. Ua rave amui oia e to'na utuafare no te faaamu ia ratou iho, ua fifi râ ratou no te mea aita to ratou e metua tane e e tane faaipoipo. Ua rave noa râ o Ellen i te ohipa a te Sotaiete Tauturu na roto i te tamarûraa i te mauiui o vetahi ê, te ma'i, e te vêvê. I muri iho i te ava'e Eperera 1844, ua roohia oia e te tahi o ta'na mau tamarii i te ma'i e ua hinaaro roa ratou i te tautururaa. Ua papa'i oia i te hoê rata i to'na utuafare i te fenua Paratane ma te faaite e nahea to te Sotaiete Tauturu haereraa mai e tauturu ia'na a haere ai oia e farerei i te hoê hoa o Ann te i'oa:

« I muri a'e i to'u haamataraa i te maitai mai, ua haere atu vau i te oire no te hi'o i hea Ann te oraraa, e ua faaea vau e piti pô.… Ua parau te vahine, i reira Ann e ora'i, ia ani vai i te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine i te tahi ahu ta'u i hinaaro no'u iho e to'u utuafare. Ua pato'i au i te reira, ua parau râ oia e e hinaaro vau i te tahi mea e mea maoro vau i te ma'i-raa-hia e ia ore ana'e au e na reira e rave ïa oia i te reira no'u ». I te pae hopea ua farii te Tuahine Douglas i te ani i te tautururaa. Ua parau oia, « Ua haere maua i te hoê o te mau tuahine e ua ani mai oia ia'u i te mea ta'u e hinaaro-rahi-roa. Ua parau atu vau ia'na e ua hinaaro vau… e rave rahi mau mea. I to'u ma'i-raa-hia ua mutumutu te mau ahu o ta'u mau tamarii no te mea aita i nehenehe ia'u ia tafai, no reira ua parau mai oia e, e rave oia i te mea maitai e noaa ia'na i te rave no'u. Ua haere mai o Ann tau na mahana i muri mai e ua afa'i mai ratou i te hoê pereoo huti e ua haere mai ratou e tii ia'u, o te hoê ïa tao'a aita roa vau i farii noa'e na mua'tu.[45]

« Ia Parahi Amui Paatoa Tatou i te Ra'i »

Ua tatara mai o Elder John A. Widtsoe no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te ohipa tumu a te Sotaiete Tauturu: « Haamamaraa i te vêvê, tamaruraa i te ma'i; faaitiraa i te feaa, faaitiraa i te ite ore, faaitiraa i te mau mea atoa o te faataupupû i te oaoa e te haereraa i mua o te vahine. Aue ïa ohipa faahiahia e ! »[46]

Ua horo'a-mau-hia i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, tei puai i roto i te faaroo e te iteraa papû, te « ohipa a te mau melahi ».[47] Ua haapii o Elder M. Russell Ballard no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te mau tuahine atoa i roto i teie Ekalesia tei rave i te mau fafauraa e te Fatu, e faaueraa hanahana ïa ta ratou no te tauturu i te faaora i te mau varua, no te arata'i i te mau vahine o te ao nei, no te haapuai i te mau utuafare no Ziona, e no te patu i te basileia o te Atua ».[48]

I te taime a faaoti ai o Sarah M. Kimball e Margaret Cook i te haamata i te hoê sotaiete niraraa ahu, ua hinaaro raua ia tauturu i te faaineine i te hoê hiero no te taata. I raro a'e i te faaûruraa e te arata'iraa a te hoê peropheta e a te tahi atu feia faatere autahu'araa, ua tauturu raua e to raua mau tuahine i te pae hopea i te hoê nunaa taata no te hiero.

Te tamau noa nei â teie ohipa i teie mahana. Ma te arata'ihia e te mau parau haapiiraa ta Iosepha Semita i haapii, ua rave amui te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te ohipa no te faaineine i te mau vahine e to ratou mau utuafare no te mau haamaitairaa rahi roa'e a te Atua. Te pee nei ratou ma te oaoa i te a'o a te metua vahine o Iosepha Semita, o Lucy Mack Smith: « E ti'a ia tatou ia here te tahi i te tahi, ia ti'a'i te tahi i te tahi, ia tamahanahana te tahi e te tahi e ia titau i te haapiiraa, ia parahi amui paatoa tatou i te ra'i.[49]

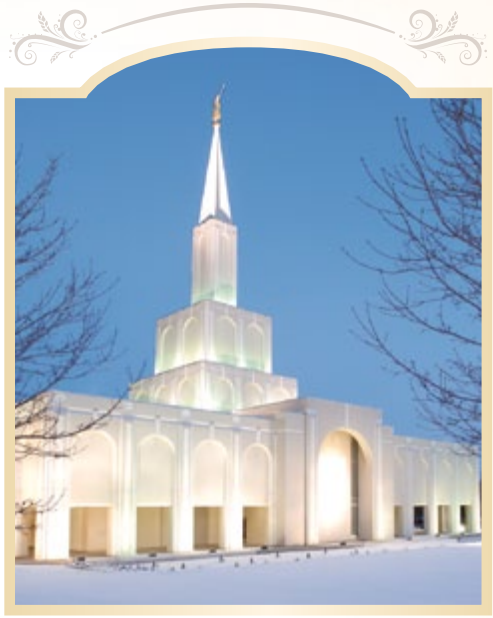

Hiero no Toronto Ontario

PENE 3

« A Ati atu i te mau Fafauraa »

Te Faaru'eraa i te fenua, te Tereraa e te Faati'araa i te Vahi Nohoraa.

Aita roa'tu te mau tuahine i haamo'e noa'e i te faanahonahoraa, e te mau fafauraa atoa tei horo'ahia ia ratou e te Peresideni Iosepha Semita.… Ma to ratou mau rima tei ineine noa e to ratou aau aroha, ua ineine noa ratou i te rave i te mau ohipa no te here e te aroha, e e rave rahi tei hinaaro i taua mau ohipa hamani maitai ra no te mea e mau mahana taua mau mahana ra no te ohipa, no te mauiui, no te varavara o te mau mea e no te oraraa fifi.

Emmeline B. Wells

Partureñ.
Partureñ. 97

PENE 3

« A Ati atu i te mau Fafauraa »

Te Faaru'eraa i te fenua, te Tereraa e te Faati'araa i te Vahi Nohoraa.

I te 27 no Tiunu 1844, ua haere atu te hoê pŭpŭ taata e ta ratou mau pupuhi i te hoê fare tape'araa na'ina'i i Carthage, Illinois, i reira Iosepha Semita i te tape'a-ti'a-ore-raa-hia e to'na taea'e Hairamu e te mau Taea'e John Taylor e Willard Richards. I te taime ua haere ê atu te mau taata ino, ua pohe o Iosepha e o Hairamu e ua pêpê o Elder Taylor.

Aita te taparahi-pohe-raa-hia o Iosepha e o Hairamu Semita i faaore i te faaroo e te haapa'o o te Feia Mo'a. Aita atoa te reira i faaite i te hopea o te hamani-ino-raa i te mau melo o te Ekalesia. No te tamau o te hamani-ino-raa ua a'o te faatere apî o te Ekalesia, te Peresideni Brigham Young i te Feia Mo'a ia faaru'e ia Nauvoo, Illinois, no te hoê fenua apî, i reira ratou e ti'aturi ai i te ora e te haamori i roto i te hau. E rave rahi tei pee i te Peresideni Young, ma te haamata i to ratou tere i te ava'e Febuare 1846.

I roto i teie nei tau fifi, ua tape'ahia te tereraa o te faanahonahoraa o te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine. Ua tamau noa râ te mau hinaaro o te mau tuahine i te ama puai noa no te tamarû i te mauiui, i te haapuai i te mau utuafare e i te haapa'o e i te faaea mo'a noa. Ua pee ratou i te faaue ta te Fatu i horo'a i to ratou peresideni matamua o te Sotaiete Tauturu: « A ati atu i te mau fafauraa ta oe i rave ».[1]

Faaru'eraa i te Fenua: Turuhia e te mau Fafauraa

Ua riro te mau tuahine matamua o te Sotaiete Tauturu , mai te nunaa tahito Faaru'eraa, « ua itea-atoa-hia ratou no to ratou itoito i ta te Atua » e « ua tamau maite ratou i te faaroo ia Iesu ra ». Ua haapiihia ratou e te Peropheta Iosepha Semita, e ua haamaitaihia ratou na roto i to ratou haamau-mana-raa-hia i raro a'e i te mana autahu'araa. Te hinaaro ra ratou i teie nei i te mau haamaitairaa no te hiero.

Hau atu i te 5.000 Feia mo'a tei tomo atu i roto i te Hiero no Nauvoo i muri a'e i te haamo'araa ia nehenehe ia ratou ia farii i te oro'a hiero e te oro'a no te taatiraa hou a tere atu ai

no te hoê tau papû ore i mua. Ua haere mai ratou i te hiero i te mahana taatoa e tae noa'tu i te pô. Ua papa'i te Peresideni Brigham Young e no to ratou hinaaro rahi i te farii i to ratou mau oro'a « i horo'a ai au ia'u iho i te ohipa a te Fatu i roto i te Hiero te pô e te ao, ma te ore e ta'oto hau atu i te maha hora, i te rahiraa o te taime, i te mahana hoê, e te ho'iraa'tu i te fare i te hoê noa taime i te hebedoma ».[3]

Na te puai, te mana, e te mau haamaitairaa o te mau fafauraa no te hiero e paturu i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i to ratou tere, i te taime e faaruru ai ratou i te to'eto'e, te ve'ave'a, te po'ia, te vêvê, te ma'i, te mau ati, e te pohe. Ua haapuaihia e ua haamanahia ratou e ua ineine ratou i te pae varua i te faaru'e atu ia Nauvoo no to ratou tere fifi i roto i te medebara.

Mai te mau tuahine e rave rahi o te Sotaiete Tauturu, ua faaitoito te mau haamaitairaa no te hiero ia Sarah Rich a faaruru ai oia i te mau fifi o te tere. Hou a faaru'e ai ia Nauvoo, ua farii oia i te hoê piiraa na Brigham Young ia ohipa i roto i te hiero. Ua parau oia i muri mai:

« E rave rahi te mau haamaitairaa ta matou i farii i roto i te fare o te Fatu, tei faatupu i to matou oaoa e te tamahanahanaraa i roto i to matou mau oto e tei faati'a ia matou ia faatupu i te faaroo i te Atua, ma te iteraa e e arata'i e e paturu Oia ia matou i roto i te tere papû ore e vai nei i mua ia matou. Ahani e ere no te faaroo e te iteraa tei horo'ahia mai i ni'a ia matou i roto i taua hiero ra e te mana e te tautururaa a te Varua o te Fatu, ua riro ïa to matou tere mai te hoê ou'araa i roto i te pouri. No te haamata… i roto i te tau to'eto'e e i roto i to matou oraraa vêvê, e au râ ïa mai te haereraa'tu i roto i te vaha o te pohe. E faaroo râ to matou i to matou Metua i te Ao ra, e ua tuu matou i to matou ti'aturiraa i roto Ia'na e e nunaa ma'itihia matou Na'na e ua farii matou i Ta'na evanelia, e ma te oto ore, ua hinaaro matou i te oaoa e ua tae mai te mahana no to matou faaoraraa ».[4]

Sarah Rich

Mai ta te Tuahine Rich i parau, no te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei haapa'o, e ere ïa te faaru'eraa i te fenua te hoê « ou'araa i roto i te pouri ». Ua paturu ta ratou mau fafauraa ia ratou. Mai te mau tamarii a Iseraela i mutaa ihora, ua pee ratou i te hoê peropheta i roto i te medebara ma te ti'aturi e faaorahia ratou. Ei faaineineraa no te tere, ua parau te Peresideni Brigham Young i te parau i muri nei i to te Feia Mo'a: « Teie ïa ta tatou fafauraa e e haere tatou i roto i te mau oro'a atoa a te Fatu ».[5] Ua haere te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te medebara ma te taamuhia e ta ratou fafauraa i te Atua, i to ratou mau utuafare e i to ratou mau hoa o te tere.

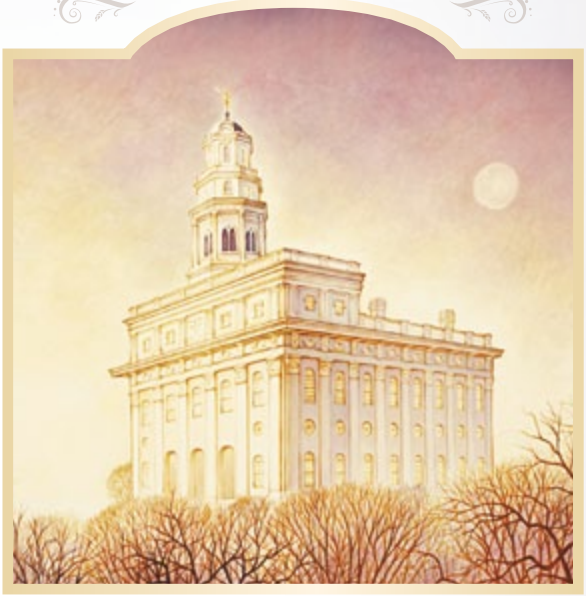

Hau atu i te 5.000 Feia Mo'a tei farii i te mau haamaitairaa no te hiero i Nauvoo, Illinois, hou a haamata ai i to ratou tere i te Afaa no Roto Miti.

Tereraa: te Faaroo, te Aroha e te Tautururaa te Tahi i te Tahi

Hou a faaru'e ai ratou ia Nauvoo, ua papa'i te hoê pŭpŭ Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te parau poro'i i muri nei i ni'a i te papa'i o te Piha Amuiraa i roto i to ratou hiero ta ratou i faaru'e atu: « Ua ite te Fatu i ta matou tusia: a haere mai na muri ia matou ». Ua faaite teie mau parau i to ratou itoito e ta ratou mau tautooraa amui. Ua haere te Feia Mo'a ma te varua no te tusia, te haamo'araa e te faaroo i te Atua. Aita ratou i rave i teie tere ei feia ratere mo'emo'e, mai te « Puhaparaa ra no Iseraela », te hoê pŭpŭ taata tei faanahonahohia ei mau pŭpŭ taata na'ina'i, tei piihia e mau nuu, no te turu te tahi i te tahi.

« I te mau tau atoa o te ao nei a pii ai aore râ a faaue ai te Atua i te hoê taata aore râ te hoê nunaa ia rave i te tahi ohipa, ua nehenehe ia ratou ia rave faaoti i te reira na roto i te tutava-raa e te tapea-maite-raa e te faaroo ia'na.

Wilford Woodruff

Deseret News: Semi-Weekly, *26 no Tiurai 1881, 1*

A haere ai te Feia Mo'a i te Afaa no Roto Miti, ua tauturu te mau vahine te tahi i te tahi no te haapa'oraa i to ratou mau utuafare.

I roto i te hoê heheuraa ia Brigham Young « no ni'a i te Puhaparaa no Iseraela i roto i to ratou mau haereraa i Tooa o te Râ », ua faaue te Fatu i te mau pionie ia « vaiho i te mau pŭpŭ tata'itahi ia amo i te hoê tufaa aifaito, mai te au i te tufaaraa o ta ratou faufaa, i te raveraa'tu i te feia vêvê, te mau vahine ivi, te otare, e te mau utuafare o te feia tei haere atu i roto i te nuu faehau ».[7]

Mea pinepine i roto i te haereraa tei raro roa te faito o te mau tane i te mau vahine e te mau tamarii. I te tau tupuraa raau no te matahiti 1847, i muri a'e i to te Feia Mo'a e rave rahi faaearaa i te tau to'eto'e i te hoê vahi tei piihia Winter Quarters (Haapûraa no te Tau To'eto'e), fatata e 520 tane, tei apeehia e 35 vahine e 42 tamarii, tei amui atu i te Nuu Faehau Momoni no te pahono i te hoê piiraa ia tavini i roto i te Nuu Faehau no te Mau Hau Amui no Marite. Te tahi atu 143 tane, 3 vahine e e 2 tamarii tei haere atu i mua i roto i te pŭpŭ pionie matamua, no te faaineine i te e'a no vetahi ê. Ua haamana'o te hoê tuahine o Presdendia Kimball: « Tau taata noa tei vaiihohia mai no te

faatupu i te maa huero e te mau pota, e no te paruru i te mau vahine e te mau tamarii.… Ua vaiiho mai ratou i te feia paari, te feia paruparu, te mau vahine e te mau tamarii ».[8]

Ua haamaitaihia te Feia Mo'a e te mana autahu'araa na roto i te tuuraa rima a te mau taea'e tei mau i te autahu'araa. Ua paturu-atoa-hia ratou e te faaroo i te Atua o te mau tuahine te aroha, te puai e te mau pure.

Na roto i te ma'i e tupu u'ana ra, ua tavini te mau tuahine ei mau taote e ei mau tuati vahine no to ratou iho mau utuafare e no te tahi e te tahi mai ta ratou i na reira i Nauvoo. Ua haa-mana'o Drusilla Dorris Hendricks, « Aita roa e pereoo puto i roto i te taatoaraa o te puhaparaa, e ma'i râ to ratou, ua faaoroma'i râ matou i te reira ma te faaoroma'i a Ioba ». E rave rahi tei pohe, i rotopu ihoa râ i te mau aiû.[10]

Ua fanau Eliza Partridge Lyman i te hoê tamaiti i te 14 no Tiurai 1846 i roto i te hoê pe-reoo puto. Mai te mau aiû e rave rahi i rotopu i te mau pionie, aita te tamaiti iti i ora mai. Ua papa'i Eliza i roto i te hoê buka aamu i te mau mea tei tupu i ni'a ia'na:

14 no Tiurai 1846: « E mea nahonaho ore to'u parahiraa ei vahine ma'i. Te puai o te mahana e anaana mai i ni'a i te pereoo puto i te ao e te mata'i to'eto'e i te pô, e tauiraa rahi roa ia vai noa te ea maitai ».

15 no Atopa 1846: « Ua tomo atu matou i roto i to matou fare raau i teie mahana. Te fare matamua roa e faaea ai ta'u aiû. Ua mauruuru roa vau i te haamaitairaa ia parahi i te pae auahi aita te mata'i e pupuhi mai na te mau vahi atoa, e i reira vau e nehenehe ai e tama-hanahana i te hoê pae ma te to'eto'e ore i te tahi pae. Aita to to matou fare e tahua e te tahi atu mau nahoraa maitai te paruru nei râ te mau papa'i ia matou i te mata'i mai te mea aita te tapo'i fare matie e paruru ia matou i te ûa ».

6 no Ditema 1846: Ua ma'ihia ta'u aiû e te ino noa'tu ra. Ua ta'i oia i te mahana taatoa e aita râ vau i ite eaha te haamauiui nei ia'na ».

E rave rahi mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei tei fanau i te mau tamarii i roto i to ratou tere i te Afaa no Roto Miti.

12 no Ditema 1846: « Ua pohe te aiû e te oto nei au i to'na poheraa. Ua rave matou i te mea maitai roa'e ta matou i ite nahea i te rave no'na, aita râ e mea maitai tei noaa mai ; ua tamau noa oia i te ino mai te taime â a ma'ihia'i oia. Ua ara vau e to'u tuahine o Caroline ia'na i te mau pô atoa e ua tamata i te faaora ia'na mai te pohe, aita hoi maua i hinaaro ia faataa ê atu ia'na, aita râ to maua e mana. …

Eliza Partridge Lyman

« Te vai noa ra to'u mau hoa here. Ahani aita e ti'a ïa ia'u i te hinaaro i te faaru'e i teie ao, no te mea ua î te reira i te pe'ape'a e te oto. Te ti'aturi nei â vau e te vai ra te hoê mana e ti'a'i nei ia tatou e o te rave ti'a nei i te mau mea atoa ».[11]

Mai ta Eliza i parau, ua paturuhia oia e te auhoaraa o te mau tuahine here. I muri mai ua horo'a oia i taua iho auhoaraa ra e te aroha, i te tautururaa i te tahi atu mau vahine o te oto atoa ra. I te 1 no Tiunu 1847, ua papa'i oia: « Ua pohe te aiû a te Tuahine Elvira Holmes. Ua farii i te hoê aniraa… ia haere mai e ia faaea i te mahana i piha'iho ia'na e o ta'u i farii. Ua haere na muri ia'na e hi'o i te menema a ta'na tamarii ».[12]

I roto i taua mau huru oraraa fifi, ua ti'aturi te mau tuahine i ni'a i te mana o ta ratou mau fafauraa. Ua haamana'o Bathseba W. Smith, te maha o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i muri iho, taua mau ohipa ra tei tupu.

« Eita ïa vau e tamata i te faaite nahea matou i te tereraa na roto i te mau vero hiona, te

Bathsheba W. Smith

Te maha o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« I to'u faarooraa i te Evanelia ua ite au e e parau mau te reira; i to'u tai'o-matamua-raa i te Buka a Moromona, ua ite au e e mea faaûruhia te reira e te Atua; i to'u ite-matamua-raa ia Iosepha Semita ua ite au e te ti'a ra vau i mua i te aro o te hoê peropheta a te Atua ora, e aita e feaaraa i roto i to'u feruriraa no ni'a i to'na mana.

Bathsheba W Smith

Young Woman's Journal, *Atopa 1901, 440*

Ua « ineine noa te mau tuahine i te mau taime atoa ma te rima anaanatae e te aroha no te rave i te mau ohipa no te here » (Emmeline B. Wells).

mata'i, e te ûa ; nahea te mau puromu i te hamani-raa-hia, te mau e'a turu i te patu-raa-hia, e te mau paepae i te hamani-raa-hia ; nahea ta matou mau animala i te haereraa i te mau mahana atoa ma te iti o te maa ; aore râ nahea to matou mau puhaparaa i te faarururaa i te vêvê, te ma'i e te pohe. Ua tamahanahanahia matou… na roto i te faatereraa i ta matou mau putuputuraa no te taatoaraa e matou ana'e ma te hau, te pureraa e te himeneraa i te mau himene no Ziona, e te oaoaraa e ua vaiiho matou i muri roa to matou feia hamani ino. Ua tamahanahana rahi-atoa-hia matou no te iteraa i te mana o te Atua tei faaitehia mai na roto i te tuuraa rima a te mau peresibutero, no te faaora i te feia ma'i e te feia hapepa ia haere. Ua vai te Fatu i pihaiho ia matou e ua faaitehia mai to'na mana i te mau mahana atoa ».[13]

Ua ite atoa te mau vahine i te puai varua i roto i te here e te aroha te tahi i te tahi. I roto i te taatoaraa o te tere, a faaruru ai ratou i te mau tamataraa no te ma'i e no te pohe, ua pure ratou ma te faaroo no te tahi e te tahi e ua tamahanahana te tahi i te tahi. Ua papa'i Helen Mar Whitney e « ua tere te here o te Atua mai tera aau i tera aau, e tae noa'tu e au ra aita to te diabolo e puai i roto i ta'na mau tutavaraa ia ti'a mai i rotopu ia matou e te Fatu, e i te tahi

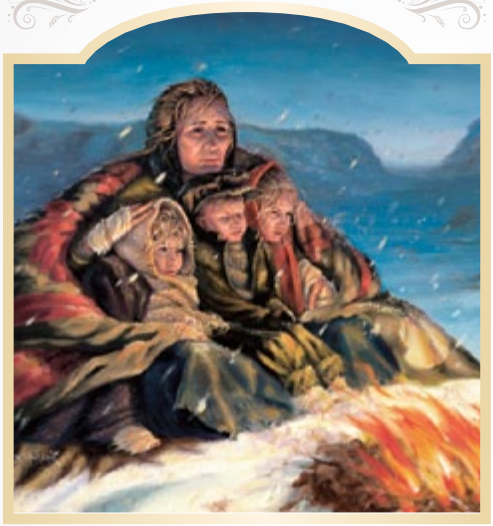

I te matahiti 1856, ua haaputuputu te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau tifaifai no te mau pionie no te mau pereoo huti tei roohia i te ati.

mau taime ua taraihia te mau tara a ta'na mau ohe ino ».[14]

Ma te haamana'o i te haapiiraa faaûruhia a te Peropheta Iosepha Semita, ua roaa i teie mau vahine pionie itoito te hoê orama no to ratou puai e to ratou aravihi no te taviniraa. Ua tauturu ratou i te haamau i te mau utuafare e te mau vahi nohoraa. Na roto i te mau ohipa no te faaroo e te aroha, ua faaora ratou i te mau varua. E maitai haamo'araa to ta ratou mau tusia i ni'a iho ia ratou iho e i ni'a i te feia tei farii i ta ratou mau pûpûraa

Noa'tu e aita ta te Sotaiete Tauturu e mau rururaa, ua pee te mau vahine pionie i te mau haapiiraa a te peropheta e ua tape'a i ta ratou mau fafauraa no te hiero, e i to ratou na-reira-raa ua tauturu ratou i te hoê pene faahiahia i roto i te aamu o te Ekalesia e i te Tooa o te Râ o te Fenua Marite. Ua papa'i te hoê taata papa'i aamu tuiroo melo ore: « Aita vau e farii i te faaroo e mauhia e ratou aita râ te reira e parau nei e te feaa nei au i to ratou faaroo e to ratou itoito tamau i roto i te taviniraa. To ratou ihoa râ mau vahine. E mea maere mau ta ratou mau vahine ».[15]

Faati'araa i te Vahi Nohoraa: « Ineine i te mau taime atoa… no te rave i te mau Ohipa no te Here e te Aroha »

A tae ai te mau pŭpŭ pionie matamua i roto i te Afaa no Roto Miti, ua tanu ratou i te mau maa e ua patu i te mau vahi faaearaa no to ratou iho oraraa. Ua haere atoa ratou e tauturu no te pahono i te mau hinaaro o vetahi ê. Ua a'o te Peresideni Brigham Young i te Feia Mo'a ia tauturu i te feia i roto i te fifi, i te pae varua e i te pae tino. Ua riro ta'na a'o mai te ti'aoro-raa a Amuleka i roto i te Buka a Moromona i te mau Ati Zorama vêvê: « Ia faarue outou i te taata veve, e tei tahaa noa, e ia ore outou ia utuutu i te feia ma'i, e tei atihia, e ia ore outou ia horo'a i ta outou tao'a, mai te mea e tao'a ta outou , i tei veve ; te parau atu nei au ia outou, ia ore outou ia rave i taua mau mea nei, inaha, ua riro ta outou mau pure ei mea maamaa e te

faufaa ore, e ua riro outou ei taata haavare, o te huru taata ïa e huna i te faaroo ».[16]

Ua faaite mai te Tuahine Emmeline B. Wells, tei tavini i muri mai te pae o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te maitai e te taviniraa a te mau tuahine: « I to te Feia Moʻa faaruʻeraa ia Nauvoo e i roto i to ratou mau haereraa, ua titauhia e ia faaea te mau rururaa a te Sotaiete Tauturu, noaʻtu e aita roaʻtu te mau tuahine i haamoʻe noaʻe i te faanahonahoraa, e te mau fafauraa atoa tei horoʻahia ia ratou e te Peresideni Iosepha Semita, ua tamau noa râ

Ua tamau noa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te tavini e i te faaitoito te tahi i te tahi i muri aʻe i to ratou taeraa mai i roto i te Afaa no Roto Miti.

ratou i ta ratou ohipa maitai i te mau vahi e i te mau taime atoa e tupu mai te taime no te raveraa; ua ineine noa ratou i te rave i te mau ohipa no te here e te aroha e te rima anaanatae e te aau aroha, e e rave rahi tei hinaaro i taua mau ohipa hamani maitai ra no te mea e mau mahana taua mau mahana ra no te ohipa, no te mauiui, no te varavara o te mau mea e no te oraraa fifi.[17]

I te matahiti 1854 ua ite Matilda Dudley i te mau hinaaro e rave rahi i rotopu i te mau Ati Inidia no te Fenua Marite. Ua rave oia na niʻa i toʻna iho manaʻo e i muri mai i niʻa i te faaueraa a te Peresideni Brigham Young, ua faanahonaho oia i te mau tuahine i raro aʻe i te faatereraa a toʻna episekopo ia hamani i te ahu no te mau vahine e te mau tamarii no reira iho. Ua tupu teie mau huru pŭpŭ i roto i te tahi atu mau vahi nohoraa a pee ai te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei i te mau manaʻo aroha o to ratou aau e ua horoʻa i te taviniraa no te pahono i te mau hinaaro o te mau taata i pihaʻiho ia ratou.

Ua tamau noa teie hohoʻa a tae rahi mai ai te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei i roto i te Afaa no Roto Miti. Ua pii te feia faatere o te Ekalesia i te mau taata ia haamau i te faaearaa i te mau vahi atea o te fenua, ma te haere atu i te mau tufaa apatoerau e apatoa no te Oire no Roto Miti. Ua haamanaʻo te mau tuahine i te faufaa aiʻa e te mau ture arataʻi no te Sotaiete

Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo, e ua haamauhia e rave rahi mau pŭpŭ i roto i taua mau vahi nohoraa ra no te tavini ia vetahi ê e no te tauturu i te feia vêvê.

Ei hi'oraa, ua arata'i o Lucy Meserve Smith i te hoê pŭpŭ vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i Provo, Utaha. Ua pahono oia e te tahi atu mau tuahine i te mau piiraa ia tauturu i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei tei tae mai i Utaha. I te Amuiraa rahi no te ava'e Atopa 1856, ua faaite te Peresideni Brigham Young e ua fifi te mau pionie no te mau pereoo huti e rave rahi hanere maile i te atea. Ua parau oia: « Eita roa to outou faaroo, to outou haapa'oraa e ta outou faaiteraa i to outou faaroo e faaora i te hoê o te varua i roto i te basileia o to tatou Atua, maori râ ia faaohipa outou i taua mau parau haapiiraa ra mai ta'u e haapii atu nei ia outou. A haere a tii mai i taua mau taata ra i roto i te mau afaa i teie nei, e a haapa'o maite i taua mau mea ta tatou e parau nei e, te pae tino, e aore ra, te mau ohipa pae tino, a riro to outou faaroo ei mea faufaa ore ».[18]

Ua papa'i te Tuahine Smith i roto i te aamu o to'na oraraa e i muri a'e i te ti'aororaa a te Peresideni Young, ua rave te feia i roto i te rururaa i te ohipa no te tauturu i to ratou mau taea'e e te mau tuahine. Ua « tatara te mau vahine i to ratou mau ahu roa mahanahana [e mau ahu mahanahana i raro a'e i te ahu tapo'i tei riro ei peu no taua tau ra e o te tamahanahana atoa], te mau totini, e te mau mea atoa ua nehenehe ia ratou i te haaputu, i reira iho i roto i te Fare Menemene, e ua tuu atu [i te reira] i roto i te mau pereoo puto no te hapono atu i te Feia Mo'a i roto i te mau mou'a ».

Ua tamau ratou i te haaputu i te mau tauihaa no te ro'i e te ahu na te Feia Mo'a o te fatata i te tae mai e te tahi noa mau tauihaa i roto i te mau pereoo huti na'ina'i. Ua papa'i te Tuahine Smith: « Ua rave matou i te mau mea atoa i noaa ia matou i te rave, na roto i te tauturu a te mau taea'e e te mau tuahine maitai, no te tamahanaha i te feia i roohia i te fifi a tae mai ai ratou e te mau pereoo huti i te hopea o te tau 'auhune.… No te mea hoi e aita ta to matou sotaiete e moni i taua taime ra, aita rea i nehenehe ia matou i te rave, fatata râ e aita i nehenehe i na episekopo e maha i te amo i te mau tauihaa no te ro'i e te tahi atu ahu i te taime matamua a farerei amui ai matou. Aita matou i faaea i ta matou tautooraa e tae noa'tu i te taime ua nahonaho maitai to ratou faaearaa ». Ua parau te Tuahine Smith e i te taeraa mai te mau pŭpŭ no te mau pereoo huti, ua « faaîhia te hoê fare i roto i te oire i te mau maa na ratou ». Ua parau oia: « Aita roa'tu vau i mauruuru rahi a'ena, e e ti'a ia'u ia parau, i oaoa i te hoê noa'e ohipa ta'u i rave i roto i to'u oraraa, ua vai mai te hoê huru tahoêraa mana'o ra. Ua ti'a noa ia'u ia haere i te hoê fare toa e ia faaite atu i to'u mau hinaaro; mai te mea e

ahu, e faitohia mai te reira ma te tamoni ore. Ua taaviri haere [matou] na roto i te hiona e tae noa'tu ua rari matou i roto i te hiona e 30 tene-timetera te teitei no te haaputu i te mau mea.[19]

« Eaha ïa to Muri Mai no te mau Rima Ineine i te Rave ?

Ua faaite teie mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te aroha, « te hinaaro mau i te Mesia », [20] a horo'a ai ratou i to ratou mau ahu mahanahana e te mau tifaifai no te faaora i te Feia Mo'a tei to'eto'e, tei pohe i te po'ia ta ratou i ore roa i farerei a'e nei. Ua ite ratou i te oaoa rahi i roto i teie nei taviniraa. I muri a'e i to ratou raveraa i te mau mea atoa i nehenehe ia ratou ia rave no te tauturu i te mau pionie no te mau pereoo huti, ua tamau ratou i te tauturu i te tahi atu mau taata. Ua faaite mai te mau parau a Lucy Meserve Smith i te mau mana'o o to ratou mau aau: « Eaha to muri mai no te mau rima ineine ia rave ? »[21] Na teie uiraa e faaite maitai i te maitai o te mau vahine no te Sotaiete Tauturu i taua taime ra e i teie nei.

PENE 4

« Te Hoê Vahi Ohiparaa Aano e te Ateatea »

Mai te mea te ite ra te hoê o te mau tamahine e te mau metua vahine e ua taoti'a-rii-hia ratou i roto i to ratou iho oraraa, e ite ïa ratou i teie nei i te hoê hi'oraa ateatea no te mau puai e te mau ite tata'itahi no te rave i te maitai ta ratou i farii hua.… Ua iriti te Peresideni Young i te taviri no te hoê vahi aano e te ateatea no te ohiparaa e te haafaufaaraa.

Eliza R. Snow

Das
Buch Mormon.
Und ich sah einen
zu verkündigen denen, die auf Erden
wohnen, und allen Heiden, und Geschlechtern,
und Sprachen, und Völkern.
Offenb. Joh. C. 14. V. 6.

PENE 4

« Te Hoê Vahi Ohiparaa Aano e te Ateatea »

I te 26 no Ditema 1866 ua ruru te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i raro a'e i te arata'iraa a te Peresideni Brigham Young. I te pae hopea o te rururaa, ua faaite te Peresideni Young, te piti o te Peresideni o te Ekalesia, i te hoê hinaaro ia haamau faahou i te mau Sotaiete Tauturu i roto i te taatoaraa o te Ekalesia.[1]

I te matahiti i muri iho, ua ite te Peresideni Young i te rû rahi ia tauturu i te mau episekopo i roto i ta ratou hopoi'a ia ma'imi e ia tauturu i te feia e vai ra i roto i te fifi. No te haamataraa i te hoê tutavaraa i te haamau faahou i te Sotaiete Tauturu i roto i te mau paroita atoa, ua horo'a oia i teie a'o i te mau episekopo: « A vaiiho i te mau tuahine ia faanahonaho i te mau Sotaiete Tauturu a te mau Vahine i roto i te mau paroita e rave rahi. E rave rahi to tatou mau vahine taleni i rotopu ia tatou, e te hinaaro nei tatou i ta ratou tautururaa i roto i teie ohipa. E mana'o paha te tahi e e ohipa faufaa ore teie, e ere râ; e e ite outou e o te mau tuahine te puai o te ohipa. A horo'a'tu ia ratou te maitai o to outou paari e to outou ite, a horo'a'tu ia ratou to outou faaururaa, a arata'i e a faatere ia ratou ma te paari e te maitai, e e itehia ia ratou te mau piha no te feia vêvê e e noaa ia ratou te mau rave'a no te turu ia ratou e hoê ahuru taime vitiviti a'e i te Episekopo.[2]

E faanahonaho-faahou-hia ïa te mau tuahine i raro a'e i te mana no te autahu'araa e, mai ta te Peropheta Iosepha Semita i parau, « tuuhia i roto i te hoê vahi i reira [ratou e nehenehe ai]

Te Paturaa o te Hiero no Roto Miti, 1877

e rave mai te au i te mau mana'o aroha ta te Atua i tanu i roto i to [ratou] mau ouma ».[3] E haapuai ïa ratou i to ratou mau utuafare e te tahi atu mau utuafare i roto i te fifi, i te pae tino e i te pae varua. Na roto i teie taviniraa, e rahi ïa to ratou iho faaroo e te parau-ti'a. Ua haapii te Tuahine Eliza R. Snow e e « haamaitai e e faateitei te Sotaiete Tauturu i [te mau tuahine] e na ni'a'e i te mau mea atoa, e haapuai ia ratou i roto i te faaroo i te Evanelia, e na roto i te reira raveraa, e riro ïa ratou ei mauhaa no te faaora i te mau taata e rave rahi.[4]

Hoê Sotaiete Tauturu i roto i te mau Paroita tata'itahi.

Ua pii te Peresideni Young i te Tuahine Snow ia tavini i te Ekalesia na roto i te tereraa i te mau tuhaa fenua atoa, no te tautururaa i te mau episekopo ia faanahonaho i te mau Sotaiete Tauturu. Ua parau oia, « Ua faaue te Peresideni Young i te mau Episekopo ia faanahonaho i te mau Sotaiete Tauturu a te mau Vahine i roto i ta ratou mau paroita, e… ua tapiti i te aniraa, ma te faahaere atu te reira i te mau vahi nohoraa atoa, ma te piiraa i te mau tuahine ia

Eliza R. Snow

Te Piti o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Mea au na tatou ia haamauruuruhia e mai te mea aita tatou e farii i te taatoaraa o te haamauruururaa ta tatou i mana'o ua ti'a, eaha ïa ? Ua ite tatou e ua tuu mai te Fatu i te mau hopoi'a teitei i ni'a ia tatou, e ere i te hoê hiaai aore râ te hinaaro ta te Fatu i tanu i roto i to tatou mau aau na roto i te parau-ti'a ia tupu râ, e te maitai rahi roa'e ta tatou e nehenehe e rave no tatou iho e no te tahi e te tahi o te haamaitai ïa e te faatupuraa ia tatou iho i roto i te mau mea atoa e mea maitai e te hanahana no te faataa ia tatou i taua mau hopoi'a ra.

Eliza R. Snow

Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, 1868–79, Paroita no Lehi, Tïtï no Alpine, 27 no Atopa 1869, Church History Library, 27; faaapîhia te tomaraa e te piaparaa.

Na te aui i te atau: Elizabeth Ann Whitney, Emmeline B. Wells, e Eliza R. Snow

tomo atu i roto i te mau faanahonahoraa, eiaha noa no te tauturu i te feia vêvê, no te faatupu râ i te mau ohipa maitai e te hanahana atoa ».[5]

Ei papa'i parau no te Sotaiete Tauturu matamua a te mau Vahine i Nauvoo, Illinois, ua tape'a te Tuahine Snow i te mau minuti o te mau pureraa, e tae noa'tu i te mau haapiiraa a Iosepha Semita (a hi'o i te pene 2). I roto i te tere mai Nauvoo e tae atu i te Afaa no Roto Miti, ua paruru maite oia i ta'na buka minuti. Ua taa ia'na te faufaa rahi o te mea tei haapiihia i te mau tuahine i

« Teie te mea ta matou e hinaaro i te tuu atu i roto i te aau o te mau tuahine ia faufaa ratou i roto i to ratou vahi e eiaha e haaparuparu no te mau fifi na ni'a i te e'a, a ti'aturi râ i te Atua e a hi'o atu Ia'na, e te fafau atu nei au ia outou, e niiniihia mai ïa Ta'na mau haamaitairaa faahiahia ».

Lorenzo Snow

Young Woman's Journal, *Setepa 1895, 578*

Ua haapii te Tuahine Eliza R. Snow i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu.

roto i taua mau pureraa ra. Ua ite oia nahea te sotaiete e ti'a ai ia faanahohia e ua haamana'o oia i te mau parau tumu i reira i haamauhia ai te reira. Ua taa ia'na e ua riro te faanahonahoraa ei tufaa tumu no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Ua tatara oia, « E ere te ohipa matau-noa-hia ia ruru i roto i te hoê faanahonahoraa mai teie te huru. Teie faanahonahoraa e faanahonahoraa ïa na te Ekalesia a te Mesia, e mea maitai roa te reira i roto i te mau tau turaa evanelia atoa ».[6] I teie nei, a tere ai oia mai tera paroita e tera paroita, ua haapii faahou oia mai roto mai i te mau minuti.

Ma te Faarahi i te Orama e te Mana o te mau Tuahine

Taaê noa'tu i te aniraa i te Tuahine Snow ia rave i te ohipa e te feia faatere i roto i te paroita tata'itahi, ua faarahi te Peresideni Young i ta'na ohipa. Ua parau oia, « Te hinaaro nei au ia haapii oe i te mau tuahine ».[7] Noa'tu e aita oia i faataahia o te piti o te peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu e tae noa'tu i te matahiti 1880, ua horo'ahia ia'na te hoê â mau hopoi'a ta te Fatu i horo'a i te Tuahine Emma Semita: « ia a'o atu i te mau parau mo'a, e ia faaitoito i te ekalesia, mai te au i tei horo'ahia ia oe e to'u nei Varua ».[8]

Ua horoʻa atoa te Peresideni Young i te aʻo i te mau vahine no te Ekalesia. Ua faarahi taʻna mau aʻoraa e te mau haapiiraa a te Tuahine Snow i te orama o te mau tuahine no niʻa i to ratou mana no te maitai i roto i to ratou mau utuafare, i roto i te Ekalesia, e i roto i te ao nei. Ua parau te Tuahine Snow:

« Mai te mea te ite ra te hoê o te mau tamahine e te mau metua vahine e ua taotiʻa-rii-hia ratou i roto i to ratou iho oraraa, e ite ïa ratou i teie nei i te hoê hiʻoraa ateatea no te mau puai e te mau ite tataʻitahi no te rave i te maitai ta ratou i farii hua.… Ua iriti te Peresideni Young i te taviri no te hoê vahi aano e te ateatea no te ohiparaa e te haafaufaaraa ».[9]

E faaite mai te taiʻo-faahou-raa i te tahi o te mau haapiiraa e te mau tautooraa tei faataa mai i te huru o te Sotaiete Tauturu i te tufaa hopea o te mau matahiti 1800 e nahea te Sotaiete Tauturu tei haamau-faahou-hia i te faarahiraa i te orama e te huru parau-tiʻa o te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei.

Te Aroha

Mai te au i te hohoʻa tei haamauhia e Iosepha e Emma Semita i Nauvoo, ua tamau noa te aroha i te riro ei niu no te mau mea atoa, i te pae varua e i te pae tino, no reira hoi i faanahonahohiaʻi te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu. Ua haapii te Peresideni Young:

« Tei roto paatoa te reira i ta tatou haapaʻoraa faaroo. Te mau parau e te mau ohipa maitai atoa, te mau mea pae tino atoa, te mau mea pae varua atoa, te mau mea i te raʻi, te mau mea i niʻa i te fenua nei e te mau mea i raro i te fenua atoa ua haatihia e ta tatou haapaʻoraa.… Mai te mea e rave tatou i teie mau mea, e e oaoa i te rave i te ohipa tiʻa, e [haapaarihia] ïa to tatou mau avae e te aueue ore mai te mau niu o teie mau aivi mure ore. Eiaha tatou e hinaaro i te tahi mea [maori râ] i niʻa i te mau ture parau-tiʻa, e mai te mea e hinaaro tiʻa tatou, e faahaere atu ïa tatou i te reira ia vetahi ê, ia hamani maitai e ia î i te here e te aroha no te taatoaraa ».[10]

Fariu-ê-raaʻtu i te mau Peu no te Ao nei.

I roto i toʻna utuafare, ua haapii te Peresideni Brigham Young i taʻna mau tamahine ia « tatara ê atu te mau mea ino e te faufaa ore, e ia haamaitai i te mau mea maitai atoa e te nehenehe ».[11] Te tatararaa o te iritiraa ïa i te tahi mea. I to te Peresideni Young aʻoraa i taʻna mau tamahine ia tatara, te parau râ oia ia ratou ia fariu ê atu i te mau peu tiʻa ore e te ahu tano ore o te ao nei. Ua poro atoa oia i te tatararaa e te tauiraa i te taatoaraa o te Ekalesia.

I roto i te aʻoraa i te Feia Moʻa ia faaruʻe i te mau peu o te ao nei, ua horoʻa te Peresideni Young i te aʻo e tano o tei tuʻati i te mau mea o te oraraa i te mau mahana atoa. Ua faaitoito oia i te oraraa tarani e te rave puairaa i te ohipa. Ei hiʻoraa, ua aʻo

oia i te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu ia taui i ta ratou mau peu tamaaraa e te atuaturaa i te fare. Te tatararaa ua hau atu ïa i te raveraa i te hoê huru oraraa ohie a'e; te hoê tauiraa ïa o te aau. E ti'a i te mau tuahine ia faataa ê atu ia ratou i te toe'a o te ao nei, ia riro ei Feia Mo'a mau, ei nunaa na te Fatu. Ua parau te Tuahine Eliza R. Snow: Eaha te mea ta'u e hinaaro i te tatara ? O to'u ïa ite ore e te mau mea atoa e ere na te Atua ».[12]

Te Heheuraa a te Taata Iho

Ua pee te Tuahine Snow i te a'o a te feia faatere no te autahu'araa e ua fafau oia i to'na mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu e e haamaitaihia ratou ia na reira ana'e ratou. Ua haapii atoa oia e e nehenehe ta te mau vahine tata'itahi e farii i te faaûruraa no te arata'i ia ratou i roto i to ratou iho mau oraraa, to ratou mau utuafare e ta ratou mau hopoi'a i roto i te Ekalesia. Ua parau oia: « A parau i te mau tuahine ia haere i mua e ia rave i ta ratou mau hopoi'a, ma te haehaa e te haapa'o maitai e e parahi mai ïa te Varua o te Atua i ni'a ia ratou e e haamaitaihia ratou i roto i ta ratou mau ohipa. Ia imi ratou i te paari eiaha râ te mana e e noaa ïa ia ratou te taatoaraa o te mana ta ratou e faaohipa ma te paari ».[13]

Ia pure tata'itahi ana'e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e to ratou mau utuafare, e nehenehe ïa ia ratou ia farii i te faaûruraa no te arata'i ia ratou.

Ua tauturu ta'na haapiiraa faaûruhia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia faaruru i te mau tamataraa o to ratou ra tau. Ua haapii oia e mai te mea e tamau noa ratou i te imi i te arata'iraa e te tamahanahanaraa a te Varua Maitai, e nehenehe ïa ia ratou ia oaoa i te hau noa'tu te fifi. Ua parau oia e e « hamâha te Varua Maitai e e faaî i te mau hiaa'i atoa o te aau o te taata, e e faaî i te mau apoo atoa. Ua parau faahou oia e « Ia î ana'e au i taua Varua ra, e maha ïa to'u varua, e e nehenehe ta'u e parau papû atu e au ra aita roa'tu te mau mea faufaa ore o te mahana e ti'a nei i ni'a i to'u haere'a. Ia ere râ vau i te tape'a i taua varua ra e te mana o te Evanelia, e ia farii râ i te varua o te ao nei, noa'tu e mea iti roa, e tae mai ïa te pe'ape'a; e vai mai te tahi mea hape. E tamatahia vau, eaha ïa te mea o te tamahanahana ia'u ? Eita e noaa ia outou ia tamahanahana mai ia'u no te haamâha i

te mana‘o tahuti ore, maori râ te mea ana‘e e tae mai no ô roa mai i te Puna o te ra‘i ra. E ere anei e haamaitairaa no tatou ia ora ia nehenehe ia tatou ia fana‘o tamau noa i teie, ia tahe noa mai i roto i to tatou mau varua ? »[14]

Te Parururaa i te Peu no te Faaipoiporaa i te Vahine Rau.

I te mau mahana matamua o te Ekalesia, ua heheuhia te peu no te faaipoiporaa i te vahine rau ia Iosepha Semita.[15] Noa’tu i te haamataraa e mea fifi roa teie peu i te fariihia e te mau taata e rave rahi, ua ite râ te Feia Mo‘a haapa‘o e e peropheta o Iosepha Semita na te Atua. Ua pee ratou i te hinaaro o te Fatu mai tei heheuhia i to ratou peropheta. Ua rave ratou i te mau fafauraa i te Atua e ua haapa‘o i taua mau fafauraa ra ma te puai e te itoito.

I te haamau-faahou-raa-hia te Sotaiete Tauturu i te pae hopea o te mau matahiti 1860, te riro noa ra â te faaipoiporaa i te vahine rau ei tufaa no te oraraa o te mau melo no te Ekalesia. Area râ, e rave rahi te mau taata i te Mau Hau Amui no Marite tei ti‘aturi e ua haaviiviihia e ua hamani-ino-hia te mau vahine e ora ra i te ture no te faaipoiporaa i te vahine rau. Ei hopearaa no te taa-ore-raa o te huiraatira no ni‘a i te Feia Mo‘a i te mau Mahana Hopea nei e to ratou mau ti‘aturiraa, ua haamana te faatereraa hau no te fenua i te hoê ture ia opani i te mau faaipoiporaa i te vahine rau.

Ua putuputu te hoê pŭpŭ vahine i te Oire no Roto Miti i te ava‘e Tenuare 1870 no te pahono i taua ture ra. I mua i te mau papa‘i ve‘a no te mau tufaa atoa o te Mau Hau Amui no Marite, ua faaite teie mau vahine i to ratou paturu i te mau peropheta ora e i te mau raveraa a te Ekalesia. Ua paruru ratou ia ratou iho e ta ratou mau tane

« A ma‘imi i te mau Papa‘iraa Mo‘a, a imi i te mau heheuraa ta matou e nene‘i, e a ani i to outou Metua i te Ao ra, i te i‘oa o Ta’na Tamaiti o Iesu Mesia, ia faaite mai ia outou te parau mau e ia na reira outou ma te mata rotahi i To’na ra hanahana, ma te feaa ore, e pahono mai ïa Oia ia outou na roto i te mana o To’na ra Varua Mo‘a. I reira ïa outou e ite ai no outou iho e ere no te tahi ê atu taata. Eita ïa outou e ti‘aturi i ni‘a i te taata no te iteraa i te Atua ».

Iosepha Semita

Aamu o te Ekalesia, *1:282.*

faaipoipo e ua faaite i to ratou faaroo e ta ratou mau fafauraa. Ua parau te Tuahine Eliza R. Snow: « Ua tae i te taime no te ti'a'tu na roto i te hana-hana o to matou piiraa e ia parau no matou iho.… Aita to te ao nei i ite ia matou, e e ti'a ia matou ia parau i te parau mau e te parau-ti'a no ni'a i to matou mau taea'e e no ni'a ia matou iho.… Aita matou i iti mai i te mau vahine o te ao nei, e eita matou e hinaaro ia riro mai te reira te huru.[16]

Ua faaite te hoê vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea i te mau mana'o o te tahi atu mau vahine e rave rahi a parau ai oia e: « Aita'tu e vahi i ni'a i teie fenua aano i reira te hamani maitai e te here i tuu-rahi-hia mai ai i ni'a i te vahine, e to'na mau ti'araa i paruruhia'i ma te mo'a maori râ i Utaha nei. Tei ô nei matou no te faaite i to matou here no te tahi e te tahi, e no te faaite i to te ao i to matou haapa'o maitai i te Atua to matou Metua i te Ao ra; e no te faaite i to matou hinaaro ia haapa'o i te mau titauraa a te Evanelia; e te ture no te Faaipoiporaa Tiretiera o te hoê ïa o te mau titauraa o ta matou i faaoti i te faatura, i te haapii, e i te faaohipa, ia horo'a mai te Atua ia matou te puai ia rave i te reira ».[17]

Te hoê haaputuputuraa a te mau metua vahine e te mau tamahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 1893

Ua faaite te mau papa'i ve'a e ua riro teie te hoê « putuputuraa faahiahia roa ».[18] Ua papa'i te hoê papa'i ve'a, « I roto i te feruriraa e te mana'o afaro ua fatata te mau vahine haaviiviihia no te haapa'oraa Momoni i te aifaito i te mau… vahine no te pae Hitiaa o te Râ ».[19] I te mau ava'e i muri mai, e rave rahi atu â mau vahine tei amui atu i roto i taua mau putuputuraa ra na te fenua taatoa o Utaha.

I te matahiti 1890, ua farii te Peresideni Wilford Woodruff, te maha o te Peresideni o te Ekalesia i te hoê heheuraa o tei arata'i atu i te faaore-raa-hia te peu no te faaipoiporaa i te vahine rau i roto i te Ekalesia. Ua papa'i oia i teie heheuraa i roto i te hoê parau tei piihia Te Faaiteraa Mana. No ni'a i te papa'iraa i te Faaiteraa Mana, ua parau oia: « Ua faaue mai te Atua no te ra'i ia'u ia rave i te mea ta'u i rave; e i te taeraa mai te hora e ua faauehia vau ia rave i te reira, e mea maramarama maitai te reira ia'u. Ua haere atu vau i mua i te Fatu, e ua papa'i au i te mea ta te Fatu i parau mai ia'u ia papa'i ».[20]

No te mea ua farii te nunaa i te a'o a te peropheta ia tomo i roto i te mau faaipoiporaa i te vahine rau e ua rave e ua haapa'o i ta ratou mau fafauraa, ua riro ïa teie heheuraa apî e mea fifi no te mau taata e rave rahi, tera râ ua faaoti faahou te Feia Mo'a haapa'o maitai i te mau Mahana Hopea nei ia pee i te peropheta. I te mahana i faaroo ai e i farii ai te mau melo o te Ekalesia i te Faaiteraa Mana, ua parau te Tuahine Zina D. H. Young, te toru o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu e tavini ra i taua taime ra, « Ua tamatahia te aau o te taatoaraa i teie mahana tera râ ua hi'o atu i te Atua e ua auraro ».[21]

Te mau vahine o te Ekalesia tei tomo atu i roto i te faaipoiporaa i te vahine rau, na roto i te heheuraa, e i muri iho tei farii i te Faaiteraa Mana, na roto â i te heheuraa, ua ti'a ïa ia haapoupouhia e ia haamauruuruhia. Ua haapa'o ti'a ratou i ta ratou mau fafauraa e te a'o a te peropheta ora. I teie mahana, te faahanahanahia nei teie mau vahine e to ratou huai haapa'o maitai.

Ua papa'i Helen Mar Whitney tei ora na i te ture no te faaipoiporaa i te vahine rau, « E tai'o paha tatou i te aamu o te mau taata tei taparahipohe-hia e o te feia puai tei haru i te mau fenua, e o te mau vahine faahiahia e te maitai e rave rahi, aita râ te aamu o te mau vahine hanahana e te mau tamahine nehenehe no Ziona, ta to ratou hoi faaroo i te mau fafauraa a te Atua no Iseraela i faati'a ia ratou ia upooti'a i ni'a ia ratou iho e ia haapa'o i Ta'na ture teitei a'e, e ia tauturu i Ta'na mau tavini ia haamau i te reira i ni'a i te fenua nei… Ua ite papû vau e ua papa'i te mau melahi i te hoê aamu no ta ratou mau ohipa o te iteahia i roto i te mau buka no te tau amuri atu, tei papa'ihia e te mau reta auro »[22]

Te mau Ti'aturiraa Papû Maitai

E taata papa'i e e taata a'o aravihi te Tuahine ra Eliza R. Snow. Ua matauhia oia e te mau

taata e rave rahi e « Rohi pehe no Ziona » no to'na aravihi i te reo Paratane.[23] E taata ite oia, te nahonaho, te haapa'o maitai, te rohirohi ore, te aueue ore, te paari e te papû, e ua pee oia i te mau muhumuhuraa a te Varua a tauturu ai oia i te patu i te basileia o te Fatu. Ua faaite pinepine oia i to'na ite e to'na iteraa papû, e ua faaitoito oia i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia na reira atoa i roto i te mau pure-raa a te Sotaiete Tauturu e ia ore ia ti'aturi noa i ni'a ia vetahi ê no te haapii noa ia ratou.

Ua taiâ e ua ineine ore te tahi mau vahine no te a'o i mua i te taata. Ua horo'a te Tuahine Snow i teie a'o i taua mau huru tuahine ra: « Eiaha e vaiiho i to outou peresideni ia parau i te mau mea atoa.… Aita anei te Atua i horo'a ia outou i te horo'araa no te parau ?… Mai te mea ua horo'ahia ia outou te Varua o te Atua, noa'tu eaha te ohie o to outou mau mana'o, e haa-maitai te reira i te feia e faaroo nei ia outou ».[24]

Ua parau Emily S. Richards e ua tauturu te Tuahine Snow ia'na i te paraparau i mua i te taata: Te taime matamua ua ani oia ia'u ia paraparau i roto i te pureraa, aita i nehenehe ia'u, e ua parau mai oia, 'Aita e pe'ape'a, ia ani-faahou-hia râ oe ia paraparau, a tamata e a parau i te tahi mea, e ua na reira vau ».[25] Ua tamau noa te Tuahine Richards i te haamaitai i to'na aravihi ei taata a'o i mua i te taata, e i te matahiti 1889 ua paraparau oia i te amuiraa a te Taatiraa a te mau Vahine Ma'iti no te fenua i Washington, D. C.

Ua faaite te hoê papa'i ve'a e ua rururii te Tuahine Richards « no te hi'oraa i te naho'a taata,

Brigham Young

Te Piti o te Peresideni o te Ekalesia

« Ua rave te mau tuahine i roto i ta tatou mau Sotaiete Tauturu a te mau Vahine i te maitai rahi. E nehenehe anei ta outou e faaite mai i te rahiraa maitai ta te mau metua vahine e te mau tamahine i roto i Iseraela e nehenehe i te faatupu ? Aita, eita e nehenehe.E e pee atu ïa te maitai ta ratou i rave na muri ia ratou e amuri noa'tu ».

Brigham Young

Deseret News Weekly, *16 no Tiunu 1869, 228*

mea mamahu râ, mea papû maitai, mea hana-hana, e mea mâ e te marû mai te hoê melahi.… E ere na te mau parau iho, na te varua marû râ tei apee i te mau parau i ta'ita'i i te hanahana manuïa i roto i te mau aau tata'itahi atoa ».[26]

I teie mahana, te pee nei te mau tuahine no te Sotaiete Tautuu i te hoho'a tei haamauhia e te Tuahine Snow, te Tuahine Richards, e te tahi atu mau melo matamua no te Sotaiete Tauturu. Te imi itoito nei ratou i te ite o te evanelia e i muri iho e faaite atu i taua iteraa ra ia vetahi ê. A na reira ai ratou, te pee ra ïa ratou i te a'o a te mau peropheta no te mau mahana hopea nei. Ua parau te Peresideni Spencer W. Kimall, te ahuru ma piti o te Peresideni o te Ekalesia:

« Te haapuai nei au… i te hinaaro hohonu o te vahine tata'itahi ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a. Te hinaaro nei matou ia haamaitaihia to tatou mau utuafare i te mau tuahine aravihi i roto i te mau papa'iraa mo'a —noa'tu e e mea faaipoipo-ore-hia e aore râ, e mea faaipoipohia, e mea apî e aore râ, mea ruau, e mea ivi e aore râ te ora ra i roto i te hoê utuafare.

« Noa'tu eaha to outou huru oraraa, ia matau ana'e outou i te mau parau mau no te mau papa'iraa mo'a, e rahi roa'tu â ïa to outou maitai i te haapa'oraa i te piti o te ture rahi, oia ho'i, e aroha'tu oe i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na. Ia riro outou ei feia aivanaa no te mau papa'iraa mo'a— eiaha no te haafaufaa ore ia vetahi ê, no te faateitei râ ia ratou ! O vai ho'i te vahine e hinaaro rahi nei i te 'tape'a maite' i te mau parau no te evanelia (o ta ratou ho'i e nehenehe e hi'o atu i te mau taime hinaarohia) maori râ te mau vahine e te mau metua vahine o te aupuru e te haapii rahi nei ? »

Spencer W. Kimball

« A popou na outou i te parau a te Mesia » (2 Nephi 32:3).

Ua faaite papû te Peresideni Kimball e e riro mai ïa te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu ei mana puai no te maitai i ni'a i te « mau vahine maitai o te ao nei » a « faaite ai ratou i te parau-ti'a e te papûraa i roto i to ratou mau oraraa ».[27]

Ua faaite mai te Tuahine Snow, te Peresideni Kimball, e te tahi atu mau feia faatere e rave rahi o te Ekalesia i te hoê orama no te huru

maitai o te Sotaiete Tauturu. A haapapû ai te mau tuahine i to ratou ti'aturiraa na roto i te parau e te ohipa, e nehenehe ïa ia ratou ia haapuai i to te tahi faaroo i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia. E nehenehe ta ratou e tauturu i te tahi e te tahi ia faaineine i te farii i te taatoaraa o te mau haamaitairaa e vai nei i roto i te faanahoraa oaoa a te Metua i te Ao ra.

Faarava'iraa Ia'na Iho i te Pae Tino.

Ua haaputuputu te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te Afaa no Roto Miti i muri a'e i to ratou hamani-ino-raa-hia e i te ti'avaru-raa-hia i rapae au i to ratou mau fare e to ratou mau vahi nohoraa e rave rahi mau taime. I teie nei ua tere atu ratou i te hoê medebara atea e te taata ore, ua hinaaro te Peresideni Brigham Young ia ruperupe ratou e ia haamau ratou i te hoê fare nohoraa tamau no ratou iho. Ua hinaaro oia ia paruruhia ratou i te hamani-ino-raa i te pae tino, e ua hinaaro atoa oia ia paruru ratou ia ratou iho i te mau peu no teie nei ao o te nehenehe e tuino i to ratou faaroo e to ratou mau iteraa papû. Ua hinaaro oia ia ratou ia ti'amâ i te mau peu o teie ao, i te pae tino e i te pae varua.

Oia hoi e ti'a i te Feia Mo'a ia haapii i te mau raveraa o te faati'a ia ratou ia haapa'o i to ratou mau hinaaro atoa. I roto i teie tautooraa, ua ti'aturi rahi ïa te Peresideni Young i te mau ite, te mau taleni, te haapa'o maitai e te hinaaro mau o te mau vahine. Ua faahaamana'o oia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia rave faaoti i ta ratou mau hopoi'a i te fare i piha'iho i ta ratou mau tane faaipoipo e ta ratou mau tamarii.[28] Ua haapii atoa oia i te tahi atu mau ohipa no te faanava'iraa i te pae tino, ua faahitihia te tahi i raro nei. Noa'tu e rave rahi te mau hopoi'a pae tino tei huru ê i teie mahana, ua vai tamau noa râ te mau ture i muri i teie mau hopoi'a: Ua a'ohia te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia rave i te mau mea atoa e nehenehe ia ratou no te horo'a i te mau mea e hinaarohia i te pae tino o te oraraa no ratou iho e no to ratou mau utuafare.

Te Faarava'iraa Ia'na iho

A haapii i te here i te ohipa e a haapae i te faaea-noa-raa.

A titau i te hoê varua no te faatusiaraa ia oe iho.

A farii i ta oe iho hopoi'a no te puai varua.

A farii i ta oe iho hopoi'a no te ea, haapiiraa, ohipa, moni, maa e no te tahi atu mau mea no te oraraa.

A pure no te faaroo e te itoito no te faaruru i te mau fifi e tae mai.

A haapuai ia vetahi ê e hinaaro ra i te tauturu.

Niraraa ahu Ua faaitoito te Peresideni Young i te mau tuahine ia nira i te mau ahu no ratou iho e no to ratou mau utuafare. Ua parau oia, « Te pii nei au i to'u mau tuahine ia… hamani i to outou iho mau hoho'a ahu, e ia hamani i to outou mau ahu e auhia e outou ma te haapae atu i te mau peu no rapae mai ».[29] Ua faaite te Tuahine Eliza R. Snow e ua faaitoito te Peresideni Young i te mau tuahine ia hamani « i te mau hoho'a ahu au maitai o te fariihia e te mau vahine peu maitai e te maramarama o te ti'a, mai ta tatou e rave nei, i te upoo o te ao nei ». [30]

Tirita. Ua haamau te Peresideni Young i te Taatiraa o te Tirita no Desereta, e o Zina D. H. te peresideni no teie taatiraa. Ua faaapu teie taatiraa i te mau to'e tirita, ma te faaamu ia ratou i te mau rauere aute. E mea au ore roa na te Tuahine Young te mau to'e e ua taoto-moerurua-hia oia i teie mau to'e, ua haapata râ oia e ua atuatu i teie mau to'e i roto i ta'na iho faaapu e ua haapii atu ia vetahi ê ia na reira atoa. I raro a'e i ta'na arata'iraa ua faaapu te Taatiraa no te Tirita no Desereta i te mau to'e tirita hau atu i te 20 matahiti te maoro. Noa'tu e aita roa'tu ta ratou ohipa i afa'i mai i te moni, ua nehenehe râ ia ratou ia hamani i te tirita nehenehe mau no ratou iho.

Titona Ua faaitoito te Peresideni Young i te mau tuahine, « A haapii i te paturu ia outou iho; a haaputu i te maa huero e te faraoa ota, e a faaherehere te reira no te mau tau 'o'e ».[31] Ua faataahia o Emmeline B. Wells, tei riro mai i muri iho te pae o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ia haapa'o i te tomite rahi no te titona.

I roto i teie ohipa, ua anaanatae te mau vahine no to ratou hinaaro metua vahine ia paruru i to ratou mau

« Na roto i te mana o te Atua ora e nehenehe e e ia riro tatou e mea faarava'i ia tatou iho e ia riro ei mau mea i poietehia tei hau atu i te ti'amâ i raro a'e i te ao tiretiera ».

Harold B. Lee

Church News,
12 no Febuare 1944, 8

utuafare i te poʻia. Ua parau te Tuahine Wells: « O vai te nehenehe e ite hohonu i teie mau manaʻo mai te hoê metua vahine ? A feruri na i te huru ia faaroo anaʻe outou i ta outou tamariirii ia taʻi no te faraoa ».[32]

Ua putuputu te mau peresideni paroita no te Sotaiete Tauturu i tera taime e tera taime no te tuatapapa i te mau raveʻa no te rave mai e no te haaputu i te titona. Ua riro te manaʻo anaanatae o Sarah Howard, te hoê peresideni paroita no te Sotaiete Tauturu i te Oire no Roto Miti ei faaiteraa no te mau manaʻo o te mau tuahine e rave rahi i taua taime ra. Ua parau oia: « Te ite nei au e e haamaitairaa teie ta te Fatu i horoʻa mai ia tatou, e e tamata ïa tatou ia hoê i roto i teie ohipa. Noʻu nei e tamata ïa vau i te rave i te mau mea atoa e nehenehe iaʻu, e te manaʻo nei au e e iriti mai te Fatu i te hoê eʻa ia nehenehe ia noaa mai ia tatou te titona, noaʻtu e ua hope te tau ahune ».[33] Ua feruri aʻena o Sarah M. Kimball, tei tavini atoa na ei peresideni no te Sotaiete Tauturu no te hoê paroita, i te hoê

Te ooti ra te mau tuahine matamua no te Sotaiete Tauturu i te tirita, i te area 1890

faanahoraa no te haaputu i te titona hou oia a haere mai ai i te hoê putuputuraa. I te matahiti matamua no te opuaraa, ua patu ta'na Sotaiete Tauturu paroita i te hoê vairaa maa eita e ama i te auahi no te farii e 1.000 paero titona.

Ua faaitoito te Peresideni John Taylor no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te mau taea'e i Kaysville, Utaha ia tauturu i te mau tuahine i roto i teie tutavaraa. Ua faahiti oia i te parau no te hoê vahine tei mana'o e « e mea hue roa e e mea haapa'o ore roa ta'na tane » i te moni a te utufare. I te mau hebedoma atoa e tuu oia i te tahi tufaa moni no te tabula faufaa o te utuafare i roto i te Bibilia utuafare. « Tau matahiti i muri mai ua tupu te hoê fifi i te pae faufaa e ua pe'ape'a [te tane faaipoipo]. Ua ite a'ena te vahine faaipoipo i te tauiraa i ni'a i te hoho'a mata o ta'na tane faaipoipo, e ua ui oia ia'na ia parau mai ia'na te tumu no to'na mana'o pe'ape'a. Ua parau oia ia'na e e ua fatata te hoê tarahu ta'na i te tae mai e ua mătă'u oia eita e nehenehe ia'na i te aufau i te reira. Ua tamata oia i te faaitoito ia'na ma te parau atu ia'na ia faaroo i te Atua, e ua faahiti oia i te Bibilia tahito, e te maitai, ma te parau atu ia'na ia tai'o i te reira, ia noaa ia'na na roto i te reira te tahi tamahanahanaraa. Ua horo'a'tu oia ia'na i te Bibilia, e a iriti ai oia e a huri ai oia i te mau api ua haamata te [moni] i te marua mai ». Ua faahope te Peresideni Taylor ma te parau e, « E ite paha tatou i te taime e hinaaro ai paha tatou

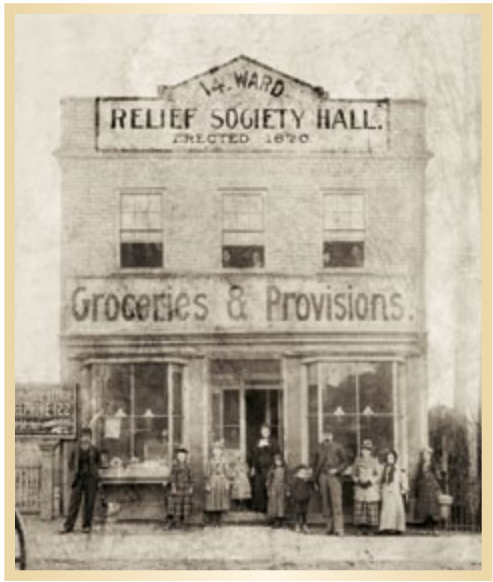

Te hoê piha rururaa a te Sotaiete Tauturu, i te tahua i ni'a'tu i te hoê fare toa i te Oire no Roto Miti, Utaha 1892

i teie titona ta to tatou mau tuahine i haaputuputu; eiaha tatou e ti'aturi rahi roa i ta tatou mau ohipa, e ia rave i te mea e nehenehe ia tatou no te tautururaa ia ratou ».[34]

Ua parau te Tuahine Emmeline B. Wells i te mau tuahine e e riro ïa to ratou itoito i roto i teie tutavaraa ei « faaoraraa pae tino no teie nunaa i te taime rû ». [35] Ua tupu te reira i te matahiti 1898 e 1899 a horo'a ai te titona a te Sotaiete Tauturu i te maa i roto i te hoê tau pa'urâ u'ana roa i te tufaa apatoa no Utaha.

Ua faati'a te itoito o te mau tuahine i te faaherehereraa i te titona i te mau vahine Feia

Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia tavini i te nunaa taaê atu i to ratou iho mau utuafare e to ratou mau hoa Feia Mo'a. Ua hapono te Ekalesia i te titona a te Sotaiete Tauturu i te mau Ati Inidia Marite i Utaha; i te feia i ora mai i te aueueraa fenua e te auahi i San Francisco, California, i te matahiti 1906; e i te mau taata i Taina tei roohia i te ati i roto i te hoê 'o'e i te matahiti 1907.[36] Ua horo'a atoa te titona i te maa na te mau tauasini taata i roto i te Tama'i Rahi I, a hoo ai te Sotaiete Tauturu e 200.000 paero i te faatereraa hau no te Mau Hau Amui no Marite.[37] Ua tauturu teie faufaa ai'a no te faaherehereraa e te taviniraa i te haamau i te hoê hoho'a no te mau tautooraa a te Ekalesia i teie taime no te horo'a i te tautururaa na te ao taatoa nei, i te mau vahi atoa te vai nei te taata i roto i te fifi.

Atuaturaa i te Ea e te Haapiiraa no te Rapaauraa Ma'i. I te ava'e Setepa 1873, ua faaite te Tuahine Eliza R. Snow e ua hinaaro te Peresideni Brigham Young « ia noaa i te mau tuahine e rave

Zina D. H. Young

Te toru o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Te oaoa nei au i te tuu atu i to'u iteraa papû i mua i te mau tamahine no Ziona, ia haapuaihia to ratou faaroo e ia tere noa te ohipa maitai. A tutava i te hoê iteraa papû, mai ta outou e imi, e to'u mau tuahine here, no te hoê diamoni tei hunahia. Mai te mea e parau mai te hoê taata ia outou e na roto i te heru-maoro-raa i te tahi vahi e e ite ïa outou i te hoê diamoni moni rahi roa, e mana'o anei outou e hinaaro rahi outou i te taime aore râ te puai, aore râ te moni e haamau'ahia ia noaa taua tao'a rahi ra ? … Mai te mea e heru outou i roto i te hohonuraa o to outou iho aau, e ite ïa outou, na roto i te tautururaa a te Varua o te Fatu, i te poe tao'a rahi, te iteraa papû no te parau mau o teie ohipa ».

Zina D Young

Young Woman's Journal, *Eperera 1893, 319*

rahi te hoê haapiiraa matauhia e i muri iho te hoê parau tuite no te pae o te rapaauraa ma'i ».[38]

Ua riro te Tuahine Zina D. H. Young ei hoê hi'oraa no te hoê tuahine no te Sotaiete Tauturu tei tavini rahi i roto i te pae no te rapaauraa ma'i. Ua parauhia oia i roto i to'na haamaitairaa paterearea e e horo'araa ta'na no te faaora, e ua faaineine oia ia'na iho ia faaohipa i taua horo'araa ra na roto i te raveraa i te hoê haapiiraa no te haafanauraa, te hoê ohipa no te rapaauraa ma'i no ni'a i te haafanauraa i te mau tamarii. Ua tauturu oia i te haafanau e rave rahi mau aiû i roto i te Afaa no Roto Miti. I roto i ta'na taviniraa, ua apiti atu ta'na haapiiraa i ta'na mau horo'araa no te atuatu i te pae tino, no te faaora i te pae varua e te tamahanahanaraa i te pae mana'o. Teie ta te Tuahine Emmeline B. Wells i parau no ni'a ia'na: « E nehenehe e faahitihia e rave rahi mau taime no to'na mau tere i rotopu i tei ma'ihia, e au ra ua faaûruhia oia e te tahi mana puai a'e i to'na iho… a ere ai te itoito e te faaroo i rotopu i te feia e haati ra i te ro'i o te taata ma'i. I taua mau taime ra ua riro oia mai te hoê melahi aroha i roto i te mau ohipa atoa ».[39]

Noa'tu te taatoaraa o te taviniraa ta te Tuahine Young i horo'a a ti'aturi ai oia i ni'a i ta'na mau horo'araa varua e te iti o ta'na haapiiraa, ua ite maitai oia e eita e noaa ia'na i te pahono atu i te mau hinaaro atoa i te pae rapaauraa no te huiraatira te tupu noa'tu ra i te rahi i Utaha. Ua faaitoito oia i te tahi mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia pee i te a'o a te Peresideni Young ia farii i te haapiipiiraa i te pae no te rapaauraa ma'i.

Ua parau te Tuahine Snow: « Aita anei e vai nei i ô nei, i teie nei, te tahi mau tuahine tei nava'i i te hinaaro, e o te ite i teie hinaaro, no te maitai o Ziona, ia rave i teie haapiiraa ? Te vai ra te tahi o tei au ia riro ei mau tu'ati vahine; e mea maitai ïa e ia haapii taua mau vahine ra i te ohipa rapaauraa ma'i.… Mai te mea eita e nehenehe ia ratou ia aufau i ta ratou iho mau haamau'araa, e rave'a ta tatou no te aufau i te reira ».[40]

Ma teie faaitoitoraa, ua haapii te tahi mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te haapiiraa rapaauraa ma'i i te Tufaa Hitiaa o te Râ no te Mau Hau Amui no Marite. Ua ho'i mai ratou i Utaha ei mau taote e ua haapii i te mau piha haapiiraa no ni'a i te haafanauraa e te atuaturaa i te utuafare. Ua papa'i o Emma Andersen Liljenquist, tei haere atu i te mau piha haapiiraa i Utaha, i te tahi o ta'na mau ohipa:

« Ua oaoa rahi vau i te [haapiiraa], e i muri a'e i to'u faataaraahia e te Aposetolo John Henry Smith e te tahi atu â mau taata, ua ho'i atu vau i te fare no te rave i ta'u ohipa, ia au i tei fafauhia mai e te mau Aposetolo e mai te mea e ora parau-ti'a vau e ite noa ïa vau i te mea e ti'a ia rave ia tupu ana'e te mau huru fifi atoa. …

« Ua tupu mau roa taua fafauraa ra. E rave rahi mau taime ia roohia te hoê o ta'u mau taata i te ma'i rahi, e ani au i te Metua i te Ao ra i te tauturu, e e horo'ahia mai te reira i te mau taime atoa. I te hoê mahana ihoa râ ua fanau te hoê vahine i te hoê aiû e ua manii noa te toto. Ua pii te tane faaipoipo i te taote, aita râ oia i mana'o e e mea fifi roa. Ua ani… au i te Fatu ia tauturu ia maua. Ua mau te maniiraa toto e ua rave au i te mau mea i titauhia no'na. I te taeraa mai te taote, ua parau oia e aita roa e nehenehe ia'na ia ti'aturi i te mea tei tupu, ua parau râ oia e ua rave ihoâ vau i te mea ta'na iho e rave. …

Te mau tuati no te Fare Ma'i Momoni tei faaoti i ta ratou haapiiraa, piha haapiiraa no te matahiti 1911

« … Ua faahaere mai au hau atu i te hoê tauasini aiû [i te ao nei]. Ua haamauruuru faahou vau i to'u Metua i te Ao ra no Ta'na tauturu e te puai ta te Fatu i horo'a mai ia'u, no te mea ahani aita te reira tauturu eita ïa e nehenehe ta'u e horo'a i teie taviniraa i to'u mau tuahine aore râ i to matou huiraatira. Te hoê o te mea e haaputapû rahi i te aau no ni'a i te hoê fanauraa oia ïa: te taata matamua roa o ta te metua vahine e haape'ape'a o ta'na ïa aiû, e ere râ ona iho.[41]

I te matahiti 1852 ua haamau te Sotaiete Tauturu i te Fare Ma'i no Desereta, « i reira te feia ma'i no te nunaa a te Atua e utuutuhia ai e e fana'o ai i te mau oro'a o te Ekalesia [te mau haamaitairaa autahu'araa] e te rapaauraa aravihi atoa ».[42] Ua tamau noa te fare ma'i i te tere hau atu i te ahuru matahiti e tae noa'tu ua rahi a'e te mau haamau'araa i te mau horo'araa tei horo'ahia e ua ti'a mai te tahi atu mau fare ma'i.

Te Ma'itiraa a te mau Vahine (te Ti'araa no te Ma'iti)

I te ava'e Febuare 1870 ua horo'a te faatereraa hau fenua no Utaha te ti'araa ma'iti i te mau vahine i roto i te mau ma'itiraa no te faatereraa hau. I taua taime ra, ua horo'ahia te ti'araa i te mau vahine ia ma'iti i roto ana'e i te tufaa fenua no Wyoming i te Mau Hau Amui no Marite. I muri mai ua faaore te faatereraa

hau fenua i teie ti'araa ei tufaa no te faautu'araa i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea no to ratou oraraa i te ture no te faaipoiporaa i te vahine rau. Aita râ te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i faaea i te parau e i te haapapû i to ratou mau ti'araa. E rave rahi te mau tuahine tei tutava itoito i te ti'araa ma'iti a te mau vahine aore râ te ti'araa no te ma'iti. Ua riro to ratou aravihi rahi i te parau papû ei haamaitairaa a hinaaro ai ratou i te ti'a atu no ratou iho ei mau vahine puai e te tura e te hanahana. Na roto i ta ratou mau tutavaraa, ua noaa faahou ia ratou te ti'araa ia ma'iti a riro mai ai o Utaha ei tufaa fenua i roto i te Mau Hau Amui no Marite. Ua noaa faahou ia ratou te faatura o te tahi atu mau taatiraa vahine i te Mau Hau Amui no Marite e na te ao taatoa.

Mau Nene'iraa

I raro a'e i te faatereraa a te Tuahine Eliza R. Snow, ua paturu te Sotaiete Tauturu i te hoê ve'a tei topahia te i'oa *Woman's Exponent.* Ua papa'ihia teie ve'a no te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei no te tauturu ia ratou ia haapii no ni'a i ta ratou ohipa, to ratou mau oraraa, e to ratou aamu. Ua tavini te Tuahine Emmeline B. Wells ei papa'i ve'a faatere i te rahiraa o te taime no te nene'iraa o te ve'a. Ua papa'i oia i roto i ta'na buka aamu, « Te hinaaro nei au ia ohipa ma to'u puai atoa e tauturu ia faateitei te huru o to'u iho nunaa, te mau vahine ihoa râ ».[43] Ua papa'i oia i muri mai, « Ua hinaaro vau ma to'u aau atoa ia rave i taua mau mea ra o te faahaere i te mau vahine i mua i roto i te ohipa pae morare e te pae varua e i te pae haapiiraa atoa e ia faahaere atu te ohipa a te Atua i ni'a i te fenua.[44]

I muri a'e e 42 matahiti nene'iraa, ua faaea te *Woman's Exponent* i te matahiti 1914. Te matahiti i muri mai, ua haamata te Sotaiete Tauturu i te nene'i i te *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* e i roto te vai ra te mau haapiiraa no te mau pureraa hebedoma a te Sotaiete Tauturu. Ua riro te ve'a ei rave'a faufaa rahi na te mau tuahine. Ua faaherehere te mau vahine i ta ratou ve'a, te haapiiraa mai na roto mai i te mau ve'a e te haapiiraa na roto atu i te reira. I te matahiti 1971, ua amuihia te *Ve'a a te Sotaiete Tauturu* e te tahi atu mau ve'a na te mau melo paari o te Ekalesia e parau marite nei i roto i te hoê ana'e ve'a, tei piihia te *Ensign.* Mai taua taime ra, ua horo'a mai te *Ensign* i te mau parau no te haapiiraa e te faaûruraa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu.

Ua haamata te Ekalesia i te nene'i i te mau ve'a na roto i te tahi atu mau reo i te Reo Marite i te afaraa o te mau matahiti 1800. E rave rahi o teie mau ve'a tei nene'ihia i raro a'e i te arata'iraa a te mau peresideni misioni. I te matahiti 1967 ua tahoêhia te reira i roto i te hoê noa ve'a e hoê â hoho'a parau i roto, iritihia

i roto i te mau reo huru rau e rave rahi. Ua horoʻa noa mai teie veʻa na te ao taatoa—tei piihia i teie nei te *Liahona*—i te mau aamu tei tauturu i te mau tuahine ia ora i te evanelia.

Mai te matahiti 1987, ua neneʻihia te mau poroʻi a te mau tuahine hahaere i roto i te *Liahona* e te *Ensign.* Ua opere-atoa-hia te mau poroʻi a te mau tuahine hahaere ei neneʻiraa taaê i te mau vahi e mea apî te Ekalesia e e mea iti te mau melo.

No te faaineine i te mau Tamarii e te Feia Apî Tamahine no te Taviniraa i roto i te Basileia o te Atua

I te hopea o te mau matahiti 1800, ua faanahonaho te feia faatere autahuʻaraa e te Sotaiete Tauturu i te mau tautooraa no te haamaitai i te oraraa o te mau tamarii e o te feia apî tamahine. I muri aʻe i te piiraa a te Peresideni Brigham Young ia taui e ia tatara (a hiʻo i te api 51), ua haamau te feia faatere no te Sotaiete Tauturu i te Tufaa no te Feia Apî Tamahine no ta ratou Taatiraa Faataa-ê-raa a te Feia Apî e Feia Paari i te matahiti 1870. Na te reira i arataʻi i te faanahonahoraa a te Feia Apî Tamahine i teie mahana. Ua faanahonahohia te Paraimere na te mau tamarii i te matahiti 1878. I te haamataraa, ua hiʻopoʻa te feia faatere no te Sotaiete Tauturu i te ohipa a teie nei na pŭpŭ i raro aʻe i te arataʻiraa a te feia faatere autahuʻaraa. I te matahiti 1880, ua faatae te Peresideni John Taylor, te toru o te Peresideni o te Ekalesia, i te mau piiraa i te hoê peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu, te hoê peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamahine, e te hoê peresideniraa rahi no te Paraimere no te faataaê i te ohipa a teie na pŭpŭ e toru.

Mai taua taime ra, ua arataʻi e ua tavini noa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i te mau pŭpŭ no te Feia Apî Tamahine e te Paraimere. Ua haapuai atoa ratou i te uʻi apî na roto i te taviniraa i roto i te tahi atu mau pŭpŭ, mai te Haapiiraa Sabati e te mau haapiiraa evanelia na te feia apî e te feia apî paari.

WOMAN'S EXPONENT.

The Rights of the Women of Zion, and the Rights of the Women of all Nations.

Vol. 2. SALT LAKE CITY, UTAH, SEPTEMBER 15, 1873. No. 6.

A SUNDAY ADDRESS TO HER CHILDREN.

THE SECRET OF AN ILLUSTRIOUS WORKER.

Te Woman's Exponent, *te hoê veʻa na te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, tei neneʻihia mai te matahiti 1872 e tae atu i te matahiti 1914.*

Haereraa i Mua

Ua arataʻi te haamau-faahou-raa-hia te Sotai-ete Tauturu i te mau hopoiʻa rahi aʻe e te mau raveʻa rahi aʻe na te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei. Ua parau o Eliza R. Snow

« Aita anei outou e ite ra e te rahi noaʻtu ra ta tatou vahi ohiparaa ? E tamau noa ïa ta tatou vahi ohiparaa i te aano, e eita e tiʻa i te hoê vahine i Ziona ia oto no te mea ua iti roa taʻna vahi ohiparaa.

« E haamaitai mai te Atua ia outou, e toʻu mau tuahine, e a faaitoito mai ia outou, ia î outou i te maramarama, e ia ite outou e aitaʻtu e mau hinaaro to outou maori râ te maitai o Ziona. Ia riro te raveraa i ta outou ohipa i te utuafare o ta outou ohipa matamua roa. Area râ, mai te mea e, e mau tiaau paari outou, e roaa ïa te taime ia outou no te rave i te mau ohipa sotiare, no te mea tei niʻa te reira ia outou ei mau tamahine e ei mau metua vahine i Ziona. Na roto i te tutavaraa i te rave i te mau ohipa atoa e ite ïa outou e e rahi to outou aravihi, e e maere ïa outou i te mea ta outou e nehenehe e rave.[45]

E nehenehe te faaiteraa a te Tuahine Snow no niʻa i te faaroo e te manaʻo maitai e riro ei hoê arataʻi no te Feia Moʻa atoa i te mau Mahana Hopea nei. Ua parau oia, « E haere ïa vau i mua ». « E ata ïa vau i te riri o te vero, e tere ïa vau ma te mătaʻu ore e te upootiʻa na niʻa i te moana arepurepu o te huru oraraa…

« E haere ïa vau i mua.… Na te « ' iteraa papû no a Iesu' e arataʻi… i toʻu orama » (Eliza R. Snow).

e turama hoi te *'iteraa papû no Iesu'* i te hoê lamepa o te arataʻi i toʻu orama na roto i te mau uputa no te tahuti ore.[46]

PENE 5

« E ore Roa te Aroha e Mou »

E faaoromairaa roa to te aroha, e te hamani maitai, e ore te aroha e feii, e ore te aroha e faarahi, eita e imi i te maitai no'na iho, eita e riri vave, eita e mana'o ino ia vetahi ê, eita e oaoa i te parau-ti'a ore; e oaoa râ i te parau mau, e faaoromai i te mau mea atoa ra, e faaroo i te mau mea atoa ra, e tiai i te mau mea atoa ra, e haamahu i te mau mea atoa ra.

Moroni 7:45

SPECIAL NOTICE from Relief Society General Board

Delivered by Relief Society Visiting Teachers

CLOTHING TO BE GATHERED FOR EUROPEAN SAINTS

The evening of Monday, December 11, 1945, from 9 Church as the days on which clothing which has been acc

On these days in your w of the ward welfare committe all such clothing. On this firs repair should be given. A lis

who will advise you as to what other ar the ward meeting house.

PENE 5

« E ore Roa te Aroha e Mou »

I to te Tuahine Emmeline B. Wells pii-raa-hia i te matahiti 1910 no te tavini ei paeraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua ineine oia no te hopoi'a. Ei taata tei amui atu i te tere i te Afaa no Roto Miti, ua haa oia i piha'iho i te mau tuahine o tei farii i te mau iteraa papû puai no te evanelia a Iesu Mesia e o tei maramarama i te mau parau haapiiraa tumu a te Sotaiete Tauturu. Ua tavini oia ei papa'i parau no na peresideni rahi e piti o te Sotaiete Tauturu, o Zina D. H. Young e o Bathsheba W. Smith, mai te matahiti 1888 e tae atu i te matahiti 1910.

Ma te hoê iteraa papû e ua faati'ahia te Sotaiete Tauturu na roto i te heheuraa, ua faaoti te Tuahine Wells e to'na na tauturu, o Clarissa S. Williams e o Julina L. Smith, i te faaherehere i te mau parau haapiiraa i ni'a i te reira te sotaiete i haamauhia'i. I te ava'e Atopa 1913, ua parau ratou:

« Te parau atu nei matou e ta matou fâ o te tape'araa ïa i te i'oa matamua e te varua matamua e te tumu no teie faanahonahoraa rahi, ma te tape'a maite i te mau haapiiraa faaûruhia a te Peropheta Iosepha Semita a heheu ai oia i te opuaraa ia nehenehe i te mau vahine ia haamanahia na roto i te piiraa a te autahu'araa ia putuputuhia ratou i roto i te mau faanahonahoraa e au no te utuutu i te feia ma'i, no te tauturu i te feia i roto i te fifi, no te tamahanahana i te feia paari, no te faaara i te taata ara ore, e no te tauturu i te mau otare ».[1]

Tau ava'e na mua'e, ua arata'i teie mana'o i te Tuahine Wells e to'na na tauturu i te haamau i te hoê parau tumu o te riro ei hoê faahaamana'oraa tamau no te mau parau haapiiraa e te haamataraa faaûruhia o te faanahonahoraa. Ua ma'iti ratou i te hoê parau no roto mai i te papa'iraa mo'a: « E ore roa te Aroha e mou ».[2] Tei roto i teie na parau e toru te faaueraa ta te Peropheta Iosepha Semita i horo'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu: ia « tauturu i tei vêvê » e ia « faaora i te mau varua ».[3]

I mutaa ihora, ua faaohipa te mau vahine pionie i te aroha no te mau taata tupu tapiri mai. I teie nei e faanahonaho ïa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia ratou iho no te faatae i te aroha, « te hinaaro mau ïa i te Mesia »,[4] i te mau taata tupu tapiri na te ao nei.

Ua haamau te Tuahine Wells e to'na na tauturu i teie parau tumu i te hoê tau hau e te ruperupe. Aita roa ratou i ite noa'e e nahea te mau mea e tupu mai i te mau matahiti i muri mai e tamata ai i ta ratou parau tumu.

Te Oraraa ma te Hau i roto i te Hoê Tau Tama'i.

Ua tupu te tama'i i Europa i te matahiti 1914. I te taime a hope ai te tama'i i te ava'e Novema 1918, e rave rahi mau fenua tei tomo atu i roto i te tama'i, tei piihia te Tama'i Rahi I. I roto i taua taime, a nehenehe ai i te inoino e te faaoroma'i ore e haape'ape'a i te mau mana'o aroha o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, ua faahaere te Tuahine Emmeline B. Wells e to'na na tauturu i teie poro'i i te mau vahine atoa i roto i te Ekalesia:

« A atuatu na roto i te varua o te here e te faaoroma'i i ta outou mau tane faaipoipo e ta outou mau tamarii; a haapa'o i te mau tamariirii; eiaha e faati'a ia ratou ia inu i te varua faaoroma'i ore aore râ te ta'iro'iro i te hoê fenua aore i te hoê nunaa; a faatea ê atu i te mau pupuhi i to ratou mau rima; eiaha e faati'a ia ratou ia ha'uti i te pere tama'i aore râ ia imi i te are'are'a na roto i te faahua poheraa i roto i te tama'i; a faatupu i te varua no te here i te fenua e te reva fenua, a tauturu ia ratou ia ite e e mau faehau ratou no te Satauro e mai te mea e titauhia ia ratou ia rave i te mauhaa tama'i no te paruru i te ti'amâraa, i te fenua e i te mau utuafare, e na reira ïa ratou ma te inoino ore aore râ

Emmeline B. Wells
Te Pae o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« [To'u] hinaaro puai roa'e ia maramarama ïa ta tatou feia apî tamahine no teie mahana i te ohipa a te mau melo matamua e noa'tu e aita ta ratou e mau rave'a maitai mai to teie tau, ua tamahanahana ratou i tei oto e tei hepohepo, ua hahaere i te vahine ivi e te otare, e ua riro mai te mau melahi utuutu ».

Emmeline B. Wells

Relief Society Bulletin, Me 1914, 3

Te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu e faaineine ra i te mau pahii (mau ahu aiû) no te mau utuafare e vai ra i roto i te fifi.

ma te iria ore.… A haapii i te mau mea hau no te basileia [e] a ma'imi i te feia i roto i te fifi ma te itoito rahi.[5]

Na roto i te haponoraa i teie parau poro'i, ua ti'aoro te Tuahine Wells ia faaohipa i te aroha, mai ta te Peropheta Iosepha Semita i haapii hau atu e 70 matahiti na mua'tu. Ua faaitoito oia ia ratou ia faaoroma'i i tei herehia e ia hamani maitai i te mau taata tupu e tae noa'tu i te mau enemi e ia tauturu i te feia i roto i te fifi. Ua pee te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i teie a'o. Ua tutava ratou i te farii e i te faaite i te here mau o te Mesia, ta ratou i ite e ore roa e faaru'e ia ratou.[6] E paturu ïa teie here ia ratou na roto i te mau tau tama'i e te hau.

I roto i te Tama'i Rahi I, ua tauturu maite te Sotaiete Tauturu i te Mau Hau Amui no Marite i roto i te mau faanahonahoraa no te fenua mai te Tomite Parururaa

E ti'a i to tatou mau mana'o no ni'a i te taata ia riro mai te hoê â mana'o ta Iesu i faaite atu ia ratou. Ua imi oia i te faatupu i to ratou oraraa maitai, e e ti'a i ta tatou parau tumu ia riro atoa mai Ta'na ato'a ra— « ei hau to teie nei ao, e ia ite auhia mai te taata nei.'«

John Taylor

Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: John Taylor *(2001), 27; faahororaa ia Luka 2:14*

no te Fenua e te Satauro Ura Marite. Ua rave te mau tuahine i te ohipa hamaniraa e te tapunuraa maa, te imiimiraa moni, te ea, te ohipa no te maitai o te tamarii, e te tahi atu taviniraa. E mea manuïa ratou e te puai i te tautururaa i teie mau tautooraa a teie mau pŭpŭ taata. Ua faahaamana'o râ to ratou peropheta ia ratou e eiaha roa e mo'ehia ia ratou te mau haamataraa hanahana a te Sotaiete Tauturu.

Ua parau te Peresideni Josepha F. Smith, te ono o te Peresideni o te Ekalesia, e e mea « haamau-taata-hia aore râ haamau-vahine-hia te mau faanahonahoraa a to te ao nei, ua « haamau-hanahana-hia te Sotaiete Tauturu, ua haamana-hanahana-hia, ua faataahanahana-hia e te Atua no te atuatu no te faaoraraa o te mau varua o te mau vahine e o te mau tane ». Aita oia i hinaaro ia « ite i te mahana e pee ai ta tatou mau Sotaiete Tauturu, aore râ e amui atu ai e e ere atu ai i to ratou iho ti'araa na roto i te ano'iraa'tu i teie mau faanahonahoraa o te tupu mai e tei haamauhia e te mau vahine.… Ua parau oia i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu, « Na outou e arata'i i te ao e ia arata'i ihoa râ i te mau vahine o te ao, i roto i te mau mea roo maitai, i roto i te mau mea atoa mai to te Atua huru, te mau mea atoa o te faateitei e o te tamâ i te mau tamarii a te taata nei. O outou te upoo, eiaha te aero ».[7]

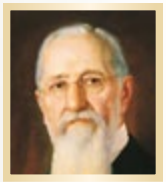

Joseph F. Smith

Ua faaite te Tuahine Emmeline B. Wells i teie orama. Ua arata'i oia i te Sotaiete Tauturu i te rave-amui-raa i te ohipa e te tahi atu mau faanahonahoraa, ua tauturu atoa râ oia i te tape'a i te tumu taaê e te natura hanahana o te sotaiete.

Taaê noa'tu i te ohiparaa e te tahi atu mau faanahonahoraa, ua rave te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau mea huru rau ratou iho e na ta ratou iho mau paroita i horo'a mai i te maa e i te imiimiraa i te moni no te feia e vai ra i roto i te fifi. Ua hamani e ua hoo atu te tahi mau tuahine i te mau ahu, te mau ahu paruru, te mau ahu tamarii, te mau tifaifai, e te mau taupoo e te mau vauvau nira-rima-hia. Ua faaamu e ua hoo te tahi i te mau puaatoro e te mau mamoe.

Ua faaroo te hoê tuahine i Tooele, Utaha, e ua tauturu te tifaifai ta'na i horo'a i te hoê utuafare Paratane i roto i te tau tama'i. Ua hamani teie tuahine o te Sotaiete Tauturu i te tifafai i te matahiti 1906, ua tuu i te hoê parau i roto, e ua hapono atu i te reira i San Francisco, California no te tauturu i te feia tei roohia i te ati i roto i te hoê aueueraa fenua ino roa. Hoê ahuru matahiti i muri mai, ua horo'ahia te tifaifai i te Satauro Ura e ua haponohia'tu i te Fenua Paratane. A ite ai te taata Paratane i te rata iti, ua hapono oia i te hoê rata haamauruururaa, ma te parau e ua « tae mai te tifaifai i te hoê taime tano, no te mea ua pohe ta'u tane faaipoipo i te tama'i ».

Ua toe noa mai oia e ta'na mau tamarii e va'u e aita hoi e ohipa, ua parau mai teie vahine ivi e, « Fatata roa vau i te faaru'e i te mau mea atoa, ua tamata râ vau ia haere noa i mua ».[8]

E rave rahi mau tuahine Paratane tei horo'a noa i to ratou taime no te nira e no te hamani i te totini no te mau faehau; aita râ ta ratou e moni no te hoo mai i te ahu ta ratou i hinaaro. Ua horo'a te mau Sotaiete Tauturu no te fenua Marite e te fenua Canada i te hoê Afata moni Rû no te tauturu. Ua hapono ratou i te moni i te mau amaa tata'itahi i te Fenua Paratane ia nehenehe i te mau tuahine Paratane ia hoo i te ahu no te hamani i te mau tapo'i ro'i, te mau vihi turu'a, e te ahu.

I to te Sotaiete Tauturu hooraa i te toe'a o te titona i te faatereraa hau no te Mau Hau Amui no Marite i te matahiti 1918 (a hi'o i te Pene 4), ua parau te Tuahine Wells, « I roto i te taato'araa o taua mau matahiti ra aita matou i faaohipa rahi i te titona tei haaputuhia no te opuaraa i mana'ohia, no te ata pouri ra e tapo'i nei i te ao nei mai teie taime, e nehenehe ia matou ia ite i te paari o te Peresideni Young i te aniraa i te mau tuahine ia haaputuputu i te titona no te hoê tau e tupu mai te fifi ».[9]

Te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i Kidderminster, Fenua Paratane

Ua hau atu te ohipa ta te hooraa i te titona i rave i te horoʻa-noa-raa i te maa na te mau taata tei poʻia. Ua parau te Tuahine Clarissa S. Williams, o tei tavini na ei hoê o te mau tauturu no te Tuahine Wells i roto i te peresideniraa, e ia faaherehere te Sotaiete Tauturu i te moni no roto mai i te hooraa i roto i te hoê afata rahi e ia faaohipa i te moni api no te aufau i te mau tautooraa no te haamaitai i te ea o te mau vahine e o te mau tamarii. I muri mai, a tavini ai te Tuahine Williams ei onoraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua hiʻopoʻa oia i te faaohiparaa i taua mau moni ra no taua mau opuaraa ra.

Te Haapuairaa i te mau Taata e te mau Utuafare

I te hopea o te Tamaʻi Rahi I, e rave rahi mau utuafare e mau taata tei fifi i te pae moni, te pae tino, te pae feruriraa e te pae varua. No te pahono i teie mau hinaaro, ua haamau te Sotaiete Tauturu i te Piha Toroʻa o te Ohipa Sotiare a te Sotaiete Tauturu, ma te patururaa a te Peresideni Heber J. Grant, te hitu o te Peresideni o te Ekalesia. Ua tavini te Tuahine Amy Brown Lyman, tei riro mai te vaʻuraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ei faatere no te Piha Toroʻa. Na roto i te Piha Toroʻa no te Ohipa Sotiare, ua tauturu te Sotaiete

Te mau tuati maʻi vahine e te mau tamarii e oaoa ra i te pehe i te Fare Maʻi Momoni i te Oire no Roto Miti, Utaha, 1934.

Tauturu i te mau paroita e te mau tĭtĭ i roto i te mau tautooraa mai te tautururaa i te mau vahine e te mau tamahine tei roohia i te fifi ia imi i te ohipa e ia tuu i te mau tamarii ia faaamuhia. Ta'na fâ matamua o te horo'araa ïa i te haapiipiiraa i te mau utuafare ia atuatu ia ratou. Ua parau te Tuahine Lyman e e ere te Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare a te Sotaiete Tauturu te hoê « piha toro'a horo'araa i te tauturu » te hoê râ « piha toro'a taviniraa », ma te haapuai i te « tuatapaparaa i te huru o te mau utuafare, te haamauraa i te mau opuaraa e te mau tabula faufaa, te faanahoraa i te tauturu i roto i te mau fifi o te mau utuafare Momoni, e te haapiipiiraa i te feia rave ohipa ».[10]

Ma teie fâ i roto i te feruriraa, ua faatupu te Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare i te hoê haapiipiiraa e ono hebedoma i roto i te ohipa totauturu i roto i te utuafare. Ua rave te feia rave ohipa o te mau tĭtĭ i teie piha haapiiaa e ua ho'i atu i muri iho i roto i to ratou iho mau paroita e mau vahi nohoraa no te haapii atu i te reira. Hau atu i te 4.000 vahine tei haapiipiihia.

Mai te matahiti 1902, ua paturu te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu i te hoê faanahoraa haapiipiiraa na te mau tuati ma'i vahine. I te matahii 1920, ua tupu te haapiipiiraa toro'a no te mau tuati ma'i vahine i te rahi, no reira te Sotaiete Tauturu i haamau ai i te hoê faanahoraa haapiipiiraa no te mau tauturu tuati ma'i. Ua haamata teie haapiipiiraa e hoê matahiti te maoro i te Fare Ma'i Momoni i te Oire no Roto Miti ma te tamoni ore. Ua titauhia râ te mau piahi ia horo'a e 30 mahana taviniraa ma te moni ore i roto i to ratou mau vahi nohoraa. I muri a'e e 4 matahiti, ua haapiipiihia e 46 tauturu tuati ma'i, ua faaore te Sotaiete Tauturu i te faanahoraa e ua faahaere ta ratou tururaa i te mau haapiiraa tuati utuafare a te Satauro Ura. Mai te tahi atu mau faanahoraa, ua faaohipa te Sotaiete Tauturu i teie nei faanahoraa no te pahono atu i te hoê ohipa taaê tei hinaarohia i te pae tino i taua taime ra e ua horo'a i teie ohipa i muri iho i te tahi atu mau piha ohiparaa.

Ua faaitoito te feia faatere no te Sotaiete Tauturu i te mau tuahine ia tamau noa i te taviniraa i te tahi e te tahi i roto i te mau faanahoraa no te aroha mai ta ratou i rave mai te mau mahana matamua i Nauvoo. Ua atuatu te mau tuahine i te feia ma'i, ua nira no te feia e hinaaro ra i te ahu, e ua tauturu na roto i te tahi atu mau rave'a i te feia i roto i te fifi. Ei hi'oraa, i te matahiti 1921 ua titauhia i te hoê pŭpŭ Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei no Aramenia e ora ra i te Fenua Turetia ia faaru'e i to ratou mau fare. Ua tauturu o Joseph W. Booth, te peresideni no te Misioni no Palesetina-Syria, ia ratou ia haere atu i Aleppo, Syria, i reira oia i te faati'araa i te hoê amaa e te hoê Sotaiete Tauturu e fatata e 30 tuahine. E mea vêvê roa te rahiraa o teie mau vahine, ua ite râ ratou e e haamaitairaa e e ohipa na ratou ei mau vahine no te Sotaiete Tauturu ia tavini i te mau taata tei ore i fana'o mai ia ratou.

Joseph W. Booth e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu no Aramenia i te omuaraa o te mau matahiti 1920

No reira ua putuputu ratou e ua nira i te ahu, no roto mai e 100 metera ahu ta te Peresideni Booth i hoo mai. Ua faaineine atoa ratou i te maa no te mau hoa tapuni tei ere i te maa.

I te ava'e Eperera 1921, ua mono atu te Tuahine Clarissa S. Williams i te Tuahine Emmeline B. Wells ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu. No to'na taviniraa i roto i te peresideniraa i piha'iho i te Tuahine Wells, ua ineine oia no te mau titauraa o te tae mai. Ua matauhia oia no to'na mau aravihi no te ohipa faanahoraa e to'na here e to'na hoaraa i te taatoaraa.

Ua pe'ape'a te Tuahine Williams no te faito teitei o te pohe o te mau metua vahine e te mau aiû. Ua pe'ape'a atoa oia no te ereraa o te mau rave'a no te feia hapepa e no te oraraa vêvê o te mau vahine e rave rahi. I raro a'e i ta'na arata'iraa paari e te aravihi, ua tamau te mau Sotaiete Tauturu i ta ratou mau tautooraa no te haamâmâ i teie mau fifi. I te matahiti 1924, ma te tururaa e te faaitoitoraa a te mau hui mana faatere e te feia faatere no te autahu'araa i roto i te mau paroita e a te Tuahine Williams, ua haamau te Sotaiete Tauturu no te Titĭ no Cottonwood i te hoê fare ma'i na te mau tamarii. Ua riro mai teie fare ma'i ei tufaa no te hoê faanahoraa fare ma'i na te Ekalesia.

Ua ite te Tuahine Williams i te hoê hinaaro rahi no te haereraa i mua i roto i te « ea, te rave'a, e te hoê faito oraraa maitai no te feia atoa ta matou e farerei nei ». Ua parau oia, « Tei roto i taua huru ohipa ra no te haamaitairaa i te taatoaraa te faaineine-maite-raa, te haapiipiiraa, te ohipa haapiiraa e te taviniraa ». [11] Ua tauturu teie nei mau tautooraa i te mau aniraa e vai nei, ma te horo'a i te mau episekopo te hoê rave'a no te tauturu i te mau utuafare i roto i te fifi. Ua faaineine atoa ratou i te Ekalesia ia pahono i te mau fifi o te tae mai tau matahiti i muri mai.

Te Faatupuraa i te Faarava'iraa Ia'na Iho

Hau atu i te ahuru matahiti i muri a'e i te Tama'i Rahi I, ua haa te Sotaiete Tauturu no te haamaitai i te faito o te oraraa o te mau vahine

e o te mau utuafare, ma te haapuai i ni'a i te ea, te mau ohipa e te haapiiraa. Ua tamau atoa te Sotaiete Tauturu i te faaitoito i te parau-ti'a o te taata iho e te mau ohipa no te aroha. I muri iho, ma te faaararaa ore, ua topa atu te ao nei i roto i te hoê topatariraa rahi i te pae tereraa faufaa i te hopea o te matahiti 1929.

Faahou â ua haapuai te mau maitai i haapiihia mai i roto i te Sotaiete Tauturu i te mau taata e te mau utuafare i te tau fifi. Ua itea i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei te puai i roto i to ratou faaroo i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia, ua ti'aturi ratou i to ratou ite no te faarava'iraa ia ratou iho, e ua haa no te faaite i te aroha i roto i to ratou ra mau aau. Ma teie mau parau haapiiraa no te arata'i ia ratou, ua nehenehe ïa ia ratou ia haapa'o ia ratou iho e to ratou mau utuafare ma te haere atoa'tu e tauturu i te tahi atu mau taata.

I te matahiti 1928, ua pii te Peresideni Heber J. Grant i te Tuahine Louise Y. Robison ia tavini ei hituraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu. E ere te mau fifi i te pae faufaa i te ohipa apî no te Tuahine Robison. Ua paari oia i roto i te hoê fare haehaa raau i te mataeinaa no Scipio, Utaha, i reira oia i te haapiiraa i te faaapu, i te tanu i te maa, te nira, te rave puai i te ohipa, te oraraa tarani, e te oaoa.

E hitu matahiti na mua'e a piihia'i te Tuahine Robison ia riro ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, ua faataa te Peresideni Grant ia'na ia tavini ei tauturu piti i roto i te presideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu. Ua ite u'ana oia i to'na mau paruparu, mai ta ta'na tamahine i parau:

« E a'o… u'ana matou i te nunaa i te mau taime atoa, te titauraa faufaa rahi ia ora parau-ti'a; ia haapae i te haamau'a; ia faatupu i te mau peu tarani, te hue-ore e te raveraa i te ohipa ; te oraraa mai te au i ta tatou moni; e no te tuuraa i te tahi mea i te hiti, noa'tu te iti o te moni, no te mau tau fifi rahi a'e e nehenehe e tae mai i ni'a ia tatou ».

Peresideniraa Matamua (Heber J. Grant, Anthony W. Ivins, J. Reuben Clark, Tamaiti.)

Deseret News, *2 no Setepa 1933, Church section, 7; faaafarohia te tomaraa*

« I to mama haereraa i te piha ohipa a te Peresideni Grant no te faataaraa, ua papû ia'na e aita te Peresideni i faaite-maitai-hia no ni'a i to'na mau aravihi, no reira ua parau atu oia ia'na e e oaoa oia i te rave maitai i te mea ta'na e ani ia'na ia rave, ua hinaaro râ oia e ia ite te Peresideni e mea iti roa to'na ite, e mea iti roa ta'na moni e to'na ti'araa i roto i te oraraa sotiare, e ua mătaʻu oia e eita oia e riro ei hohoʻa ta te mau vahine o te Sotaiete Tauturu e tiʻaʻi nei mai roto mai i te hoê taata faatere. Ua parau râ oia i te hopea, « E vahine haehaa noa vau ! 'Ua pahono atu te Peresideni Grant, 'E te Tuahine Louizy, 85 i niʻa i te hanere o te mau vahine no ta tatou Ekalesia e mau vahine haehaa anaʻe ïa. Te pii nei matou ia oe ia riro ei faatere no ratou.'« [12]

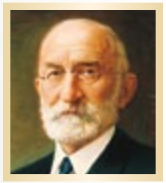

Heber J. Grant

Ma te faaitoitohia e te mau parau a te Peresideni Grant, ua faaite te Tuahine i to'na mau horoʻaraa taaê e ua tavini oia ma to'na aau atoa, a tahi ei tauturu e i muri iho ei peresideni. E vahine paari oia, te aroha e te rave puai i te ohipa. No to'na ite ore e to'na ere i te faufaa materia i faatiʻa ia'na ia maramarama e ia tauturu i te feia i roto i te hoê â huru oraraa. E mea papû e te maramara ta'na aʻo i te mau vahine e faaea ra i te fare e te mau metua vahine. Ua taa ia'na te aroraa no te oraraa i niʻa i te hoê tabula faufaa haʻihaʻi, e ua

Louise Y. Robison

Te Hitu o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« Mai te mea e rave noa tatou i te afaraa o ta tatou ohipa eita ïa tatou e oaoa, mai te mea e rave tatou no te mea e hopoiʻa, eita ïa tatou e oaoa, mai te mea râ ua ite tatou e e mau amaa tatou no teie vine, e ua manaʻo to tatou Metua i te Ao ra e mea ti'amâ tatou i te riroraa ei melo no taua amaa ra, e e nehenehe ta tatou e rave i teie ohipa ia tae mai te reira, i reira ïa tatou e oaoa ai ».

Louise Y. Robison

Veʻa a te Sotaiete Tauturu, *Novema 1933, 649*

ite râ oia i te faufaa rahi no te maitai o te hoê metua i roto i te utuafare. No reira ua faaitoito oia i te mau metua vahine ia rave i te mau mea atoa e nehenehe ia ratou ia faaea i te fare i piha'iho i ta ratou mau tamarii eiaha râ ia vaiiho ia ratou no te haere e rave i te ohipa i rapae.

Ua haamau te faatereraa hau no te Mau Hau Amui no Marite e rave rahi mau faanahoraa tauturu no te tamata i te taui i te opape o te fifi o te tereraa faufaa. No te hoê taime noa, ua rave te Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare a te Sotaite Tauturu i te ohipa e teie mau piha ohipa no te mau oire no te tauturu i te mau utuafare i roto i te fifi, ua rahi roa râ te mau hinaaro o te ore e noaa i te tatarahia e te Piha toro'a. Ua ite te hoê vahine rave ohipa i roto i te piha toro'a i ta'na tufaa ohipa i te maraaraa mai te 78 utuafare i te matahiti 1929 e hau atu i te 700 utuafare i te matahiti 1934.[13]

Ua mauruuru te Ekalesia i te mau tautooraa a te mau piha ohipa a te faatereraa hau. Ua parau te Tuahine Robison e te rave ra te faatereraa hau no te Mau Hau Amui no Marite « i te hoê ohipa faahiahia » i te tautururaa i te mau taata i roto i te fifi. Area râ, ua amui atu oia i te feia faatere autahu'araa no te parau e e ti'a i te mau melo no te Ekalesia ia tamau noa i te paturu i te mau faufaa tumu no te oraraa faarava'iraa ia ratou iho. Ua parau oia: « E iva ahuru ma toru matahiti to te Sotaiete Tauturu parauraa e te haapa'o nei tatou i to tatou feia i roto i te fifi. Te ui nei to'u mana'o mai te mea aita tatou e vaiiho rahi nei i te reira i roto i te rima o te faatereraa hau i teie nei ».[14]

I te ava'e Eperera 1936, ua haamata te Peresideniraa Matamua i te hoê faanahoraa totauturu na te taatoaraa o te Ekalesia. Na te reira e tuu i te Ekalesia i te hoê ti'araa maitai a'e no te tauturu i te mau melo i roto i te fifi. I te amuiraa rahi no te ava'e Atopa 1936, ua haamaramarama te Peresideni Heber J. Grant i te tumu no te faanahoraa.

Ua parau oia « Ta tatou fâ matamua o te haamauraa ïa, mai te mea e nehenehe, i te hoê faanahoraa i reira te ino o te faaea-noa-raa e haapaehia'i, te mau ino o te taparu e faaorehia'i, e te ti'amâraa, te ohipa, te tarani e te faatura ia'na iho e haamau-faahou-hia'i i rotopu i to tatou nei nunaa taata. Te titauraa a te Ekalesia o te tautururaa ïa i te taata ia tauturu ia ratou iho. E mea ti'a ia faariro faahou i te ohipa ei ture arata'i i te oraraa o to tatou mau melo o te Ekalesia ».[15]

Mau matahiti i muri mai, ua faaite faahou mai te Peresideni Thomas S. Monson, te ahu-ru-ma-ono-raa o te Peresideni o te Ekalesia i teie haapiiraa. Ua parau oia, « A haamana'o, ua faataahia te tautururaa a te Ekalesia no te tauturu i te mau taata ia tauturu ia ratou iho. Te haamaitairaa i te mau melo e hopoi'a ïa na te taata iho e te utuafare, tauturuhia e te pŭpŭ autahu'araa e te Sotaiete Tauturu. Te tamata nei tatou i te faatupu i te ti'amâraa eiaha râ te

Te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i California e tapunu ra i te maa no te faanahoraa totauturu a ta ratou tĭtĭ, i te area matahiti 1940

faatîtîraa. Te tutava nei te episekopo i te patu i te parau-ti'a, te faatura ia'na iho, te tura, e te huru paari i roto i te taata tata'itahi tei tauturuhia, o te arata'i atu i te faarava'iraa ia'na iho.[16]

Te hoê o te mau ture arata'i i te faanahoraa totauturu ia rave ïa te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu e te mau taea'e no te autahu'araa i te ohipa na roto i te au-maitai-raa. Ua tauturu te Peresideni Harold B. Lee, te ahuru-ma-hoê-raa o te Peresideni o te Ekalesia i te haamau i te faanahoraa totauturu i te taime a tavini ai oia ei peresideni tĭtĭ. Ua parau Oia e:

« Te fâ hau roa'tu i te faufaa o te ti'a ia faatupuhia e [te faanahoraa totauturu a te Ekalesia] o te faatupuraa ïa i te hoê varua tauturu e te tahoê i roto i te taatoaraa o te Ekalesia. …

« Ia rave amui ana'e te mau Pŭpŭ Sotaiete Tauturu i roto i te mau Paroita e te mau Pŭpŭ Autahu'araa e te mau Episekoporaa, te vai ra ïa te hoê faanahoraa [totauturu] i roto i taua paroita ra ».[17]

Ua parau te Episekopo Joseph L. Wirthlin, e Episekopo Faatere o te Ekalesia i taua taime ra, e e mea faufaa rahi taaê mau te ti'araa o te peresideni o te Sotaiete Tauturu paroita: « I to'u feruriraa, te vai nei hoê ana'e taata e nehenehe e tomo atu i roto i te hoê fare, e tuatapapa i te mau hinaaro e e horo'a i te maa na roto i te paari. Taua taata ra o te hoê ïa taata ta tatou e ma'iti i te pii e hoê faatere utuafare, te hoê peresideni no te Sotaiete Tauturu.… E fare hoi to teie mau vahine faahiahia e ua rave ratou i te mau ohipa e au i te metua vahine e i te faatereraa i te mau utuafare ».[18]

Ua tano maitai te ti'araa o te mau Sotaiete Tauturu no te rave i te hoê ohipa faufaa rahi i roto i te mau tutavaraa totauturu a te paroita. I raro a'e i te arata'iraa a te mau episekopo, e tuatapapa ratou i te mau hinaaro o te mau utuafare e i muri iho e horo'a ratou i te mau maa hotu e te mau pota tara'ihia e faahereherehia, te ahu e te tauihaa ro'i mai tei hinaarohia. No te hoê tau, ua anihia i te mau tuahine e tamohina ra i te maa hotu ia horo'a i te ahuru o te mohina i te faanahoraa totauturu. Ua haamana'o te Tuahine Belle S. Spafford, te ivaraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu

i te haaputuputuraa i te maa hotu ta te mata'i i pupuhi atu i ni'a i te repo fenua, i te tamohinaraa i te reira, e te horo'araa'tu i te reira i te mau tuahine i roto i te fifi. Na roto i teie rave'a no te taviniraa, ua noaa ia'na te hoê mauruururaa rahi a'e no te tumu o te Sotaiete Tauturu.

Ua riro te feia faatere no te Sotaiete Tauturu ei tufaa papû no te faanahoraa totauturu a te Ekalesia. I te faito o te taatoaraa o te Ekalesia, o te tĭtĭ, e te paroita, ua tae atu ratou i roto i te mau apooraa tomite totauturu, e ua tauturu ratou i te mau faaotiraa e ua faatiti'aifaro ratou i te mau tautooraa. E mea faufaa rahi teie faatiti'aifaroraa a tupu ai te faanahoraa totauturu a te Ekalesia i te rahi oia hoi te mau faaapu, te mau fare tapunuraa, te mau pû opereraa, e te tahi atu â mau fare. Ua tuuhia'tu te Piha Toro'a Sotiare a te Sotaiete Tauturu i roto i te Faanahoraa Totauturu e te mau Piha Ohipa Sotiare a te Ekalesia i te matahiti 1969.

Te Haapuairaa i te mau Taamu no te Aroha

Mai te matahiti 1939 e tae atu i te matahiti 1945, tei roto te ao taatoa i te Tama'i Rahi II. Ua haafifi teie tama'i rahi i te rahiraa o te mau faanahoraa a te Ekalesia. I te ava'e Mati 1940, ua farerei te Peresideni J. Reuben Clark Tamaiti, Tauturu Hoê o te Peresideni Heber J. Grant i te mau peresideni pŭpŭ no te hi'opo'a faahou i te taatoaraa o te mau faanahoraa e te mau faaoaoaraa. Ua faataa ratou e maha fâ tumu no te rima tata'itahi o te Ekalesia: « ia faaiti i te hopoi'a rahi i ni'a i te mau melo e turu nei i te mau faaoaoaraa a te ekalesia, ia haamâmâ i te mau hopoi'a a te mau episekopo, ia tapu i te mau faanahoraa e titau i te mau fare pureraa rahi e te moni, e ia tape'a i te mau haamau'araa a te Ekalesia i roto i te oti'a o ta'na tabula faufaa ». Ua anihia te Sotaiete Tauturu e te tahi atu mau pŭpŭ ia « faatahoê, ia tauturu, ia faaore, ia faaohie, e ia faatano i ta ratou ohipa no te tauturu i te Peresideniraa [Matamua] ia tapae i te mau fâ i faahitihia i ni'a nei ».[19]

Te Parururaa i te Utuafare

Te fâ matamua a te feia faatere o te Ekalesia no te faaohie i ta ratou mau faanahoraa oia

Te hoê putuputuraa a te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i Del Rio, Texas i te area matahiti 1950

hoi te parururaa ïa i te utuafare. Te pe'ape'a nei te feia faatere no te autahu'araa e no te mau pŭpŭ tauturu e te vavahi ra te Tama'i Rahi II i te mau utuafare e te mau nohoraa. Ia haere ana'e te mau tane i te tama'i, ua titauhia ïa i te mau vahine ia turu i to ratou mau utuafare ma te tautururaa ore no ô mai i ta ratou mau tane faaipoipo e ta ratou mau tamaroa paari. Ua faaitoito faahou â te feia faatere o te Ekalesia i te mau metua vahine e e mau tamarii ta ratou i te fare ia imi i te mau rave'a, mai te mea e nehenehe, ia faaamu i te mau tamarii ma te oreraa e haere e rave tamau i te ohipa i rapae au i te utuafare. Ua faaitoito teie feia faatere i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia faatupu i te mau ite tumu no te faarava'iraa ia'na iho, te niraraa i te tifaifai, te niraraa i te ahu, te tanuraa i te maa, e te faaherehereraa e te haaputuraa i te mau maa hotu e te mau pota. Ua haapuai atoa ratou i te ohipa pae varua a te metua vahine i roto i te utuafare. E hinaaro te mau fenua tei vavahihia e te tama'i i te mau huiraatira apî maitai tei haapii i te mau haapiiraa morare e te parau-ti'a e to ratou mau metua vahine.

Clarissa S. Williams

Te ono o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« Ua porohia te evanelia na roto atu i ta tatou faanahonahoraa, ua haapa'ohia te feia i roto i te fifi, ua tamahanahanahia te feia ma'i, ua faaanaanataehia te feia oto, ua matara mai te hoê parau poro'i no te here e no te haamaitairaa na roto mai i te feia rave ohipa o te Sotaiete Tauturu.… Te mea rahi roa'e i roto i te ao nei o te aroha ïa. E mai te mea e tape'a tatou i te reira i te mau taime atoa i roto i to tatou mau aau, e ia horo'a tatou i te reira mai te hoê parau poro'i i te mau taata na piha'iho ia tatou, e e haamaitaihia ïa tatou e e riro ïa tatou ei mau mauihaa no te haamaitai i te feia ta tatou e amui atu ».

Clarissa S. Williams

Ve'a a te Sotaiete Tauturu , *Tiunu 1922, 312*

Te Ohiparaa e te mau Faanahoraa no te mau Oire e te mau Taeaʻe no te Autahuʻaraa

Mai te au i te tamaʻi rahi na muaʻtu, ua pahono te mau melo no te Sotaiete Tauturu i te Mau Hau Amui no Marite i te hoê aniraa ia horoʻa i to ratou taime e ia turu i te mau tautoraa a te tahi atu mau pŭpŭ maitai. I te matahiti 1942, hau atu i te 10.000 tuahine no te Sotaiete Tauturu tei faaoti i te mau haapiiraa a te Sotaiete Tauturu i roto i te utuuturaa utuafare, te rapaauraa rû, e te maa. Ua paturu atoa te Ekalesia i te mau faanahoraa paruru i te avaava e te ava taero no te paruru i te ea o te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei e tavini ra i roto i te nuu faehau. Na roto i ta ratou patururaa i teie mau faanahoraa e na roto i ta ratou taviniraa aroha, ua poro ïa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te parau no te ea maitai e te manaʻo maitai.

Teie te hoê taime i rave rahi ai te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te ohipa e te feia faatere no te fenua e te feia faatere autahuʻaraa. Ua parau te Tuahine Amy Brown Lyman, tei tavini ei vaʻuraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te rahiraa o te taime no te Tamaʻi Rahi II:

« Te manaʻo nei au e te hoê o te mau mea taʻu i mauruuru maitai hau atu i te tahi atu mau mea… o te patururaa ïa ta te mau vahine no te Sotaiete Tauturu i farii i te mau taime atoa na roto mai i te autahuʻaraa —te mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia e na roto atoa i te autahuʻaraa i roto i te mau paroita atoa, te mau episekopo ihoa râ o te mau paroita.

« Ua horoʻa te mau Hui Mana Faatere i te feia faatere vahine Momoni no te mau pŭpŭ tauturu eiaha noa te mau raveʻa taaê i roto i te Ekalesia, ua faaitoito atoa râ ia ratou i roto i ta ratou ohipa amui e te tahi atu mau taatiraa tauturu ».[20]

Te hoê o teie raveraa ohipa amui o te faanahoraa ïa no te farii i te mau piahi Inidia, tei haamata i te matahiti 1947 na roto i te tururaa a Elder Spencer W. Kimball, no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i taua taime ra. Na roto i teie faanahoraa, ua farii te feia apî Marite Inidia no roto mai i te mau oire iti, i te mau aniraa ia ora no te hoê taime i roto i te mau utuafare Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei i te mau vahi e vai ra te haapiiraa e i reira te Ekalesia i haamau-maitai-hiaʻi. Ua faaitoito te faanahoraa i teie feia apî ia faarahi i to ratou mau ite, e ua faatupu atoa te reira i te maramarama i rotopu i te mau taʻere huru rau.

Ua tauturu te feia faatere no te Sotaiete Tauturu, te Tuahine Belle S. Spafford ihoa râ, te ivaraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i te faatere i te faanahoraa i raro aʻe i te aratʻiraa a Elder Kimball. E rave rahi mau tuahine tei tavini tiʻa i te feia apî ma te aupururaa ia ratou mai te mea ra e e mau tamarii na ratou iho. Ua tamau noa te faanahonahoraa e tae noaʻtu i te matahiti 1996. Ua parau te Peresideni Boyd K. Packer no te te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Ua rave faaoti te faanahoraa no te Fariiraa Inidia i taʻna fâ, e ua faaorehia te reira.

E ua tupu te reira.… E tatara tatou i te pa'epa'e ia hope te paturaa fare ».[21]

« Te Hinaaro Mau i te Mesia »: Te faaohiparaa i te Aroha.

Ua ite te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i Europa i te haamouraa rahi na roto i te Tama'i Rahi II. Ua faaite atoa mai ratou i te itoito e ti'a ia haapoupouhia i te taviniraa te tahi i te tahi noa'tu te mau huru oraraa fifi roa. Ua tamau noa ratou i te haapa'o e ua turu'i ratou i ni'a i to ratou iteraa papû e i ni'a i te Taraehara a Iesu Mesia. Ua riro to ratou mau oraraa e to ratou mau iteraa papû i roto i taua taime ra ei faaûruraa mau.

I muri a'e i te tama'i, ua papa'i o Maria Speidel, tei tavini na ei peresideni no te Sotaiete Tauturu no te mataeinaa no Stuttgart Heremani:

« Ua riro na matahiti e pae i ma'iri a'e nei e mau matahiti fifi roa e ua haehaa roa matou. Ua riro to matou ti'aturiraa i te Fatu e to matou iteraa papû no Ta'na Ekalesia to matou pou no te puai. Ua tia'i aroha oia ia matou, e noa'tu ua rahi te mauiuii, ua horo'a mai oia ia matou te hoê faito no to'na puai. Ua ere te tahi o matou i te taatoaraa o ta matou mau faufaa i te pae tino nei, ta matou mau mea faufaa rahi atoa, e ia parau ana'e matou e, « Mea maitai a'e ia haere e te Atua i roto i te pouri i te haere i roto i te maramarama e aita oia i reira », ua ite ïa matou i te auraa o ta matou e parau ra. …

« … Ua himene matou ma te oaoa i te mau himene no Ziona e ua tuu matou i to matou ti'aturiraa i te Fatu. Ua faatupu maitai oia i te mau mea atoa ».[22]

Te tahi atu peresideni no te Sotaiete Tauturu mataeinaa, o Gertrude Zippro, ua haere oia e te Atua i roto i te pouri e rave rahi mau pô no te here e no te tavini i to'na mau tuahine. Ua ora oia i te fenua Holane i te hoê tau tei raro a'e te fenua i te faatîtîraa a te mau faehau. No te mea hoi e ua tape'a e ua paheru pinepine te mau ti'a'i i te feia ratere, ua ta'ita'i oia i te parau ti'araa ia nehenehe ia'na ia haere e farerei i te mau Sotaiete Tauturu i roto i te mataeinaa.

Ua parau te tamaiti a te Tuahine Zippro e « ua rahi roa te ataataraa ia haere i rapae i te pô a tamau noa'i te faatîtîraa e pae matahiti te maoro ». Ua haamana'o oia i te itoito o to'na metua vahine, ua parau oia, « E nehenehe anei ia outou ia ite i to'u metua vahine i te faarururaa i taua mau huru oraraa ra e i te haereraa e rave rahi mau taime i rapae i te pô na ni'a i to'na pereoo tataahi no te haere e farerei i te tahi amaa ? » Ua haamana'o oia: « Noa'tu to'na mau mana'o no ni'a i te mau huru oraraa, ua haapa'o râ oia i ta'na hopoi'a. Auê ïa vahine e te faatere faahiahia e ! Aita e feaaraa i roto i to'u feruriraa e ua ma'itihia oia e te Fatu ia riro ei peresideni no te Sotaiete Tauturu i taua taime ra ».

Ua parau te tamaiti a te Tuahine Zippro, « E ti'aturiraa rahi to'na i te Fatu no te haere i te

Gertrude Zippro, i ropu, e to'na mau tuahine e te mau tamarii

mau taime atoa i roto i teie mau huru oraraa, ma te ore e ite eaha te mau fifi e tupu mai ia'na ».[23]

I Danemaka, e mea maitai a'e ïa te huru oraraa o te Feia Mo'a i te tahi atu mau fenua e rave rahi. E maa ta ratou, no reira ua opere haere ratou i te reira i te mau taata tupu e ere ra. Ua parau Eva M. Gregersen, te peresideni no te Sotaiete Tauturu no te Misioni no Danemaka: « Ua rave matou i roto i te tau tama'i i te ohipa tautururaa i to matou fenua taea'e o Norevetia tei pohe i te poi'a. Ua horo'a amui matou e te piha toro'a no te misioni i te moni no teie tumu e i te mau ava'e atoa e haponohia te mau afata maa e rave rahi i to matou mau taea'e e mau tuahine no Norevetia, tei mauruuru rahi roa eita e noaa i te parau ».[24]

Ua ite mata roa'tu te Peresideni Hugh B. Brown i taua huru aroha ra. Ua tavini oia ei peresideni Misioni

« To tatou oaoa mure ore tei te huru ïa o ta tatou horo'araa ia tatou iho no te tautururaa ia vetahi ê ».

George Albert Smith

I roto i te Conference Report, Atopa 1936, 71.

no te Fenua Paratane mai te matahiti 1937 e tae atu i te matahiti 1939, ei taata haapa'o i te mau Faehau Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i Europa mai te matahiti 1939 e tae atu i te matahiti 1945, e faahou â ei peresideni Misioni no Paratane mai te matahiti 1945 e tae atu i te matahiti 1946. Ua tavini oia i muri iho ei melo no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e no te Peresideniraa Matamua. Ua faaite oia i te parau no ni'a i te taviniraa ta'na i ite i rotopu i te mau tuahine i roto i te Tama'i Rahi II:

« E rave rahi mau hanere vahine no te Sotaiete Tauturu e vai nei i roto i te mau vahi tama'iraa tei faaruru i te mau ati, te mau tamataraa e te mau fifi, mai te mau mea ta to tatou mau tane e faaruru nei i ni'a i te tahua aroraa. Ua vai itoito tamau noa teie mau vahine i mua i te mau fifi teimaha roa. …

« Te tuturiraa i roto i te pure e teie mau vahine e te faarooraa ia ratou ia haamauruuru i te Atua no to ratou mau haamaitairaa ha'iha'i roa, no te faaherehereraa i to ratou mau oraraa e te oraraa o tei herehia e ratou, e no te iti ta ratou mau maa e to ratou mau fare aore e haamaramarama, tei riro ei hoê ïa faaûruraa e te hoê faahaparaa ia matou e rave rahi tei haamaitai-rahi-hia e te mau mea materia hau atu i tei oaoahia i ô nei, o te amuamu pinepine nei râ no te ereraa i te tahi noa mau maitai ».[25]

Ua horo'a o Hedwig Biereichel, te hoê tuahine i Helemani Hitiaa o te Râ, i te maa na te feia mau auri Russia no te tama'i e te pohe ra i te poi'a, noa'tu e e nehenehe oia e to'na utuafare ia tape'ahia aore râ ia pupuhihia no taua ohipa aroha ra.[26] Mau matahiti i muri mai, ua uiuihia oia no ni'a i te mau ohipa tei tupu ia'na, mai ta te tahi atu mau taata e rave

Amy Brown Lyman

Te va'u o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« Aita te mau melo matamua no te faanahonahoraa i ite… eaha te maitai rahi e tupu mai i ta ratou Sotaiete herehia.

Amy Brown Lyman

Ve'a a te Sotaiete Tauturu, *Mati 1944, 139*

« O te aroha râ, o te hinaaro mau ïa i te Mesia, e ore roa ïa e mou » (Moroni 7:47).

rahi i faaruru atoa i roto i te Tama'i Rahi II. I te hopea o te mau uiuiraa atoa, e ui ïa te taata uiui, « Nahea to oe tape'araa i te hoê iteraa papû i roto i te taatoaraa o teie mau ati ? » Ua haapoto te taata uiui i te taatoaraa o te mau pahonoraa ta'na i farii na roto i teie parau: « Aita vau i tape'a i te hoê iteraa papû i roto i taua mau taime ra—na te iteraa papû râ i tape'a ia'u ».[27]

I te taime a hope ai te Tama'i Rahi II i te matahiti 1945, ua faaoroma'i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu na te ao taatoa i te oto rahi e te ereraa. Noa'tu râ teie mau mea atoa, ua tamau noa ratou i te tavini te tahi e i te tahi, i te haapuai i te mau utuafare e i te haapuai i te mau iteraa papû.

Ei ite no taua mauiuiraa rahi ra e te taviniraa horo'a noa, ua parau te Tuahine Amy Brown Lyman:

« Ua riro [to'u] iteraa papû o to'u tutau e to'u tape'araa, to'u mauruuru i te mau tau oaoa e te poupou, to'u tamahanahanaraa i roto i te mau tau paruparu e te oto. …

« Te mauruuru nei au no te taime ta'u i tavini… i roto i te Sotaiete Tauturu i roto i te rahiraa o to'u oraraa paari a rave ai au i te ohipa ma te oaoa e te poupou i piha'iho i te mau tauasini melo. Ua tere au i roto i to ratou mau fare, ua ta'oto i roto i to ratou mau ro'i, ua tamaa i ni'a i ta ratou mau iri amuraa maa, e ua haapii mai i te nehenehe o to ratou huru taata, to ratou nounou ore, to ratou mau aau haro'aro'a, to ratou haapa'o maitai e ta ratou mau tusia. Hau atu i to'u puai no te parau te faahanahana nei au i teie taatiraa rahi roa o te mau tuahine no te ohipa taviniraa ».[28]

I roto i te mau taime tamataraa e te papû ore, ua pee te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu na te ao taatoa nei i te a'o a Moromona ia « taati i te aroha, o tei hau atu i te mau mea atoa ra ». Ua faaiteite mai ratou i to ratou iteraa papû e « e mou hoi te mau mea atoa… te aroha o te hinaaro mau ïa i te Mesia, e ore ïa e mou e a muri noa'tu ».[29] Faahou â, ua haapa'o ratou i ta ratou parau tumu: « E ore roa te Aroha e mou ».

PENE 6

Te Hoê Taatiraa a te mau Tuahine na te Ao Taatoa

E riro ïa teie haamenemeneraa rahi a te mau tuahine ei hoê paruru no outou tata'itahi e no to outou mau utuafare. E nehenehe te Sotaiete Tauturu e faaauhia i te hoê vahi haapuraa— te hoê vahi ati ore e te paruruhia— te hoê vahi mo'a no te tau tahito. E paruruhia outou i roto i reira. E haati te reira i te tuahine tata'itahi mai te hoê patu paruru.

Boyd K. Packer

PENE 6

Te Hoê Taatiraa a te mau Tuahine na te Ao Taatoa

I te taime a farerei ai te Peropheta Iosepha Semita i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i Nauvoo, ua haapii oia e hau atu i te horo'araa i te taviniraa pae tino, ua titauhia ia ratou ia haapuai i te taata i te pae varua (a hi'o i te pene 2) Ma teie a'o ei niu, ua ite te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te here e te parururaa i te mau vero no te oraraa a tavini amui ai ratou. Ua faaite ratou i te evanelia a Iesu Mesia i te tahi e te tahi e i te feia e haati ra ia ratou. Ua riro te Sotaiete Tauturu ei vahi paruru i to te ao, —e vahi haapuraa—e hoê vahi no te maramarama no to te ao, —e vahi no te haamaitairaa.

I roto i te hoê putuputuraa a te Sotaiete Tauturu i Ogden, Utaha, ua haamauruuru te Tuahine Eliza R. Snow, te piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i te mau tautooraa a te mau tuahine no te haapuai te tahi i te tahi i te pae tino e i te pae varua. Ua parau oia ia ratou e noa'tu aita te Ekalesia i tape'a i te hoê buka no te mau horo'araa atoa ta ratou i rave no te tauturu i te feia i roto i te fifi, ua tape'a te Fatu i te hoê buka maitai no ta ratou ohipa faaoraraa:

« Ua ite maitai au e e rave rahi te horo'ahia o te ore roa e tapae i roto i te mau buka. Ua

E ite te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te here e te parururaa i te mau vero no te oraraa a tavini amui ai ratou.

parau te Peresideni Iosepha Semita e ua faanahohia teie sotaiete no te faaora i te mau varua. Eaha ta te mau tuahine i rave no te faaho'i mai i te feia tei hahi ê atu ? — no te tamahanahana i te mau aau o te feia tei to'eto'e i roto i te evanelia ? — Ua papa'ihia te tahi atu buka o to outou faaroo, to outou hamani maitai, ta outou mau ohipa e te parau maitai. Ua papa'ihia te tahi atu buka. Aore roa e mea i mo'ehia.[1]

Ua papa'ihia te hoê buka i te ra'i no te ohipa a te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu a haere atu ai ratou e farerei i te feia ua to'eto'e to ratou mau aau e o tei hinaaro i te faaroo, i te hamani maitai, i te mau ohipa maitai e te mau parau maitai.

Te mau Tuahine na te Ao Taatoa

I ropu i te mau matahiti 1900, a faaoroma'i ai to te ao i te mau hopea o te mau tama'i e te mau ati fenua, ua tamau noa te ohipa a te Sotaiete Tauturu i te rahi. Ma te haapa'o noa i te mau tumu no te faanahonahoraa oia hoi—te faarahiraa i te faaroo e te parau-ti'a o te taata iho, te haapuairaa i te mau utuafare e te mau nohoraa, e te ma'imiraa e te tautururaa i te feia i roto i te fifi—ua horo'a te Sotaiete Tauturu i te hoê vahi haapuraa na te mau tuahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e ua riro ei mana no te maitai. I te matahiti 1947, ua haapii te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu (te mau Tuahine Belle S. Spafford, Marianne Sharp, e Gertrude Garff), « Ta tatou misioni e misioni ïa no te faaoraraa o te titau i te mafatu rahi a'e, te tape'araa marû a'e e te hinaaro papû a'e ».[2]

I taua taime ra, ua haamau te tahi mau faatereraa hau i te mau ta'oti'araa politita e tae noa'tu i te tahi mau haavîraa pae tino. Ua opuahia teie mau faaitiraa e te mau paruru, tei matauhia i te pii na roto i te mau i'oa te Paruru Auri e te Patu no Berlin, no te tape'a i te tahi mau taata e no te ti'avaru i te tahi atu mau taata. Ua patu râ te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau patu varua no te vahi haapuraa no te paruru e no te faatomo mai. Ua amui ratou i roto i te hoê autuahineraa na te ao taatoa e ua ani i te tahi atu mau vahine ia amui atu ia ratou.

E tae noa'tu i roto i te mau fenua e ta ratou mau taoti'araa politititia e ta ratou mau ture tei opani i te tomoraa'tu i roto i te haapa'oraa faaroo, ua ite te mau melo no te mau Sotaiete Tauturu i te hoê tu'atiraa i to ratou mau tuahine na te ao taatoa nei. Ua vai ti'a noa ratou ma te hau i to ratou mau iteraa papû no ni'a i te evanelia tei faaho'ihia mai e i te mau tumu no te Sotaiete Tauturu.

I te matahiti 1980, ua tere atu te Peresideni Boyd K. Packer no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e ta'na vahine faaipoipo, o Donna , i te hoê Sotaiete Tauturu i Czechoslovakia (teie nei te Repupirita Czech e Slovakia). Ua haamana'o oia i muri a'e e:

« E ere roa i te mea ohie i te titau i te mau parau faati'a, e ua haapa'o maitai matou eiaha e haafifi i te oraraa maitai o to tatou mau melo, tei aro na e rave rahi mau u'i no te tape'a ora noa i to ratou faaroo i raro a'e i te mau huru faatîtîraa eita e noaa i te parauhia.

« Te pureraa hau atu i te tuiroo ua faaterehia ïa i roto i te hoê piha teitei. Ua tapirihia te mau haamaramarama. E tae noa'tu i te pôraa, ua

E amui mai te mau melo no te Sotaiete Tauturu i roto i te hoê taatiraa o te mau tuahine.

tae mai te feia i te mau huru hora atoa, te hoê mai te tahi mai vahi e te tahi mai te tahi atu vahi, ia ore ratou e itehia.

« E 12 tuahine tei tae mai. Ua himene matou i te mau himene no Ziona i roto i te mau buka himene— e mau parau noa aita e upa— tei nene'ihia hau atu i te 50 matahiti na mua'tu. Ua horo'ahia mai te [hoê haapiiraa] ma te tura mai roto mai i te mau api no te hoê buka tei hamani-rima-hia. …

« Ua parau atu vau i taua mau tuahine ra e e melo ratou no te faanahoraa rahi roa'e e te maitai roa a te mau vahine i ni'a i te fenua nei. Ua faahiti au i te Peropheta Iosepha Semita a faati'a ai oia e te mau Taea'e i te Sotaiete Tauturu. …

« Ua ma'itihia outou ia riro ei mau vahine haapa'o maitai a te Atua i to tatou nei anotau, no te ti'a i ni'a'tu i te mau mea faufaa ore, te afa'ifa'i parau, te haapa'o-noa-raa ia'na iho, te mana'o faufau, e te tahi atu mau huru ino. Ia ite outou i to outou ti'araa hanahana ei mau tamarii tamahine na to tatou Metua i te Ao ra ».

Howard W. Hunter

Ensign, *Novema 1992, 97*

« Ua parahi mai te Varua i reira. Te tuahine tei arata'i i te pureraa ma te maitai e te tura, ua ta'i oia.

« Ua parau atu vau ia ratou e ia ho'i matou ua faataahia vau ia a'o i te hoê amuiraa a te Sotaiete Tauturu; e nehenehe anei ta'u e faatae i te hoê parau poro'i no roto mai ia ratou ? E rave rahi tei papa'i te mau nota; te faaiteraa tata'itahi, te taatoaraa, tei roto ïa i te varua no te horo'araa eiaha ra no te aniraa i te tahi mea. Eita roa ïa e mo'ehia ia'u te mea ta te hoê tuahine i papa'i: 'Te hapono atu nei te hoê taatiraa a te mau tuahine i to ratou mau aau e to ratou mau mana'o i te mau tuahine taatoa e te taparu nei i te Fatu ia tauturu ia tatou ia haere i mua.'

« *Ua faaûru taua mau parau ra,* te hoê taatiraa a te mau tuahine, ia'u. Ua nehenehe ia'u ia ite ia ratou i te ti'araa mai i roto i te hoê haamenemeneraa o te haere atu i rapae i taua piha ra e ua haati i te ao nei ».[3]

Ua parau te Peresideni Packer no ni'a i taua putuputuraa ra, « Ua ti'a vau no te hoê taime noa i roto i taua haamenemeneraa e ua ite au i te mau faaiteraa o te faaroo e te itoito e te here tei haere mai e tei haere atu i na pae toopiti atoa ra ».[4]

Ua amui taua faaroo e taua itoito e taua here ra no te faatupu i te faufaa ai'a a te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau vahi atoa. Ua faaitoito te Peresideni Henry B.

Belle S. Spafford

Te Iva o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« Na roto i te mau matahiti ua vai tamau noa te Sotaiete Tauturu i roto i ta'na fâ e te parau mau. Te mau tumu tei riro ei faufaa rahi no te tahi noa mau vahine i Nauvoo e mea faufaa rahi atoa ïa i te mau vahine na te ao taatoa nei i teie nei. O terâ te semeio o te Sotaiete Tauturu. Ua rave au i te ohipa e rave rahi mau matahiti i roto i te Sotaiete Tauturu, e te haamata noa nei au i te ite i te huru o to'na huru faahiahia ».

Belle S. Spafford

Ensign, *Tiunu 1974, 15*

Noa'tu te vahi ta [te hoê utuafare] e haere atu, te tia'i mai ra te utuafare o te Ekalesia ia ratou » (Boyd K. Packer).

Eyring, e tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia opere i teie faufaa ai'a. Ua parau oia e, « E horo'a outou i te faufaa ai'a a tauturu ai outou ia vetahi ê ia farii i te horo'araa o te aroha i roto i to ratou mau aau » « I muri iho e horo'a ia ratou i te reira i te tahi atu mau taata. Ua papa'ihia te aamu o te Sotaiete Tauturu na roto i te mau parau e te mau numera, te faufaa ai'a râ e horo'ahia ïa mai te tahi aau i te tahi atu aau ».[5] E tupu teie ohipa i roto i te haamenemeneraa o te autuahineraa a te Sotaiete Tauturu.

E Vahi no te Haapuraa

Mai te mau mahana matamua mai â o te Sotaiete Tauturu, ua horo'a te mau tuahine i te hoê vahi haapuraa, e vahi no te faaoraraa, no te here, te hamani maitai, te atuatu e te meloraa. I Nauvoo, ua ite te mau tuahine i te vahi haapuraa i roto i te Sotaiete Tauturu a turu'i ai ratou i ni'a i to te tahi faaroo e aravihi e a opere haere ai ratou i te maa e te ahu. Ua tamau teie ohipa a haere atu ai ratou na roto i te mau afaa e a haamau ai ratou ia ratou iho i te fenua no Utaha. I teie nei, a tupu ai te Ekalesia i te rahi na te ao taatoa nei, te tamau noa nei te mau tuahine i te ite i te vahi haapuraa i roto i te Sotaiete Tauturu.

Ua parau te Peresideni Boyd K. Packer: « E riro ïa teie haamenemeneraa rahi o te mau tuahine ei hoê paruru no outou tata'itahi e no to outou mau utuafare. E nehenehe te Sotaiete Tauturu e faaauhia mai te hoê vahi haapuraa—te hoê vahi ati ore e te paruruhia, te hoê vahi mo'a no te tau tahito. E paruruhia ïa outou i roto i te reira. E haati te reira i te tuahine tata'itahi mai te hoê patu paruru ».[6]

I te matahiti 1999, ua reva'tu o Bobbie Sandberg, te hoê vahine faaipoipo e e metua vahine apî, e to'na utuafare mai te Mau Hau Amui no Marite i te Fenua Taiwan. Noa'tu e e faaea oia i reira e ono noa ava'e, a haapii ai oia e ta'na tane faaipoipo i te hoê piha haapiiraa reo Marite, ua haati to'na mau tuahine

no Taiwan ia'na i roto i te mana paruru o te Sotaiete Tauturu.

Ua ite-mau-hia teie parururaa a tupu ai te hoê aueueraa fenua u'ana i te fenua, e te mata o te aueueraa tei piha'iho i te fare o te utuafare Sandberg. Ua marua te mau fare i raro i na tufaa e piti atoa ra o te fare haapiiraa i reira ratou i te oraraa. I roto noa i te mau hora no te aueueraa matamua, ua haere mai te peresideni Sotaiete Tauturu o te Tuahine Sandberg i te utuafare mai te hoê melahi aroha no te hi'o i to ratou mau hinaaro e no te tauturu ia ratou. No te mea hoi e e rave rahi te mau puromu e te mau fare tei vavahi hia e aita te mau reni niuniu e tere faahou, ua faaohipa teie peresideni utuutu i te hoê noa rave'a no te utaraa ta'na i nehenehe i ite. Ua taahi oia i to'na pereoo tataahi na roto i te mau vahi paparari e tae noa'tu ua hahaere oia i te mau tuahine e rave rahi i roto i te paroita.

I ropu mau i te ahoaho tino nei, tei raro a'e te Tuahine Sandberg i te parururaa a te hoê Sotaiete Tauturu. Ua haapa'o to'na peresideni no te Sotaiete Tauturu i te parururaa e i te mau hinaaro o te mau tuahine atoa i roto i ta'na paroita.

Mai te Tuahine Sandberg, e rave rahi Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei na te ao nei e nehenehe e faaite i te parau mau o teie parau a te Peresideni Packer: « Auê te mahanahana ia ite e noa'tu te vahi e haere atu [te hoê utuafare], e tia'i mai te hoê utuafare no te Ekalesia ia ratou. Mai te mahana e tae atu ai ratou, e melo ïa te tane no te hoê pŭpŭ autahu'araa e e riro ïa te vahine ei melo no te Sotaiete Tauturu ».[7]

Te Hoê Vahi no te Faaûruraa

Ua piihia te Tuahine Belle S. Spafford te iva o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te ava'e Eperera 1945, e ua faataahia te Peresideni George Albert Smith te va'uraa o te Peresideni o te Ekalesia e ono hebedoma i muri mai. Ua faaitoito te Peresideni Smith i te Tuahine Spafford e te mau tuahine atoa no te Sotaiete Tauturu ia horo'a i te tautururaa pae tino i te mau taata e tamau noa ra i te mauiui no roto mai i te mau hopea o te Tama'i Rahi II. Ua ani atoa oia ia ratou ia faaite i to ratou faaûruraa i rotopu i te mau vahine atoa o te ao nei. Ua parau oia, « I te taime ua taviri ai te Peropheta Iosepha Semita i te taviri no te ti'amâraa o te vahine, ua faataui te reira i to te ao atoa ».[8]

Te Fare a te Sotaiete Tauturu, te hoê Pû no te Faaûruraa.

I te matahiti 1945, ua faaitehia te mau opuaraa no te patu i te hoê fare no te Sotaiete Tauturu. I te ava'e Atopa 1947, ua farii te Peresideniraa Matamua i te hoê opuaraa tei hohorahia e te Tuahine Belle S. Spafford: e anihia te melo tata'itahi o te Sotaiete Tauturu, e 100.000 ratou i taua taime

Fare a te Sotaiete Tauturu, Oire no Roto Miti, Utaha, 1956

ra, ia horo'a e pae tara marite no te opuaraa. Ua hapono te mau tuahine na te ao taatoa nei i te moni. Ua hapono te tahi i te mau tao'a hamanihia no to ratou fenua ai'a no te faanehenehe i roto i te fare. I roto noa i te hoê matahiti, ua noaa i te mau tuahine e $ 554.016 tara marite.

Ua parau te Tuahine Spafford: « Ua riro teie raveraa ei hoê faufaa moni rahi, e ere noa râ i te faufaa moni ana'e. Ua faahoho'ahia i ô nei e rave rahi mau faufaa fafa-ore-hia— te mau faufaa hope roa, ei haamauruururaa no te ti'araa hanahana tei horo'ahia i te mau vahine i roto i te opuaraa a te evanelia; e faaiteraa no te hanahana o te ohipa a te sotaiete; e te mauruururaa no te rave'a tei horo'ahia i te mau tuahine o te Ekalesia ia tavini … ; te here i te feia faatere; te itoito nounou ore no te hoê tumu faahiahia. E hoê faaiteraa no te huru faahiahia e vai nei i roto i te sotaiete ».[10]

Ua haamo'ahia te fare, tei te poro apatoerau hitiaa o te râ no te Hiero no Roto Miti i te 3 no Atopa 1956. I roto i te pure haamo'araa, ua paraparau te Peresideni David O. McKay, te iva o te Peresideni o te Ekalesia, no ni'a i te faaûruraa na te ao nei e tupu mai na roto mai i te fare: « Ia haamaitai atu â ta ratou taviniraa i te feia i roto i te fifi e te mauiui ra e te mau taata i roto i te Ekalesia e i roto i te Ao nei, ua patu te Sotaiete Tauturu na roto i te tautururaa a te mau melo o te Ekalesia i teie fare nehenehe a te Sotaiete Tauturu ».[11]

Mai te matahiti 1984 ua farii atoa te fare i te mau piha ohipa a te peresideniraa rahi a te Feia Apî Tamahine e te peresideniraa rahi a te Paraimere.

Faaûruraa i rotopu i te Feia o te Tahi atu mau Faaroo

Ua haapii mai te Tuahine Spafford i te hoê haapiiraa rahi a te Peresideni George Albert Smith no ni'a i te faaiteraa i te mau maitai o te Ekalesia i te mau vahine o te ao nei. I muri noa'e i to'na paturu-raa-hia ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, « ua tae mai te hoê rata faaararaa na te Apooraa Fenua a te mau Vahine, i ta ratou rururaa matahiti i te Oire no New York.

« Ua haere a'e na te Tuahine Spafford i taua rururaa ra na mua'tu, e mai te au i te mea ta'na i ite na mua'tu, ua feruri maite oia e to'na na tauturu e rave rahi mau hebedoma i ni'a i teie titauraa.

« Ua faaoti ratou i te parau ia Peresideni o te Ekalesia e faaea te Sotaiete Tauturu i to'na ti'araa melo i roto i taua mau apooraa ra. Ua faaineine ratou i te hoê faataaraa parau ma te tapa'o i te mau tumu atoa no te reira.

« Ma te rurutaina e te papû ore, ua tuu atu te Tuahine Spafford i te parau i ni'a i te iri papa'iraa a te Peresideni George Albert Smith, ma te parau e, 'Te hinaaro nei te Peresideniraa o te Sotaiete Tauturu ia parau e te faaea nei te Tomite Rahi i to'na ti'araa melo i roto i te Apooraa Fenua e te Apooraa a te mau Vahine na te Ao nei, no te mau tumu tei tapa'ohia i ni'a i teie api parau.'

Te Tuahine Belle S. Spafford, i te aui, i te hoê amuiraa a te Apooraa a te mau Vahine na te ao nei.

« Ua tai'o maite te Peresideni Smith i te parau. Aita anei ratou i riro ei melo hau atu i te afa o te hoê tenetere ? ua ani a'era oia.

« Ua haamaramarama te Tuahine Spafford te moni rahi ia haere i New York, te taime e titauhia no te haere, e ua faaite i te faahaamâraa ta ratou i ite i te tahi taime. Ua parau oia e e tatara mai ratou ia ratou no te mea 'aita e mea ta matou e apo mai na roto mai i teie mau apooraa.'

« Ua turu'i a'era teie peropheta paari e te ruau i muri i ni'a i to'na ra parahiraa e hi'o a'e ra ia'na ma te hoê hi'oraa huru ê. Ua ui a'e ra oia 'Te hinaaro nei outou i te tatara ia outou no te mea aore e mea ta outou e apo mai ?'

« Tera ïa to matou mana'o », pahono atu ra oia.

Ua parau oia, « Eaha to outou mana'o e na outou a'e e horo'a'tu ?

Ua tamau oia i te parau, « E te Tuahine Spafford, te maere nei au ia oe. Te feruri noa anei outou i te mau taime atoa i te mea ta outou e farii mai ? Aita anei outou e feruri atoa ra i te mea ta outou e ti'a ia horo'a'tu ?'

« Ua faaho'i oia i taua parau ia'na ra e ua toro atu i to'na rima. Ma te papû rahi ua parau oia, 'E tamau noa outou i to outou ti'araa melo i roto i teie mau apooraa e a rave i te mau mea ia iteahia to outou huru maitai'». [12]

Ua na reira mau oia ia iteahia to'na huru maitai. Ua haere atu oia i roto i te Apooraa Fenua a te mau Vahine e te Apooraa a te mau Vahine na te Ao nei e ua mau i te mau ti'araa faatere i roto i taua mau faanahonahoraa ra e rave rahi mau matahiti te maoro. Ua ti'a papû oia no te mau parau haapiiraa a te evanelia a Iesu Mesia e no te mau tumu o te Sotaiete Tauturu.

I te mau taime atoa e haere atu te Tuahine Spafford i te Apooraa a te mau Vahine na te Ao nei (AVA), ua faataahia oia i te tufaa « te oraraa maitai sotiare e morare ». Ua faati'a oia:

« I te hoê taime ua pato'i au i te ho'i faahou i roto i te [tufaa] no te oraraa maitai sotiare e morare, e e mea hoa roa vau i taua taime ra i te peresideni no te AVA… Ua parau vau 'Ua haere au i te mau taime atoa i roto i teie tufaa, e no te mea te ino noa'tura te hinaaro nei au i e taui. Ua parau oia, 'E, ua ti'a ihoa ia oe ia taui, e ara vau e ia taui oe.'

« I muri iho ua ho'i mai oia ma te parau e, 'Eita e nehenehe ta matou e faati'a i ta oe aniraa no te mea te onoono nei ta oe iho apooraa e ia faaea mai oe i roto i te oraraa maitai sotiare e morare. Ua parau oia, 'E anaanatae paha oe i te ite i te tumu. Ua parau to oe peresideni no te fenua e ua ti'a noa na oe i te ti'araa a ta oe Ekalesia i roto i teie mau tumu parau e ua ite ratou i te ti'araa o te Ekalesia Momoni e te mana'o nei ratou e mea maitai ia faaea mai oe i reira' ».[13]

Ua ite te mau vahine i roto i teie nei mau faanahonahoraa e e ti'a mai to ratou hoa Belle Spafford ma te faaohipa i te mau ture a te Ekalesia, e ua hinaaro ratou i taua huru paari e puai ra. I te matahiti 1954

« Ia maitai ana'e tatou na roto i to tatou parauti'a, ia tutava ana'e tatou ma te faaroo ma te feaa ore i te rave faaoti i te mau ohipa tei faataahia ia tatou, ia tutava ana'e tatou i te faaûruraa a Te Mana Hope i te raveraa i ta tatou mau hopoi'a, e nehenehe ta tatou e faatupu i te semeio ».

Thomas S. Monson

I roto i te Conference Report, Eperera 1988, 52 ; e aore râ, Ensign, *Me1988, 43.*

ua ma'itihia oia ei faatere no te pŭpŭ no te Mau Hau Amui no Marite i te Apooraa a te mau Vahine na te ao nei i Helsinki, te fenua Finelane. A arata'i ai oia i te poroteraa i te iritiraa o te amuiraa, ua ho'i to'na mau mana'o i muri:

« A hi'o ai au i te nahoa taata e anapanapa ra no te mau fenua e rave rahi, ua ho'i to'u mana'o i muri i te mau parau a to tatou feia faatere pionie [no te Sotaiete Tauturu]… 'te ti'araa mai ta tatou e rave nei i te upoo o te mau vahine o te ao nei,'… ' no te mau ti'araa o te mau vahine no Ziona e te mau ti'araa no te mau vahine no te mau fenua atoa.'… Ua ite au e ua horo'ahia i ta tatou mau vahine pionie te hoê iteraa, na roto i te faaûruraa a te ra'i, no te misioni a te Sotaiete Tauturu.… O teie to'u itera e ua tae te taime e ia itehia te huru maitai o te Sotaiete Tauturu na te ao taatoa nei i rotopu i te mau vahine.[14]

Te mau Tuahine no te Sotaiete Tauturu e te mau misionare rave tamau i San Antonio, Texas, i te area matahiti 1950

I te matahiti 1987 ua ani te Peresideniraa Matamua i te Sotaiete Tauturu ia tatara mai ia ratou i rapae au i te Apooraa Fenua no te mau Vahine e i te Apooraa a te mau Vahine na te ao nei. Ua tae i te taime no te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu ia haapuai atu i ni'a i ta ratou faanahonahoraa o te tupu vitiviti noa'tura i te rahi ra na te ao nei eiaha râ i ni'a i te mau tumu parau no te fenua e no te ao taatoa. A tupu noa'i te Ekalesia i te rahi, ua tamau noa te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te faaite i to ratou huru maitai na te ao taatoa— i roto i to ratou mau oire, mau fare haapiiraa e te mau taatiraa maitai o te fenua. Ua pee ratou i te hoho'a tei haamauhia e te Peresideni Smith e te Tuahine Spafford, ma te feruri i te mea ta ratou e nehenehe e horo'a eiaha râ i te mea ta ratou e farii mai.

Te Atuaturaa e te Haapiiaa i te Feia e Imi ra e te mau Melo Faafariu-Apî-hia

Na roto i te tupuraa rahi o te Ekalesia na te ao taatoa nei, ua riro te Sotaiete Tauturu

Mai te mau Aposetolo a te Faaora i mutaa ihora, e nehenehe te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e riro ei mau mauhaa i roto i te rima o te Atua.

ei vahi no te haamaitai i te mau taata e imi ra i te Ekalesia e te mau melo faafariu-apî-hia. Ua horo'a teie huru maitai i te mau melo apî te mau rave'a no te tavini e no te arata'i. Ua parau te Tuahine Silvia H. Allred, hoê tauturu i roto i te peresideniraa rahi o te SotaieteTauturu, no ni'a i to'na metua vahine, Hilda Alvarenga, i te taviniraa ei peresideni no te Sotaiete Tauturu amaa i San Salvador, El Salvador:

« E melo faafariu apî to'u metua vahine no te Ekalesia a piihia'i oia ei peresideni no te Sotaiete Tauturu i roto i ta matou amaa iti i San Salvador. Ua parau oia i te peresideni amaa e aita oia i ite, i ineine e i papû maitai. Tei roto oia i te 30raa o to'na matahiti, e mea iti to'na ite haapiiraa, e ua horo'a oia i te taatoaraa o to'na oraraa no te haapa'o i ta'na tane faaipoipo e ta'na mau tamarii e hitu. Noa'tu râ te reira ua pii to'na peresideni amaa ia'na.

« Ua mata'ita'i au i to'u metua vahine i te ti'araa no te rave i to'na piiraa. A tavini ai oia, ua haapii oia i te faatere e ua faatupu i te mau ite apî mai te haapiiraa, te a'oraa i mua i te taata, te mau apooraa faaineineraa e faanahoraa, te mau faoaoaraa, e te mau ohipa taviniraa. Ua haamaitai oia i te mau vahine i roto i te amaa. Ua tavini oia ia ratou e ua haapii ia ratou ia tavini i te tahi e te tahi. Ua here e ua faatura te mau tuahine ia'na. Ua tauturu oia i te tahi atu mau vahine ia ite, ia faaohipa e ia faatupu i te mau horo'araa e te mau taleni; ua tauturu oia ia ratou ia riro ei feia patu no te basileia e no te mau utuafare pautuutu e te puai i te pae varua. Ua haapa'o maitai oia i te mau fafauraa hiero ta'na i rave. I to'na poheraa, ua vai hau oia e to'na Fatu.

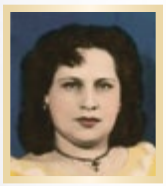

Hilda Alvarenga

« Ua papa'i mai te hoê tuahine ia'u tei tavini ei tauturu no'na i roto i te Sotaiete Tauturu i te hoê rata e rave rahi mau matahiti i muri mai:'Ua riro to oe metua vahine o te taata tei haapii ia'u i te e'a i riro mai ai au i teie nei. 'Mai roto mai ia'na, ua haapii au i te aroha, te hamani maitai, te parau-ti'a e te hopoi'a i roto i to matou mau piiraa. Ua riro oia ei orometua e ei hi'oraa maitai no'u. E 80 matahiti to'u i teie

Elaine L. Jack

Te Ahuru ma Piti o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« E tufaa tatou no te hoê taatoaraa. E hinaaro tatou i te tahi e te tahi no te faahope roa i to tatou auraa tuahine. Ia toro ana'e tatou i to tatou rima no te mau i te mau rima o to tatou mau tuahine, ua tapae ïa tatou i te mau fenua tata'i-tahi atoa, no te mea no te mau fenua atoa tatou. E taatihia tatou ia tamata ana'e tatou i te imi i te maramarama i te mea ta te Fatu e parau mai ia tatou, e te mea Ta'na e faariro ia tatou. Te parau nei tatou na roto i te mau reo huru rau, e utuafare râ tatou o te nehenehe ia vai e hoê ana'e aau ».

Elaine Jack

Ensign, *Me 1992, 91*

nei, ua tapeʻa noa vau i toʻu faaroo i te Faaora e i Taʻna evanelia. Ua tavini au i te hoê misioni e ua haamaitai rahi te Fatu iaʻuʻ ».[15]

Ua tauturu teie peresideni itoito no te Sotaiete Tauturu i te haapuai i te mau iteraa papû o te mau tuahine tei riro aʻena e melo no te amaa. Ua aupuru atoa oia i te faaroo o te mau vahine e imi ra i te Ekalesia e te feia tei bapetizohia e tei haamau-apî-hia. Ua arataʻi oia i te mau tautooraa no te faariro i te Sotaiete Tauturu ei vahi fariiraa e aupururaa.

Te Haamaitairaa ia Vetahi ê na roto i te Faaiteraa i te Evanelia.

Aita i maoro roa i muri aʻe i to te Peresideni e Tuahine Packer farereiraa i taua taatiraa naʻinaʻi o te mau tuahine i Czechoslovakia, ua hutihia mai i roto i taua taatiraa ra te hoê tamahine apî o te imi ra i te vahi haapuraa varua, te here e te auraa i roto i toʻna oraraa. O Olga Kovářová to'na i'oa, e i taua taime ra e piahi oia i te hoê fare haapiiraa teitei i roto i te oire no Brno. Ua faahepo te fare haapiiraa teitei e ia haapiihia i te mau piahi te mau haapiiraa no niʻa i te Atua ore. Ua ite o Olga e, te mau piaha e te tahi atu mau taata e haati ra iaʻna, aita ïa ratou i ite i te eʻa e rave. Ua hiaai oia i te hoê oraraa varua hohonu, e ua ite oia i taua iho hiaai ra i rotopu i toʻna mau hoa e toʻna mau hoa piahi.

I roto i to Olga tau i te fare haapiiraa teitei, ua farerei oia ia Otakar Vojkuvka, te hoê taata Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei e 75 matahiti te paari. Ua haamanaʻo oia i muri mai: « E au ra iaʻu e hitu ahuru ma pae toʻna matahiti area râ i roto i toʻna aau e ahuru ma vaʻu ïa matahiti toʻna e ua î oia i te oaoa. E mea maere mau te reira i Czechoslovakia i taua tau vahavaha ra.… Ua ite au e ere anaʻe oia i te hoê taata ite ua ite atoa râ oia nahea ia ora ma te oaoa ». Ua ui oia iaʻna e toʻna utuafare no niʻa i te auraa o te oraraa, e i muri iho ua faaite atu ratou iaʻna i te tahi atu mau melo no te Ekalesia. Ua hinaaro oia ia ite nahea to ratou iteraa i te oaoa e i hea to ratou taiʻoraa no niʻa i te Atua. Ua horoʻa ratou iaʻna i te hoê Buka

E nehenehe te taviniraa i te haamaitai atu â i te ao nei.

a Moromona, ta'na i haamata i te tai'o ma te anaanatae.

Ua faafariûhia o Olga i te evanelia tei faaho'ihia mai, e ua faaoti oia ia bapetizohia. Ua ti'a ia'na ia bapetizohia i roto i te uru raau i te pô ia ore ia itehia te hoê ohipa no te pae faaroo. Tera râ, e rave rahi mau taata ravaai i roto i te uru raau i te pô o to'na bapetizoraa. Area râ i muri a'e i to Olga e to'na mau hoa tia'iraa e i te pae hopea ua pûpû i te hoê pure tuutuu ore, ua haere ê atu te feia ravaai.

Ua ani te hoê melo no te Ekalesia tei tae i te bapetizoraa o Olga, « Ua ite anei oe no teaha e rave rahi feia ravaai i te pae pape i teie pô ? » Ua parau oia i muri iho, « A haamana'o e a haere ai oia na te miti o Galilea ua parau Iesu ia Simona Petero e Anederea, o te tuu ra i te hoê upe'a i roto i te moana, 'A pee mai ia'u, e e faariro vau ia outou ei feia ravaai taata. « Ua ite Olga e « te auraa o te reira e riro ïa vau i muri mai ei mauihaa i roto i te rima o te Atua no te faahaere mai i te feia apî i roto i te Ekalesia ».

Ua na reira mau o Olga. Ua haamaitai oia e rave rahi te imi ra i te parau mau e te oaoa. No te mea hoi e aita te pororaa i faati'ahia i roto i to ratou fenua, ua faatere oia e te utuafare Vojkůvka i te hoê piha haapiiraa ta ratou i pii « Haapiiraa no te Paari ». I roto i teie mau faanahoraa ua haapii ratou i te mau faufaa morare no te tauturu i te mau taata ia imi i te varua e te oaoa i roto i te oraraa. E rave rahi ta ratou mau piahi tei ite i te mana o te Varua, e ua pinepine te mau rave'a i te matara no te mau tau'araa parau, e te tahi mau taata tei ma'itihi, no ni'a i te Metua i te Ao ra e te evanelia a Iesu Mesia.[16]

I muri mai, a tavini ai te Tuahine Barbara W. Winder ei ahuru ma hoê raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua tere atu oia i Czechoslovakia e ta'na tane faaipoipo, o Richard W. Winder tei tavini i reira e rave rahi mau matahiti na mua'tu ei misionare apî. A tomo atu ai raua i roto i te hoê fare i reira e faatupuhia'i te hoê pureraa, ua tapiri mai te hoê tamahine apî oaoa ma te anaanatae e ua parau mai, « Manava ! O Olga to'u i'oa, e o vau te peresideni no te Sotaiete Tauturu ». Ua ite te Taea'e e te Tuahine Winder i te maramarama i ni'a i to'na hoho'a mata e te Varua o te Fatu i ni'a iho ia'na. Ei peresideni no te Sotaiete Tauturu no ta'na amaa iti, ua riro Olga Kovářová ei faaiteraa no te huru maitai i roto i te hoê ao no te faatîtîraa politita e te hamani-ino-raa i te pae faaroo, e ua tauturu oia i te horo'a i te vahi haapuraa no te feia tei tomo mai i roto i te Ekalesia e tei riro ei mau melo no te Sotaiete Tauturu. Ua tauturu oia i te faaora i te mau varua o vetahi ê ma te faahaereraa mai ia ratou i te Mesia ra.

Ua riro te aamu o te faafariuraa o te Tuahine Kovářová e ta'na ohipa misionare ei tufaa no te tupuraa o te hoê tohuraa a te Peresideni

E tauturu te iteraa i te tai'o i te mau vahine ia haamaitai i to ratou mau huru oraraa, ia tuatapapa i te evanelia, e ia haapii i ta ratou mau tamarii.

Spencer W. Kimball, te ahuru ma piti o te Peresideni o te Ekalesia: « Te rahiraa o te tupuraa rahi e tae mai i te Ekalesia i te mau mahana hopea nei e tae mai ïa no te mea e rave rahi o te mau vahine maitai o te ao nei (tei roto ia ratou te hoê hiaai i te varuaraa) o tei huti-rahi-hia mai i roto i te Ekalesia. E tupu ïa te reira ia faaite ana'e te mau vahine o te Ekalesia i te parau-ti'a e te papûraa i roto i to ratou mau oraraa e ia hi'o-ana'e-hia te mau vahine o te Ekalesia, e mau vahine taaê e te huru ê i roto —i te mau rave'a oaoa, i te mau vahine o te ao nei ».[17]

« E melo outou no te taatiraa rahi roa'e a te mau vahine i te ao nei, te hoê faanahonahoraa tei riro ei tufaa faufaa rahi no te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei e tei opuahia e tei faaohipahia no te tauturu i to'na mau melo haapa'o ia noaa ia ratou te ora mure ore i roto i te basileia o to tatou Metua.

Joseph Fielding Smith

Ve'a a te Sotaiete Tauturu, *Ditema 1970, 883*

Te hoê pŭpŭ himene a te Sotaiete Tauturu i roto i te Fare Menemene no Roto Miti, 1956

Te Haamaitairaa ia Vetahi Ê na roto i te Taviniraa

I te matahiti 1992 ua faahanahana te mau tuahine na te ao taatoa nei i te 150raa o te mahana fanauraa o te Sotaiete Tauturu na roto i te raveraa i te mau ohipa taviniraa i roto i to ratou mau oire. Na roto i teie tautooraa, faanahohia i raro a'e i te mau hui mana faatere e te feia faatere no te autahu'araa, ua faaite te mau tuahine i te mana maitai o te Sotaiete Tauturu na te ao taatoa. Ua parau te Tuahine Elaine L. Jack, tei tavini ei ahuru-ma-piti-raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i taua taime ra:

« Ua ani matou i te mau paroita atoa ia haapa'o i te mau hinaaro o to ratou iho mau vahi nohoraa e ia faaoti eaha te taviniraa e hinaaro-rahi-hia ra. E nehenehe anei ia outou ia ite eaha ta te reira i faatupu i roto i teie ao ?

« Ua haere te hoê o ta tatou peresideni no te Sotaiete Tauturu i te apooraa oire no te hoê oire i California e ua parau, 'Eaha te mau mea

ta outou e mana'o e hinaarohia i roto i teie oire ta matou e nehenehe e rave ? E ua parau mai te mau tane, 'Te parau ra oe e 20.000 pŭpŭ na te ao taatoa o te rave nei i te hoê â ohipa ? E ua parau oia e. E ua parau mai [te hoê o te mau melo no te apooraa], 'E taui outou i te ao nei. 'E te mana'o nei au e ua na reira tatou… no te maitai a'e. O tera te hoê o te mau mea tei faatahoê. E [ua] rau te mau huru taviniraa.… Ua hamani [te mau tuahine] i Afirika Apatoa i te mau tapo'i avae no te ruhiruhia i roto i te utuafare.… Ua tanu ratou i te mau tiare e haati i te [hoê] patu hora i Samoa. E ua rave ratou e rave rahi mau mea e te mau fare faaearaa no te feia aore e faaearaa aore ra ua horo'a i te mau buka na te mau tamarii aore râ ua peni i te mau fare no te mau metua vahine faaipoipo-ore-hia, mai te reira te huru. Ua ite matou e, na roto i te ao taatoa, ua riro teie mau ohipa taviniraa ei ohipa faahiahia, no te mau tuahine e no te huiraatira ».[18]

Te Haamaitairaa ia Vetahi Ê na roto i te Haapiiraa i te Tai'o

A faanahonaho ai te mau tuahine no te Sotaiete tauturu i te mau ohipa taviniraa i roto i te mau oire, ua haapuai te Tuahine Jack e to'na na tauturu i ni'a i te hoê tautooraa no te taviniraa na te ao taatoa: te tautururaa i te mau tuahine ia haapii i te tai'o. Ua parau oia, « Ua ite matou e ua hinaaro te mau vahine na te ao taatoa i te tai'o, e e rave rahi tei ore i ite ». « E nehenehe anei ta outou e feruri e— mai te mea aita ratou i ite i te tai'o, nahea ïa e nehenehe ai ia ratou ia haapii i ta ratou mau tamarii, nahea e nehenehe ai ia ratou ia haamaitai i to ratou huru oraraa, nahea ïa e nehenehe ai ia ratou ia tuatapapa i te evanelia ? No reira ua mana'o matou e aita'tu e ohipa e nehenehe e riro ei haamaitairaa rahi maori râ te tura'iraa i te tutavaraa no te haapii i te tai'o.… Ta matou râ fâ atoa o te faaitoitoraa ïa i te haapii i te taatoaraa o te oraraa no te mau tuahine atoa.[19]

Ua farerei te Peresideni Thomas S. Monson, te ahuru-ma-ono o te Peresideni o te Ekalesia,

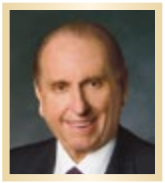

Thomas S. Monson

i te hoê taime i te hoê vahine i Monroe, Louisiana, ta te tavinaraa a te Sotaiete Tauturu i haamaitai e o tei faaite atu i te haamaitairaa i te tahi atu mau taata. Ua tapiri atu teie vahine ia'na i te hoê tahua tauraa manureva e ua parau atu: « E te Peresideni Monson, hou a riro ai au ei melo no te Ekalesia e a riro mai ai au ei melo no te Sotaiete Tauturu, aita i nehenehe ia'u ia tai'o. Aita i nehenehe ia'u ia papa'i. Aita atoa to'u utuafare ». Ua parau oia i te Peresideni Monson e ua haapii te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia'na ia tai'o e i teie nei te tauturu nei oia i te tahi atu mau taata ia haapii i te tai'o. I muri a'e i to'na paraparauraa ia'na, ua feruri a'e ra te Peresideni

Monson « i te oaoa rahi ta teie tuahine i ite a iriti ai oia i ta'na Bibilia e a tai'o ai oia no te taime matamua i te mau parau a te Fatu. Ua parau oia… « I taua mahana ra i Monroe, Louisiana, ua farii au i te haapapûraa a te Varua no ta outou fâ hanahana no te haamaitairaa i te tai'o i rotopu i to outou mau tuahine ».[20]

Haamaitairaa e te Haapuairaa i te mau Tuahine i roto i te mau Paroita e te mau Amaa.

Noa'tu te faaûruraa tei ravehia e te mau tuahine haapa'o maitai o te Sotaiete Tauturu i roto i to ratou mau oire e na te ao taatoa, aita i mo'ehia ia ratou i te haapuai i te tahi e te tahi i roto i ta ratou iho mau paroita e mau amaa. Ua ite te Tuahine Julie B. Beck, tei tavini i muri mai ei ahuru-ma-pae-raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i te autuahineraa, te vahi haapuraa, e te huru maitai i roto i te Sotaiete Tauturu a riro ai oia ei metua vahine apî aravihi ore i roto i to'na utuafare. Ua haamana'o oia:

« E ti'a i te Sotaiete Tauturu ia faanahohia, ia faaauhia, e ia faaohipahia no te haapuai i te mau utuafare e no te tauturu i to tatou mau nohoraa ia riro ei mau vahi mo'a i rapae i te mau mea o te ao. Ua haapii mai au i te reira e rave rahi mau matahiti i ma'iri a'e nei a riro ai au e vahine faaipoipo apî. Ua faaara mai to'u na metua, tei riro na hoi to'u na taata e faaea ra i piha'iho i to'u fare, e e haere raua e faaea i te tahi atu tufaa o te ao nei. Ua turu'i au i ni'a i te hoho'a atuatu, paari e te faaitoito o to'u metua vahine. Te haere nei ïa oia i teie nei no te hoê tau roa. Ua tupu te reira hou i te tau no te imere, te mau matini fax, te mau niuniu ta'ita'i, e te mau pataraa hoho'a na ni'a i te itenati, e e mea taere roa te haponoraa rata. I te hoê mahana hou oia a faaru'e mai ai, ua parahi au ma te ta'i i piha'iho ia'na e ua ani, 'O vai ïa to'u metua vahine ?' Ua feruri maite a'e ra mama, e na roto i te Varua e te mana no te heheuraa tei tae mai i teie mau huru vahine, ua parau mai oia ia'u, 'Mai te mea eita vau e ho'i faahou mai, mai te mea eita oe e ite faahou ia'u, mai te mea eita vau e nehenehe faahou

« Te Aroha mau o te faaohiparaa ïa i te here.Te hinaarohia nei te aroha i te mau vahi atoa » (Thomas S. Monson).

i te haapii ia oe i te tahi atu mea, e ati atu oe ia oe iho i te Sotaiete Tauturu. O te Sotaiete Tauturu ïa to oe metua vahine.'

« Ua ite o mama e mai te mea e ma'ihia vau, e haapa'o ïa te mau tuahine ia'u, e ia fanau vau i ta'u mau aiû, e tauturu ïa ratou ia'u. Area râ te ti'aturiraa rahi roa'e o to'u metua vahine ia riro ïa te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu ei mau arata'i varua puai no'u. Ua haamata vau mai taua taime ra i te haapii rahi i piha'iho i te mau vahine puai e te faaroo ».[21]

Te Hoê Taatiraa na te mau Tuahine o te Rahi noa'tu ra â

Te taime matamua no te Peresideni Boyd K. Packer faaiteraa i to'na aamu e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i Tchékoslovaquie, te a'o ra oia i te hoê rururaa rahi a te Sotaiete Tauturu i te matahiti 1980. Ua parau oia, « Ua noaa ia'u i taua taime ra te orama no te hoê taatiraa rahi o te mau tuaine ».[22] I te matahiti 1998 ua faaite faahou oia i te aamu, teie taime i roto i te hoê a'oraa i te amuiraa rahi i te taatoaraa o te Ekalesia. Ua parau oia, « Ua hau atu te Sotaiete Tauturu i te hoê taatiraa i teie taime; e hau atu mai te hoê ahu tirita tei hohorahia na te mau fenua atoa ». [23]

Boyd K. Packer

E tufaa te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu no te hoê faanahonahoraa faaûruhia e to te ra'i o ta te Peropheta Iosepha Semita i faati'a i raro a'e i te mana autahu'araa. Ia tomo ana'e te mau vahine i roto i te Sotaiete Tauturu e ia horo'a ana'e ratou ia ratou iho i reira, e tamau noa ïa ratou i te horo'a i te vahi haapuraa e te autuahineraa e e riro ei mau mana puai no te maitai. Ua fafau te Peresideni Packer i te mau haamaitairaa rahi i te mau tuahine o te tavini i roto i teie tumu ohipa:

« E faatupuhia ïa to outou mau hinaaro atoa, i teie nei, e amuri atu; e tumâhia te mau haapa'o-ore-raa atoa, e faaafarohia te mau haapa'o-ore-raa atoa. E nehenehe teie mau mea atoa e tae mai ia outou, e e tae oioi mai, ia horo'a outou ia outou iho i te Sotaiete Tauturu.

« E faarahi e e haamo'a te taviniraa i roto i te Sotaiete Tauturu i te tuahine tata'itahi. E vai noa mai to outou meloraa i roto i te Sotaiete Tauturu e amuri noa'tu. Ia horo'a ana'e outou ia outou iho i te Sotaiete Tauturu, e ia faanaho e ia faaohipa e ia rave outou i roto i te reira, te turu nei ïa outou i te ohipa o te haamaitai i te mau vahine atoa o te amui mai i roto i to'na mana maitai ».[24]

Te Haapuairaa i te mau Tuahine na roto i te mau Faaiteraa o te Aroha.

I roto i te hoê a'oraa i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu, ua faaite te Peresideni Thomas S. Monson i to'na mau mana'o e

nahea te mau faaiteraa no te aroha e haapuai ai i te mau taamu no te autuahineraa i roto i te Sotaiete Tauturu.

« Te faariro nei au i te aroha aore râ te hinaaro mau i te Mesia ei patoʻiraa i te faahaparaa e te haavâraa. No te parau o te aroha, aita vau e manaʻo nei i teie taime no niʻa te tamarûraa i te mauiui na roto i te horoʻa raa i ta tatou taoʻa. Oia mau, mea titauhia e e mea tano te reira. Teie râ pô, te manaʻo nei au no niʻa i te aroha o te faaite iaʼna iho ia faaoromaʻi anaʻe tatou ia vetahi ê e ia faaoromaʻi anaʻe tatou i ta ratou mau ohipa, te huru aroha o te faaore i te hapa, te huru aroha o te faaoromaʻi.

Te manaʻo nei au i te aroha o te turaʻi ia tatou ia here, ia aroha, e ia faaoromaʻi, eiaha noa i te tau maʻi e te ati e te hepohepo, i te mau taime paruparu aore râ te hape atoa râ o vetahi ê.

« Te hinaaro-mau-hia nei te aroha o te ara maitai i te feia tei ore e haapaʻohia nei, te tiʻaturi i te feia tei paruparu, e te tautururaa i te feia tei roohia i te ati. Te aroha mau o te faaohiparaa ïa i te here. Te hinaarohia nei te aroha i te mau vahi atoa.

E itehia te aroha i roto i te aniraa « A haere mai e parahi i pihaʻiho ia matou ».

« Ua hinaarohia te aroha o te patoʻi i te imi i te mauruuru i roto i te faarooraa aore râ i te afaʻifaʻiraa i te parau no te mau ati tei roʻihia i te tahi atu mau taata, mai te mea râ e na roto i te reira e maitai mai te feia tei roohia i te ati. …

« Te aroha o te faaoromaʻiraa ïa i te tahi taata tei faaino ia tatou. O te patoʻiraa ïa i te hiaai ia inoino ohie noa. O te farii raa ïa i te mau paruparu e te mau hapa. O te fariiraa ïa i te mau taata mai to ratou iho huru mau. O te hiʻoraa ïa i te mau maitai hau atu i te hiʻoraa rapae noa i te mau maitai o te ore e mohimohi a tere ai te tau. O te patoʻiraa ïa i te hiaai ia haavâ ia vetahi ê.

« Ua faaitehia mai te aroha, taua hinaaro mau ra i te Mesia, a tere ai te hoê pŭpŭ feia apî tamahine tei faaipoipo-ore-hia no te hoê paroita e rave rahi hanere maile te atea no te oroʻa hunaraa o te metua vahine o te hoê o to ratou mau tuahine no te Sotaiete Tauturu. Ua itehia te aroha ia hoʻi anaʻe te mau tuahine hahaere itoito i te mau avaʻe atoa, i te mau matahiti atoa i te hoê â tuahine anaanatae ore e te faahapahapa. E itehia te reira ia haamanaʻo-anaʻe-hia te hoê vahine ivi paari e ia afaʻihia oia i te mau faaoaoaraa a te paroita e a te Sotaiete Tauturu. E itehia te reira ia farii anaʻe te tuahine e parahi ra ona anaʻe i roto i te Sotaiete Tauturu i te aniraa, ʻA haere mai e parahi i pihaʻiho ia matouʻ.

Te oomo paatoa nei outou i te pereue no te aroha na roto e hanere raveʻa iti. E ere te oraraa i te mea maitai roa no tatou paatoa. Eiaha tatou e haavâ e e faahapahapa i te tahi e te tahi, ia vai ra i roto ia tatou te hinaaro mau i te Mesia no to tatou hoa ratere i roto i teie tere na roto i te oraraa nei. Ia ite tatou e te rave nei tatou tataʻitahi i te mea maitai aʻe no te faaruru i te mau tamataraa e tae mai i niʻa i to tatou eʻa e ia tutava tatou i te rave ma to *tatou* puai no te tauturu atu.

« Ua faataahia te aroha mai ʻte huru here teitei, hanahana, puai roaʻe', te ʻhinaaro mau i te Mesia… e o te itea te aroha i roto iaʻna i te mahana hopea ra, e maitai ïa [toʻna].ʻ

« ʻE ore roa te aroha e mou. ʻ Ia arataʻi teie parau tumu tamau a te Sotaiete Tauturu, teie parau mau hopea ore, ia outou i roto i te mau mea atoa ta outou e rave. Ia tomo atu te reira i roto i to outou mau varua atoa e ia iteahia te reira i roto i to outou mau manaʻo e mau ohipa atoa ».[25]

PENE 7

« Te Paieti Mau »

Te Tia‘iraa e te Utuuturaa na roto i te Hahaereraa a te mau Tuahine Hahaere

Ua haatihia tatou e te feia e hinaaro nei i ta tatou tau‘araa ia ratou, ta tatou faaitoitoraa, ta tatou paturura, ta tatou tamahanahanaraa, to tatou hamani maitai.… E mau rima tatou no te Fatu i ô nei i ni‘a i te fenua nei, ma te faaueraa ia tavini e ia faateitei i Ta’na mau tamarii. Te ti‘aturi nei Oia i ni‘a ia tatou tata‘itahi.

Thomas S. Monson

Relief Society Teachers' Monthly Report
THE LORD IS ON MY SIDE

PENE 7

« Te Paieti Mau »

Te Tia'iraa e te Utuuturaa na roto i te Hahaereraa a te mau Tuahine Hahaere

I to Iesu parahiraa i ni'a i te fenua nei, ua faaite Oia ia tatou te e'a e ti'a ia tatou ia ora. « Ua tapa'o Oia i te e'a e ua arata'i te haere'a », ua papa'i te Tuahine Eliza R. Snow e.[1] Ua faaite oia ia tatou nahea ia utuutu, nahea ia ara e ia haapuai te tahi e te tahi. Ua utuutu oia i te mau taata, tata'itahi. Ua haapii Oia e e ti'a ia tatou ia vaiiho i te iva-ahuru-ma-iva no te faaora i tei hahi ê.[2] Ua faaite Oia ia tatou nahea e ua haapii i te mau taata, ma te raveraa i te taime no te taata tata'itahi i roto i te rahiraa e 2.500 taata, ma te faati'a ia ratou tata'itahi ia farii i te hoê iteraa papû no ni'a i To'na huru Atuaraa.[3]

Ua pii te Faaora i Ta'na mau pïpï ia rave i te ohipa na muri Ia'na i roto i Ta'na utuutu-raa, ma te horo'a'tu ia ratou te rave'a no te tavini ia vetahi ê e ia riro rahi atu â mai Ia'na ra te huru. I roto i te Sotaiete Tauturu, tei te tuahine tata'itahi te rave'a no te ara e no te haapuai i te mau tuahine tata'itahi na roto i te hahaereraa a te mau tuahine. Ua parau te Tuahine Julie B. Beck, te ahuru ma pae o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, « No te mea hoi e te pee nei tatou i te hoho'a e te mau haapiiraa a Iesu Mesia, te haafaufaa nei ïa tatou i teie nei faataaraa ohipa mo'a ia here, ia ite, ia tavini, ia haroaroa, ia haapii, e ia utuutu na ni'a i To'na ra i'oa ».[4]

Na roto i To'na hi'oraa maitai, ua haapii te Faaora ia tatou nahea ia tia'i e ia haapuai te tahi i te tahi.

Te mau Haamataraa o te Hahaeraa a te mau Tuahine Hahaere: Te Ohiraa i te mau Ô e te Faanahoraa i te Taviniraa

I te matahiti 1843, a tupu ai te huiraatira no Nauvoo, Illinois, i te rahi, ua vahihia te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te oire e maha paroita. I roto i te hoê rururaa tei tupu i te 28 no Tiurai, ua ma'iti te feia faatere no te Sotaiete Tauturu i te hoê tomite hahaere e maha tuahine no te paroita tata'itahi. Te mau hopoi'a e ite-mata-hia a te mau tomite hahaere o te hi'opo'araa ïa i te mau hinaaro e te ohiraa i te mau ô.

Te mau ô o te moni ïa, te maa, e te ahu. I te mau hebedoma atoa, e horo'a te mau tomite hahaere i te mau ô ta ratou i ohi mai i te haapa'o faufaa o te Sotaiete Tauturu. E faaohipa te Sotaiete Tauturu i teie mau ô no te tauturu i te feia e vai nei i roto i te fifi.

No te faaotiraa i teie hopoi'a, ua faaite te hoê tuahine i to'na ti'aturiraa e « to tatou faaoraraa tei te huru ïa o ta tatou horo'araa i te feia vêvê ». Ua faaite te tahi atu tuahine i to'na fariiraa ma te parau e: « Ua haapapû faahou â te Fatu i te reira. Ua oaoa Oia i ta tatou mau ohipa no te aroha ».[5]

Ua tamau noa teie ohipa e tae noa'tu i roto i te piti ahururaa o te tenetere. Te rahiraa o te taime ua haere te mau tuahine tei faataahia no te hahaere e te mau faarii i roto i te rima, ma te fariiraa i te mau tauhaa mai te mau mati, te raiti, te hopue, e te mau mohina maa hotu. Ua faaohipahia te rahiraa o te mau ô no te tauturu i te mau mea e hinaarohia i roto i te mau paroita, ua faaohipahia râ te tahi no te pahono i te mau hinaaro e rave rahi tauasini maile te atea. Ei hi'oraa, i muri a'e i te Tama'i Rahi II, ua haaputuputu, ua faataa, ua nira e ua taafata te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te Mau Hau Amui no Marite hau atu i te 500.000 tauihaa ahu tei haponohia'tu i Europa.

Taaê noa'tu i te ohiraa i te mau ô, ua hi'opo'a te mau tomite hahaere i te mau hinaaro i roto i te mau utuafare ta ratou e farerei. Ua faaite ratou i te mau mea ta ratou i ite i te feia faatere o te Sotaiete Tauturu, tei faanaho i te mau tutavaraa no te tauturu.

Ua parau te Peresideni Joseph F. Smith, te ono o te Peresideni o te Ekalesia, i te hoê taime a ite ai oia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te faataeraa i te aroha Huru Mesia opiripiri ore no te hoê utuafare:

« Aita i maoro a'e nei ua farii au i te haamaitairaa no te tere atu i te hoê o ta tatou mau pû ohiparaa i roto i te hoê Tïtï no Ziona i rapae au, tei roo-rahi-hia i te ma'i i taua taime ra, e noa'tu ua tere matou e rave rahi mau mahana ua tae atu matou i te pû ohiparaa i te maororaa pô, ua anihia matou ia haere na muri iho i te peresideni e farerei i te tahi o te feia ma'i. Ua ite matou i te hoê tuahine vêvê te tiraha ra i ni'a i te ro'i ma'i, i roto i te hoê huru pe'ape'a roa. Ua parahi ta'na tane faaipoipo iti i piha'iho i te hiti ro'i ma te haape'ape'a i te ma'i ri'ari'a

Ua ohi te mau tomite hahaereraa i te mau ô no te tauturu i te mau hinaaro o te mau paroita.

o ta'na vahine faaipoipo e metua vahine hoi no te mau tamarii rii e rave rahi tei haaputuputu mai. E au ra tei roto te utuafare i te hoê huru vêvê rahi.

« Aita i maoro roa ua tomo mai te hoê vahine nehenehe pautuutu maitai i roto i te fare, ma te ta'ita'i i te hoê farii e te maa e te tahi mau monamona na te utuafare ati. Na roto i te aniraa, ua faaitehia mai ia matou, e ua faataahia oia e te Sotaiete Tauturu o te paroita ia ti'a'i e ia utuutu i te vahine ma'i i te taatoaraa o te pô. Ua ineine oia no te haapa'o i te mau tamarii rii, ia hi'o e ua mâ anei ratou e ua faataamaahia e ua faataotohia ratou; ia tamâ i te fare e ia faanahonaho maitai i te mau mea atoa no te vahine

« E aroha na tatou i te tahi e te tahi, e ia utuutu te puai i te paruparu i roto atu i te puai, e ia arata'i te feia e nehenehe e ite i te matapo e tae noa'tu e nehenehe ia ratou ia ite i te e'a no ratou iho ».

Brigham Young

Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Brigham Young *(1997), 299*

ma‘i e to’na utuafare. Ua faaite-atoa-hia mai ia matou e ua faataahia te tahi atu tuahine maitai ia mono ia’na i te mahana i muri iho; e no reira, i te mau mahana atoa, ua farii teie utuafare vêvê i roto i te ati i te haapa‘oraa e te utuuturaa maitai roa‘e a te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e tae noa’tu i te taime e ho‘i mai ai te ea no te tamarû i te vahine ma‘i i to’na mau mauiui.

« Ua faaite-atoa-hia mai ia matou e no te maitai o te faanahoraa e te raveraa a teie Sotaiete Tauturu, te farii ra te feia ma‘i atoa i roto i te pû ohiparaa i te hoê â haapa‘oraa e utuuturaa no to ratou nahonaho e to ratou maitai. Aita vau i ite a‘e na i te faufaa e te nehenehe o teie faanahonahoraa faahiahia tei faahoho‘a-maramarama-hia mai i roto i teie hoho‘a ta matou i ite i ô nei, e ua mana‘o vau auê ïa ohipa maitai i to te Fatu faaûruraa i te Peropheta Iosepha Semita ia haamau i teie huru faanahonahoraa i roto i te Ekalesia ».[6]

Te Hahaereraa a te mau Tuahine ei Taviniraa Varua

A haapa‘o noa ai te mau tuahine hahaere i te mau hinaaro pae tino o te mau taata e te mau utuafare, te vai atoa ra ta ratou tumu hanahana a‘e. Ua haapii te Tuahine Eliza R. Snow, te piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « Te hi‘o nei au i te toro‘a o te hoê haapii ei toro‘a teitei e te mo‘a. Te ti‘aturi nei au e eita te mau tuahine e mana‘o e e taparuraa noa teie no te feia vêvê. Te hinaaro nei outou ia î outou i te Varua o te Atua, no te paari, no te haehaa, no te here i te taime aita ta ratou e mea no te horo‘a ia ore ratou e ri‘ari‘a i to outou haereraa’tu ».

Ua ti‘aturi te Tuahine Snow e e « ite te mau tuahine i te hoê huru-ê-raa i roto i to ratou mau fare » i muri a‘e i te hoê tere hahaere.[7] Ua a‘o oia i te mau tuahine hahaere ia faaineine ia ratou iho i te pae varua hou a hahaere atu ai i te mau utuafare ia nehenehe ia ratou ia haapapû e ia pahono i te mau hinaaro pae varua e te pae tino atoa: « E mea papû… ua rahi te Varua o te Fatu i piha‘iho i te hoê tuahine hahaere ia tomo ana‘e oia i roto i te hoê fare no te ite eaha te varua ta’na e farerei atu i reira. … A taparu i mua i te Atua e te Varua Maitai no te farii i [te Varua] ia nehenehe ia outou ia farerei i taua varua e vai ra i roto i taua fare ra… e hinaaro paha outou i te parau i te mau parau no te hau e no te tamahanahanaraa, e mai te mea e ite outou i te hoê tuahine huru to‘eto‘e rii, a rave mai ia’na i roto i to outou mafatu mai ta outou e na reira i te hoê tamarii rii i ni‘a i to outou ouma e a tamahanahana atu [ia’na] ».[8]

Ua faaite mai o Sarah M. Kimball, tei tavini na ei peresideni no te Sotaiete Tauturu i roto i te hoê paroita i te mau hopea matahiti 1860, i te hoê a‘o i te mau tuahine i roto i ta’na paroita: « E ohipa na te mau tuahine hahaere ia hahaere i ta ratou mau tuahine tei

Sarah M. Kimball

faataahia i te hoê taime i te ava'e, no te aniani i te ruperupe e te oaoa o te mau melo. E ohipa na ratou ia parau i te mau parau no te paari, no te tamahanahanaraa e te hau ».[9] Ua haapapû te feia faatere o te Sotaiete Tauturu e ere noa te mau tuahine hahaere « no te haaputuputu i te mau rave'a, no te haapii râ e no te a'o i te mau haapiiraa o te evanelia ». [10] I te matahiti 1916, ua anihia te mau tuahine hahaere ia tuatapapa i te hoê parau tumu no te evanelia i te mau ava'e atoa e ia horo'a atoa i te tautururaa i te pae tino. I te matahiti 1923, ua haamata te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu i te mau parau poro'i i te mau ava'e atoa o te horo'ahia e te taatoaraa o te mau tuahine hahaere.

Ua tutava noa te mau tuahine hahaere i te mau taime atoa ia pahono i te mau hinaaro pae varua e te pae tino o te mau tuahine ta ratou e hahaere nei.

« Te Fanau-faahou-raa o te Hahaereraa a te Tuahine » « E Ohipa Nehenehe na te mau Vahine »

I te matahiti 1944, e va'u matahiti i muri a'e i te faaohipa-raa-hia te faanahoraa totauturu a te Ekalesia (a hi'o i te pene 5), ua haamata te Tuahine Amy Brown Lyman, te va'u o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te uiui no ni'a i te hopoi'a matauhia a te mau tuahine hahaere no te ohiraa i te mau ô. I muri a'e i te tuatapaparaa i teie parau tumu, ua ani oia e to'na na tauturu i te Episekoporaa Faatere e « ia faaotihia te ohipa no te ohiraa moni… e te mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia eiaha râ na te Sotaiete Tauturu ».

Ua faatae te Episekopo Faatere Legrand Richards i te aniraa i te Peresideniraa Matamua. Ua faaite mai oia i muri mai e ua mana'o te Peresideniraa Matamua e te Episekoporaa Faatere e e mea « maitai a'e ia faaea te Sotaiete Tauturu i te ohiraa i te moni tauturu na roto i te mau tuahine hahaere ».[11]

Ua faaite mai te Tuahine Belle S. Spafford, o te tavini ra ei tauturu piti no te Tuahine Lyman i taua taime ra i te hoê aamu no teie tauiraa i roto i te faanahoraa a te mau tuahine hahaere.

« Ua parau te mau Taea'e, 'Eiaha te mau tuahine hahaere no te Sotaiete Tauturu e ohi faahou

i te moni tauturu. E riro mai ïa outou e faanahonahoraa no te taviniraa eiaha râ e hoê faanahonahoraa imiraa moni no te ohipa tauturu.'

« … te haamana'o maitai nei au i te hoê mahana i te parahiraa i roto i te hoê apooraa a te mau melo no te peresideniraa o te Sotaiete Tauturu e te papa'i parau e e piti aore râ e toru melo no te tomite, a parau mai ai te hoê o te mau tuahine e, 'Ua pate ratou i te oe o te pohe o te faanahoraa tuahine hahaere. Mai te mea eita e nehenehe ia ratou ia ohi no te feia vêvê, o vai ïa te hinaaro i te haere mai tera fare i tera fare no te hahaere noa ?… Ua parau vau, Aita vau e ti'aturi nei eoe o te pohe te reira. Te ti'aturi nei au o te fanau-faahou-raa te reira o te faanahonahoraa a te tuahine hahaere. E te ti'aturi nei au e te mau vahine e rave rahi tei pato'i i te tavini ei mau tuahine hahaere e oaoa ïa ratou i teie nei i te haere, ia haere ana'e ratou ei mau hoa hahaere no te hi'o i te huru o te utuafare i te vahi i reira e hinaarohia'i ma te tuatapapa ore i te oraraa sotiare; ia ore ratou e mana'o e te taparu nei ratou i te moni. E ite ïa ratou e te haere nei ratou no te faaitoito i te varua o te utuafare. E e riro ïa te reira ei ohipa nehenehe no te mau vahine e hinaaro nei i te reira.… Eita vau e mana'o no te hoê noa minuti e teie te pohe o te hahaereraa a te mau tuahine.'

E mau tuahine hahaere i Afirika Ropu e tere ra no te hahaere i ta ratou mau tuahine.

« Aita te reira i tupu. Mai te reira taime ua haamata te faanahoraa i te tupu e ua anihia i te mau vahine tei ore i tavini na mua'tu ia riro ei mau tuahine hahaere ».[12]

Ua tavini te Tuahine Spafford i muri mai te ivaraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu. Ua ite oia e rave rahi mau hoho'a no te maitai ta te hahaereraa utuafare e nehenehe e afa'i atu i roto i te oraraa o te taatoaraa o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu. Ua faaite papû oia:

Ua ravehia te tahi o te ohipa maitai roa e to tatou mau tuahine hahaere e to tatou mau peresideni no te Sotaiete Tauturu, no te mea te haere nei ratou na roto i te varua o to ratou piiraa e e mau ti'a ratou no te Sotaiete Tauturu.… E mau metua vahine ratou, e tei ia ratou ra te haroaroaraa taata no ni'a i te

Te Tuahine Geraldine Bangerter, i raro i te aui, e te mau tuahine no Berezilia tei tauturu i te haamau i te Sotaiete Tauturu i to ratou fenua ai'a.

tahi atu mau vahine e to ratou mau oto. No reira eiaha tatou e faaiti i to tatou hi'oraa no te oraraa sotiare i te feia po'ia aore râ te feia vêvê noa. Ua parau mai te Faaora ia tatou ia haamana'o i te feia tei haehaa te aau, e ere anei ? Aita anei te feia ona e ma'ihia, oia atoa te feia vêvê ; aita atoa nei ratou e fifi i te imiraa i te hoê tuati ma'i vahine ?… I teie nei tera te mea tei mana'ohia i te Sotaiete Tauturu ia rave. E nehenehe ta'u e faati'a atu ia outou te mau aamu i rave ai te mau tuahine hahaere i te ohipa aravihi no te tamarûraa i te pe'ape'a i roto i te hoê fare, na roto noa i te mana o to ratou piiraa ».[13]

Te Hoê Haamaitairaa, te hoê Ohipa, e te hoê Faaotiraa: Faaiteiteraa i te Orama no te Tuahine Hahaere na te Ao taatoa.

Ua faaite te Peresideni Henry B. Eyring, te hoê tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e e tufaa te tuahine hahaere no te faanahoraa a te Fatu no te tauturu i te taata na te ao taatoa nei:

« Te hoê ana'e faanahoraa o te nehenehe e tauturu e tamahanahana i roto i te hoê ekalesia rahi i roto i te hoê ao tei rau te huru e mea na roto ïa i te mau tavini tata'itahi i piha'iho i te taata e vai ra i roto i te fifi. Ua ite te Fatu i taua ohipa ra tei tae mai mai te haamataraa o te Sotaiete Taututu.

« Ua haamau oia i te hoê hoho'a. Ua farii e piti tuahine no te Sotaiete Tauturu i ta raua ohipa no te hahaere i te tahi atu tuahine ei hoê piiraa no ô mai i te Fatu ra. E mea mau te reira mai te haamataraa mai. …

« Ua ti'aturihia te mau melo no te Sotaiete Tauturu i te mau taime atoa e te mau tia'i mamoe no te autahu'araa o to ratou fenua iho. Te vai nei ta te mau epikesopo e te mau peresideni amaa atoa te hoê peresideni Sotaiete Tauturu ta ratou e ti'aturi. Te vai nei ta te peresideni Sotaiete Tauturu te mau tuahine hahaere tei ite i te mau tamataraa e te mau hinaaro o te mau tuahine tata'itahi. Na roto atu ia ratou, e nehenehe ta'na e ite i te aau o te mau taata e o te mau utuafare. E nehenehe ta'na e pahono i

te mau hinaaro e e tauturu i te episekopo i roto i to'na piiraa ia aupuru i te mau taata e te mau utuafare.[14]

Mai ta te Peresideni Eyring i parau, e mea tano maitai te faanahoraa a te tuahine hahaere no te tupuraa rahi o te Ekalesia. Na roto i teie faanahoraa no te tia'iraa, tei te vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei te rave'a ia riro ei mauihaa i roto i te rima o te Fatu.

Ua haa itoito te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te haamauraa i te faanahoraa a te tuahine hahaere na te ao taatoa. Ei hi'oraa, i te apîraa o te Ekalesia i te fenua Berezilia, aita e Sotaiete Tauturu i roto i te rahiraa o te mau amaa aore râ e ite nahea ia haamau i te reira. No te mea hoi aita te feia faatere no taua vahi ra i matau i te Sotaiete Tauturu, ua pii o William Grant Bangerter, te peresideni misioni i taua taime ra, i ta'na vahine faaipoipo, o Geraldine Bangerter, ei peresideni no te Sotaiete Tauturu misioni. Aita oia i matau i te fenua, aita â i noaa ia'na te ite i te parau i te reo, e no fanau noa maira oia i te hitu o ta raua tamarii. Ua haamata râ oia i te ohipa i piha'iho i te mau tauturu e te hoê papa'i parau. Na roto i te tauturu a te mau misionare vahine tei auvaha, ua faaoti teie mau tuahine e « te ohipa matamua roa tei ti'a ia ratou ia rave o te haapiiraa ïa i te mau vahine nahea i te hahaere te tahi i te tahi e ia haapii mai no ni'a i to ratou mau hinaaro. No reira ua parau ratou, 'E haapii tatou no ni'a i te hahaereraa a te mau tuahine'. …

« Ua faaoti ratou i te haamata i roto i te hoê amaa iti [i] São Paulo i te tufaa ohiparaa o te oire, e mea vêvê roa hoi te huiraatira i reira. Ua hapono atu te peresideniraa i te parau na mua'tu i te tahi mau tuahine no taua amaa ra, ma te parau e, 'A farerei mai ia matou i teie pô i teie hora i te fare ta tatou e tarahu nei.'«

Ua faahoro te Tuahine Bangerter e te hoê o to'na na tauturu i te pereoo uira « na roto atu i te hoê oire hau atu i te ahuru ma piti milioni taata. Ua tae atu ratou i te amaa, i reira… e hitu vahine haehaa i te tia'iraa mai ».

I muri a'e i to te mau tuahine haamataraa i te apooraa ma te hoê himene e te hoê pure, ua ti'a maira te hoê o te mau tauturu o te Tuahine Bangerter no te haapii atu no ni'a i te hahaereraa a te mau tuahine. « Ua tape'a oia i te hoê parau iti; no to'na rurutaina rahi ua ruru atoa te parau. Ua ti'a mai oia i ni'a e ua tai'o i ta'na parau poro'i. E pae minuti te roa o ta'na parau poro'i.

« Ua parahi oia, e ua hi'o paatoa ratou i te [Tuahine Bangerter] o tei parau e, 'Aita vau e parau i te reo Potiti. Ua hinaaro râ ratou ia'na ei orometua haapii no ratou. Aore roa te hoê i roto i te piha e parau i te reo Marite. Ua ti'a mai oia e ua parau i te taatoaraa o te reo Potiti ta'na i ite. E hoê noa paratarafa e e maha parau:

« 'Eu sei que Deus vive. Ua ite au e te ora nei te Atua.

« 'Eu sei que Jesus é o Cristo. Ua ite au e o Iesu te Mesia.

« ’Eu sei que esta é a igreja verdadeira. Ua ite au e teie te Ekalesia mau.

« ’Em nome de Jesus Cristo, amém. I te i‘oa o Iesu Mesia, amene.

O tera ïa te apooraa matamua a te Sotaiete Tauturu tei tupu i roto i taua amaa ra, e hoê a‘oraa e pae minuti te roa no ni‘a i te hahaereraa a te mau tuahine na te hoê tuahine tei ore *i farii a‘e na* i te hoê tuahine hahaere, tei ore i *ite a‘e na* i te hoê tuahine hahaere, aore râ tei ore *i riro a‘e na* ei tuahine hahaere, [ma te peehia] e te hoê iteraa papû no ni‘a i te evanelia.

« … Na roto mai i taua pŭpŭ iti ra e te tahi atu mai ia ratou te huru, ua tupu mai te hoê pŭpŭ vahine faahiahia, anaanatae e tei î i te faaroo i roto i te fenua no Berezilia. E mea aravihi ratou, mea ite, mea maramarama, e feia faatere faahiahia, e e eita roa ratou e riro mai e mau vahine mai teie mahana ahani aita te evanelia a Iesu Mesia e aita to ratou faaroo ».[15]

Na roto i te taviniraa aroha, te pee nei ïa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te hoho‘a o Iesu Mesia.

« O vai, i roto i te feruriraa aano roa‘e, e nehenehe e tai‘o i te rahiraa ohipa no te aroha tei ravehia, te maa tei tuuhia i ni‘a i te mau iri amuraa maa, te faaroo tei utuutuhia i roto i te mau hora hepohepo o te ma‘i, te mau pepe tei rapaauhia, te mau mauiui tei haamaitaihia e te mau rima here e te mau parau tamahanahana e te hau, te tamahanahanaraa tei faataehia i te taime no te pohe e te oraraa mo‘emo‘e i muri mai ? »

Gordon B. Hinckley

Ensign, *Mati 1992, 4*

Ua riro mai te hahaereraa a te mau tuahine ei rave'a na te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei na te ao taatoa no te here, te atuatu, e te tavini no te « rave mai te au i taua mau hirina'i ra o ta te Atua i tanu i roto i to outou mau ouma », mai ta Iosepha Semita i haapii.[16]

Ua pahono te mau tuahine hahaere itoito i te piiraa a te mau peropheta no te mau mahana hopea nei ia tavini mai te te Huru Mesia. Ua haapii te Peresideni Spencer W. Kimball, te ahuru-ma-piti o te Peresideni o te Ekalesia: « Ua ite te Atua ia tatou e te tia'i nei oia ia tatou. E mea na roto râ i te tahi atu taata oia e pahono ai i to tatou mau hinaaro. No reira, e mea faufaa rahi ia tavini tatou te tahi i te tahi i roto i te basileia ».[17] Ua parau te Peresideni Thomas S. Monson, te ahuru-ma-ono o te Peresideni o te Ekalesia: « Ua haatihia tatou e te feia e hinaaro nei i to tatou tau'araa ia ratou, ta tatou faaito-itoraa, ta tatou patururaa, to tatou au-maitai-raa, to tatou huru hamani maitai. … E mau rima tatou no te Fatu i ô nei i ni'a i te fenua, ma te faaueraa ia tavini e ia faateitei i Ta'na mau tamarii. Te ti'aturi nei oia ia tatou tata'itahi ».[18]

E nehenehe te mau tuahine hahaere e te mau tuahine ta ratou e tavini e haapuai e e haamaitai te tahi i te tahi.

Te Hahaereraa a te mau Tuahine i Teie Mahana: Te hoê Tautooraa Tamau ia Pee ia Iesu Mesia

Te tamau noa nei te aamu no te hahaereraa a te mau tuahine i roto i te oraraa o te mau tua-hine i te mau vahi atoa, a rave faaoti ai te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i ta ratou fafauraa ia pee ia Iesu Mesia. Ua parau te Peresideni Dieter F. Uchtdorf, te hoê tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua: « O outou te mau tuahine faahiahia, te horo'a nei outou i te taviniraa aroha i te tahi atu mau taata no te mau tumu o te mono nei i te mau hinaaro no to outou iho maitai. Te pee nei outou i roto i teie ohipa i te Faaora tei ore i imi i te ti'araa, noa'tu e arii Oia, aore râ i haape'ape'a noa'tu e aita te tahi atu mau taata i tau'a Ia'na. Aita oia i haape'ape'a i te tata'u atu ia vetahi ê. Tei ni'a

noa to'na mau mana'o i te tautururaa ia vetahi ê. Ua haapii, ua faaora, ua paraparau oia, e ua faaroo ia vetahi ê. Ua ite oia e te hanahana e ere ïa te mau tapa'o rapae no te ruperupe aore râ te ti'araa. Ua haapii e ua ora oia i teie haapiiraa: 'E tei rahi ra i roto ia outou na, ei tavini ïa no outou ». [19]

Na roto i te mau matahiti, ua haapii te mau tuahine e e titau te hahaereraa a te mau tuahine i te faaotiraa, te itoito, e te tusia. Ua haapii ratou e e hinaaro ratou i te Varua no te arata'i i ta ratou mau hahaereraa. Ua ite ratou i te mana o te tae mai na roto i te haapiiraa i te parau mau e te faaiteraa i te iteraa papû, te horo'araa i te tauturu pae tino na roto i te here, e te hinaaro ia oto, ia tamahanahana e ia tauturu i te amoraa i te mau zugo a to ratou mau tuahine.

Te Faaotiraa, te Itoito, e te Tusia

Ua haapapû te Peresideni Kimball e e hinaaro te mau tuahine hahaere i te taatoaraa o te faaotiraa e te itoito. Ua parau oia: « Na roto i te mau rave'a e rave rahi e ti'a i ta outou ohipa ia riro mai ta te mau taea'e hahaere, oia hoi 'te tia'i ïa i te ekalesia i te mau taime atoa' e ere e piti ahuru minuti i te ava'e i te mau taime atoa râ 'ia vai noa i piha'iho ia ratou e ia faaitoito ia ratou' e ere te hoê patotoraa i te opani, ia vai noa râ i piha'iho ia ratou, ia faateitei ia ratou, e ia haapuai ia ratou, e ia haamana ia ratou e ia faaitoito ia ratou', e ia hi'o ia ore te ino… eiaha atoa te aau etaeta te tahi i te tahi, eiaha atoa… te ohumu, e aore râ te parauraa i te parau ino. '« [20] Ua ite te Peresideni Kimball i taua huru itoito ra i roto i ta'na vahine faaipoipo, o Camilla, tei parau no ni'a i ta'na mau tautooraa ei tuahine hahaere: « Ua tamata vau eiaha e faaore i te hoê hinaaro i te parau aore râ te ohipa maitai ».[21]

Te hahaereraa a te mau tuahine o te hoê ïa ohipa e tamau noa; e ore roa e hope roa i te ravehia. Ua titau-pinepine-hia te mau tuahine hahaere ia faatusia e ia ti'a atu i ni'a a'e i te mana'o haaparuparu. E parau mau te reira ia ore ana'e ta ratou mau tautooraa e tapae i te tahi vahi, mai te au i roto i te aamu no Cathie Humphrey:

« I to'u pii-matamua-raa-hia ei tuahine hahaere, ua faataahia vau ia hahaere i te hoê vahine apî tei ore roa i haere mai i te pureraa.… Ua haere itoito vau i te mau ava'e atoa e ua patoto i to'na opani. E iriti mai oia i te opani roto e vaiiho râ oia i te opani paruru ia vai piri noa.… Aita ïa oia e parau i te tahi mea. E ti'a noa ïa oia i reira. E hi'o atu vau ia'na ma te anaanatae ma te parau atu, 'Iaorana o vau teie e Cathie, to oe tuahine hahaere.' E no te mea aita oia e parau i te tahi mea, e parau ïa vau, 'E, ta tatou haapiiraa i teie mahana no ni'a ïa… e tamata ïa vau i te parau i te tahi mea faaitoito e te faahoa. Ia oti ta'u parau, e parau mai ïa oia, 'Mauruuru', e e tapiri ïa oia i te opani.

« Aita vau i au i te haere atu i reira.… Ua haere râ vau no te mea ua hinaaro vau i te haapa'o i te faaueraa. Fatata e hitu aore râ e va'u ava'e i muri mai, ua niuniu mai te episekopo.

« E Cathie, te vahine apî ta oe e hahaere, ua fanau noa iho nei oia i te hoê aiû tei ora noa tau mahana noa. E faatupu oia e ta'na tane faaipoipo i te hoê oro'a hunaraa i te menema, e ua ani mai oia ia'u ia hi'o e, e haere anei oe ia'na ra. Ua parau oia e o oe ana'e to'na hoa. Ua haere atu vau i te menema. Tei te pae menema te vahine apî, ta'na tane faaipoipo, te episekopo e o vau nei. Tera ana'e te taata.

« Ua ite au ia'na i te hoê noa taime i te ava'e no te hoê tau minuti noa. Aita hoi i nehenehe ia'u ia ite na roto i te paruru opani e ua hapû oia, ua haamaitai râ ta'u nei tere hahaere afaro ore tei ti'aturihia râ ia maua toopiti ».[22]

Te Imiraa i te Arata'iraa Varua

Ua tutava te mau tuahine hahaere haapa'o maitai i te mau taime atoa e ua farii i te arata'iraa a te Varua. Ua faati'a mai te hoê tuahine no te Sotaiete Tauturu no te fenua Berezilia i te taime a farii ai oia i te tautururaa a te Fatu:

« Aita ta'u e rave'a no te niuniu atu i te mau tuahine. Aita ta matou e niuniu paraparau. No reira ua tuturi au i roto i te pure no te imi i te mau tuahine e hinaaro nei ia'u i taua hebedoma ra. Aita roa te reira i hape. [Ei hi'oraa], te vai nei i roto i ta matou paroita te hoê tamahine apî herehia e aita ta'na e ahu no ta'na aiû apî. Aita roa'tu vau i ite afea oia e fanau ai ua ite râ vau e ua fatata roa. Ua haaputuputu vau i te hoê pŭpŭ tuahine e ua hamani matou i te tahi mau ahu no ta'na aiû. Aita matou e hinaaro ia'na ia afa'i i taua aiû ra i te fare i roto i te mau ve'a. Aita i nehenehe ia matou ia taniuniu i te tahi e te tahi e no reira ua pure au e ua faaitehia ia'u te taime e ti'a ai ia'u ia haere atu i te fare ma'i e te mau ahu aiû. I to'u taeraa i te fare ma'i no fanau noa iho nei oia i ta'na aiû e ua nehenehe ia'u i te horo'a'tu i te mau ahu ia'na na te mau tuahine no ta'na Sotaiete Tauturu ».[23]

No te mea hoi e mea huru rau te oraraa o te mau tuahine, e hinaaro ïa te mau tuahine hahaere i te arata'iraa papû a te Varua Maitai ia nehenehe ia ratou ia ite nahea i te tauturu maitai i te mau tuahine tata'itahi. Ua farii o Florence Chukwurah no Nigeria i taua huru arata'iraa ra a « faataahia'i oia i te hahaere i te hoê tuahine e fifi ra i roto i to'na faaipoipo e i roto i to'na oraraa utuafare, i titauhia ai ia farerei i te matete no te hoê tere hahaere. I muri a'e i te faarooraa e te iteraa i te mau tamataraa a teie tuahine, ua ani te Tuahine Chukwurah i ta'na iho tane faaipoipo i te hoê haamaitairaa autahu'araa ia nehenehe ia'na ia ite nahea ia tauturu i teie tuahine tei roto i te pe'ape'a. I muri a'e i te haamaitairaa ua farii oia i te faaûruraa ia paraparau i teie tuahine i te faufaa rahi no te tufaa ahuru. 'Ua parau mai oia ia'u

Te mau Uiraa e nehenehe ta te mauTuahine Hahaere e Ui

E nehenehe teie mau huru uiraa e arata'i i te mau rave'a na te mau tuahine hahaere ia tamahanahana, ia faaite i te haapiiraa evanelia faufaa rahi, e ia horo'a i te tautururaa faufaa rahi.

Eaha to outou mau pe'ape'a aore râ mau mana'ona'oraa ?

Eaha ta outou mau uiraa no ni'a i te evanelia aore râ te Ekalesia ?

E faati'a anei oe ia maua ia tauturu ia oe _____ ?

Ia ui ana'e i te hoê uiraa mai teie, e ti'a i te mau tuahine hahaere ia horo'a i te tauturu na roto i te rave'a papû, mai te haapa'oraa i te mau tamarii no te hoê taime poto, te tautururaa i te hoê ohipa no te fare, aore râ te tautururaa i te haere i te fare toa. Eita i te mea tauturu roa ia parau e, « A niuniu mai ia maua mai te mea e hinaaro oe i te tahi mea ».

ma te ta'i e aita oia i aufau i ta'na mau tufaa ahuru no te mea aita e nava'i ta'na moni e noaa mai', ua haamana'o te Tuahine Chukwurah. Ua parau atu vau e e aparau maua no ni'a i te Malaki 3:10 e ia na reira maua i to'u ra fare ia nehenehe ia maua ia faafaaea maitai o maua ana'e no te aparau. Ua farii oia. I muri a'e i taua mau tau'araa parau ra ua faaitoito vau ia'na ia faaohipa i to'na faaroo e ia aufau i ta'na mau tufaa ahuru e ono a'e ava'e. Ua faaite au ia'na i to'u iteraa papû na roto i te Varua.'

« … I roto i na ava'e i muri mai i teie farereiraa, ua taui rahi te huru oraraa o teie tuahine. Ua farii ta'na tamahine i te hoê tufaa moni no te faahope i ta'na haapiiraa i te fare haapiiraa tuarua, ua haa ta'na tane faaipoipo e te episekopo ia itoito faahou mai e ia farii i te hoê piiraa, ua apiti te tane e te vahine faaipoipo no te haamaitai i to raua oraraa moni e to raua auraa, e ua riro mai raua i i te hopea ei faaûruraa no te tahi atu mau taata ».[24]

Te Haapiiraa i te mau Parau Mau e te Faaiteraa i te Iteraa Papû

Ua haapii te Peresideni Kimball e ia faaite ana'e te mau tuahine hahaere i te evanelia e to ratou iteraa papû, e nehenehe ïa ta ratou e tauturu i to ratou mau tuahine ia pee i te Faaora.

« Auê ïa te hanahana te haamaitairaa a na tuahine e piti i te tomoraa'tu i roto i te hoê fare. …

« Aita e faaheporaa i roto i teie faanahoraa mai ta'u i ite. E ohipa no te faaitoitoraa e te here. E mea maere e nahea te mau taata e rave rahi e nehenehe ai e faafariu na roto i te here e ia faaûruhia na roto i te here. E ti'a ia tatou ia 'faaara, ia a'o, ia faaa'o, e ia haapii, e ia titau atu,. i haere mai i te Mesia ra' (PH&PF 20:59), mai ta te Fatu i parau i roto i ta'na mau heheuraa.…

« Eiaha outou e mauruuru noa i te mau hahaereraa noa, te faahoaraa; e oia mau ia vai mai te reira e ti'a'i.… E mea faufaa rahi ihoa te hoaraa, tera râ nahea ta outou e nehenehe ai e faahoa maitai a'e â i te hoê taata maori râ na roto i te haapiiraa'tu ia'na i te mau parau haapiiraa mure ore no te oraraa e te faaoraraa ?…

« Ua riro to outou iteraa papû ei rave'a maitai mau.… Eita outou e faaite i te reira i te mau taime atoa na roto i te huru maitai roa; e rave rahi te mau raveraa. …

« … E ti'a i te mau tuahine hahaere… ia maitai roa i roto i te puai, e te hi'oraa, e te haapa'o-maitai-raa e i roto i te iteraa papû ». [25]

Ia faaite ana'e te mau tuahine hahaere i te mau parau mau e to ratou iteraa papû, te tauturu râ ïa ratou i te tahi atu mau tuahine ia pee i te Faaora.

Ua faaite te hoê metua vahine apî i to'na mauruuru no te mau tuahine hahaere tei tauturu ia'na ia ho'i mai i roto i te oraraa i te evanelia.

« Te mauruuru nei au e tae noa'tu i teie mahana no to'u mau tuahine hahaere no te mea ua here raua ia'u e aita raua i haavâ ia'u. Ua rave raua i te mau mea ia ite au e e mea faufaa rahi au e e ti'araa to'u i roto i te Ekalesia.

« Ua haere mai ïa raua i to'u fare e e parahi matou e e paraparau matou… e e haere ê atu raua ma te vaiiho mai i te hoê parau poro'i i te mau ava'e atoa.

« E ia haere mai raua i te mau ava'e atoa, e ite au e e mea faufaa rahi mau vau e mai te mea ra e te haape'ape'a nei raua no'u e mai te mea ra e ua here e ua mauruuru mau raua ia'u.

Na roto i ta raua hahaereraa te haereraa mai e farerei ia matou, ua faaoti au e ua tae i te taime no'u ia ho'i i te fare pureraa. Ua mana'o vau e aita roa'tu vau i ite nahea i te ho'i mai, e na ta raua haereraa mai e farerei ia'u, ua horo'a mai raua i te e'a e nehenehe ai ia'u ia ho'i mai.

« Ua ti'a ia tatou ia ite e te here nei te Fatu ia tatou noa'tu o vai tatou, e ua tauturu to'u mau tuahine hahaere ia'u ia ite e e mea ti'a te reira.

« I teie nei ua taatihia ta'u tane faaipoipo e o vau nei i roto i te hiero ».[26]

Te hahaereraa a te mau tuahine o te hoê ïa rave'a no te afa'i atu i te evanelia a Iesu Mesia i roto i te oraraa o te mau tuahine e to ratou mau utuafare. Ua parau te Tuahine Mary Ellen

Smoot, te ahuru ma toruraa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « To'u hinaaro o te taparuraa ïa i to tatou mau tuahine ia faaea i te haape'ape'a no ni'a i te hoê niuniu aore râ te hoê hahaereraa i te mau toru ava'e aore râ i te mau ava'e atoa, mai te mea e afaro anei te reira, e ia haapuai râ i ni'a i te atuaturaa i te mau varua marû. Ta tatou hopoi'a o te araraa ïa e te ura noa ra anei te auahi o te evanelia ma te anaana. Ta tatou faaueraa o te imiraa ïa i te mau mamoe tei mo'e e te tautururaa ia ratou ia ite i te here o to tatou Faaora ».[27]

Ua haapii te Peresideni Kimball:

« E rave rahi mau tuahine o te ora ra i roto i te mau ahu mutumutu, te mau ahu varua mutumutu. E ti'a ia ratou ia oomo atoa i te mau ahu nehenehe, te mau ahu varua.… E haamaitairaa na outou ia haere i te mau fare e ia taui te mau ahu no te mau ahu mutumutu. …

« … E haere outou e faaora i te mau varua, e o vai te nehenehe e parau e e rave rahi o te mau taata maitai e te itoito i roto i te Ekalesia i teie mahana e mea itoito no te mea ua haere outou i to ratou mau fare e ua horo'a outou ia ratou te hoê hi'oraa apî, te hoê orama apî. Ua iriti outou i te paruru. Ua faaano outou i to ratou mau iriatai. …

« Ua ite outou, aita outou i faaora noa i teie mau tuahine, penei a'e ua faaora atoa outou i ta ratou mau tane faaipoipo e to ratou mau utuafare ».[28]

E nehenehe ta te mau tuahine hahaere e farii i te arata-'iraa a te Varua Mo'a a pure ai ratou no te tautururaa.

Te Horo'araa i te Tautururaa Pae Tino na roto i te Here

Te aroha o te aa ïa te reira o te taviniraa pae tino e o te ti'a'iraa e horo'ahia e te mau tuahine hahaere. E mea pinepine te hoê tuahine e te mau melo no to'na utuafare i te farii i te mau hinaaro pae tino e mea fifi aore râ eita e noaa ia ratou i te tatara o ratou ana'e. E tupu paha te reira ia fanau-ana'e-hia te hoê aiû aore râ ia tae ana'e mai te ma'i aore râ te pohe i te hoê melo no te utuafare. Mai te mau tuahine matamua o te Sotaiete Tauturu i Nauvoo e i roto i to ratou tere i te Afaa no Roto Miti, e mea pinepine te mau tuahine hahaere no teie

tau i te riro ei feia matamua o te haere atu e tauturu. Teie ta te tuahine Silvia H. Allred, tauturu i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, i parau:

« Te faahiahia nei au a ite ai au i te mau ohipa rau o te aroha ta te mau tuahine haahaere e rave nei na te ao ato'a nei ma te pahono-hua-raa i te hinaaro o te tuahine tata'itahi e o to ratou utuafare. I teie mau tuahine hahaere faaroo, te parau atu nei au e, « na roto i taua mau ohipa rii ra o te aroha, te pee ra outou i te Faaora, e, te haa ra outou ei mauihaa i roto i To'na na rima a tauturu ai outou, a haapa'o ai, a faati'a ai, a tamahanahana ai, a faaroo ai, a faaitoito ai, a aupuru ai, a haapii ai, e a haapuai ai outou i te mau tuahine o ta outou e tia'i nei.' E faaite atu vau i te tahi mau hi'oraa o taua mau ohipa ra.

« Te mauiui nei o Rosa no te ma'i omaha tihota e te tahi mau ma'i rii. Ua tomo mai oia i roto i te Ekalesia tau matahi noa i teie nei. E metua vahine otahi oia e te hoê tamaiti. E mea pinepine oia i te tape'ahia i te fare ma'i no te tahi tau mahana. Aita to'na na tuahine hahaere e afa'i noa ia'na i te fare ma'i, e hahaere ato'a râ e e tamahanahana raua ia'na i te fare ma'i ma te haapa'o ato'a i ta'na tamaiti i te fare e i te haapiiraa. Ua riro to'na na tuahine hahaere ei hoa e ei utuafare no'na.

« I muri mai i te tahi mau hahaereraa matamua i te hoê tuahine, ua ite o Kathy e, aita taua tuahine ra i ite i te tai'o, te hinaaro nei râ oia ia haapii. Ua faaoti o Kathy e tauturu ia'na, ma te ite e, e titauhia te taime rahi, te faaoroma'i, e te rave-tamau-raa ».[29]

Mary Ellen Smoot

Te ahuru-ma-toru o te Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

« E hinaaro tatou i te tahi e te tahi. E hinaaro tatou i te mau tuahine hahaere.. o tei anaanatae mau i te feia ta ratou e hahaere nei e o te ite i te faufaa rahi o to ratou piiraa a tutava ai ratou i te farerei i tera hoê ».

Mary Ellen Smoot

Ensign, *Febuare 2002, 47*

Te faaohipa nei te mau tuahine hahaere itoito i « te paieti mau » (Iakobo 1:27).

Te Otoraa e te Feia e Oto ra, Te Tamahanahanaraa e te Tautururaa ia amo i te mau Hopoi'a.

Ua haapii te Tuahine Elaine L. Jack, te ahuru ma piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « I roto i te hahaereraa a te mau tuahine, e haere atu tatou e farerei i te tahi e te tahi. E pinepine te mau rima i te parau i te mea ta te reo e ore e parau. E rave rahi te itehia i roto i te hoê tauahiraa mahanahana. E faatahoê te hoê ataata ia tatou. E faahaumarû te hoê taime faaiteiteraa i to tatou mau varua. Eita e nehenehe ia tatou e haamama i te mau taime atoa i te hopoi'a a te hoê tei pe'ape'a, e nehenehe râ ta tatou e faaanaanatae ia'na ia nehenehe ia'na ia faaoroma'i i te reira.[30]

« [E ti'a ia tatou ia faaamu i tei poi'a, ia faaahu i tei tahaa, ia horo'a i te vahine ivi, ia tamaro i te roimata o te otare, ia tamahana-hana i tei roohia i te ati, i roto anei i teie ekalesia, aore râ i roto i te tahi atu, aore râ aita roa'tu e ekalesia, i te mau vahi atoa e [ite tatou] ia ratou ».

Iosepha Semita

Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita*(2007), 426*

Na roto i te hahaereraa a te mau tuahine, e ite te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e e hoa to ratou e haapa'o nei ia ratou.

Ua mauruuu te hoê tuahine tei riro iho nei ei vahine ivi i te mau tuahine hahaere tei oto e ona e tei tamahanahana ia'na. Ua papa'i oia: « Ua hinaaro rahi au i te tahi taata e nehenehe ia'u ia farerei; te tahi taata o te faaroo mai ia'u.… E ua faaroo raua. Ua tamahanahana raua ia'u. Ua ta'i raua e o vau nei. E ua tauahi raua ia'u… [e] ua tauturu ia'u ia haere mai i rapae i te hepohepo e te paruparu o taua mau ava'e matamua ra o te hoê oraraa otahi ».[31]

Ua haapoto te tahi atu vahine i to'na mau mana'o a farii ai oia i te aroha mau a te hoê tuahine hahaere: « Ua ite au e ua hau atu vau i te hoê noa numera i roto i te buka o te mau tuahine ta'na e hahaere. Ua ite au e te mana'ona'o nei oia no'u ».[32]

Nahea te Hahaereraa a te mau Tuahine e Haamaitai ai i te Tuahine Hahaere.

Ia tavini ana'e te mau tuahine ia vetahi ê ei mau tuahine hahaere, e farii ratou iho i te mau haamaitairaa. Ua haapii te Tuahine Barbara W. Winder, te ahuru-ma-hoê o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « E mea faufaa rahi e ia farii te tuahine tata'itahi i te mau tuahine hahaere no te horo'a i te iteraa e ua hinaarohia oia, e te here nei e te mana'o nei te tahi taata ia'na. E te mea faufaa rahi roa râ o te huru ïa e nehenehe i te tuahine hahaere ia tupu i te rahi i roto i te aroha. Na roto i te faataaraa i ta tatou mau vahine ia rave i te hahaereraa utuafare, te horo'a nei ïa tatou ia ratou te rave'a ia faatupu i te hinaaro mau o te Mesia, o te nehenehe e riro ei haamaitairaa rahi roa'e no to ratou mau oraraa ».[33]

Ua faaite mai te hoê tuahine i te mau haamaitairaa tei niiniihia i ni'a iho ia'na a tavini ai oia i to'na mau tuahine:

« I muri noa'e i to maua faaipoiporaa, ua haere atu ta'u tane faaipoipo e o vau nei e faaea i New Jersey. Ei piahi taote no te matahiti matamua, e mea varavara ta'u tane i te ho'i mai i te fare na mua i te hora 11:30 i te pô. Aita i

noaa oioi ia'u te mau hoa. Ua riro teie faanuuraa i te mea fifi no'u no te mea ua vai noa mai au o vau ana'e.

« Ua ani mai te episekopo no ta'u paroita apî ia'u ia arata'i i te hoê faanahoraa no te mau melo no ta matou paroita e parau ra i te reo paniora. Te auraa o te reira, te auvaharaa ïa i roto i te pureraa oro'a, te haapiiraa i te piha haapiiraa evanelia, e te hi'opo'araa i te Sotaiete Tauturu. I rapae au i te feia e parau nei i te reo paniora, o vau ana'e ïa te vahine i roto i te paroita o te parau maitai nei i te reo paniora.

« No te faarahi atu i ta'u mau hopoi'a, ua horo'a mai te peresideni Sotaiete Tauturu ia'u te hoê tabula no te hahaere e 12 tuahine o te ora ra i tera'tu pae o te oire. E ti'a ia'u ia parau e aita vau i oaoa no ta'u nei titauraa apî. E mea ohipa roa vau e te tahi atu o ta'u mau piiraa e ua mătă'u vau e eita vau e ite nahea i te farerei i teie mau tuahine.… Ua faataa râ vau i te tahi mau farereiraa, e hou a ite ai au e te parahi ra vau i roto i te piha fariiraa o te utuafare Dumez.

« O oe to'u tuahine hahaere ? » ua ani maira te Tuahine Dumez a tomo mai ai oia i roto i

Na roto i te hahaereraa a te mau tuahine e nehenehe ta te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e ite i te oaoa na roto i te taviniraa te tahi i te tahi.

te piha. ‘Manava i te haereraa mai i to’u fare. Aita vau i farii i te hoê tuahine hahaere i roto e piti matahiti. ‘Ua faaroo maitai oia i te parau poro‘i, ua tau‘a parau maua, e ua haamauruuru faahou mai oia ia’u no te haereraa mai.

« Hou vau a faaru‘e atu ai ua ani oia i ta’na na tamarii e pae ia himene amui ‘E tamarii au na te Atua » i te reo Paniora. Ua tauahi mai oia ia’u e ua uumu i to’u rima. …

« Ua tere maitai te taatoara o te mau hahaereraa i taua haereraa matamua ra hau atu i ta’u i mana‘o. I te mau ava‘e i muri mai, a farii maitai mai ai te mau tuahine ia‘u i to ratou mau fare, ua haamata vau i te anaanatae i to’u mau tere hahaere e vai nei i mua. Aita râ vau i ineine no te mau aamu ati e te fifi ta’u i faaroo a matau maitai ai au i teie mau taata maitai. Ua faaoti au i te tamata i te haamaitai atu i te oraraa o teie mau tuahine e to ratou mau utuafare, te rahiraa o te fifi nei i te pae moni. Ua haamata vau i te afa‘i i te maa ia hahaere ana‘e au. Ua afa‘i au e faaori haere i te mau utuafare. Ua faahoro vau ia ratou i te mau taote e te mau fare toa.

« A tavini ai outou i te taata nei, te tavini ra ïa outou i to outou Atua ra » (Mosia 2:17).

« Ua haamo‘e oioi au i to’u iho oraraa mo‘e-mo‘e a tavini ai au i te tahi atu mau taata. Aita i maoro roa ua riro mai te mau tuahine ta’u i mana‘o i te haamataraa e mea taa ê roa ratou e mau hoa here no’u. E mau hoa here, papû, tei mauruuru no te mau mea ha‘iha‘i roa ta’u i rave no ratou. E ua ite ratou i to’u mau hinaaro: ua farii tamau vau i te mau piiraa na roto i te niuniu paraparau e te mau tao‘a no roto mai i te mafatu. Ua nira te hoê tuahine i te hoê tapo‘i no ta’u iri amuraa maa. Ua papa‘i te tahi i te hoê rohipehe no to’u mahana fanauraa.

« I muri a‘e e rave rahi mau ava‘e i roto i to’u mau piiraa, ua haape‘ape‘a vau i te iteraa i to’u ite ore i te faariro i te oraraa o to’u mau hoa ei mea paruruhia e e mea au maite a‘e. …

« I te hoê ihoa râ pô ua paruparu to’u mana‘o. Ua tuturi au no te pure, no te taparu i te Fatu ia faaite mai ia’u i te e‘a e ti‘a ia’u ia rave. Ua ite au e ua hinaaro te Fatu ia’u ia tauturu i teie mau tuahine ia riro ei mau tuahine hau atu i te faarava‘iraa ia ratou iho e ia tavini i te tahi e te tahi. E ua farii au e aita vau i ti‘aturi e eita e

noaa i te mau taata e amo ra i taua mau huru hopoi'a teiaha ra te puai e titauhia no te faaitoito i te tahi e te tahi, ua ite râ vau ua ti'a ia'u ia pee i te faaûruraa.

« Ua haamata vau i te faanahonaho faahou i te faanahoraa hahaereraa utuafare i roto i te Sotaiete Tauturu reo Paniora. Ua hinaaro te hoê o to'u mau hoa haapa'o maitai, te Tuahine Moreira, ia hahaere ona iho e ono o te mau tuahine. Ta'u pahonoraa o te pato'iraa ïa, 'Eita e nehenehe ia oe ia rave i taua e'a ra e aita to oe e pereoo uira. Mea atea roa no te haere avae ! Ua haamana'o râ vau i te faaûruraa ia vaiiho i te mau tuahine ia tavini te tahi e te tahi. Ua tuu vau i te taatoaraa o na tuahine e ono i ni'a i te tabula apî no te hahaereraa a te Tuahine Moreira.

« I to'na ho'iraa mai mai ta'na tere hahaere roa, ma te î i te varua, ua niuniu mai te Tuahine Moreira ia'u.… Ua mauiui to'na na avae, ua haamâmâ râ te Fatu i ta'na hopoi'a e to'na aau.

« I muri a'e i te tahi atu mau tere, ua rave mai te Tuahine Moreira i te tahi atu tuahine no te hahaere avae na muri ia'na. …

« Ia haamata vau i te hi'o, ua ite au i te mau huru rave'a atoa no te tauturu i teie mau tuahine ia tauturu ia ratou iho e i te tahi e te tahi. …

« I te taime ihoa a nehenehe ai ia'u ia ite i te tupuraa rahi varua i rotopu i te mau melo no ta'u paroita, ua farii au i te aniraa ia taui atu ta'u tane faaipoipo e o vau nei i te vahi faaearaa.…. Aita vau i hinaaro noa'e i te feruri i te vaiho mai i to'u mau hoa faahiahia. Ua hiaai au i te tamau noa i te taviniraa e o ratou, ua rahi hoi te mea ta matou i horo'a i te tahi e te tahi. Ua nehenehe râ ia'u ia ite e te haere puai ra te

Nahea te mau Tuahine Hahaere e Here ai, e Tia'i ai, e e Haapuai ai i te hoê Tuahine.

A pure no'na e to'na utuafare

A imi i te faaûruraa no te haamatau ia'na e to'na utuafare.

A hahaere tamau ia'na no te ite eaha to'na huru e no te tamahanahana e no te haapuai ia'na.

A farerei tamau noa ia'na na roto i te mau tere, te mau niuniu, te mau rata, te rata itenati, te mau poro'i niuniu, e te mau ohipa iti maitai.

A farii ia'na i te mau pureraa a te Ekalesia.

A tauturu ia'na ia roohia oia i te ati rû, te ma'i aore râ te tahi atu hinaaro rû.

A haapii ia'na i te evanelia i roto i te mau papa'iraa mo'a e te mau parau poro'i a te tuahine hahaere.

A faaûru ia'na na roto i te horo'araa i te hoê hi'oraa maitai.

A faaite atu i te hoê faatere no te Sotaiete Tauturu no ni'a i ta ratou taviniraa e te oraraa maitai o te tuahine i te pae varua e te pae tino.

ohipa o te evanelia i mua i roto i to ratou oraraa, e te haapa'o ra ratou i te tahi e te tahi. O vau hoi tei amuamu i te ohiparaa i roto i te aua, ua hoi au e te mau rŭrŭ sitona e rave rahi ».[34]

Ua haapii te Peresideni Lorenzo Snow, te pae o te Peresideni o te Ekalesia e te faahoho'a nei te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te paieti mau. Ua parau oia: « Ua parau te Aposetolo Iakobo e 'o te paieti mau e te ino ore i mua i te Atua… o teie ïa: o te hamani maitai i te otare e te mau vahine ivi i to ratou ati, e te tia'i maitai ia'na iho, eiaha ia viivii i teie nei ao.' No te fariiraa i te reira ei mea mau, ua faahoho'a mau te mau melo no te Sotaiete Tauturu i roto i to ratou oraraa te paieti mau e te ino ore; no te mea ua utuutu ratou i tei vai i roto i te ati, ua tauahi ratou e to ratou rima aroha i te otare e te mau vahine ivi, e ua tiai maitai ia ratou iho ia ore ia viivii i teie nei ao. E nehenehe ta'u e faaite papû atu e aita e mau vahine paieti a'e e tei mătа'u rahi atu i te Atua i roto i te ao maori râ te mau vahine no roto mai i te Sotaiete Tauturu ».[35]

Lorenzo Snow

Ua tia'i e ua haapuai te mau tuahine paieti e tei mătа'u i te Atua i roto i te Sotaiete Tauturu i te tahi e te tahi mai te mau mahana matamua i Nauvoo e tae noa mai i teie mahana, na roto i te hahaereraa utuafare faaûruhia e na roto i te here. E ohipa teie o te ravehia e te tuahine tata'itahi, aau i te aau.

PENE 8

Te mau Haamaitairaa o te Autahu‘araa no te Taatoaraa

Te hoê Tu‘atiraa Mutu Ore e te Autahu‘araa

Te vai nei te puai e te aravihi rahi i roto i te mau vahine o teie Ekalesia. Te vai nei te faatereraa e te arata‘iraa, te tahi varua ti‘amâ, e te mauruururaa rahi no te riroraa ei tufaa no teie basileia o te Fatu, e te raveraa te rima i roto i te rima e te autahu‘araa no te faahaere i te basileia i mua.

Gordon B. Hinckley

PENE 8

Te mau Haamaitairaa o te Autahu‘araa no te Taatoaraa

Te hoê Tu‘atiraa Mutu Ore e te Autahu‘araa

Na roto i te Peropheta Iosepha Semita, ua faaho‘ihia mai te îraa o te autahu‘araa a te Atua i ni‘a i te fenua nei. Te autahu‘araa o te mana e te mana faatere ïa o te Atua e na roto i te reira e haamaitai ai, e aufau ai, e e faateitei ai Oia i Ta’na mau tamarii, ma te faatupu i te « tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».[1]

E faatoro‘ahia te mau tamaroa parau-ti‘a a te Metua i te Ao ra i te mau toro‘a autahu‘araa e ua faataahia ratou no te mau ohipa e te mau hopoi‘a taaê maitai. Ua haamanahia ratou ia ohipa na ni‘a i To’na ra i‘oa no te haapa‘o i Ta’na mau tamarii e no te tauturu ia ratou ia farii i te mau oro‘a e ia rave e ia faatura i te mau fafauraa. E haamaitai-aifaito-hia te taatoaraa o te mau tamarii tamaroa e te mau tamarii tamahine a te Metua i te Ao ra ia faaohipa ana‘e ratou i te mana o te autahu‘araa.

I roto i te hoê a‘oraa i te amuiraa rahi, ua haapii o Elder Dallin H. Oaks no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te faahiti nei tatou i te tahi mau taime i te mau taata tei mau i te autahu‘araa mai « te autahu‘araa », eiaha roa tatou e haamo‘e e eita te autahu‘araa e fatuhia aore râ e itehia i roto i te feia tei mau i te reira. Ua mauhia te reira i roto i te hoê ti‘aturiraa mo‘a ia faaohipahia no te maitai o te mau tane, te mau vahine e te mau tamarii atoa ».[2] I muri iho ua faahiti Elder Oaks ia Elder John A. Widtsoe, tei tavini atoa ei melo no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti: « Aita to te mau tane e titauraa rahi a‘e i to te mau vahine i ni‘a i te mau haamaitairaa na roto mai i te Autahu‘araa e o te apee atu i te reira. [3]

« E mau Feia Fana‘o Hope roa i te mau Haamaitairaa o te Autahu‘araa.

E rave rahi te mau vahine Feia Mo‘a tei faaite i to ratou iteraa papû no te mau haamaitairaa o te autahu‘araa i roto i to ratou mau oraraa. Ua faaite te Tuahine Elaine L. Jack, te ahuru-mapiti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te mau mana‘o o te tahi atu mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu. Ua parau oia, « E iteraa

papû puai to'u no ni'a i te mana o te autahu'araa i roto i te oraraa o te mau melo atoa o te Ekalesia ». « I roto i te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau ua parauhia tatou e ua mau te Autahu'araa a Melehizedeka i 'te mau taviri no te mau haamaitairaa no te Ekalesia i te pae varua' (PH&PF 107:18). Ua ite au e mana e e mana faatere te reira o te Atua i ni'a i te fenua nei no te haamaitai i to tatou mau oraraa e no te tauturu ia ratou ia tu'ati i ta tatou mau ohipa i te fenua nei i te mau tau amuri atu. Ia farii ana'e tatou i te mau haamaitairaa o te autahu'araa, te ti'aturi nei ïa tatou i te mana e te maitai o te Atua. Ua parau faahou te Tuahine Jack:

« E mea faufaa rahi no'u nei i te mea e, ua faanahonahohia te mau vahine i raro a'e i te mana o te autahu'araa. Te paturu nei matou i te autahu'araa e ua paturuhia e to'na ra mana. Te faaherehere nei te mau tuahine o te Ekalesia… i ta tatou haamaitairaa ia riro ei feia fana'o i te mau haamaitairaa varua o te autahu'araa.

« E nehenehe ia tatou tata'itahi ia arata'ihia e ia haamaitaihia i roto i to tatou haereraa mure ore i mua na roto i te fariiraa i teie nei mau haamaitairaa. E mea faufaa rahi te mau oro'a, te mau fafauraa, te mau taatiraa e te horo'araa a te Varua Maitai no te faateiteiraa. E rave rahi atoa te mau haamaitairaa tata'itahi no te autahu'araa. E horo'a mai te mau haamaitairaa no te autahu'araa ia tatou te arata'iraa; e faateitei ratou i to tatou mau hi'oraa; e faaitoito e e faaûru ratou ia tatou; e tura'i ratou i ta tatou faaotiraa. E mau taata fana'o ana'e tatou no teie mau haamaitairaa varua ».[4]

Ua tavevo mai te Tuahine Sheri L. Dew, tei tavini ei tauturu i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, i teie mau haapiiraa: « E te mau tuahine, e tamata ïa te tahi i te marô ia outou e no te mea hoi aita outou i faatoro'ahia i te autahu'araa ua tavirihia ïa outou. Ua hape mau â ratou, e aita ratou e taa ra i te evanelia a Iesu Mesia. E noaa te mau haamaitairaa o te autahu'araa i te mau tane e i te mau vahine parau-ti'a atoa. E nehenehe ia tatou paatoa ia farii i te Varua Maitai, ia farii i ta tatou iho heheuraa, ia farii i to tatou oro'a hiero, na roto mai hoi tatou e faura mai ai ma te 'ahuhia' e te mana. E faaora, e paruru, e patia te mana o te autahu'araa i te taatoaraa o te parau-ti'a i te mau mana no te pouri. Te mea hau roa'tu i te faufaa rahi, e nehenehe ïa te îraa o te autahu'araa e vai nei i roto i te mau oro'a teitei roa o te fare o te Fatu e farii-apiti-hia e te hoê noa tane e te hoê noa vahine.[5]

Te mau Oro'a, te mau Fafauraa e te mau Haamaitairaa

I te taime a faanahonaho ai Iosepha Semita i te Sotaiete Tauturu i Nauvoo, Illinois, i te tau tupuraa raau no te matahiti 1842, teie mau melo e mau vahine ana'e ïa tei haamaitai-a'ena-hia

A rave ai e a haapa'o ai te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te mau fafauraa, e haapuai ïa te Fatu ia ratou ia tavini i roto i To'na basileia.

e te tahi mau oro'a e mau fafauraa no te autahu'araa. Ua bapetizohia ratou no te haamatararaa hara. Ua farii ratou i te horo'araa a te Varua Maitai, ma te horo'araa ia ratou te ti'araa ia vai tamau noa te Varua ia ratou e ia nehenehe ia ratou ia arata'ihia na roto i te heheuraa no te taata iho. Ua amu ratou i te oro'a ei haamana'oraa ia Iesu Mesia e ta ratou mau fafauraa. Ua farii ratou i te mau horo'araa a te Varua. Ua farii te tahi i te mau haamaitairaa pate-reareha, te haapiiraa mai i to ratou iho mau horo'araa e to ratou maitai e to ratou meloraa i roto i te utuafare o Iseraela. Ua faaora te Fatu ia ratou, ua tamahanahana ia ratou e ua haapii ia ratou mai te au i to ratou mau hina-aro, to ratou faaroo e To'na hinaaro.

« Ia haere ana'e outou i te hiero no te rave i te mau oro'a no te Fare o te Fatu, e tae mai ïa te tahi mau haamaitairaa ia outou ra.… E farii ïa outou i te taviri no te iteraa no ni'a i te Atua (A hi'o PH&PF 84:19). E haapii ïa outou nahea ia riro mai Ia'na ra te huru. E faaitehia mai te mana no te Atuaraa ia outou. (A hi'o PH&PF 84:20).

Ezra Taft Benson

Ensign, *Atete 1985, 10*

Ua haapii mai te Tuahine Elizabeth Ann Whitney, tei tae atu i te rururaa matamua a te Sotaiete Tauturu, no ni'a i te evanelia tei faaho'ihia mai 12 matahiti na mua'tu, i te matahiti 1830. Ua parau oia i muri mai, « I te taime ihoa to'u faarooraa i te Evanelia mai ta te mau Peresibutero i poro, ua ite au e te reo tera o te Tia'i Mamoe Maitai ». « Ua bapetizohia oia i te reira ihoa taime », e ua bapetizohia ta'na tane faaipoipo, Newel K. Whitney, tau mahana i muri mai.[6] Ua haamana'o oia i teie ohipa tei tupu, e ua faahiti oia i te mau haamaitairaa ta'na i farii na roto i te mau oro'a autahu'araa no te bapetizoraa e te haamauraa:

Elizabeth Ann Whitney

« Ahani te vai ra te mau parau haapiiraa tei horo'a mai ia'u i te puai, e nehenehe ai ia'u ia haapii i te ora mau i te hoê oraraa faufaa rahi, e au ra ia'u e ua nehenehe ia'u ia horo'a i teie oaoa e teie puai i te tahi atu mau taata; no te parau atu ia ratou eaha mau te Evanelia no'u, mai te taime i farii ai au i te reira e i haapii ai au i te ora mai te au i ta'na mau ture. Te hoê heheuraa apî a te Varua i te mau mahana atoa, te hoê hohoraraa o te mau parau aro tei vai na i roto i te pouiri na mua'tu, te hohonu, te maramarama-ore-hia e te taa ore; te hoê faaroo i roto i te hoê mana hanahana, i roto i te parau mau hopea ore no ô mai i te Atua te Metua ».[7]

Ua pure o Amanda Smith no te tauturu i te atuatu i ta'na tamaiti.

Mau Horo'a a te Varua

I te 28 no Eperera 1842, ua paraparau Iosepha Semita i te hoê rururaa a te Sotaiete Tauturu a te mau Vahine no Nauvoo. Ua faatumuhia te tufaa no ta'na a'oraa i ni'a i te mau haapiiraa a te Aposetolo Paulo i roto i te 1 Korinetia 12–13 no ni'a i te mau horo'araa a te Varua. Ua haapapû Iosepha Semita e « teie mau tapa'o, mai te faaoraraa i te feia ma'i, te ti'avaruraa i te mau demoni e te tahi atu â. e apee ïa i te feia atoa o te ti'aturi ».[8]

No te mea hoi e ua farii te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te horo'araa

a te Varua Maitai, e nehenehe ïa ta ratou e tutava e ia haamaitaihia ratou e te mau horo'a a te varua mai te horo'a no te parau ĕê, te tohu, te heheuraa, te mau orama, te faaoraraa, te faaiteraa i te parau ĕê, e te tahi atu â. I roto i te aamu o te Ekalesia, ua farii te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te mau horo'araa a te Varua e ua faaohipa i te reira no te haamaitai i to ratou mau utuafare e ia vetahi ê.

Tei reira Amanda Barnes Smith i te 28 no Eperera a haapii ai Iosepha Semita i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu no ni'a i te mau horo'araa a te Varua. Ua ite oia i te parau mau o ta'na mau haapiiraa, no te mea ua haamaitaihia oia i te horo'a no te heheuraa fatata e maha matahiti na mua'tu i te hoê taime ua hinaaro oia i te tautururaa a te Fatu no te faaora i ta'na tamaiti.

I te hopea o te ava'e Atopa 1838, te haere ra Amanda e ta'na tane faaipoipo, o Warren, e ta raua mau tamarii e te tahi atu mau melo o te Ekalesia, i Far West, Missouri. Ua tape'a ratou i te hoê fare taviriraa taofe no te tata'i i to ratou pereoo puto. A tia'i ai ratou i reira, ua aro mai te mau taata ino i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e ohipa ra i te fare taviriraa taofe, ma te taparahi pohe e 17 tane e tamaroa e ma te haapepe e 15. Ua ho'i atu o Amanda, tei taponi i roto i te aroraa, no te imi ia Warren e ta raua tamaiti o Sardius i rotopu i te feia pohe. Ua pepe ino roa te tahi tamaiti, o Alama. Ua pepe to'na tauupu i te ofa'i pupuhi. Ua parau mai Amanda i muri mai i te heheuraa ta'na iho i farii ia nehenehe i ta'na tamaiti ia faaorahia:

« O vau ana'e i reira, i te roaraa o taua pô ri'ari'a ra, e to'u mau taata pohe e to'u mau taata tei pepe, e aita'tu e taata maori râ te Atua ei taote e ei tauturu no matou.

Ua tuo vau « Auê e to'u Metua i te Ao ra, eaha ïa ta'u e rave ? Ua ite oe i ta'u tamaiti iti tei pepe e ua ite oe i to'u ite ore. E te Metua i te Ao ra a arata'i mai i te mea ta'u e rave !

« E i muri iho ua arata'ihia vau e te hoê reo tei parau mai ia'u ».

Ua faauehia Amanda ia hamani i te hoê pape pu'a, aore râ te pape tamâ, mai roto mai i te rehu auahi no te tamâ i te vahi pepe. I muri iho ua faauehia oia ia hamani i te tapiri mai roto mai i te ahu e te paa raau no te faaî i te vahi

Hiero no Navoo Illinois

Te Feia Rave Ohipa Oro'a i ni'a i te mau taahiraa no te Hiero no Roto Miti, 1917

pepe. Te mahana i muri iho ua ite oia i te tahi raau aito e ua ninii atu i ni'a i te vahi pepe no te tamarû i te mauiui o Alama.

Ua parau vau, « E Alama, ta'u tamaiti, 'te ti'aturi nei oe e na te Fatu i hamani i to oe tauupu ?'

« 'E, e mama.'

« 'No reira, e nehenehe ta te Fatu e rave i te tahi mea i ô nei i te vahi o to oe tauupu, e ti'aturi anei oe e nehenehe ta'na ia na reira, e Alama ?

'Te mana'o anei oe e e nehenehe ta te Fatu, e mama ? Te aniraa ïa a te tamaiti ma te haehaa.

« 'E, ta'u tamaiti', ua pahono atu vau, 'ua faaite mai oia i te taatoaraa ia'u i roto i te hoê orama.'

« I reira ua haatarava maitai atu vau ia'na, e parau atu ra: 'I teie nei e faaea noa oe mai te reira, eiaha e hautiuti, e e hamani te Fatu i te tahi atu tauupu no oe.'

« No reira ua faaea noa Alama te hoho'a mata i raro e pae hebedoma i te maoro, e tae noa'tu ua ora maitai mai oia, ua tupu mai te hoê uaua i te vahi o te vairaa o te tauupu… te hoê ohipa tei maerehia e te mau taote.

« I te mahana a haere faahou ai oia, tei rapae mai au i te fare e tii ra i te hoê patete pape, a faaroo ai au i te mau tamarii i te tuoraa. Ua horo atu vau, ma te ri'ari'a, ua tomo atu vau, e te vai nei o Alama i ni'a i te tahua, te ori ra, e te tuo ra te mau tamarii no te maere e te oaoa ».[10]

Na roto i te horo'araa varua no te heheuraa, ua haapii te Fatu i te Tuahine Smith nahea ia atuatu i ta'na tamaiti. Mai ia Elizabeth Ann Whitney e e rave rahi atu â mau taata, ua farii oia i te « oaoa e te puai » e te « heheuraa apî a te Varua » [11] no to'na haapa'o maitai.

Te mau haamaitairaa o te hiero

Te hoê o te mau opuaraa a te Fatu i roto i te faati'araa i te Sotaiete Tauturu o te faineineraa ïa i Ta'na mau tamahine no te mau haamaitairaa rahi a'e â o te autahu'araa tei itehia i roto i te mau oro'a e te mau fafauraa o te hiero. Ua ti'a'i te mau tuahine matamua i Nauvoo i te hoperaa o te hiero i te hamanihia ma te oaoa rahi, no te mea ua ite ratou, mai ta te Peropheta Iosepha Semita i fafau ia Mercy Fielding Thompson, e e faahaere mai te oro'a hiero ia ratou « mai roto mai i te pouri i roto atu i te maramarama faahiahia ».[12]

Na roto mai i te Peropheta Iosepha Semita ua heheu te Fatu i teie heheuraa i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i Ketelani, Ohio: « Ua horo'a'tu vau i te hoe faaueraa ia outou ia faati'a i te hoe fare, i roto i te reira fare te opua nei au ia haamau i ni'a ia ratou o ta'u i ma'iti ra te mana no ni'a maira ».[13] Ua fafau oia i te horo'a i te Feia Mo'a haapa'o maitai « i te rahiraa o te mau haamaitairaa », [14] Ua parau Oia e e riro te hiero « ei vahi no te mau feia mo'a atoa, e ei vahi haapiiraa hoi

« « Te hoê noa vahi i ni'a i te fenua i reira e nehenehe ai ia tatou ia farii i te îraa o te mau haamaitairaa o te autahu'araa tei roto ïa i te hiero mo'a. Tera ana'e ïa te vahi i reira, e nehenehe ai ia tatou, na roto i te mau oro'a mo'a, ia noaa te faateiteiraa i roto i te basileia tiretiera ».

Harold B. Lee

Stand Ye in Holy Places *(1974), 117*

Ahu Mo'a

Ua ani Iosepha Semita i te mau vahine haapa'o maitai i Nauvoo ia hamani i te ahu mo'a o te faaohipahia i roto i te mau oro'a hiero. Ua vai mai te niraraa i te ahu hiero ei hopoi'a na te Sotaiete Tautur e rave rahi mau matahiti te maoro. I teie mahana, te tamau noa nei te mau tuahine i te rave i te hoê ohipa faufaa rahi no te ahu hiero e te ahu oro'a hiero. Te haapii nei ratou no ni'a i te hanahanaraa e te atuaturaa ta teie ahu e ti'a e farii. Te haapii atoa nei ratou e ia tano te huru oomoraa i te ahu no te oro'a hiero. E nehenehe ta te peresideni o te Sotaiete Tauturu i roto i te paroita aore râ amaa tata'itahi e pahono i te mau uiraa no ni'a i te faaohiparaa e te haapa'oraa i te ahu mo'a, ma te faahiti i te buka arata'i a te Ekalesia. Te raveraa i te ahu mo'a ma te tura o te hoê ïa tapa'o no te faatura i te mau haamaitairaa no te hiero.

no ratou atoa o te parauhia i te ohipa no te evanelia i roto i to ratou mau faataaraa e te mau toro'a hoi; ia ti'a ia haapapûhia ratou i roto i te iteraa i ta ratou ohipa, i roto i te mana'o, i roto i te parau tumu, e i roto i te parau haapiiraa, i roto hoi i te mau mea atoa no ni'a i te basileia o te Atua i ni'a i te ao nei ». [15]

I Nauvoo, ua faaue faahou te Fatu i te Feia Mo'a ia patu i te hoê hiero, ma te parau e e faaho'i mai Oia i te « îraa o te autahu'araa » e e« heheu mai i [Ta'na] mau oro'a » i reira.[16]

Ua tauturu te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te tahi e te tahi ia faaineine no teie mau oro'a e te mau fafauraa e apiti atu. Ua horo'a ratou no te paturaa i te hiero, ua haapii mai roto mai i te Peropheta e mai roto mai i te tahi e te tahi i roto i te mau rururaa a te Sotaiete Tauturu, ua tavini ma te aroha i te tahi e te tahi, e ua tutava i te ora rahi atu â i te mo'araa.

A fatata ai te hiero i te oti, ua piihia e 36 tuahine no te tavini ei mau taata rave ohipa no te mau oro'a hiero. Ua haamana'o Elizabeth Ann Whitney, te hoê o taua mau feia rave ohipa oro'a matamua ra: « Ua horo'a vau ia'u iho, to'u taime e to'u mana'o atoa i taua misioni ra. Ua rave au i te ohipa i roto i te Hiero i te mau mahana atoa ma te faaea ore e tae noa'tu i te tapiriraa ».[17]

I roto i te mau oro'a no te autahu'araa teitei ta te Feia Mo'a i farii i roto i te Hiero no Nauvoo, « [ua] faaitehia mai te mana no te huru Atua ».[18] A haapa'o ai te Feia Mo'a i ta ratou mau fafauraa, ua haapuai e ua paturu teie mana ia ratou na roto i to ratou mau ati i te mau mahana e te mau matahiti i mua (a hi'o i te pene 3).

I roto i te Ekalesia i teie mahana, te tamau nei te mau vahine e te mau tane haapa'o maitai na te ao taatoa nei i te tavini i roto i te hiero e ia

ite i te puai i roto i te mau haamaitairaa o te nehenehe noa e fariihia na roto i te mau oro'a no te hiero. Mai ta te Peresideni Joseph Fielding Smith, te ahuru o te Peresideni o te Ekalesia, i parau, « Tei roto i te faufaa taa ê a te mau tuahine no teie Ekalesia ia farii i te faateiteiraa i roto i te basileia o te Atua e ia farii i te mana e te puai ei mau arii vahine e ei mau tahu'a vahine ».[19]

Joseph Fielding Smith

Te Autahu'araa i roto i te Utuafare

E tauturu te Sotaiete Tauturu i te mau tuahine ia haapuai i te mau nohoraa e te mau utuafare, na roto i te tautururaa i te faatupu i te hoê o te mau opuaraa faufaa rahi o te autahu'araa. Ua parau Elder Elder Russell M. Nelson, no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, « ua faaho'ihia mai te mana Autahu'araa ia nehenehe i te mau utuafare ia taatihia e amuri noa'tu ».[20] Ua haapii atoa Elder Richard G. Scott, no te Pŭpŭ atoa no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te utuafare e te nohoraa e niu ïa no te oraraa parau-ti'a. Te autahu'araa o te mana ïa e te reni autahu'araa o te rave'a ïa i ho-ro'ahia mai e te Fatu no te turu i te utuafare ». Te tauturu nei te Sotaiete Tauturu i roto i teie ohipa na roto i te tautururaa i te mau vahine e to ratou mau utuafare ia ora i te evanela na roto i te hoê rave'a e nehenehe ai ia ratou ia farii i te mau haamaitairaa no te autahu'araa tei fafauhia mai.

Te Tane e te Vahine Faaipoipo

Ua parau Elder Dallin H. Oaks no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te faaiteraa hopea roa e te teitei roa'e no te ti'araa vahine e te ti'araa tane o te fafauraa apî ïa e te mea mure ore no te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine. Teie ana'e te auraa teitei roa i roto i te faateiteiraa. Mai ta te Aposetolo Paulo i haapii, 'Aita râ te tane i taa ê i te vahine, aita atoa te vahine i taa ê i te tane i te Fatu nei.'« [22] Te haapapû mai nei te papa'iraa mo'a tahito i teie haapiiraa i roto i te mau aamu no te mau faaipoiporaa fafauhia i rotopu ia Aberahama e Sara, Isaaka e Repeta e Iakobo e Rahera. E taati teie oro'a taatiraa i te tane e te vahine i te tahi e te tahi, i ta ratou mau tamarii e i to ratou Metua i te Ao ra. Ua parau faahou Elder Oaks, « No reira, te fâ amui… i roto i ta tatou mau pŭpŭ autahu'araa e… i roto i ta tatou mau Sotaiete Tauturu o te afa'i-amui-raa mai ïa i te mau tane e te mau vahine i roto i te faaipoiporaa mo'a e te mau auraa utuafare o te arata'i atu i te ora mure ore, 'o te horo'a hau a'e te reira i te mau horo'a atoa a te Atua'». [23]

Ia haamaitai-ana'e-hia te hoê tane e te hoê vahine faaipoipo i te faufaa taa ê ia riro ei

mau metua, te farii ra ïa raua i te hoê hopoi'a hanahana no te tauturu i ta raua mau tamarii ia haroaroa e ia farii i te mau oro'a e fafauraa no te autahu'araa.[24] Ua horo'a mai to tatou mau metua matamua o Adamu e o Eva i te hoê hi'oraa no te hoê auraa amui e te hoêraa a haapii ai raua i ta raua mau tamarii. Ua haapii Elder Bruce R. McConkie no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo:

« E ere o Adamu ana'e tei ohipa i roto i teie mau mea. …

« Ua riro o Eva ei tauturu itoito. Ua faaroo oia i te mau mea atoa ta Adamu i parau. Ua parau oia no 'to taua hi'araa', no te 'oaoa o to taua faaora-raa-hia', no 'ta raua huaai' ta raua i farii amui, e te 'ora mure ore' o te ore e tae mai i te hoê noa o raua, o tei faahereherehia râ i te mau taime atoa no te hoê tane e te hoê vahine tei amuihia.

« Ua pure oia e o Adamu; ua haamaitai toopiti raua i te i'oa o te Fatu; ua haapii toopiti raua i ta raua mau tamarii; ua farii toopiti raua i te heheuraa; e ua faaue te Fatu ia raua toopiti ia haamori e ia tavini ia'na i te i'oa o Iesu Mesia e amuri noa'tu ».[25]

Ua faaitoito te mau peropheta no te mau mahana hopea nei i te mau tane e i te mau vahine faaipoipo ia pee i teie hoho'a i roto i to ratou mau utuafare: « Mai te au i te opuaraa a te Atua, e faatere te mau metua tane i to ratou utuafare na roto i te here e te parau-ti'a e tei ia ratou te hopoi'a no te haapa'oraa i te mau mea tumu o te oraraa e no te parururaa hoi i to ratou ra mau utuafare. Te hopoi'a matamua

Barbara B. Smith

Te ahuru o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Na roto i te a'o tamau a te autahu'araa e a te feia faatere o te Sotaiete Tauturu tei piihia e te Fatu na roto i te faaûruraa, te vai nei to te mau vahine o te Ekalesia te hoê vai puna no te arata'iraa no te ra'i mai no ta ratou ohipa e ti'a ia ravehia, e te horo'a nei te Sotaiete i te hoê rave'a no te rave faaoti i taua ohipa ra ».

Barbara B. Smith

Ensign, *Mati 1983, 23*

roa a te mau metua vahine o te aupururaa ïa i ta ratou mau tamarii. I roto i teie mau hopoi'a mo'a, e mea ti'a i te mau metua tane e i te mau metua vahine ia tauturu te tahi i te tahi ei mau hoa aifaito. E riro te huma, te pohe e aore râ te tahi atu mau ati i te titau i te tahi atu faanaho-nahoraa taa ê. E mea ti'a i te mau utuafare fetii ia horo'a i te tauturu mai te mea e hinaarohia.[26]

Te pee nei te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei na te ao taatoa nei i teie a'o na roto i te mau rave'a ohie e te puai. E haaputuputu te mau tane e te mau vahine faaipoipo i ta ratou mau tamarii no te pure e no te tai'o i te mau papa'iraa mo'a. I roto i te mau utuafare e rave rahi, e haamau ïa te mau metua i te hoê vahi, peneia'e te hoê noa pa'epa'e raau i reira hoi ratou e vaiiho ai i ta ratou mau papa'iraa mo'a e te tahi atu mau buka a te Ekalesia. E haapii ratou i te evanelia na roto i ta ratou mau parau e to ratou mau hi'oraa. E tauturu ratou i ta ratou mau tamarii ia faaineine i te farii i te mau haamaitairaa no te hiero, ia tavini i te mau misioni rave tamau, ia haamau i to ratou iho mau utuafare, e ia tamau noa i te tavini i roto i te Ekalesia. Mai ia Adamu e Eva, e opere ratou i te mau hopoi'a no te haapii, no te pure, no te tavini, e no te haamori i te Fatu.

I te tahi mau taime, e ite paha te hoê tane aore râ te hoê vahine e o oia ana'e i roto i teie mau hopoi'a no te mea aita to ratou mau hoa

E auraa fafauraa hoê to Adamu e o Eva.

E paturu te Sotaiete Tauturu i te mau vahine a atuatu ai ratou i ta ratou mau tamarii.

faaipoipo i rave i te mau fafauraa aore râ ua hahi ê atu i te mau fafauraa tei ravehia. Noa'tu râ i roto i teie mau huru oraraa, eiaha te mau melo haapa'o maitai no te utuafare e mana'o e o ratou ana'e. E haamaitaihia e e haapuaihia ratou na roto i te mau oro'a no te autahu'araa ta ratou i farii e te mau fafauraa ta ratou e haapa'o nei. E nehenehe atoa ta ratou e ani i te tururaa a te mau fetii e te tahi atu Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei.

Te mau Tuahine Faaipoipo-ore-hia e te Autahu'araa

E rave rahi Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei tei ore roa i faaipoipohia. Te tahi ua vai otahi no te mea ua pohe te hoê hoa faaipoipo, ua faaru'ehia mai aore râ ua faataahia. Mai te mau melo atoa o te Ekalesia, e haamaitaihia teie mau melo ia vai haapa'o noa ratou i ta ratou mau fafauraa e ia rave ratou i te mau mea atoa e nehenehe ia ratou no te tutava i te fâ no te oraraa i roto i te hoê utuafare mure ore. E nehenehe ta ratou e oaoa i te mau haamaitairaa, te puai, e te faaûruraa o te autahu'araa i roto i to ratou mau oraraa e to ratou mau utuafare na roto i te mau oro'a ta ratou i farii e te mau fafauraa ta ratou i haapa'o.

Ua faati'a Elder Dallin H. Oaks i te haapa'o-maitai-raa o to'na metua vahine tei riro ei ivi i to'na apî-roa-raa. Ua taatihia oia i ta'na tane faaipoipo i roto i te hiero, e aita oia i faariro ia'na iho ei vahine faaipoipo-ore-hia; ua au-puru râ oia i ta'na na e toru tamarii ona ana'e. Ua haamana'o Elder Oaks:

« Ua pohe to'u metua tane i te hitu o to'u matahiti. O vau te matahiapo o na tamarii rii e toru ta to matou metua vahine ivi i fifi i te aupuru. I to'u faatoro'a-raa-hia ei diakono, ua parau oia e ua oaoa oia i te farii i te hoê taata tei mau i te autahu'araa i roto i te utuafare. Ua tamau noa râ mama i te faatere i te utuafare, tae noa'tu i te aniraa i te hoê o matou no te pure ia tuturi amui ana'e matou i te mau po'ipo'i atoa. …

« I te taime a pohe ai to'u metua tane, ua pe-resideni to'u metua vahine i to matou utuafare. Aita to'na e toro'a autahu'araa, e metua râ tei ora

mai i roto i to'na faaipoiporaa ua riro mai oia ei taata faatere i roto i to'na iho utuafare. I te hoê â taime ua faatura hope oia i te mau taime atoa i te mana autahu'araa o to matou episekopo e o te tahi atu feia faatere o te Ekalesia. Ua peresideni oia i to'na utuafare, ua peresideni râ ratou i te Ekalesia. …

« Aita e ano'iraa i roto i te metua vahine ivi haapa'o maitai tei aupuru ia matou no ni'a i te natura mure ore o te utuafare. Ua faatura noa oia i te ti'araa o to matou metua tane tei pohe. Ua faataa oia i te hoê ti'araa no'na i roto i to matou utuafare. Ua paraparau oia no ni'a i te huru mure ore o to raua faaipoiporaa hiero. Ua faahaamana'o pinepine oia ia matou eaha râ ta to matou metua tane e hinaaro ia matou ia rave ia nehenehe ia matou ia

E ti'a ia faatupuhia te hoê mana'o meloraa i roto i te Sotaiete Tauturu i roto i te aau o te mau vahine atoa » (Boyd K. Packer).

« Te pure nei au ia purara'tu te hoê varua tahoê na roto i te taatoaraa o te Ekalesia, ia riro te reira ei tapa'o no te mau Peresideniraa o te mau Tĭtĭ e te mau Apooraa Teitei, te mau Episekoporaa, [Te mau Taea'e Hahaere], te mau pŭpŭ autahu'araa e te mau pŭpŭ tauturu a te Ekalesia, ia hoê ratou paatoa, e no te faahiti i te Faaora, mai ia'na e to'na Metua i hoê ».

David O. McKay

I roto i te Conference Report, Eperera 1937, 121–22; faahiti ra i te Ioane 17:21

faatupu i te fafauraa a te Faaora e nehenehe ia matou ia riro mai ei utuafare mure ore.[27]

Ua parau mai te tahi atu taata no ni'a i to'na metua vahine i te faatereraa i roto i te utuafare: « I te taime ihoa a faaineine ai au e tavini i te hoê misioni rave tamau, ua faaru'e mai to'u metua tane i to matou utuafare e te Ekalesia. I roto i teie mau huru oraraa, e mea fifi roa na'u ia faaru'e i te utuafare no te roaraa e piti matahiti, ua haere râ vau. E a tavini ai au i te Fatu i te hoê fenua atea, ua faaroo vau i te puai o to'u metua vahine i te utufare. Ua hinaaro oia e ua mauruuru oia i te atuaturaa taa ê ta'na i farii no roto mai i te mau tane tei mau i te autahu'araa, to'na metua tane e to'na mau taea'e, to'na mau taea'e hahaere e te tahi atu mau tane i roto i te paroita. To'na râ puai rahi roa'e no ô mai ïa i te Fatu Iho. Aita oia i tia'i no te hoê tere hahaere no te farii i te mau haamaitairaa o te autahu'araa i roto i to'na utuafare e ia ho'i ana'e te mau taata ratere, aita taua mau haamaitairaa i haere na muri ia ratou. No te mea hoi e ua haapa'o maitai oia i te mau fafauraa ta'na i rave i roto i te mau pape no te bapetizoraa e i roto i te hiero, ua farii noa oia i te mau taime atoa te mau haamaitairaa no te autahu'ara i roto i to'na oraraa. Ua horo'a te Fatu ia'na i te faaûruraa e te puai hau atu i to'na iho puai, e ua atuatu oia i te mau tamarii o te haapa'o nei i teie nei i te hoê â mau fafauraa tei turu ia'na ».[28]

Ua haroaroa teie mau vahine e ua farii ratou i te tahi atu â puai e te tautururaa na roto i te mau fafauraa ta ratou i rave e i haapa'o.

Barbara W. Winder

Te Ahuru-ma-Hoê-raa o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Te hinaaro nei au, e te hiaai nei au, e ia hoê tatou, ia hoê e te autahu'araa, i te taviniraa e i te paturaa i te basileia o te Atua i ô nei i teie mahana e te haapararereraa i te oaoa o te evanelia i te feia e hinaaro rahi nei i te reira. Teie To'na basileia. E hopoi'a rahi na tatou i te faaite i te reira ».

Barbara W. Winder

I roto i te Conference Report, Eperera 1984, 79; aore râ te Ensign, *Me 1984, 59*

Te taviniraa i roto i te Ekalesia

Te feia atoa o te tavini nei i roto i te hoê ti'araa mana i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei te rave nei ïa ratou i raro a'e i te arata'iraa e te mana o te mau taata tei mau i te mau taviri no te autahu'araa, mai te mau episekopo e te mau peresideni tïtï. I roto i te Sotaiete Tauturu, ua haamauhia teie hoho'a i roto i te rururaa matamua a te Sotaiete Tauturu. Mai tei faauehia e te Peropheta Iosepha Semita, ua tuu Elder John Taylor no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i to'na rima i ni'a i te upoo o te Tuahine Emma Semita, e to'na na tauturu, te mau Tuahine Sarah M. Cleveland e Elizabeth Ann Whitney, hoê i muri i te tahi. Ua haamaitai oia e ia arata'ihia ratou i roto i ta ratou taviniraa. Mai te reira mai â taime, te mau tuahine tei tavini i roto i te mau piiraa i roto i te Sotaiete Tauturu, e i roto i te tahi atu mau piiraa a te Ekalesia, mai te mau tuahine hahaere, ua tavini ïa ratou i raro a'e i te mana o te mau taata tei mau i te mau taviri no te autahu'araa.

Ua parau te Peresideni Boyd K. Packer no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo.

« E ohipa te Sotaiete Tauturu i raro a'e i te arata'iraa a te Autahu'araa a Melehizedeka, no te mea ' te tahi atu mau mana aore râ mau toro'a atoa i roto i te ekalesia e mau amaa ana'e ïa no teie nei autahu'araa. 'Ua faanahohia te reira' mai te au i te hoho'a o te autahu'araa.' …

« Ua ite te mau Taea'e e e *melo ratou no te hoê* pŭpŭ autahu'araa. Tera râ ua rahi roa te mau tuahine e mana'o nei e te Sotaiete Tauturu o te hoê noa ïa piha haapiiraa e ti'a ia haere atu. E ti'a ia faaitoitohia i roto i te aau o te mau vahine atoa i te hoê â iteraa *e e melo ratou no* te Sotaiete Tauturu eiaha noa râ i te haereraa i te hoê piha haapiiraa ».[29]

Te faanaho nei te mau pŭpŭ autahu'araa i te mau tane i roto i te hoê autaea'eraa no te tavini, no te haapii e no te rave i ta ratou mau ohipa, e ia tuatapapa i te mau parau haapiiraa o te evanelia. Te rave atoa nei te Sotaiete Tauturu i teie â mau tumu na te mau vahine o te Ekalesia. E melo te mau vahine paatoa i roto i te Ekalesia no te Sotaiete Tauturu, noa'tu e hopoi'a ta ratou o te haafifi ia ratou i te haere atu i te mau pureraa atoa a te Sotaiete Tauturu. E tamau-noa-hia ratou i te tia'ihia e i te haapiihia na roto i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu.

Te Hoêraa: « E ti'a i te taatoaraa ia Rave Amui »

I roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te mau Mahana Hopea nei, e ti'a i te mau tane e i te mau vahine ia haapuai e ia faaitoito te tahi i te tahi e ia rave amui i roto i te hoêraa. Ua parau te Fatu, « Ia tahoê; e mai te mea aita outou e riro ei hoê ra e ere hoi outou no'u nei ».[30]

Ua haapii te Peropheta Iosepha Semita, « E ti'a i te taatoaraa ia rave amui aita ana'e aore ïa

e mea e nehenehe i te ravehia ».[31] E ua haamau oia i te hoê hohoʻa na roto i te ohipa-amui-raa e te tahi atu mau taata. Ua haamanaʻo te Tuahine Eliza R. Snow e ua faaherehere i teie hohoʻa i te taatoaraa o toʻna oraraa. Ua faaite oia i te reira i te feia faatere o te Ekalesia a haamau-faahou-hiaʻi te Sotaiete Tauturu i Utaha. Ua haapii oia e e tiʻa i te mau episekopo ia « rave i te hoê â auraa e te mau Sotaiete Tauturu paroita mai ta Iosepha Semita i rave e te Sotaiete Tauturu i Nauvoo. Ua haapii atoa oia e « eita te sotaiete tataʻitahi… e ora mai te mea aita e tauturu no ô mai i [te episekopo] ».[32]

I to te Tuahine Bathsheba W. Smith taviniraa ei maha o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua haamanaʻo oia i te mau haapiiraa e te hiʻoraa maitai o Iosepha Semita. Ua haapii oia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia rave au noa i te ohipa e te mau faatere autahuʻaraa. Ua parau oia: « Te hinaaro haehaa nei matou i te faananea atu i te mau piiraa tei horoʻahia mai ia matou e te Fatu, e no te farii-maitai-raa i te reira, e tiʻa ïa ia tatou ia titau i te faaroo e te patururaa a te Peresideniraa Matamua o te Ekalesia, te mau Aposetolo, te mau peresideni Tïtï e te mau Episekopo, ta matou e hinaaro nei i te paturu, e ta matou e hinaaro nei i te rave i te ohipa e o ratou mai te au maitai[33]

Ua vai noa teie hohoʻa na roto i te mau matahiti huru rahi. Ua parau te Peresideni Henry B. Eyring, e tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua, « E itehia te hoê tufaa faahiahia no te faufaa aiʻa a te Sotaiete Tauturu i roto i te huru e faaite noa ai te autahuʻaraa i te tura i te mau taime atoa e ta ratou atoa i farii mai roto mai i te Sotaiete Tauturu.[34]

I to te Tuahine Barbara W. Winder haamataraa i taʻna tavininiraa ei ahuru-ma-hoê-raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua ani te Peresideni Gordon B. Hinckley iaʻna, o te tavini ra i taua taime ra ei tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua, ia tahoê i te mau tuahine e tavini ra i roto i te Sotaiete Tauturu, te Feia Apî Tamahine e te Paraimere i raro aʻe i te autahuʻaraa. Ua ite te Tuahine Winder e ere te tahoêraa « i te hoê noa ohipa ia rave amui te mau tuahine, e mau hoa ohipa râ ratou e te mau taeaʻe no te autahuʻaraa. E mau hoa matou i roto i te ohipa ».[35]

Ua parau te Tuahine Winder e i muri noaʻe i toʻna pii-raa-hia no te tavini ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu ua ani Elder Dallin H. Oaks ia farerei iaʻna. Ua anihia oia ia faaineine i te hoê parau faaararaa na te Ekalesia no niʻa i te hoê parau tumu faufaa rahi e ua manaʻo oia e tiʻa iaʻna ia farii i te manaʻo o te feia faatere vahine o te Ekalesia. Ua faaite oia i te faatura e te mauruuru no te ite, no te mau manaʻo, e te faaûruraa a te Tuahine Winder na roto i te aniraa e te faaohiparaa i taʻna tauturu.

Ua haapii te Tuahine Winder i muri mai e e ti'a i te mau tane e te mau vahine i roto i te Ekalesia ia titau i te tautururaa a te tahi e te tahi i roto i te ohipa. Ua tatara oia e, « Ua haapii au e ia anihia outou ia haere mai i te hoê apooraa, eita outou e anihia no te haere mai e no te amuamu no ni'a i to outou mau fifi atoa, ua anihia râ outou ia haere mai e te mau rave'a. I reira e nehenehe ta outou e aparau amui i te mau mana'o no te hi'o eaha râ te mana'o e tano. Te tia'i nei e te hinaaro nei te mau taea'e no te autahu'araa i te mana'o o te mau vahine o te Ekalesia. E ti'a ia tatou ia ineine e ia tauturu ia ratou ».[36]

E itehia teie hoêraa i roto i te opuaraa i roto i te mau apooraa a te Ekalesia. A faaroo ai te mau tane e te mau vahine i roto i teie mau apooraa i te tahi e te tahi, a imi ai i te arata'iraa a te Varua, e a ohipa ai i roto i te tahoê, e farii ïa ratou i te faaûruraa ia ite nahea ia pahono i te mau hinaaro o te mau taata e o te mau utuafare. Ua parau te Fatu, « Ia haaputuputuhia toopiti e aore râ tootoru mai to'u nei i'oa, ma te hinaaro hoe ra, inaha ei reira ïa vau i rotopu ia ratou ».[37]

Ua faaite mai te Peresideni Thomas S. Monson, te ahuru ma ono o te Peresideni o te Ekalesia i te hoê hi'oraa no te mea e nehenehe e tupu ia rave amui ana'e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e te mau taea'e no te autahu'araa i roto i te taviniraa i te Fatu:

« I te 24 no Atete [1992],ua ta'iri te Mata'i Rorofa'i Andrew i te pae tahatai apatoa no Miami i Florida. Ua hau atu te mata'i i te toru hanere kilometera i te hora te puai…. E va'u-ahuru-ma-hitu tauasini fare tei vavahihia, ma te vaiiho mai e 150.000 taata aita e fare. …

« Ua faanaho vitiviti te mau faatere no te autahu'araa e no te Sotaiete Tauturu no te tai'o i te rahiraa taata tei pepe e te mau mea tei va-vahihia e no te tautururaa i te ohipa tamâraa. E toru pŭpŭ rahi o te mau melo tauturu, hau atu i te pae tauasini, tei rave i te ohipa i piha'iho i te feia tei roohia i te ati, te tautururaa i te tata'i e toru tauasini fare, te hoê sunago Ati Iuda, te hoê fare pureraa Penetetote, e e piti fare haapiiraa ».[38]

I roto i te Ekalesia, e rave amui te mau tane e te mau vahine i te ohipa i roto i te hoêraa.

« Rave-amui-raa i te Ohipa e te Autahu'araa » : A'oraa Faaûruhia a te mau Peropheta no te mau Mahana Hopea nei

Ua faahiti te mau peropheta no te mau mahana hopea nei i te mau haamaitairaa o te tae mai i te Ekalesia e i te mau utuafare ia rave amui ana'e te mau taea'e itoito no te autahu'araa e te mau tuahine itoito o te Sotaiete Tauturu i te ohipa.

Ua parau te Peresideni Spencer W. Kimball, te ahuru-ma-piti o te Peresideni o te Ekalesia, « Te vai nei te hoê puai i roto i teie faanahonahoraa [no te Sotaiete Tauturu] tei ore i faaohipa hope-roa-hia no te haapuai i te mau utuafare no Ziona e no te paturaa i te Basileia o te Atua eita te reira e tupu e tae noa'tu i te taime e noaa'i i te mau tuahine e te autahu'ara te orama no te Sotaiete Tauturu ».[39]

Ua faahiti poto noa te Peresideni Joseph Fielding Smith i te auraa i rotopu i te Sotaiete Tauturu e te mau pŭpŭ autahu'araa.

« E pureraa ihoa ta ratou [te mau tuahine], mai te Sotaiete Tauturu, i reira to ratou horo'araa-hia te mana e te mana faatere no te rave e rave rahi mau mea rarahi. …

« Na roto i to'na paari ua ani te Fatu i to tatou mau tuahine ia riro ei mau tauturu i te Autahu'araa. No to ratou aau here, te marû o to ratou aau, e te hamani maitai, ua hi'o mai te Fatu ia ratou e ua horo'a mai ia ratou i te mau ohipa e te mau hopoi'a no te utuutu i te feia e vai ra i roto i te fifi e i te feia tei roohia i te ati. Ua faaite mai oia i te e'a e ti'a ia ratou ia pee, e ua horo'a oia ia ratou teie nei faanahonahoraa rahi i reira ratou e farii ai i te mana no te tavini i raro a'e i te mau arata'iraa a te mau episekopo o te mau paroita e mai te au e te mau episekopo o te mau paroita, no te haapa'oraa i te maitai o to tatou mau taata i te pae varua e i te pae tino atoa.[40]

« Te vai nei te puai e te aravihi rahi i roto i te mau vahine o teie Ekalesia » (Gordon B. Hinckley).

A tavini ai te Peresideni Gordon B. Hinckley ei ahuru-ma-pae-raa o te Peresideni o te Ekalesia, ua faaite oia i teie parau i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu:

« E faaite atu vau ia outou te mau tuahine e aita outou i mau i te ti'araa piti i roto i te opuaraa a to tatou Metua no te oaoaraa mure ore e te oraraa maitai o Ta'na mau tamarii. E tufaa mau outou no taua opuaraa ra.

« Ia ore outou eita ïa te opuaraa e tere. Ia ore outou eita ïa te taatoaraa o te faanahonahoraa e manuïa. …

« E tamahine outou tata'itahi na te Atua, haamanahia e te hoê fanauraa hanahana. Aita outou i titauhia ia paruru i taua ti'araa ra. …

« … Te vai nei te puai e te aravihi rahi i roto i te mau vahine o teie Ekalesia. Te vai nei te faatereraa e te arata'iraa, te hoê varua papû no te tiamâraa, e te mauruuru rahi atoa i te riroraa ei tufaa no te reira, oia te basileia o te Fatu, e te rave amuiraa i te ohipa e te autahu'araa no te faahaereraa i te reira i mua ».[41]

PENE 9

« E mau Tia‘i no te Utuafare »

Haamauraa, Aupururaa, e Parururaa i te Utuafare

No te riroraa ei vahine parau-ti‘a i roto i te mau hi‘oraa pi‘o i ni‘a i teie nei fenua, hou te tae-piti-raa mai o to tatou Faaora, o te hoê ïa piiraa-taa-ê faahiahia mau.… Ua tuuhia mai oia i ô nei no te tauturu i te haafaufaa, i te paruru, e i te tia‘i i te utuafare tei riro hoi te faanahoraa tumu e tei hau atu i te hanahana o te sotaiete.

Spencer W. Kimball

O LE AIG

O SE FOLAFOLAG LALOLAG

O Le Au Peresitene Sili ma le Aufono a Apo O Le Ekalesia a Iesu Keriso o le Au Pa

O I MATOU, O LE AU PERESITENE SILI ma le Aufono a Aposetolo e Toasefululua O Le Ekalesia a Iesu Keriso o le Au Paia o Aso e Gata Ai, matou te ta'utino atu ma le faamaoni, o le faaipoipoga i le va o se alii ma se tamaitai, ua faruuina e le Atua, ma o le aiga o le totonugalemu lea o le fuafuaga a Lē Foafoa, mo le taumuuga e faavavau o Lana fanau.

O TAGATA UMA—tane ma le fafine—ua foafoaina i le faatusa o le Atua. O i latou taitoatasi o se atalii po o se afafine agaga

le Alii" (Salam
a latou fanau
mea e mar
latou
ma aver
te nonofo
atu i le Atu

O LE AIGA

PENE 9

« E mau Tia‘i no te Utuafare »

Haamauraa, Aupururaa, e Parururaa i te Utuafare

I te 23 no Setepa 1995, ua ti‘a atu te Peresideni Gordon B. Hinckley, te ahuru-ma-pae o te Peresideni o te Ekalesia i mua i te mau vahine o te Ekalesia i roto i te hoê rururaa rahi a te Sotaiete Tauturu. Ua faaite oia i te mauruuru no te haapa‘o maitai e te itoito o te mau vahine Feia Mo‘a i te mau Mahana Hopea nei, te vahine apî e te paari, tei faaipoipohia e tei ore i faaipoipohia, e tamarii e aita e tamarii. Ma te ite i te mau tamataraa teiaha ta ratou e faaruru nei, ua horo‘a oia i te faaitoitoraa, te a‘o, e te faaararaa no te tauturu ia ratou ia rave faaoti i ta ratou mau hopoi‘a e ia ite i te oaoao i roto i te oraraa. I te pae hopea o ta‘na a‘oraa, ua parau oia:

« No te rahi o te haavare o te faarirohia ei parau mau, e no te rahi o te haavareraa no ni‘a i te mau ture e te mau faufaa, e no te rahi o te faati‘aniraa e te faahemaraa o te haaviivii maru noa nei i te ao nei, ua mana‘o matou ia faaara e ia faaara atea. No te faahaereraa i te reira, te horo‘a nei matou, te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, i teie nei i te hoê pororaa i te Ekalesia e i to te ao nei mai te hoê parau faaite e te haapapûraa no ni‘a i te mau ture, te mau parau haapiiraa e te mau peu no ni‘a i te utuafare ta te mau peropheta, mau hi‘o e mau heheuraa parau no teie Ekalesia i tamau noa na i te parau na roto i to‘na aamu ».[1] I muri iho ua tai‘o oia i « Te Utuafare: E Poro‘i i to te Ao nei ». Teie te taime matamua i tai‘ohia‘i te poro‘i i mua i te taata.

Gordon B. Hinckley

I roto i te pororaa, te parau ra te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e « e mea papû a‘e te oaoa i roto i te oraraa utuafare ia faatumuhia te reira i ni‘a i te mau haapiiraa a te Fatu ra o Iesu Mesia ». Te faaite papû nei ratou e « ua haapa‘ohia e te Atua te faaipoiporaa i rotopu i te tane e i te vahine e ua riro te utuafare ei pû no te opuaraa a Tei Hamani no te hopea mure ore o Ta‘na ra mau tamarii ». Te faahaamana‘o nei ratou i te mau tane e te mau vahine faaipoipo i ta ratou « hopoi‘a mo‘a no te here e no te haapa‘o ia raua iho e i ta raua atoa ra mau tamarii ».[2]

Mai ta te upoo parau o te poro'i e haapapû ra, ua nene'ihia te reira « E Poro'i i to te Ao nei », ei faahaamana'oraa i te mau taata atoa, e tae noa'tu i te mau faatere o te mau fenua, i te faufaa rahi mure ore o te utuafare. E va'u ava'e i muri a'e i to'na tai'oraa i te poro'i, ua paraparau te Peresideni Hinckley i mua i te mau papa'i ve'a i Tokyo, te fenua Tapone. Ua parau oia: « No teaha teie poro'i ta matou i ni'a i te utuafare i teie nei ? No te mea tei raro a'e te utuafare i te aroraa. Te parari ra te mau utuafare na te ao taatoa nei. Te vahi no te haamata i te haamaitai i te sotaiete tei roto ïa i te utuafare. Te rave nei te mau tamarii, i te rahiraa o te taime, i te mea tei haapiihia ia ratou. Te tamata nei matou i te haamaitai a'e â i te ao nei ma te haapuai atu â i te utuafare ».[3]

Te faaite mai nei te mau iteraa papû o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e, taaê noa'tu i te riroraa ei poro'i i to te ao nei, e auraa to teie parau haapiiraa no te utuafare tata'itahi e te taata tata'itahi i roto i te Ekalesia. Ua haaputapû te mau parau tumu i roto i te poro'i i te mau aau o te mau tuahine i roto i te mau huru oraraa atoa.

Tei roto te Tuahine Barbara Thompson, tei piihia i muri mai ia tavini ei tauturu i roto i te

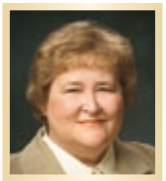

Barbara Thompson

peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, i roto i te Fare Menemene no Roto Miti a tai'o ai te Peresideni Hinckley i te poro'i i reira. « E taime faahiahia roa tera », ta'na ïa e haamana'o ra. « Ua ite au i te auraa o te poro'i. Ua parau vau ia'u iho e, 'Teie te hoê arata'iraa faahiahia na te mau metua. E hopoi'a rahi atoa na te mau metua. Ua mana'o vau no te hoê taime e aita te reira i tano maitai ia'u no te mea aita vau i faaipoipohia e aita ta'u e tamarii. Area râ ua mana'o vitiviti ihora vau e, « E tano atoa te reira ia'u. E melo vau no te hoê utuafare. E tamahine au, e tuahine, e metua vahine fetii, e tuahine fetii, e tamahine fetii, e e mootua tamahine. E hopoi'a e e haamaitairaa ta'u no te mea e melo vau no te hoê utuafare. Noa'tu e o vau ana'e te melo e ora nei o to'u nei utuafare, e melo noa â vau no te utuafare a te Atua, e te vai nei ta'u hopoi'a ia tauturu i te haapuai i te tahi atu mau utuafare'».[4]

Tei roto atoa te Tuahine Bonnie D. Parkin, tei tavini i muri mai ei ahuru-ma-maha-raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i te Fare Menemene a tai'o ai te Peresideni Hinckley i te poro'i. Ua haamana'o oia: « Ua faaea hau noa te amuiraa e ua vai atoa mai te huru oaoa, te hoê piiraa ' E, te hinaaro nei matou i te tautururaa i to matou mau utuafare ! Te haamana'o nei au i te iteraa e e mea ti'a roa te reira. Ua tahe te mau roimata i to'u mau papari'a. A hi'o ai au i te mau tuahine tei parahi i piha'iho ia'u, e au ra te ite atoa ra ratou i te hoê â mau mana'o. Ua rahi te mau mea i roto i te poro'i e aita i nehenehe ia'u ia tia'i no te tii atu i te hoê hoho'a o te reira e ia tai'o. Te haapapû nei te poro'i i te ti'araa hanahana o te mau vahine. E ia feruri e

« Te mau metua vahine o te aau ïa e te varua o te hoê utuafare » (James E. Faust).

ua horo'a-matamua-hia te reira i te mau vahine o te Ekalesia i te amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu ».[5]

No teaha te Peresideniraa Matamua i ma'iti ai i te faaite te poro'i no ni'a i te utuafare i roto i te hoê amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu ? I muri a'e i to'na tai'oraa i te reira, ua horo'a mai te Peresideni Hinckley i te hoê pahonoraa i taua uiraa ra. « E mau ti'a'i outou no te utuafare », ua parau oia i te mau tuahine. « O outou o te fanau i te mau tamarii. O outou o te aupuru ia ratou e o te haamau i roto ia ratou te mau peu no to ratou oraraa. Aita'tu ohipa e piri atu i te atuaraa mai te aupururaa i te mau tamaroa e te mau tamahine a te Atua ».[6]

Ua horo'a atoa mai te Peresideni James E. Faust, te tauturu piti no te Peresideni Hinckley, i teie tatararaa:

« Te ani nei matou i te mau metua ia faataa i ta ratou mau tautooraa maitai roa'e no te haapii e no te aupuru i ta ratou mau tamarii i roto i te mau parau tumu o te evanelia o te tape'a ia ratou i roto i te Ekalesia. Te utuafare o te ni'u ïa o te hoê oraraa parau-ti'a, e aita'tu e mauihaa e nehenehe e mono atu aore râ e rave i te reira mau ohipa faufaa rahi i te amoraa i teie hopoi'a tei horo'ahia mai e te Atua ».

Peresideniraa Matamua (Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust)

Ensign, *Tiunu 1999, 80*

« No te mea o outou te mau metua vahine te aau e te varua o te mau huru utuafare atoa, e e mea tano ïa ia taiʻo-matamua-hia [te poroʻi] i roto i te amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu ».[7]

Te Hoê « Haapapûraa i te mau Ture, te mau Haapiiraa Tumu e te mau Peu »

E ere te mau haapiiraa e vai ra i roto i te poroʻi no niʻa i te utuafare i te mea apî i te matahiti 1995. Mai ta te Peresideni Hinckley i parau, e mau « haapapûraa te reira no te mau ture, te mau haapiiraa tumu e te mau peu ».[8] Ua riro ratou ei « pû no te opuaraa a Tei Hamani » hou a hamani ai Oia i te fenua.[9]

Ua noaa i te mau tamaroa a te Ati Aneti Nephi Lehi i te faaroo rahi na roto i te mau haapiiraa a to ratou mau metua vahine (a hiʻo Alama 56:47).

Ua haapii te Tuahine Julie B. Beck, te ahuruma-pae o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu: « I roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei, te vai nei ta tatou haapiiraa no niʻa i te utuafare tei niuhia i niʻa i te Hamaniraa, te Hiʻaraa e te Taraehara. Ua horoʻa mai te Hamaniraa o te fenua i te hoê vahi i reira te mau utuafare e nehenehe ai e ora.… Ua horoʻa mai te Hiʻaraa i te hoê raveʻa ia tupu te utuafare.… Ua faatiʻa te Taraehara i te utuafare ia taati-amui-hia e amuri noaʻtu ».[10]

Ua tapeʻa noa te mau vahine e te mau tane haapaʻo maitai i teie haapiiraa no niʻa i te utuafare e ua pee ratou i te mau ture, te mau haapiiraa tumu e te mau peu i te mau taime atoa a vai ai te evanelia i niʻa i te fenua nei. Ua riro « to tatou Metua vahine hanahana o Eva » e to tatou « Metua Tane o Adamu » ei mau arataʻi no ta raua mau tamarii, te haapiiraa ia ratou « te oaoa no to tatou faaoraraa, e te ora mure ore ta te Atua e horoʻa i te feia haapaʻo atoa ».[11] Ua haapapû o Repeta e Isaaka e eita te mau fafauraa e te mau haamaitairaa no te autahuʻaraa e moʻe hia no to raua utuafare. [12] Ua nehehenehe i te hoê vahine ivi i roto i te oire no Zarephata i te aupuru i taʻna tamaiti no te mea e faaroo toʻna

no te pee atu i te peropheta Eliaha.[13] E piti tauasini e ono ahuru faehau apî tei aro itoito no te paruru i to ratou mau utuafare, ma te ti'aturi i te fafauraa a to ratou mau metua vahine e « e faaora te Atua ia ratou ». [14] Ei taure'are'a, ua tupu o Iesu Mesia, « i te rahi e te paari, e te herehia mai e te Atua e te taata atoa », ma te aupuruhia e te here e te mana'o pe'ape'a a To'na metua vahine, o Maria, e ta'na tane faaipoipo, o Iosepha. [15]

Na roto i te faaho'i-raa-hia mai te evanelia, ua tupu te mau melo matamua o te Ekalesia i te rahi i roto i to ratou maramaramaraa i te faufaa rahi o te utuafare.[16] Ua haapii mai te Feia Mo'a na roto i te mana o te autahu'araa, e nehenehe ia ratou ia farii i te mau oro'a e te mau fafauraa no te hiero o te taati amui i to ratou mau utuafare e amuri noa'tu. Ua haapuai teie fafauraa i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te rave faaotiraa i ta ratou ohipa ei mau tamaroa e e mau tamahine na te Atua.

Ua faaitoito te mau faatere matamua no te Sotaiete Tauturu i te mau vahine ia faariro i to ratou mau utuafare ei haapûraa tumu i roto i to ratou oraraa. Aita roa'tu to te Tuahine Eliza R. Snow, te piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, e tamarii na'na iho. Ua ite râ oia i te faufaa o te faaûruraa o te hoê metua vahine. Ua a'o oia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, « Ia riro te raveraa i ta outou mau ohipa i te utuafare ta outou ïa ohipa matamua ».[17] Ua haapii te Tuahine Zina D. H. Young, te toru o te

Ua ite o Repeta, i piha'iho i te tavini o Aberahama i te faufaa rahi o te faaipoiporaa i roto i te fafauraa (a hi'o Genese 24:1–28).

peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu ia « faariro i te utuafare ei pû no te peu maitai, i reira te varua no te here, no te hau e te tahoêraa e parahi ai, e vai noa mai ïa taua aroha maitai ra o te ore e mana'o ino ia vetahi ê ». [18]

Ua horo'a mai o Mary Fielding Smith i te hoê hi'oraa maitai no te hoê metua vahine puai e te here. Ua haamana'o Ta'na tamaiti o Joseph F. Smith, tei riro mai te ono o te Peresideni o te Ekalesia:

« E nehenehe ta'u e haamana'o i to'u metua vahine i te mau mahana i Nauvoo. Te haamana'o nei au i te iteraa ia'na e ta'na mau tamarii hepohepo

tei tura'ihia'tu i roto i te hoê poti e te mau tauihaa ta'na i ta'ita'i i rapae au i te fare i te haamataraa o te tupita-raa-hia te oire no Nauvoo e te mau taata ino. Te haamana'o nei au i te mau fifi o te Ekalesia i reira e i ni'a i te e'a e tae atu ai i Winter Quarters, i ni'a i te anavai no Missouri, e to'na pureraa no ta'na mau tamarii e to'na utuafare i roto i to'na tere rohirohi mau.… E nehenehe ta'u ia haamana'o i te mau tamataraa atoa no to matou faaitoitoraa i te haere atu e te Puhapa no Iseraela, te haereraa mai i roto i teie mau afaa no te mau mou'a aore hoi i nava'i te mau puaatoro no te huti i ta matou mau pereoo puto; e aore hoi e moni no te hoo mai i taua mau puaatoro ra tei hinaaro-rahi-hia, ua taamu oia i ta'na mau puaatoro e te mau fanau'a, e ua taamu e piti pereoo, e ua haamata matou i te haere mai i Utaha i roto i teie huru ino e te tauihaa ore, e ua parau to'u metua vahine 'E iriti te Fatu i te e'a', nahea râ Oia i te iriti i te e'a aita roa e taata i ite. E tamaiti iti au i taua taime ra, e ua faahoro vau i te mau puaatoro e ua rave au i ta'u tufaa o te ohipa. Te haamana'o nei au i to'u iteraa ia'na i roto i ta'na pure mo'emo'e i te Atua ia faati'a ia'na ia faaoti i ta'na misioni. Aita anei outou e mana'o e faatupu teie mau mea i te hoê faaiteraa i roto i te feruriraa ? Te mana'o anei ra outou e nehenehe ta'u e haamo'e i te hi'oraa maitai o to'u metua vahine ? Aita; e vai maramarama noa mai ïa to'na faaroo e to'na hi'oraa maitai i roto i to'u feruriraa. Tera te mea ta'u e feruri nei ! Te aho atoa ta'u e huti nei, te mau mana'o atoa o to'u varua e tae ïa i te Atua no te haamauruuru

Bonnie D. Parkin

Te ahuru-ma-maha o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Ahani te vai ra te hoê mea o ta'u e hinaaro ia tupu i te mau mau metua e i te feia faatere o teie Ekalesia, o teie ïa, ia ite ratou i te here o te Fatu i roto i to ratou mau oraraa a haapa'o ai ratou i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra.… Te ani nei au, ia outou, i roto i ta outou atoa mau ohipa, ia tuu i te pereue no te aroha, ia haati i to outou utuafare i te hinaaro mau i te Mesia ».

Bonnie D. Parkin

Ensign, *Tiunu 2006, 93, 97*

Ia'na e ua riro to'u metua vahine ei Feia Mo'a, e ei vahine oia no te Atua, te paieti e te haapa'o maitai, e e mea au a'e na'na ia pohe eiaha râ i te ofati i te ti'aturiraa tei horo'ahia'tu ia'na; e farii oia i te vêvê e te hepohepo i roto i te medebara e e tamata oia i te tape'a amui i to'na utuafare eiaha râ no te faaea i Babulonia. Terâ te varua tei roto ia'na e ta'na mau tamarii ».[19]

Te mau Hopoi'a Pae Tino e te mau Ohipa Mure Ore

Mai te au i te mau parau tumu hopea ore no ni'a i te natura mo'a o te utuafare e te nohoraa, e tauturu te mau pŭpŭ no te Autahu'araa a Melehizedeka i te mau tane ia faaoti i ta ratou mau hopoi'a ei mau tamaroa, ei mau taea'e, ei mau tane faaipoipo, e ei mau metua tane. E tauturu te Sotaiete Tauturu i te mau vahine ia faaoti i ta ratou mau hopoi'a ei mau tamahine, ei mau tuahine, ei mau vahine faaipoipo, e ei mau metua vahine. Ua paturu noa na te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te tahi e te tahi i roto i te mau tautooraa no te haapuai i te mau utuafare, no te haapii mai i te mau ite no te haamaitai i to ratou mau utuafare, e no te faariro i to ratou mau nohoraa ei mau vahi i reira te Varua e nehenehe ai e parahi.

Te Aupururaa i te mau Utuafare

E metua vahine here e te aupuru te Tuahine Zina D. H. Young, e ua haapii oia i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te mau parau haapiiraa tei arata'i ia'na i roto i ta'na iho mau tautooraa i roto i te utuafare. Ua a'o oia: « Mai te mea te vai nei te hoê metua vahine i ô nei o te ore e haapii e e arata'i maitai i ta'na mau tamarii… te taparu nei au ia'na ia na reira. A haaputuputu mai i ta outou mau tamarii i piha'iho ia outou… e a pure e o ratou.… A faaara i te mau tamarii i te mau ino e haati nei ia tatou… ia ore ratou ia mahere atu i teie mau ino, ia tupu râ ma te mo'a e te viivii-ore i mua i te Fatu ».[20] Ua haapii atoa oia: « A rave itoito i te mau ohipa atoa no te oraraa, ei mau metua vahine

Te tauturu nei te Sotaiete Tauturu i te mau metua vahine i roto i ta ratou mau hopoi'a mo'a.

E nehenehe ta te mau metua vahine e te mau mama ruau ia faaineine i ta ratou mau tamahine e ta ratou mau mootua tamahine ia riro ei feia aupuru.

e ei vahine faaipoipo.… Ia haapa'o maitai tatou i te parau ma te paari i mua i ta tatou mau tamarii rii, ma te ore e imi i te hapa,… e ia faatupu i te mau mea teitei a'e o to tatou nei natura, o te tura'i ia faateitei, ia haamaitai e ia tamâ i te aau.… E ti'a ia tatou ia haa maitai no te haapii i te mau tamarii no Ziona ia ora ma te parau-ti'a, ma te viivii-ore, te afaro e te haapa'o maitai i roto i ta ratou mau ohipa atoa; e ia rave i te ohipa e ia haamo'a i te mahana Sabati.… Eiaha roa te mau metua vahine e parau i te hoê parau o te faaino i te metua tane i mua i te mau tamarii, no te mea e mea hi'opo'a roa ratou. A ueue i te mau huero maitai i roto i to ratou mau feruriraa apî e te marû, e a ma'iti noa i te parau haapiiraa eiaha râ te faatureraa, i reira ïa outou e haaputu ai i te mau tao'a rahi i te ra'i ra ».[21]

I te taime a tavini ai te Tuahine Bathsheba W. Smith ei maharaa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua ite oia i te hinaaro ia haapuai i te mau utuafare, no reira oia i haamau ai i te mau haapiiraa na te mau metua vahine na te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu. Tei roto i te mau haapiiraa te a'o no ni'a i te faaipoiporaa,

te atuaturaa hou te fanauraa, e te aupururaa i te tamarii. Ua paturu teie mau haapiiraa i te mau haapiiraa a te Peresideni Joseph F. Smith no ni'a i te tautururaa a te Sotaiete Tauturu i te mau vahine i roto i ta ratou mau ohipa i te utufare:

« I te mau vahi atoa te vai nei te ite ore aore râ te taaore-raa no ni'a i te utuafare, te mau ohipa a te utuafare, no ni'a i te mau titauraa e vai nei e e ti'a ia vai mai i rotopu i te tane e te vahine faaipoipo e i rotopu i te mau metua e te mau tamarii, te vai nei ïa teie faanahonahoraa i piha'iho noa, e na roto i te mau horo'araa a te natura e te faaûruraa a teie faanahonahoraa ua faaineinehia e ua ineine ratou i te horo'a i te haapiiraa no ni'a i taua mau ohipa faufaa rahi ra. I te vahi te vai ra te hoê metua vahine apî, tei ore i ite i te aupuru e i te faaamu i ta'na tamarii, aore râ i te faariro i to'na utuafare ei vahi au e te anaanataehia e te hinaarohia e ana iho e ta'na tane faaipoipo, te vai nei teie faanahonahoraa no te horo'a i te haapiiraa i taua metua vahine apî ra, e no te tauturu ia'na ia rave i ta'na hopoi'a e ia rave maitai i te reira. E i te mau vahi atoa aita e iteraa no te faatere i te maa natura maitai e te tano i te mau tamarii, aore râ i te vahi te vai nei te hinaaroraa ia horo'a i te haapiiraa varua e te maa varua i te mau tamarii, te vai nei ïa i roto i te mau faanahonahoraa faahiahia a te mau Sotaiete Tauturu a te mau Vahine a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e te mau faanahonahoraa a te mau metua vahine e te mau tamahine no Ziona, te mau taata aravihi no te horo'a i taua haapiiraa ra ».[22]

Aita te aravihi no te aupururaa i faataa-noa-hia na te mau vahine tei fanau i ta ratou iho mau tamarii. Ua parau te Tuahine Sheri L. Dew: « No te mau tumu tei itehia e te

« I te mau taime atoa… ua rahi roa te faahemaraa e ua riro ei mea hau atu i te hinaarohia e au, te mana'o matamua o te tupu mai i roto i to'u varua o teie ïa: A haamana'o i te here o to oe metua vahine. A haamana'o i ta'na tutavaraa no to oe oraraa maitai. A haamana'o e ua ineine oia i te faatusia i to'na ora no to oe maitai. A haamana'o i te mea ta'na i haapii ia oe i to oe aruaruraa… Ua riro teie mana'o no to'u metua vahine ei parururaa, ei patu i rotopu ia'u e te faahemaraa ».

Joseph F. Smith

Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph F. Smith *(1998), 35*

E hopoi'a mo'a ta te mau metua vahine e te mau metua tane i te haapii e i te aupuru i ta ratou mau tamarii.

Fatu, ua titauhia i te tahi mau vahine ia tia'i no te fanau i te mau tamarii. E ere teie nei tia'iraa i te mea ohie no te hoê vahine parau-ti'a. Aita râ te talena a te Fatu no tatou tata'itahi e faahapa nei i to tatou nei natura. No reira, e ti'a i te tahi o tatou ia imi i te tahi atu mau rave'a ia riro ei metua vahine. Te vai nei na piha'iho ia tatou te mau taata e hinaaro nei ia herehia e ia arata'ihia ».[23]

Te mau nei te mau tuahine i roto i te Ekalesia i te mau rave'a no te aupuru ia farii ana'e ratou i te mau piiraa ei faatere e ei orometua haapii e ia tavini ana'e ratou ei mau tuahine hahaere. Te horo'a nei te tahi mau tuahine i te here metua vahine e te faaûruraa i te mau tamarii e ere na ratou i fanau. E mea pinepine te mau tuahine faaipoipo-ore-hia i te rave i taua mau tautooraa ra, tei haamaitai hoi i te oraraa o te mau tamarii o te hinaaro nei i te huru maitai o te mau vahine parau-ti'a. I te tahi mau taime e tamau noa teie aupururaa e rave rahi mau mahana, mau hebedoma e mau matahiti. Na roto i te taviniraa pipiri-ore e te faaroo, ua faaora te mau vahine e rave rahi mau tamarii i te ati i te pae feruriraa, te pae varua e i te pae tino.

Te Faariroraa i te Utuafare ei Vahi Haapuraa no te Puai

Mai te mau mahana matamua o te Sotaiete Tauturu i Nauvoo, Illinois, ua haaputuputu te mau tuahine no te haapii i ta ratou mau hopoi'a no te aroha e no te pae o te faaohieraa i to ratou oraraa. Ua faaohipa ratou i te mau ite no te tauturu ia ratou ia faarahi i to ratou faaroo e to ratou iho parau-ti'a, ia haapuai i to ratou mau utuafare e ia faariro i to ratou fare ei vahi haapuraa no te puai varua, e ia tauturu i te feia e vai nei i roto i te fifi. Ua faaohipa ratou i te mau parau tumu no te oraraa tarani e te haapa'oraa ia ratou iho i te pae varua e te pae tino. Ua tupu atoa ratou i te rahi i roto i te autuahineraa e te tahoê a haapii ai ratou i te tahi e te tahi e a tavini amui ai ratou. Ua haamaitai teie haapiipiiraa i te mau tuahine i roto i te mau huru oraraa atoa. Ua parau te Tuahine Bonnie D. Parkin e nahea teie mau ruruuraa i haapuai ai ia'na.

« Ei melo no te Sotaiete Tauturu a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei, e haamaitairaa e e hopoiʻa na tatou ia aupuru e ia paturu i te hoêraa o te utuafare. E melo te mau taata atoa no te hoê utuafare, e e hinaaro te mau utuafare atoa ia haapuaihia e ia paruruhia.

« Taʻu tautururaa rahi roaʻe i toʻu riroraa mai ei vahine i roto i te utuafare e mea na roto mai ïa na mua roa i toʻu iho metua vahine e e mama ruau e i muri iho na roto mai i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i te mau paroita e rave rahi ta matou i noho na. Ua haapii oia i te mau ite; ua ite au i te faahohoʻa-raa-hia te mau oaoa e tae mai na roto i te faanahoraa i te hoê fare i reira vetahi ê e hinaaro ai i te ora.… E te mau faatere no te Sotaiete Tauturu, a haapapû e te mau pureraa e te mau faaoaoaraa ta outou e faanaho e haapuai ïa te reira i te mau utuafare o to outou mau tuahine taatoa.[24]

Ua faahaamanaʻo te Tuahine Barbara W. Winder, te ahuru-ma-hoê-raa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i te mau tuahine no niʻa i te mau haamaitairaa varua e tae mai ia tapeʻa mâ e ia nahonaho anaʻe to ratou mau fare: « Te vai nei te hoê raveʻa aravihi ia riro ei vahine e faaea nei i te fare. E mea faufaa rahi no tatou iho e no to tatou mau utuafare, ia vai mai te hoê vahi moʻa, te hoê vahi haapuraa atea i te ao nei i reira tatou e au maitai ai e i reira atoa hoi, te tahi atu mau taata e au maitai ai ia haere anaʻe mai ratou ».[25]

Ua riro te mau tuahine tataʻitahi e te taatoaraa o te Sotaiete Tauturu ei mau hiʻoraa maitai no te tahi e te tahi i roto i te tautooraa i te haapuai i te mau nohoraa e te mau utuafare. Ua faaite te Tuahine Belle S. Spafford, te iva o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, i toʻna iteraa papû no niʻa i te tupuraa hanahana o te Sotaiete Tauturu e taʻna ohipa i te tautururaa i te mau vahine ia rave i ta ratou mau ohipa ei mau vahine faaipo-ipo e e mau metua vahine. Ua parau oia, « I toʻu manaʻo e mana hohonu to te Sotaiete Tauturu no te maitai i roto i te utuafare ». « Mai te mea e metua vahine maitai to te hoê taata e fare maitai ïa toʻna; e mai te mea e metua vahine maitai toʻna i roto i te Sotaiete Tauturu, e nehenehe ïa iaʻna ia papû e e vai noa mai ïa te paari e te hoê varua maitai i roto i te utuafare.[26]

Tei te mau tuahine paatoa te hopoiʻa ia aupuru aore râ ia riro ei « metua vahine ». Ua haapii mai o Elder M. Russell Ballard no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te mau tuahine, eita matou, to outou mau taeaʻe, e nehenehe e rave i te mea tei faataahia na outou e te raʻi ia rave hou te hamani-raa-hia o te ao nei. E tamata paha matou, eita râ e nehenehe ia matou ia tapiti i to outou mau horoʻaraa taaê mau. Aitaʻtu e ohipa i roto i teie ao o tei riro ei tufaa no te taata iho, ei aupururaa aore râ, ei tauiraa i te oraraa maori ra te maitai o te hoê vahine parau-tiʻa. … Te vai nei i roto i te natura hanahana o te mau vahine *atoa* te taleni e te tiaaʻuraa ia riro ei metua vahine ».[27]

Te faataa mai nei te parau ra *ti'araa metua vahine* i te mau ohipa mure ore a te mau vahine; te faataa mai nei i to ratou natura ei feia aupuru. *Aupururaa* e hoê ïa parau faufaa rahi. Te auraa o te haapiipiiraa ïa, te haapiiraa, te horo'araa i te peu maitai, te faaohieraa i te tupuraa, te tura'iraa i te tupuraa, e te atuaturaa aore râ te faaamuraa. Ua horo'ahia i te mau vahine te faufaa taaê e te hopoi'a rahi ia aupuru i roto i teie mau auraa atoa o te parau, e e hopoi'a ïa na te Sotaiete Tauturu ia haapii e ia paturu i te mau vahine i roto i ta ratou mau ohipa i titauhia e tei haapa'ohia e te ra'i ei mau metua vahine e ei mau taata aupuru.[28]

Ua haapii mai te Tuahine Julie B. Beck i te ohipa no te aupururaa: « Te aupururaa o te faatupuraa ïa, te haapa'oraa, e te faarahiraa. No reira, e [ti'a] i te mau metua vahine ia faatupu i te hoê vahi no te tupuraa pae varua e te pae tino i roto i to ratou mau vahi nohoraa. Te tahi atu parau no te *aupururaa* o te *ohipa ïa i roto i te utuafare.* Te ohipa i roto i te utuafare o te tunuraa ïa i te maa, te pu'araa i te

Julie B. Beck

Te ahuru-ma-pae o te Peresideni Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Te rave'a ia noaa, ia farii e ia rave mai te au i te heheuraa, o te aravihi ïa hau atu i te faufaa e nehenehe e noaa i roto i teie oraraa….. E titau te reira i te hoê tutavaraa e itehia no te faaiti i te mau mea e faahahi ê, na te fariiraa râ i te varua no te heheuraa e faati'a ia upooti'a i ni'a te pato'iraa e ia tape'a noa ma te faaroo i roto i te mau mahana fifi e te mau ohipa faufaa rahi i matauhia…. Ia rave maitai ana'e tatou, e nehenehe noa â ta tatou e ite i te mauruuru ore, eita ra tatou e mauruuru ore ia tatou iho. E nehenehe ta tatou e papû e ua oaoa te Fatu ia ite ana'e tatou i te Varua i te ohiparaa na roto atu ia tatou ».

I roto i te Conference Report, Eperera 2010, 9–10; aore râ Ensign, *Me 2010, 11–12*

ahu e te tamâraa i te mau mereti, e te tape'a-naho-naho-raa i te fare. Te nohoraa o te vahi ïa i reira hoi te mau vahine e mau ai i te rahiraa o te mana e te maitai; no reira, e ti'a i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia riro ei mau vahine maitai roa'e i roto i te utuafare i te ao nei. E faatupu mai te raveraa i te ohipa no te utuafare i piha'iho i te mau tamarii e mau taime no te haapii e no te faahoho'a i te mau maitai e ti'a i te mau tamarii ia pee atu. Ua papû maitai i te mau metua vahine e aupuru nei, e mea faufaa ore râ te taatoaraa o te ite e noaa i te mau vahine mai te mea aita ratou i ite i te faariro i te utuafare ei vahi e tupu ai te varua.… E titau te aupururaa, i te nahonaho, te faaoroma'i, te here e te ohipa. Te tautururaa i te tupuraa na roto i te aupururaa o te hoê ïa ohipa puai mau e te maitai tei horo'ahia i te mau vahine ».[29]

Te Parururaa i te Utuafare e te Ti'araa Metua Vahine

Taaê noa'tu i te haapuairaa i te mau utuafare na roto mai, ua horo'a atoa te Sotaiete Tauturu i te parururaa 'eta'eta i mua i te mau mana o te aro nei i te utuafare na rapae atu. Ua parau te Peresideni Howard W. Hunter, te ahuru ma maha o te Peresideni o te Ekalesia:

« E au ra ia'u e te vai nei te hinaaro rahi ia ani i te mau vahine o te Ekalesia ia ti'a i piha'iho e no te mau taea'e i te tape'araa i te miti rahi o te ino e haati nei ia tatou e i te faahaereraa i te ohipa a to tatou Faaora i mua. …

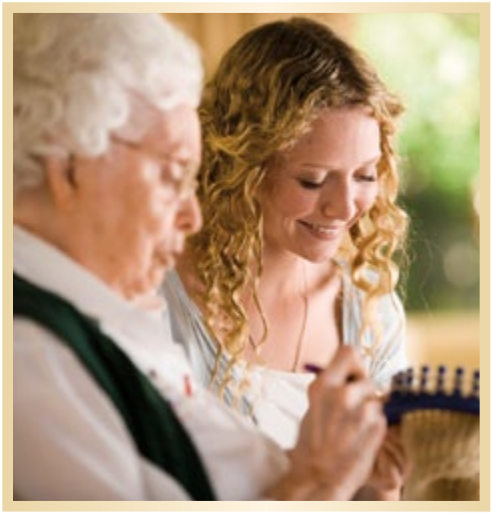

E nehenehe ta te mau tuahine apî no te Sotaiete Tauturu e haapii i te mau ite no te faanahoraa utufare na roto mai i te mau tuahine tei aravihi.

« … No reira te taparu nei matou ia outou ia utuutu ma to outou mana puai no te maitai na roto i i te haapuairaa i to tatou mau utuafare, ta tatou Ekalesia, e to tatou mau amuiraa taata ».[30]

Ua faaite hua noa na te feia faatere o te Sotaiete Tauturu i te mau tautooraa no te haaparuparu i te faanahoraa utuafare e te haafaufaa-ore-raa i te mau ti'araa mo'a o te vahine faaipoipo e o te metua vahine. Ua haapapû mai te Tuahine Amy Brown Lyman, te va'u o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu i te titauraa no te mau vahine ia faaea i piha'iho i ta ratou mau tamarii. Ua tavini oia ei peresideni i roto i te Tama'i Rahi II, i te hoê taime ua faaitoito te mau faatere no te faatereraa

hau e te mau faatere tivira i te mau vahine ia haere e rave i te ohipa i rapae au i te utuafare no te tauturu i ta ratou tereraa faufaa a haere ai ta ratou mau tane faaipoipo i te tama'i. Ua titauhia i te tahi mau tuahine ia rave i te ohipa i rapae au i te utuafare no te horo'a i te mau mea e titauhia no te oraraa o to ratou mau utuafare. Noa'tu e ua ite te Tuahine Lyman i teie mau fifi, ua faaitoito râ oia i te mau vahine ia rave i te mau mea atoa e nehenehe ia ratou ia faaea ratou i te utuafare no te haapii i ta ratou mau tamarii.

Ua afaro te mau poro'iraa a te Tuahine Lyman e te mau haapiiraa a te Peresideniraa Matamua, tei faahaamana'o i te mau melo no te Ekalesia no ni'a i te « ohipa mo'a » o te ti'araa metua vahine.[31] Te Peresideni Heber J. Grant, te hitu o te Peresideni o te Ekalesia, e to'na na tauturu, te Peresideni J. Reuben Clark Tamaiti e David O. McKay:

« Ua piri roa te Ti'araa Metua Vahine i te Atuaraa. O te taviniraa teitei e te mo'a roa'e ïa i ravehia e te taata nei. E tuu te reira i te vahine o te faatura i te piiraa e te taviniraa mo'a i piha'iho i te mau melahi. Ia outou te mau metua vahine i Iseraela te parau atu nei matou e ia haamaitai e ia paruru te Atua ia outou, e ia horo'a Oia ia outou te puai e te itoito, te faaroo e te ite, te here mo'a e te haamo'araa i te ohipa, o te faati'a ia outou ia faaî i te îraa o te faito o to outou piiraa mo'a. Ia outou te mau metua vahine e o outou te riro mai ei metua vahine te parau atu nei matou: A faaea viivii-ore noa, a vai paieti noa, a ora parau-ti'a noa, ia haamaitai to outou huaai e tae noa'tu i te u'i hopea ia outou ».[32]

I te mau matahiti i muri mai i te Tama'i rahi II, ua rahi roa te mau ohipa ino i ni'a i te mau utuafare e te mau nohoraa. I te taime a faataa ai te Peresideni Spencer W. Kimball, te ahuru-ma-piti o te Peresideni o te Ekalesia, i te Tuahine Barbara B. Smith ia tavini ei ahururaa o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, ua ite te Tuahine Smith « i te hoê faaiteraa hohonu no ni'a i te hopoi'a… i te parururaa i te nohoraa e te auraa ohipa a te vahine i roto i te haamenemeneraa mo'a o te utuafare ».[33] I te roaraa o to'na peresideniraa, ua paruru oia i te mau parau mau tei heheuhia mai no ni'a i te mau ohipa hanahana a te mau vahine e te haamaitairaa o te mau utuafare mure ore. A tuatapapa ai oia, e to'na na tauturu e te feia faatere no te autahu'araa i te mau tumu parau sotiare no to ratou ra tau, ua ite ratou e eita te mau raveraa tei faatianianihia e te mau taata e rave rahi e paruru i te mau ti'araa o te mau vahine i roto i ta ratou mau ohipa ei vahine faaipoipo e ei mau metua vahine e o te haaparuparu hoi i te mau utuafare.

Ua haapoto mai te hoê papa'i ve'a i te poro'i pinepine a te Tuahine Smith: « A faateitei i to outou upoo, outou te mau vahine faaipoipo, te mau metua vahine, te mau vahine e faaea ra i te fare. Te horo'a nei outou i te ora e te haafaufaa nei outou i te reira. Eiaha e taui i taua mana puai ra no te mau mea faufaa ore o te ore e vai maoro mai.

« Ua haapa'ohia e te Atua te faaipoiporaa i rotopu i te tane e i te vahine » (Te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo).

A faaherehere, a faarahi, a faananea i te reira. Te mau nei outou i te hoê toro'a puai mau. Tera ïa te poro'i a te faatere o te mau vahine Momoni, o Barbara B. Smith ».[34]

Ua tupu noa te mau aroraa i ni'a i te hanahana o te ti'araa metua vahine e te utuafare mai te tau mai â o te peresideniraa a te Tuahine Smith. Na roto râ i te faaroo i te Atua e te hoê iteraa no te auraa mure ore no ta ratou mau hopoi'a, ua tamau noa te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te tape'a e i te paruru i te mau parau mau o te haapuai i te mau nohoraa e te mau utuafare. Ua tia'i

« Te mau metua vahine i Ziona, e mea faufaa rahi ta outou ohipa tei horo'ahia mai e te Atua no to outou iho faateitei-raa e no te faaoraraa e te faateiteiraa o to outou utuafare. E hinaaro te hoê tamarii i te hoê metua vahine hau atu i te mau mea atoa ta te moni e nehenehe e hoo mai. Te raveraa i te taime i piha'iho i ta outou mau tamarii o te hoê ïa o te mau horo'a rahi roa'e o te mau horo'a atoa ».

Ezra Taft Benson

The Teachings of Ezra Taft Benson *(1988), 515*

ratou i te hanahana o te utuafare na roto i te mau ohipa huru rau e rave rahi: ei mau metua vahine ei mama ruau, ei mau tamahine e ei mau tuahine, ei mau fetii vahine, ei mau orometua haapii e ei mau faatere i roto i te Ekalesia. I te mau taime atoa e haapuai te hoê vahine i te faaroo o te hoê tamarii, te tauturu ra ïa oia i te puai o te hoê utuafare i teie nei e no te tau i mua.

Te mau Haapiiraa a te mau Peropheta no te mau Mahana Hopea no ni'a i te Utuafare

Ua ui te hoê metua tane e te hoê metua vahine i te hoê taime i ta raua mau tamarii i te mea ta ratou i au no ni'a i te amuiraa rahi tei tupu iho nei. Ua parau ta raua tamahine e ahuru ma ono matahiti: « Ua au vau i te reira ! Ua au vau i te faarooraa i te mau peropheta e te feia faatere maramarama e te faaûruhia i te haapapûraa i te parau no te ti'araa metua vahine ». Ua hinaaro noa na teie tamahine apî i roto i to'na mau mana'o hohonu ia riro mai ei hoê metua vahine, ua pe'ape'a râ oia no te mea e ere te ti'araa metua vahine i te mea farii-maitai-hia e ua ti'a roa i te haafaufaa-ore-hia e te mau taata e rave rahi i te ao nei. Ua faaitoitohia oia a faaroo ai oia i te mau peropheta e te mau aposetolo i te haapapûraa i te maitai o to'na mau mana'o.[35] Ua hoê noa te ohipa a te Sotaiete Tauturu no te haapuai i te nohoraa e te utuafare e te mau haapiiraa a te mau peropheta no te mau mahana hopea nei.

E nehenehe ta te mau vahine parau-ti'a e faariro i to ratou mau fare ei mau vahi haapuraa i reira te Varua e nehenehe ai e parahi.

Ua haapii pinepine te Peresideni David O. McKay, te iva o te Peresideni o te Ekalesia, e « aita'tu e manuïaraa e nehenehe e mono i te manuïaraa ore i roto i te utuafare ».[36]

Ua horo'a atoa te Peresideni Harold B. Lee, te ahuru-ma-hoê o te Peresideni o te Ekalesia, i te hoê â huru a'o, « Te ohipa hau roa'tu i te faufaa rahi o te ohipa a te Fatu ta outou e rave tei roto ïa i na papa'i e maha o to outou iho mau fare ».[37]

No to'na pe'ape'a no ni'a i te mau aroraa tamau i ni'a i te utuafare, ua tohu e ua faaara te Peresideni Spencer W. Kimball:

« E rave rahi o te mau tape'araa sotiare, tei tauturu na i mutaa ihora i te haapuairaa e i

te parururaa i te utuafare, o te paparari ra e o te moʻe atura. E tae mai te taime e o te feia anaʻe o te tiʻaturi hohonu e o te itoito i roto i te utuafare o te nehenehe e paruru i to ratou mau utuafare i ropu i te ino e haati nei ia tatou.

« … Te vai ra te feia o te faataa nei i te utuafare na roto i te hoê tatararaa matau-ore-hia o te faaore roa i te parau o te utuafare. …

« O tatou te nunaa taata… eiaha roa tatou e farii i te mau parau haavare e ua tuʻatihia te faanahoraa o te utuafare i niʻa i te tahi tufaa tupuraa e haerehia ra e te hoê sotaiete tahuti. E ti'amâraa to tatou i te patoʻi i taua mau ohipa ra o te haafaufaa ore nei i te auraa o te utuafare e o te faarahi nei i te auraa no te tiʻaraa ia haapaʻo noa ia'na iho. Ua ite tatou e e mea mure ore te utuafare. Ua ite tatou e ia hape anaʻe te mau mea i roto i te utuafare, e hape atoa te mau mea i roto i te tahi atu mau faanahoraa i roto i te sotaiete.[38]

Ma teie mau faaararaa ʻetaʻeta, ua faaite mai te mau peropheta no te mau mahana hopea nei i te mau parau no te tiʻaturiraa i te mau metua haapaʻo maitai e ua hahi ê hoi ta ratou mau tamarii i te eʻa no te evanelia. Ua parau te Peresideni James E. Faust: « I te mau metua tei oto te aau e tei vai parau-tiʻa noa e te itoito e tei pure noa i roto i te haapiiraa i ta ratou mau tamarii faaroo ore, te parau atu nei matou ia outou, te tiaʻi ra te Tiaʻi Mamoe Maitai ia ratou. Ua ite e ua haroaroa te Atua i to outou oto hohonu. Te vai nei te tiʻaturiraa ».[39]

Ua faaite te Peresideni Gordon B. Hinckley i toʻna tiʻaturi e e nehenehe ta te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei, faaitoitohia e to ratou riroraa ei melo no te Sotaiete Tauturu, e tauturu i to ratou mau utuafare ia patoʻi atu i te mau aroraa i niʻa i te utuafare. Ua haapapû oia e e nehenehe ta te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e tahoê no te paruru i te utuafare:

E mea faufaa rahi mau ia tiʻa te mau vahine o te Ekalesia ma te paari e te aueue ore no te mau mea tiʻa e te au maitai i raro aʻe i te faanahonahoraa a te Fatu. Ua papû ia'u e aita'tu e faanahonahoraa i te mau vahi atoa o te nehenehe e tapiri atu i te Sotaiete Tauturu o teie Ekalesia.… Mai te mea e hoê ratou e e parau ratou i te reo hoê, eita ïa to ratou puai e noaa i te numerahia.

« Te ani nei matou i te mau vahine o te Ekalesia ia tiʻa amui no te parau-tiʻa. E haamata ratou i roto i to ratou iho utuafare. E nehenehe ta ratou e haapii i roto i ta ratou mau piha haapiiraa. E nehenehe ta ratou e parau i roto i to ratou oire ».

« E tiʻa ia ratou ia riro ei mau orometua haapii e ei mau tiaʻi no ta ratou mau tamahine. E tiʻa i taua mau tamahine ra ia haapiihia i te Paraimere e i roto i te mau piha no te Feia Apî Tamahine i te mau maitai faufaa a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei. Ia faaora anaʻe outou i te hoê tamahine, te faaora ra ïa outou i te mau uʻi. E tupu ïa oia i roto i te puai e te parau-tiʻa. E faaipoipo ïa oia i roto i te fare o te Fatu. E haapii ïa oia i ta'na mau tamarii i te mau

e‘a no te parau mau. E haere ïa ratou na ni‘a i to‘na mau haere'a e e haapii ratou i ta ratou mau tamarii ia na reira atoa. E vai mai te mau mama ruau faahiahia i reira no te faaitoito ».[40]

« Te mau Amoraa Mata no te Ra‘i »

Ua ani te hoê taata i te hoê taime i te Peresideni Spencer W. Kimball, « Ua haere a‘e na oe i te ra‘i? » Ei pahonoraa i teie uiraa, ua parau te Peresideni Kimball e ua ite oia i te ra‘i i taua iho mahana ra a faatere ai oia i te oro‘a taatiraa o te hoê tane e te hoê vahine, te hoê o na tamarii e 8 tei farii i teie oro‘a mo‘a. Ua parau te Peresideni Kimball e « Tei reira tei mâ te aau ». « Tei reira te Ra‘i ». Ua faati‘a oia i te hoê taime a ite ai oia i te ra‘i i te fare o te hoê peresideni tïtï. E mea na‘ina‘i te fare, area te utuafare, e utuafare rahi ïa. Ua rave amui te mau tamarii no te faaineine i te iri amuraa maa, e ua horo‘a te hoê tamarii rii i te hoê pure hohonu hou te tamaaraa. Ua parau te Peresideni Kimball e ua ite oia i te ra‘i a para-parau ai oia i te hoê tane e te hoê vahine faaipo-ipo tei ore roa'tu i fanau i ta raua iho mau tamarii o tei « faaî râ i to raua fare » e na 18 tamarii otare. Ua faati‘a oia i te tahi atu mau ohipa a ite ai oia i te ra‘i i roto i te oraraa o te Feia Mo‘a haapa‘o maitai i te mau Mahana Hopea nei tei faaite i to ratou iteraa papû na roto i ta ratou mau parau e ta ratou mau ohipa. Ua haapii te Peresideni Kimball e « Te Ra‘i o te hoê ïa vahi o te hoê atoa râ titauraa; e hoê fare e hoê utuafare. O te haroa-roaraa e te hamani-maitai-raa ïa. Te ti‘aturiraa i te tahi e te tahi e e ere te ohipa na te hoê noa iho taata. O te hoê ïa oraraa hau e te maitai; te faatusiaraa ia'na iho, te farii-maitai-raa i te taata, te haape‘ape‘araa no vetahi ê. O te haapa‘oraa ïa i te mau faaueraa a te Atua ma te faaiteite ore aore râ ma te faahua ore. O te oreraa ïa e haapa‘o ia'na iho. No tatou paatoa ïa. E ti‘a noa ia tatou ia nehenehe ia ite i te reira ia ite ana‘e e ia oaoa ana‘e tatou i te reira. Oia, e to‘u taea‘e here, ua ite au i te ra‘i e rave rahi mau taime ».[41]

I roto i te ao taatoa nei, ua haafatata atu te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu e to ratou mau utuafare i te ra‘i na roto i te huru o to ratou oraraa.

Ua atuatu te hoê tuahine i te Mau Hau Amui no Marite i to‘na metua vahine e pohe ra e toru matahiti te maoro. Aita i ti'a te matahiti i muri mai, ua ma‘ihia ta‘na tamahine i te hoê ma‘i tino varavara. Ua haapa‘o noa teie metua vahine itoito i ta‘na tamahine i te mau mahana atoa e 10 matahiti te maoro e tae noa'tu ua pohe te tamahine apî i te 17raa o to‘na matahiti.

E fare haehaa to te hoê metua vahine otahi no Tonga i reira oia i te aupururaa e rave rahi mau tamarii. To‘na hinaaro rahi roa‘e ia tavini ïa ta‘na mau tamaroa e ta‘na mau tamahine i te Fatu e ia haamaitai ratou i to ratou mau oraraa. Ma te tape‘a i teie mau mea faufaa rahi, ua

tauturu oia i ta'na mau tamarii ia haamau i te mau hoho'a o te evanelia i roto i to ratou mau oraraa. I raro a'e i ta'na faatereraa, ua noaa ia ratou te hoê haapiiraa maitai. Ua pure ratou, ua tai'o i te mau papa'iraa mo'a, ua rave i te ohipa e ua haamori amui ratou.

Te vai nei te hoê tuahine i te Mau Hau Amui no Marite e 8 tamarii ta'na i raro mai i te faito matahiti 14. Ua riro te mahana tata'itahi e tamataraa ia'na i te pae tino, te pae feruriraa, te pae varua, te pae ite, e te pae mana'o, ua haapa'o râ oia i te mau mea ti'a. Ua turu oia i ta'na tane faaipoipo i roto i ta'na taviniraa i roto i te Ekalesia e i roto i ta'na mau tautooraa ia turu i to raua utuafare. Ua pure toopiti raua no te tamarii tata'itahi e ua feruri i te mau rave'a no te tauturu i te tamarii tata'itahi ia haere i mua ma ta ratou iho mau hopoi'a e ta ratou iho mau fâ. I roto i to'na utuafare, mea huru rahi te taime o teie tuahine no te tunu i te maa, no te faatere, no te feruri, e no te pure. Taaê noa'tu i te reira, ua farii oia i te mau hopoi'a ei tuahine hahaere e ua haapa'o oia i te mau tuahine i roto i ta'na paroita tei hinaaro i te faaitoitoraa. Ua pure oia no ratou, ua haape'ape'a no ratou, ua hahaere ia ratou e ua tia'i ia ratou e rave rahi mau taime i te mau ava'e atoa.

Ua ora te hoê utuafare haapa'o maitai i Mexico i roto i te hoê oire maniania i roto i te hoê fare i muri mai i te hoê patu rahi e te hoê opani aua auri. I roto mai i te patu, ua peni te metua vahine i te hoê aua tiare nehenehe, e te mau tumu raau, te mau tiare, e te hoê faataheraa pape. I roto i te fare, ua tuu te utuafare i te mau buka i ni'a i te mau iri vairaa e ua faanaho i te mau vahi no te putuputuraa, no te tai'oraa e te no te ha'uti amuiraa.

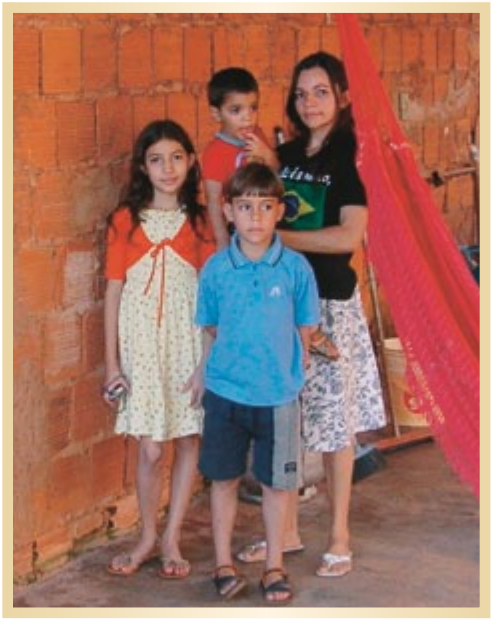

E haapii te mau metua vahine parau-ti'a i te mau tamarii i roto i te maramarama o te evanelia.

Ua faanaho te hoê tuahine i Ghana i te faaapu a to'na utuafare. I rapae au i te opani auri, ua tanu oia i te mau tumu raau. I roto i te aua, ua tape'a oia i te mau puaaniho i roto i te mau aua na'ina'i. Ua tape'a atoa oia i te mau opaa ta'na e haapihaa no te hamani i te hinu no te hoo atu i te mau matete o te fenua iho.

Ua faaite mai te mau mea atoa i roto i to'na aua mâ i to'na here no to'na utuafare. Ua para'u oia, ua tamâ, e ua poromu i to'na aua. I raro a'e i te hoê tumu vî, ua hamani rima te utuafare i te hoê parahiraa roa i reira ratou e parahi ai no te pureraa pô utuafare e no te tahi atu mau putuputuraa utuafare.

Ua ora na te hoê tuahine hapepa faaipoipo ore hia i te 80raa o te tahua no te hoê fare teitei i Hong Kong. Ua ora oia ana'e e o oia ana'e te melo no te Ekalesia i roto i to'na utuafare, ua faanaho râ oia i te hoê fare tei riro ei vahi i reira oia e te mau feia ratere e nehenehe ai e ite i te mana o te Varua. I ni'a i te hoê vahi vairaa buka, ua vaiiho oia i ta'na mau papa'iraa mo'a, ta'na mau buka no te Sotaiete Tauturu, e ta'na buka himene. Ua ma'imi oia i to'na mau tupuna e ua haere i te hiero no te rave i to ratou mau oro'a.

Ua tauturu te hoê tuahine i te fenua Inidia ia haamau i te hoê amaa i roto i to'na oire. O ta'na tane faaipoipo te peresideni amaa, e o oia te peresideni no te Sotaiete Tauturu no te hoê pŭpŭ e 20 melo. Ua aupuru raua i roto i to raua fare mo'a e toru tamahine haapa'o maitai na roto i te mau parau haapiiraa o te evanelia no te paruru ia ratou.

« Te riroraa ei hoê vahine parau-ti'a i roto i te mau tau hopea i ni'a i teie fenua… o te hoê ïa piiraa hanahana taaê mau » (Spencer W. Kimball).

Ua ora te hoê metua vahine i te fenua Berezilia i roto i te hoê fare tei hamanihi i te mau ofa'i araea uteute i roto i te hoê aua e repo uteute haatihia e te hoê patu ofa'i araea uteute. Ua faaî te pehe o te mau himene no te Paraimere i te reva e ua tapirihia i ni'a i te mau papa'i te mau hoho'a no te mau hiero, te mau peropheta a te Atua, e te Faaora tei paotihia mai roto mai i te *Liahona*. Ua faatusia oia e ta'na tane faaipoipo ia taatihia raua i roto i te hiero ia nehenehe ta raua mau tamarii ia fanauhia i roto i te fafauraa. Ta'na pure tamau ia tauturu ïa te Fatu ia'na e ia horo'a ia'na te puai e te faaûruraa no te haapii i ta'na mau tamarii i roto i te maramarama, te parau mau, e te puai o te evanelia ia nehenehe ia ratou ia rave e ia haapa'o i te mau fafauraa ta'na e ta ta'na tane faaipoipo i faatusia no te horo'a na ratou.

Ua riro teie mau tuahine, ei ti'a no te mau tuahine e rave rahi atu â, mai ta te Peresideni Gordon B. Hinckley i parau « ei mau tia'i no te utuafare ».[42] Ua au teie mau parau ia ratou tei parauhia e te Peresideni Spencer W. Kimball:

« Te riroraa ei vahine parau-ti'a o te hoê ïa mea hanahana i te mau tau atoa. Te riroraa ei vahine parau-ti'a i roto i te mau hi'oraa pi'o i ni'a i teie nei fenua, hou te tae-piti-raa mai o to tatou Faaora, o te hoê ïa piiraa-taa-ê hanahana mau. Te puai e te mana maitai o te vahine parau-ti'a i teie mahana e nehenehe ïa e faarahi atui roto i te mau taime hau. Ua tuuhia oia i ô nei no te tauturu i te haafaufaa, i te paruru, e i te tia'i i te utuafare o te riro hoi ei faanahoraa tumu e te hau atu i te hanahana no te sotaiete. E nehenehe te tahi atu mau faanahonahoraa i roto i te sotaiete i te paruparu e i te manuïa ore atoa, e nehenehe râ ta te vahine parau-ti'a e tauturu i te faaora i te utuafare, o te riro paha te vahi mo'a hopea ana'e ta te tahi mau taata e ite i roto i te vero e te marôraa ».[43]

« Ia Haapuaihia Outou no te mau Tamataraa o teie Tau »

I taua aru'i faufaa rahi ra a tai'o ai te Peresideni Hinckley i te poro'i no ni'a i te utuafare, ua faaoti oia i ta'na a'oraa na roto i te hoê haamaitairaa i ni'a i te mau vahine o te Ekalesia.

« Ia haamaitai mai te Fatu ia outou, e to'u mau tuahine here e.… Ia haapuaihia outou no te mau tamataraa o teie tau. Ia haamaitaihia outou i te paari tei hau atu i to outou iho paari i te tatararaa i te mau fifi ta outou e faaruru tamau nei. Ia pahonohia ta outou mau pure e ta outou mau taparuraa e te mau haamaitairaa i ni'a i to outou mau upoo e i ni'a i te mau upoo o tei herehia e outou. Te vaiiho nei matou ia outou to matou here e ta matou haamaitairaa, ia î to outou mau oraraa i te hau e te oaoa. E nehenehe te reira e tupu. E rave rahi o outou e nehenehe e faaite papû e ua tupu mau te reira. Ia haamaitai mai te Fatu ia outou i teie nei e i te mau matahiti e haere mai nei, ta'u ïa pure ma te haehaa ».[44]

Te utuafare
E Poroʻi i to te Ao nei

Te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo
no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Moʻa i te Mau Mahana Hopea Nei

Matou, te Peresideniraa Matamua e te Pŭpŭ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Moʻa i te Mau Mahana Hopea Nei, te faaite papû nei matou e ua haamauhia te faaipoiporaa i rotopu i te tane e i te vahine e te Atua e ua riro te utuafare ei tumu no te opuaraa a Tei Hamani no te hopea mure ore o Taʻna mau tamarii.

Ua hamanihia te mau taata atoa—te tane e te vahine—i te hohoʻa o te Atua. Ua riro tatou tataʻitahi ei tamaiti e ei tamahine varua herehia e na metua i te raʻi ra, e no reira, e huru e e hopea hanahana to tatou tataʻitahi. E tuhaa faufaa rahi te riroraa ei tane e ei vahine no te ihotaata e no te tumu o te taata tataʻitahi i te ao na mua aʻe, i te tahuti nei, i te ao amuri atu.

I roto i te ao na mua aʻe, ua ite e ua haamori na hoʻi te mau tamaiti e te mau tamahine varua i te Atua to ratou Metua Mure Ore e ua farii i Taʻna faanahoraa e tiʻa ai i Taʻna mau tamarii ia roaa i te hoê tino iʻo e te ivi e ia roaa hoʻi te iteraa rau i te tahuti nei no te haereraa i mua e tae atu ai i te maitai-roa-raa e ia faatupu hoʻi i to ratou hopea hanahana ei mau taata aiʻa no te ora mure ore. E faatiʻa te faanahoraa hanahana no te oaoa i te mau aufetiiraa ia vai tamau noa i muri aʻe i te pohe. Te mau oroʻa e te mau fafauraa moʻa o te tiʻa ia ravehia i roto i te mau hiero moʻa e faatiʻa te reira i te mau taata ia hoʻi faahou atu i mua i te aro o te Atua e i te mau utuafare ia tahoêhia e amuri noaʻtu.

Te ture matamua ta te Atua i horoʻa ia Adamu e ia Eva o to raua ia tiʻaraa ei metua, ei tane e ei vahine faaipoipo. Te faaite papû atu nei matou e, te faaueraa a te Atua i Taʻna mau tamarii no te fanau faarahi e no te faaî i te fenua, te mana noa nei â ïa. Te faaite atu nei â matou e, ua faaue mai te Atua e, te mana moʻa no te hamaniraa i te taata ia faaohipahia ïa i rotopu anaʻe iho i te tane e i te vahine o tei faaipoipohia mai te au i te ture.

Te faaite papû nei matou te huru o te hamaniraa i te ora i te tahuti nei ua haamauhia ia e te Atua. Te haapapû nei matou i te huru moʻa o te ora e toʻna faufaa rahi i roto i te faanahoraa mure ore a te Atua.

E hopoi'a hanahana ta te tane e ta te vahine faaipoipo i te hereraa e i te poihereraa te tahi e te tahi e ta raua mau tamarii. « Te tamarii ra, e tufaa ïa no ô mai ia Iehova ra » (Salamo 127:3) Tei te mau metua te hopoi'a mo'a i te aupururaa i ta ratou mau tamarii na roto i te here e te parau ti'a, i te haapa'oraa i to ratou mau hinaaro i te pae tino e i te pae varua, e i te haapiiraa ia ratou i te here e i te tavini te tahi i te tahi, te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua, e te riroraa ei feia faatura i te mau ture o te fenua e faaeahia ra e ratou. Te mau tane e te mau vahine faaipoipo—te mau metua vahine e te mau metua tane—e haavahia outou i mua i te aro o te Atua mai te au i to outou haapa'oraa i taua mau hopoi'a ra.

Ua haamauhia te utuafare e te Atua. E mea faufaa te faaipoiporaa i rotopu i te tane e i te vahine i roto i Ta'na faanahoraa mure ore. E ti'araa to te mau tamarii ia fanauhia i roto i te faaipoiporaa, e ia aupuruhia e te hoê metua tane e te hoê metua vahine o te faatura nei ma te tuutuu ore i te mau fafauraa no te faaipoiporaa. E mea papû a'e te oaoa i roto i te oraraa utuafare ia faatumuhia te reira i ni'a i te mau haapiiraa a te Fatu ra o Iesu Mesia. Te manuïa o te mau faaipoiporaa e o te mau utuafare ua faatumuhia ia e ua haamauhia ia i ni'a i te mau parau tumu no te faaroo, te pure, te tatarahapa, te faaoreraa hara, te faatura, te here, te aroha, te ohipa, e te mau faaoaoaraa maitai. Na roto i te faaueraa hanahana, ua titauhia i te mau metua tane ia faatere i to ratou utuafare na roto i te here e te parau ti'a, e e hopoi'a na ratou ia imi i te ora e te pararuraa no to ratou utuafare. Te hopoi'a matamua roa a te mau metua vahine o te aupururaa ia i ta ratou mau tamarii. I roto i teie mau hopoi'a mo'a, e mea ti'a i te mau metua tane e i te mau metua vahine ia tauturu te tahi i te tahi ei mau hoa aifaito. E riro te huma, te pohe e aore râ te tahi atu mau ati e titauhia i te tahi atu faanahonahoraa taa ê. E mea ti'a i te mau utuafare fetii ia horo'a i te tauturu mai te mea e hinaarohia.

Te faaara atu nei matou i te mau taata atoa o tei ofati i te mau fafauraa no te viivii ore, o tei hamani ino i to ratou hoa faaipoipo e aore râ i ta ratou mau tamarii, e aore râ tei ore i rave i ta ratou hopoi'a utuafare, ia tae i te hoê mahana e ti'a mau â ratou i mua i te Atua ia haavahia. Oia atoa, te faaara nei â matou e, na te vavahiraa o te utuafare e hopoi mai i ni'a i te mau taata tata'itahi, te mau oire, e te mau nunaa i te mau ati rahi i tohuhia na e te mau peropheta i tahito ra e i teie anotau.

Te ti'aoro atu nei matou i te huiraatira e ti'araa e te feia faatere o te hau na te ao atoa nei ia rave i teie mau rave'a o tei faaitehia no te haamau e no te haapuai i te utuafare ei niu mau no te sotaiete.

Ua tai'ohia teie parau poro'i e te Peresideni Gordon B. Hinckley ei tuhaa no ta'na a'oraa i te Amuiraa Rahi a te Sotaiete Tauturu tei tupu i te 23 no Setepa 1995, i Salt Lake City, Utah.

PENE 10

« A Ora mai te au i to Outou Haamaitairaa »

Ua tuuhia outou i teie nei i roto i te hoê ti'araa i reira e nehenehe ai ia outou ia rave mai te au i taua mau hinaaro ra ta te Atua i tanu i roto i to outou mau ouma. Mai te mea e ora outou mai te au i teie mau parau haapiiraa auê ïa te faahiahia e te hanahana e !—mai te mea e ora outou mai te au i to outou haamaitairaa, eita ïa te mau melahi e tape'ahia ia riro ei mau hoa ohipa no outou.… Mai te mea e mea mâ outou, aore ïa e mea e tape'a i te reira.

Iosepha Semita

CHARITY NEVER FAILETH
1842
Elizabeth Jones
Sophia Packard
Philinda Merrick
Martha Knights

PENE 10

« A Ora mai te au i to Outou Haamaitairaa »

I roto i te hoê o te mau rururaa matamua a te Sotaiete Tauturu Vahine no Nauvoo, ua a'o Iosepha Semita i te mau tuahine « ia ora mai te au i [to ratou] haamaitairaa ».[1] Ma taua faaitoitoraa ei niu, ua haapiihia ïa te mau tuahine i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia ora e tae noa'tu i to ratou puai hanahana na roto i te faatupuraa i te mau opuaraa a te Atua no ratou. Ia noaa ana'e ia ratou te iteraa e o vai mau râ ratou, e mau tamarii tamahine na te Atua, e te hoê aravihi i roto ia ratou no te here e te aupuru, ua rae'ahia ïa ia ratou to ratou hopearaa ei mau vahine mo'a. Ma te aroha i roto i to ratou mau aau, te faatupu nei ïa ratou i te mau tumu no te Sotaiete Tauturu: ia faarahi i te faaroo e i te parau-ti'a o te taata iho, ia haapuai i te mau utuafare e te mau nohoraa, e ia imi i te tauturu i te feia e vai ra i roto i te fifi.

Ua haamaitai te Atua i Ta'na mau tamahine i te aravihi rahi no te here e te aupuru.

Haamauhia ei tufaa faufaa rahi no te Faaho'iraa mai, te tauturu nei te Sotaiete Tauturu i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia ora mai te au i to ratou ra haamaitairaa. Na roto i teie faanahonahoraa, te farii nei ïa te mau tuahine i te hoê orama e te hoê haapapûraa no to ratou ti'araa ei mau tamahine na te Atua. Te farii atoa nei ratou i te mau rave'a no te tavini e te arata'iraa e te mana tei hinaarohia e ratou no te faatupu i taua mau hopoi'a ra.

Mau tamahine na te Atua

Ua haapii Iosepha Semita i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu no ni'a i to ratou ti'araa

hanahana ei mau tamarii tamahine a te Atua, ma te tautururaa ia ratou ia ite e ua here te Atua ia ratou e e mau opuaraa rahi Ta'na na ratou no te faatupu. Te rave nei te mau vahine i roto i te Ekalesia i te mau ti'araa faufaa rahi i roto i te opuaraa no te faaoraraa a te Metua i te Ao ra mai te mau ti'araa e ravehia ra e te mau tane tei mau i te autahu'araa. Ua horo'a te Fatu i te mau vahine te hoê hinaaro hohonu ia tavini e ia haamaitai ia vetahi ê, e ua horo'a Oia ia ratou te hoê hopoi'a mo'a ia faaohipa i to ratou mau horo'araa no te tauturu i te faaora i Ta'na mau tamarii.

Te haamo'e nei te mau vahine i te tahi mau taime i to ratou ti'araa hanahana mau e te hema nei i te mau faati'aniraa e te mau faahemaraa o te ao nei. No to'na pe'ape'a i teie huru i roto i te mau vahine, ua ite te Tuahine Mary Ellen Smoot, te ahuru-ma-toru o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, e to'na na tauturu, nau Tuahine Virginia U. Jensen e Sheri L. Dew, i te hoê hinaaro ia tauturu i te mau vahine o te Ekalesia ia haamana'o i to ratou ti'araa vahine. I roto i te hoê amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu, ua faaite ratou i te auraa ia riro ei mau tamarii tamahine na te Atua:

« E mau tamahine varua herehia matou na te Atua, e e auraa, e tumu, e e arata'iraa to to matou mau oraraa. Ei mau tuahine na te ao taatoa nei, ua hoê matou i roto i to tatou faaroo ia Iesu Mesia, to matou Faaora e to matou Hoho'a. E mau vahine matou no te faaroo, no te viivii-ore, no te orama, e te aroha o te:

« Faarahi nei i to matou mau iteraa papû no Iesu Mesia na roto i te pure e te tai'oraa i te papa'iraa mo'a.

« Tutava nei i te puai varua na roto i te peeraa i te mau faaiteraa a te Varua Maitai.

« Horo'a nei ia matou iho no te haapuairaa i te mau faaipoiporaa, te mau utuafare e te mau nohoraa.

« Imi nei i te hanahana i roto i te ti'araa metua vahine e te oaoa i roto i te ti'araa vahine.

« Oaoa nei i roto i te taviniraa e te mau ohipa maitai.

« Here nei i te oraraa e te haapiiraa.

« Ti'a nei no te parau mau e te parau-ti'a.

« Paturu nei i te autahu'araa ei mana no te Atua i ni'a i te fenua nei.

« Oaoa nei i te mau haamaitairaa no te hiero, haroaroa nei i to matou hopea hanahana, e tutava nei i te faateiteiraa ».[2]

Ua faahaamana'o atoa te feia faatere autahu'araa i te mau vahine no ni'a i to ratou natura hanahana e ta ratou mau hopoi'a mo'a. Ua parau Elder M. Russell Ballard no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo: « Te ti'aturi nei matou i to outou maitai e to outou puai, to outou hiaai i te mea viivii-ore e te faufaa, to outou hamani maitai e to outou itoito, to outou puai e to outou faaoroma'i. Te ti'aturi nei matou i ta outou misioni ei mau

Ia ora ana'e te mau vahine mai te au i to ratou ti'araa ei mau tamahine na te Atua, te faaineine ra ïa ratou ia ratou iho no te mau haamaitairaa no te ora mure ore.

vahine a te Atua.… Te ti'aturi nei matou eita noa te Ekalesia e faatupu i te mea e ti'a ia faatupuhia mai te mea aita to outou faaroo e to outou haapa'o maitai, to outou huru au i roto ia outou ia tuu i te oraraa maitai o vetahi ê na mua'tu i to outou iho, e to outou puai varua e to outou mana'o tutava. E te ti'aturi nei matou e te opuaraa a te Atua no outou ia riro mai ïa outou ei mau arii vahine e ia farii i te mau haamaitairaa teitei roa'e ta te hoê vahine e nehenehe e farii i teie tau aore râ i te tau amuri atu ».[3]

« Ua faahitihia vau i te parauraa, 'A rave i te maitai roa e nehenehe ia outou. Te hinaaro nei râ vau i te haapapû e ia riro te reira ei mea maitai roa'e. E hinaaro rahi to tatou i te mau-ruuru i te ohipa maitai ore. E nehenehe ta tatou e rave maitai atu â ».

Gordon B. Hinckley

Worldwide Leadership Training Meeting, *10 no Tenuare 2004, 2*

A ora ai te mau vahine mai te au i to ratou faufaa taaê e to ratou ti'araa ei mau tamahine na te Atua, te faaineine ra ïa ratou ia ratou iho no te haamaitairaa o te oraraa mure ore. Teie te hopearaa hanahana ta te Atua i faaherehere no Ta'na mau tamahine haapa'o maitai.

Te Aroha mau, te hoê Faufaa Ai'a tei Horo'ahia mai te Aau i te Aau.

Ua haapii te Peropheta Iosepha Semita, « E naturaraa no te mau vahine ia farii i te mau mana'o aroha ». I te faati'a-raa-hia te Sotaiete Tauturu, ua parau oia i te mau tuahine, « Ua tuuhia outou i teie nei i te hoê vahi i reira outou e nehenehe ai e rave mai te au i taua mau mana'o aroha ra ta te Atua i tanu i roto i to outou mau ouma ».[4] Ia uA maite te aroha mau i roto i to ratou mau aau, e ti'a ïa i te mau vahine ia apiti to ratou iho aroha i te faaroo ia Iesu Mesia e i Ta'na Taraehara. Ua tatara mai te Peresideni Henry B. Eyring, te hoê tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua, e teie aroha mau o te faufaa ai'a ïa a te Sotaiete Tauturu:

E paraparau atu ïa vau ia outou… no ni'a i te faufaa ai'a faahiahia ta te feia tei haere na mua'tu ia outou i roto i te Sotaiete Tauturu i horo'a mai ia outou. Te tufaa… tei hau atu i te faufaa e o te tamau noa i to'u hi'oraa ua riro ïa te aroha te mafatu o te sotaiete e e tae mai i roto i te aau, no te riroraa e natura iho no te mau melo atoa. Te aroha no ratou ua hau atu ïa i te hoê mana'o maitai noa. Ua fanauhia te aroha na roto i te faaroo i te Fatu ia Iesu Mesia e o te hoê ïa hotu no Ta'na Taraehara e ohipa ra i roto i te mau aau o te mau melo. …

« Tei roto i teie sotaiete te mau vahine e to ratou mau mana'o aroha tei tupu mai roto mai

Henry B. Eyring

i te mau aau tei tauihia na roto i te titauraa e te haapa'o-raa i te mau fafauraa tei pûpûhia i roto ana'e i te Ekalesia mau a te Fatu. Ua tae mai to ratou mau mana'o aroha na roto mai Ia'na na roto i Ta'na Taraehara. Ua arata'ihia ta ratou mau ohipa aroha e To'na hoho'a e ua tae mai na roto i te mana'o mauruuru no Ta'na horo'araa mure ore no te aroha e na roto i te Varua Mo'a, Ta'na i tono no te apee i Ta'na mau tavini i roto i ta ratou mau misioni no te aroha ».[5]

Ua haamata teie faufaa ai'a no te aroha i te mau tuahine i Nauvoo, tei rave i te mau ohipa no te aroha e tei farii i te mau fafauraa no te hiero. Ua tamau te reira i Winter Quarters e na ni'a i te arati'a fifi e tae atu i te Afaa no Roto Miti. Ua paturu te reira i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei a haamau ai ratou i te mau vahi nohoraa i te oti'a fenua, a faaoroma'i ai ratou i te hamani-ino-raa polititа e te mau tama'i no te ao nei, e a tape'a

ai ratou i te ti'aturi i roto i te tau topatariraa o te tereraa faufaa. Ua faaûru te reira i te here hamani maitai i te utuafare e ua haere atu na te ao atoa nei. Ua tura'i i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu a tavini ai ratou i roto i te mau fare ma'i e a tauturu ai ratou i te mau ohipa no te faaamuraa i te mau tamarii, te haaputuraa i te sitona, e te tautururaa i te taata e te oraraa maitai. E tamau noa te hinaaro mau i te Mesia i te tura'i i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i teie nei mahana a haaputuputu ai ratou no te haapii e te tavini te tahi i te tahi e a haapuai ai e a tia'i ai ratou i te tahi e te tahi.

Ua riro te mau vahine Feia Mo'a atoa i te mau Mahana Hopea nei ei tufaa no teie faufaa ai'a no te aroha e e hopoi'a e e faufaa taaê na ratou ia faaite i teie faufaa ai'a ia vetahi ê.

E faahoho'a mai te hoê aamu utuafare e nahea te faufaa ai'a a te Sotaiete Tauturu i horo'ahia'tu ai mai roto atu i te metua vahine i te tamahine e rave rahi mau u'i. Ua farii te tamahine tata'itahi i te parau tumu a te Sotaiete Tauturu, « E ore roa te aroha e mou ».

Ua haamata te faufaa ai'a ia Elizabeth Haven Barlow tei amui atu i te Ekalesia i te matahiti 1837. Ua riro Elizabeth ei melo no te Sotaiete

Ua papa'ihia te aamu o te Sotaiete Tauturu i roto i te mau parau e te mau numera, te faufaa ai'a râ e horo'ahia ïa mai te tahi aau i te tahi atu aau ».(Henry B. Eyring).

Tauturu Vahine no Nauvoo i te 28 no eperera 1842 e ua faaroo oia i te Peropheta Iosepha Semita i te haapiiraa i te mau parau haapiiraa tumu a te faanahonahoraa. Ua paturu teie mau haapiiraa ia'na i roto i te hoê oraraa tei ite ia'na ei tusia no te mau taata ino e te hamani-ino-raa, te fanauraa i te hoê tamarii i roto i te tere no te haere atu i te Afaa no Roto Miti, e te aupuraa i te hoê utuafare tamarii apî a haere ai ta'na tane faaipoipo e tavini i te hoê misioni. Ua tavini oia ei peresideni no te Sotaiete Tauturu i Bountiful, Utaha mai te matahiti 1857 e tae atu i te matahiti 1888, e toru matahiti hou to'na poheraa i te faito matahiti e 81.

E tamau noa te hinaaro mau i te Mesia i te faaûru i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu a haapii e a tavini ai ratou te tahi i te tahi.

Ua tamau te aamu e ta'na tamahine Pamela Barlow Thompson. Ua piihia Pamela e ta'na tane faaipoipo ia haere e haamau i te nohoraa i Panaca, Nevada, i reira oia i te riroraa ei peresideni no te Sotaiete Tauturu. Ua haapii oia i te mau tuahine i te mau ohipa no te fare, e nahea i te faaohiparaa i te hoê matini apî faahiahia: te matini niraraa ahu. I to ratou oraraa i Nevada ua taparahi-pohe-hia ta'na tane faaipoipo. I reira ua haere atu oia e to'na utuafare rahi i Bountiful, Utaha, i reira oia i pii-faahou-hia ai ia tavini i roto i te hoê peresideniraa no te Sotaiete Tauturu.

Ua horo'a Pamela i teie faufaa ai'a i ta'na tamahine o Theresa Thompson Call. I muri noa'e i to'na faaipoipo-raa-hia, ua haere atu o Theresa e ta'na tane faaipoipo i Mexico. I roto i te rahiraa o to'na oraraa, ua tavini apiti oia ei Peresideni no te Sotaiete Tauturu e ei tauturu i roto i te peresideniraa no te Paraimere. Ua matau-maitai-hia oia no ta'na taviniraa aroha, te afa'iraa i te maa na te feia e vai ra i roto i te fifi. Ua rave oia i te hoê peu i te afa'iraa i te mau faraoa monamona na to'na mau taata tupu paari i to ratou mau mahana fanauraa. I te hoê o taua taime ra, ua mo'ehia ia'na te mahana fanauraa o te hoê taata tupu e tae noa'tu i muri a'e i te tamaaraa i te pô. No to'na haapa'oraa i te parau haapiiraa e « e ore roa te aroha e mou », ua faaama faahou oia i te auahi i roto i te umu e ua faarapu ihora i te

hoê faraoa monamona. I to'na taeraa'tu i te opani i te maororaa pô i taua aru'i ra, ua ta'i te tuahine e ua parau, « Ua tia'i noa na vau ia oe i te mahana taatoa, e ua fatata vau i te faaoti e ua haamo'e oe ia'u i teie taime ».

Ua here atoa te tamahine a Theresa o Athelia Call Sears i te Sotaiete Tauturu. Ua rû oia i te faaoti i ta'na auriraa ahu i te mau po'ipo'i mahana piti atoa ia nehenehe ia'na ia haere atu i te pureraa a te Sotaiete Tauturu i te mahana piti i te avatea. I to'na 70 matahiti, ua piihia oia ia tavini ei peresideni no te Sotaiete Tauturu paroita. I te hoê taime ua titauhia te mau paroita ia imi i te moni no te mau tauihaa e te mau faaoaoaraa, ua arata'i oia i ta'na mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i roto i te imiraa i te moni e nava'i no te hoo mai i te mau tauihaa no te vahi tunuraa maa no te fare pureraa e te ahi atu 1.000 tara marite na te episekopo e faaohipa no te tahi atu mau hinaaro i roto i te paroita.

Ua piihia o Athelia Sears Tanner, e tamahine na te Tuahine Sears, te hoê metua vahine apî ei peresideni no te Sotaiete Tauturu paroita. Te rahiraa o ta'na taviniraa aroha o te faaineineraa e te afa'iraa ïa i te maa na te mau metua vahine o te mau aiû fanau-apî-hia. Te hoê orometua haapii ma te hoê iteraa papû puai no Iesu Mesia, ua aupuru oia i ta'na e 13 tamarii e ua tavini atoa oia i te tahi atu mau taata e ua faaora i te mau varua i roto i te mau huru

E nehenehe ta te mau metua vahine e faaiteite i te faufaa ai'a a te Sotaiete Tauturu i ta ratou mau tamahine.

ti'araa i roto i te Sotaiete Tauturu i te roaraa o to'na oraraa

Ua tamau noa te faufaa ai'a no te aroha i roto i teie utuafare. Ua tavini itoito te taatoaraa o te mau tamahine a te Tuahine Tanner i roto i te Sotaiete Tauturu e ua pee ta'na mau mootua tamahine i te hoho'a o to ratou mau metua vahine.[6]

Te taviniraa aroha o te faufaa ai'a varua ïa a te mau melo atoa no te Sotaiete Tauturu. Mai ta te Peresideni Eyring i tatara mai: « Te horo'a nei outou i te faufaa ai'a a tauturu ai outou ia vetahi ê ia farii i te horo'araa o te aroha i roto i to ratou mau aau. E nehenehe ïa ia ratou ia horo'a atu i te reira ia vetahi ê.… Ua papa'ihia te aamu o te Sotaiete Tauturu i roto i te mau parau e te mau numera, te faufaa ai'a râ e horo'ahia ïa mai te tahi aau i te tahi atu aau ».[7]

« Ta'u Taime no te Tavini »

I muri a'e i to'na faahitiraa i te mau hoho'a e rave rahi o te mau taata faaroo rahi, ua parau te Aposetolo Paulo, « E teie nei, ua haaatihia tatou e taua nahoa rahi i ite nei, e haapae tatou i te mau mea teimaha, e te ino e hara'i tatou nei, a horo tamau maite ai i teie nei hororaa i mua ia tatou nei, ma te hi'o mata'tu ia Iesu, i te tumu e te faaoti i to tatou faaroo ».[8]

Ua haatihia te mau vahine o te Ekalesia i te hoê nahoa rahi i ite, mai « to tatou Metua Vahine hanahana o Eva » e « e rave rahi atu o ta'na mau tamahine haapa'o maitai tei [ora] na roto i te mau tau e tei haamori i te Atua mau e te ora ».[9] E ora te mau tamahine haapa'o a te Atua i to ratou haamaitairaa na roto i te peeraa'tu i te mau taahiraa avae o teie mau ite, ma te haapae i te mau fifi e te mau faahemaraa o te haafifi nei ia ratou e te hororaa i te horo ta te Fatu i faataa i mua ia ratou.

Te vai nei i te mau u'i atoa te mau vahine hanahana, te aroha, te haapa'o maitai e te mo'a. Noa'tu e mea iti o teie mau vahine e papa'ihia to ratou mau i'oa i roto i te aamu, ua ite maitai râ to ratou Metua i te Ao ra ia ratou. E teie ïa, mai ta Elizabeth R. Snow i parau, te mea faufaa rahi roa i te pae hopea: « E rave rahi te mau tuahine e aita ta ratou ohipa i itehia i rapae au i to ratou iho vahi nohoraa e tei ore paha i mauruuruhia, eaha ra ïa te taa-ê-raa ? Mai te mea ua fariihia ta outou mau ohipa e te Atua, noa'tu te ohie te mau ohipa, mai te mea ua ravehia ma te haapa'o maitai, eiaha roa ïa outou e taia noa'e ».[10]

Te aamu i muri nei o te hoê ïa o te mau hoho'a e rave rahi no ni'a i te mana o te mau tuahine haapa'o maitai no te Sotaiete Tauturu. I roto i teie aamu, ua haaputapû te tahi mau vahine i te oraraa o te hoê feia apî tamahine paari o Lynne te i'oa. No te mea hoi e ua ite Lynne i teie mau tuahine i te taviniraa, ua faaoti oia e na reira atoa oia ia riro ana'e oia e tuahine no te Sotaiete Tauturu.

I te hopea o to'na mau matahiti taure'are'araa, ua faaroo o Lynne e to'na metua vahine e ua pepe ino roa to'na metua hoovai tane i te hoê oire atea. Ua reva oioi atu raua na ni'a i te manureva no te haere e farerei ia'na, ua pohe râ oia hou a tae atu ai raua ia'na ra. Ua faati'a o Lynne i muri mai i te mea tei tupu i to raua ho'iraa mai i te fare:

A pou mai ai maua to'u metua vahine i te mau taahiraa o te manureva, ma te rohirohi e te oto, ua haere mai te hoê tane e te hoê vahine o te ti'a-noa-ra i ni'a i te tahua manureva e ua tauahi maira ia maua. O te peresideni amaa e te peresideni o te Sotaiete Tauturu. …

E mea hepohepo roa taua mau mahana ra a fifi ai maua i te farii e ua pohe mau [to'u metua hoovai tane].… Ua vai mai râ te hoê tuahine i reira i te mau taime atoa, o tei tia'i hau noa i muri no te rave i te mau poro'i, no te iriti i te

opani, no te mau i to matou rima a niuniu atu ai matou i to matou mau utuafare e mau hoa. Tei reira ratou no te tauturu ia matou ia ohi i te tauihaa, ia rave i te taatoaraa o te mau mea e ti'a ia ravehia.

« No teie mau mea atoa, ua tupu i roto ia'u te hoê mana'o mauruuru e eita e nehenehe ia'u ia feruri nahea i te faaho'i i te maitai o taua mau tuahine here ra. Ua tamata noa vau i te feruri i te hoê rave'a, ua mono râ te rohirohi i te feruriraa ».

E rave rahi mau matahiti i muri mai, a faaipoipohia ai o Lynne e e toru ana tamarii rii, ua piihia oia ia tavini i roto i te hoê peresideniraa Sotaiete Tauturu. I te tahi mau

« No te hoê tau mai teie » (Esetera 4:14)

« Te ti'aturi nei au ia faaoti ana'e tatou i roto i to tatou mau aau e na roto i te mau haamaitai-raa a te Atua to tatou Metua i te Ao ra e rave ïa tatou i te tahi ohipa, e horo'a mai ïa te Atua i te rave'a no te rave i taua ohipa ra; ia tarava ana'e râ tatou, ia paruparu ana'e tatou, ia hi'o ana'e tatou i te tupuai mou'a e ia parau tatou eita e noaa i te pouma i ni'a i te tupuai, e ia ore ana'e tatou e faaitoito eita roa ïa te reira e oti i te ravehia ».

Heber J. Grant

Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Heber J. Grant *(2002), 37*

taime ua feruri oia e maraa anei ia'na ia rave i te mau titauraa o to'na piiraa. Ua haamana'o râ oia i reira i te taviniraa ta'na i farii i muri a'e i te poheraa o to'na metua hoovai tane. Ua parau oia ia'na iho, « I teie nei, o to'u ïa taime ia na reira ». Ua faaite oia i teie mau mea tei tupu:

Ua pohe te hoê tamahine e ahuru-ma-maha matahiti a te hoê tuahine i roto i te paroita. Ua ani te metua vahine ia'u ia hoo mai i te hoê ahu nehenehe no te faaahu i te tino o ta'na tamahine ei faaineineraa no te hunaraa. Ua nehenehe ia'u ia rave i te reira e ua riro te reira ei ohipa aroha mau. Teie te taime no'u ia tavini mai ta [te tahi atu mau tuahine] i tavini ia'u.

« Ua rahi roa te amuraa a te hoê vahine paari roa e ora nei ona ana'e iho i roto i te paroita i ta'na mau raau ma'i e tei roto oia i te hoê huru fifi e toru mahana te maoro. Ua ite au e te tahi atu tauturu ia'na e ora noa ra i roto i to'na piha faaearaa e ua tamâ maua ia'na hou a tae mai ai te pereoo no te fare ma'i. I muri iho, ua faaea maua no te 'ui'ui i te

I te mau u'i apî atoa, e nehenehe ta te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e parau e, « I teie nei, no'u te taime ia tavini ».

mau papa'i e te mau tahua o te fare i te pu'a ». To'u faahou taime.

Te vai ra te hoê metua vahine apî i roto i ta'u paroita, te hoê o to'u mau hoa, e ua faaru'e ta'ue mai ta'na ana'e ra tamahine e toru matahiti te paari i te hoê ma'i haapê tei rave ê atu i to'na ora hou a ite ai te mau taote te huru fifi o to'na ma'i. Ua haere atu vau e te tahi atu tauturu i te fare i muri noa'e i to maua faarooraa i te pohe o Robin iti. A fatata atu ai maua i te opani paruruhia o te fare, ua faaroo maua i te metua tane (e ere oia i te melo no te Ekalesia) i te ta'iraa a paraparau ai oia i to'na metua vahine na roto i te niuniu paraparau. Ua hi'o mai e ua ite mai oia ia maua, e ma te ta'i noa, ua parau atu i roto i te niuniu paraparau: 'E mea maitai, e mama. Tei ô nei te mau vahine Momoni. Ua tae faahou â i to'u taime ».

Ua parau o Lynne i muri mai ia ani ana'e te taata ia'na eaha to'na mana'o no ni'a i te Sotaiete Tauturu, ua parau oia ia ratou no ni'a i te mau mea tei tupu ia'na i te fariiraa e te horo'araa i te taviniraa. Ua parau oia: « Tera to'u mana'o hohonu roa i roto ia'u no ni'a i te Sotaiete Tauturu. E no teaha ? »[11]

Na te ao taatoa, te ite nei te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te hoê â mana'o no ni'a i te Sotaiete Tauturu, « hohonu roa i roto ia ratou ». Mai ia Lynne, ua fana'o ratou i te taviniraa a te Sotaiete Tauturu e ua ite ratou ua tae i to ratou taime i teie nei no te tavini ma te aroha e te faaroo. Ua horo'a ratou i teie taviniraa na roto i te mau huru ti'araa ei mau tamahine, mau vahine faaipoipo, mau metua vahine, mau tuahine, mau fetii vahine, mau tuahine hahaere, mau faatere no te Sotaiete Tauturu, mau taata tupu e mau hoa. Ua tae mai te tahi o ta ratou taviniraa ei pahonoraa i te mau aniraa a te feia faatere no te Ekalesia, e te tahi o ta ratou taviniraa ei pahonoraa ïa i te faaiteraa hau a te Varua Maitai. No to ratou iteraa e « ua haatihia ratou e te nahoa rahi e ite nei », ua ineine ïa ratou i te « horo tamau maite ai i teie nei hororaa i mua ia [ratou] nei ».

« Arata'i i te Ao nei… i roto i te mau mea e Poupouhia ra »

Ua faaitoito te Peresideni Joseph F. Smith, te ono o te Peresideni o te Ekalesia, i te mau vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ia « arata'i i te ao nei e ia arata'i ihoa râ i te mau vahine o te ao nei, i roto i te mau mea poupouhia ra, te mau mea atoa e auhia e te Atua, te mau mea atoa o te faateitei e o te haamo'a ». Ua parau oia, « Ua piihia outou e te reo o te Peropheta a te Atua ia rave i te reira, i vai i mua roa, ia riro te mea rahi roa e te mea maitai roa, te mea mâ roa'e e te mea haapa'o roa'e o te mea ti'a ».[12]

I roto i te aamu o te Ekalesia a te Fatu tei faaho'ihia mai, ua ora te mau pĭtĭ vahine a te Mesia i teie faito. Mai ia Esetera, ua vai haapa'o

e te itoito noa i mua i te mau tamataraa fifi. Ua itea ia ratou te tumu i roto i to ratou mau oraraa, mai ta Esetera i rave a ani ai to'na fetii tane o Moredekai « O vai te ite e te mea teie i noaa'i ia oe te hau i teie nei anotau ? »[13] Mai ia Nehemia i roto i te Faufaa Tahito, aita ratou i hahi ê i ta ratou mau hopoi'a mo'a. I to te mau enemi o Nehemia tamataraa i te faahahi ê atu ia'na i ta'na ohipa no te patu-faahou-raa i te patu no Ierusalema, ua pahono oia, « E ohipa rahi ta'u e rave nei, eita e ti'a ia'u ia haere i raro na; eaha e ti'a ia'u ia faarue i te ohipa, a haere 'tu ai i ŏ na ia outou na ? »[14] Ua tamau noa to'na mau enemi i te faahema ia'na, ua faaea puai râ oia e ua haapa'o i ta'na ra ohipa rahi. Ua tamata to te ao i te taparu i te mau vahine o te Ekalesia ia faaru'e i ta ratou mau misioni tei horo'ahia mai e te Atua, aita râ te mau tuahine haapa'o maitai o te Sotaiete Tauturu « i haere i raro ».

Te faaueraa ia arata'i i roto i te mau mea pou-pouhia ra, e auhia e te Atua, o te faateitei e te haamo'a o te hoê ïa faaueraa teiaha. Ua na reira noa. Aita te mau tuahine tata'itahi no te Sotaiete Tauturu i faaea o ratou ana'e i te fariiraa i teie nei faaueraa. E tufaa ratou no te hoê faanahonaho-raa rahi, tei faati'ahia e te mana autahu'araa e tei haapuaihia e te mau haapiiraa e te mau parau a te mau peropheta. E mau tamahine herehia ra-tou na te Atua ma te mau hopoi'a mo'a. E nunaa fafauhia ratou no te Arenio, « o te parau-ti'a e te mana o te Atua i te hanahana rahi, o ta ratou ïa mauihaa ».[15] A amui atu ai ratou i te tahi atu Feia Mo'a haapa'o maitai e a haapii ai ratou mai roto mai i te mau hoho'a o te feia tei haere na mua'tu, e nehenehe ïa ta ratou e upooti'a i ni'a i te mau tamataraa tahuti nei. E nehenehe ta ratou e patu i te basileia o te Atua na te ao taatoa nei e i roto i to ratou mau nohoraa. E nehenehe ta ratou e parau, « I teie nei no matou te taime ia tavini e ia papa'i i te hoê pene i ni'a i te mau api o te aamu a te Sotaiete Tauturu ». Ma te hoê haapapûraa o te here o te Metua i te Ao ra ia ratou e te hoê ite-raa papû no te mana o te Taraehara a Iesu Mesia, e nehenehe ïa ta ratou e ti'a'tu i ni'a'tu i te mau mana'o e te mau hiaai riirii e ia riro ei tufaa no « te tahi mea maere mau ».[16]

E mea papû te mau fafauraa a te Fatu ia pee ana'e te mau tuahine i te a'o Ta'na i horo'a i te peresideni matamua o te Sotaiete tauturu: « Oia mau ta'u e parau atu nei ia oe na, ua riro ratou atoa o tei farii hoi ta'u nei evanelia ei mau tamarii tamaroa e ei mau tamarii tamahine i roto i to'u nei basileia.… E haapae oe i te mau mea no teie nei ao, e e titau hoi i te mau mea no tei maitai a'e ra.… A ati atu i te mau fafau ta oe i fafau ra ».[17] I to te Peropheta parauraa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia « ora mai te au i to [ratou] haamaitairaa », ua apiti atu oia i taua ti'aororaa ra i te hoê fafauraa: « Eita te mau me-lahi e nehenehe i te tape'ahia ia riro ei mau hoa ohipa no outou.… Mai te mea e viivii ore outou, aore roa e mea e nehenehe e tape'a ia outou.[18]

Aamu o te Sotaiete Tauturu

6 no eperera 1830

Ua faati'ahia te Ekalesia

1830

Ua farii Iosepha Semita i te hoê heheuraa no ta'na vahine faaipoipo o Emma (a hi'o *PH&PF 25*).

17 no mati 1842

Ua faanahohia te Sotaiete Tauturu Vahine; ua ma'itihia o Emma ei peresideni.

1843

Ua ma'iti Emma Semita e to'na na tauturu i te mau tomite hahaereraa i roto i te mau paroita i Nauvoo, Illinois.

27 no tiunu 1844

Ua taparahi-pohe-hia te Peropheta Iosepha Semita e to'na taea'e Hairamu i te Fare Tape'araa no Carthage.

Fepuare 1846

Ua haamata te Feia Mo'a i te faaru'e ia Nauvoo

1846

Ua haamo'ahia te Hiero no Nauvoo

Tiurai 1847

Ua tae te pŭpŭ pionie matamua i te Afaa no Roto Miti.

1867

Ua ani Brigham Young i te mau episekopo ia haamau faahou i te Sotaiete Tauturu i roto i te mau paroita atoa.

1870

Ua haamauhia te The Young Ladies Department of the Cooperative Junior and Senior Retrenchment Association na te Feia Apî Tamahine.

1872

Ua paturu te Sotaiete Tauturu i te nene'iraa o te *Woman's Exponent.*

1873

Ua faaitoitohia te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia farii i te haapiipiiraa no te rapaauraa ma'i.

1876

Ua haamauhia te Taatiraa Tirita no Desereta, e Zina D. H. Young te peresideni.

1878

Ua haamauhia te faanahoraa o te Paraimere na te mau tamarii.

1882

Ua haamau te Sotaiete Tauturu i te Fare Ma'i Desereta.

1890

Ua farii Wilford Woodruff i te hoê heheuraa o te arata'i i te faaearaa i te peu no te faaipoiporaa i te vahine rau.

1893

Ua haamo'ahia te Hiero no Roto Miti.

1913

Ua riro mai te « E ore roa te aroha e mou » ei parau tumu na te Sotaiete Tauturu.

1915

Ua haamata te Sotaiete Tauturu i te nene'i i te *Ve'a a te Sotaiete Tauturu.*

1916

Ua haamata te mau tuahine hahaere i te tuatapapa e te mau tuahine i te hoê poro'i no te evanelia i te mau ava'e atoa.

1918

Ua hoo te Sotaiete Tauturu e 200.000 paero titona i te faatereraa hau no te Mau Hau Amui no Marite.

1921

Ua haamau te Sotaiete Tauturu i te hoê fare ma'i no te mau tamarii.

1936

Ua haamau te Peresideniraa Matamua i te faanahoraa totauturu a te Ekalesia.

1944

Ua faaea te mau tuahine hahaere i te ohi i te mau ô e ua haapuai râ i ni'a i te utuuturaa i te mau tuahine ta ratou e hahaere atu.

1954

Ua arata'i o Belle S. Spafford i te pŭpŭ no te Mau Hau Amui no Marite i te Apooraa a te mau Vahine na te ao nei.

1956

Ua haamo'ahia te Fare a te Sotaiete Tauturu i te Oire no Roto Miti.

1969

Ua tuuhia te Piha Toro'a no te Taviniraa Sotiare a te Sotaiete Tauturu i roto i te Piha Ohipa Totauturu a te Ekalesia.

1971

Ua faaea te *Ve'a a te Sotaiete Tauturu* ua monohia'tu e te *Ensign.*

1978

Ua haamo'ahia te Tii no te Aua Faahaamana'oraa i te mau Vahine i Nauvoo.

16 no Setepa 1978

Ua faaterehia te amuiraa rahi matamua a te Sotaiete Tauturu.

1987

Ua tuuhia te hoê parau poro'i na te tuahine hahaere i te mau ava'e atoa i roto i te ve'a na te ara (teie nei te *Liahona*) e te *Ensign.*

1992

Ua faahanaha te mau tuahine i te 150raa o te mahana fanauraa o te Sotaiete Tauturu na roto i te raveraa i te mau ohipa taviniraa i roto i to ratou mau oire.

23 no Setepa 1995

Ua tai'o te Peresideni Gordon B. Hinckley i « Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao nei » i roto i te hoê amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu.

1997

Ua haamata te mau Sotaiete Tauturu, te mau pŭpŭ tahu'a rahi e te mau pŭpŭ peresibutero i te tuatapapa i te hoê buka haapiiraa i te mau Sabati.

2004

Ua ta'iruru te mau peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, te Feia Apî Tamahine e te Paraimere i roto i te Putuputuraa haapiipiiraa matamua na te Feia Faatere o te ao nei.

2009

Ua rae'ahia e 6 milioni melo no te Sotaiete Tauturu.

Te mau tuahine i te amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu

2011

Ua faahanahana te Ekalesia i te 75raa o te mahana fanauraa o te faanahoraa totauturu a te Ekalesia.

Te mau Peresideniraa Rahi o te Sotaiete Tauturu

Peresideni: Emma Hale Semita, 1842–44. **Tauturu Hoê:** Sarah Marietta Kingsley Cleveland, 1842–44. **Tauturu Piti:** Elizabeth Ann Smith Whitney, 1842–44.

Peresideni: Eliza Roxcy Snow, 1880–87 (hi'o i te mau api 47–51). **Tauturu Hoê:** Zina Diantha Huntington Young, 1880–88. **Tauturu Piti:** Elizabeth Ann Smith Whitney, 1880–82.

Peresideni: Zina Diantha Huntington Young, 1888–1901. **Tauturu Hoê:** Jane Snyder Richards, 1888–1901. **Tauturu Piti:** Bathsheba Wilson Smith, 1888–1901.

Peresideni: Bathsheba Wilson Smith, 1901–10. **Tauturu Hoê:** Annie Taylor Hyde, 1901–9. **Tauturu Piti:** Ida Smoot Dusenberry, 1901–10.

Peresideni: Emmeline Woodward B. Wells, 1910–21. **Tauturu Hoê:** Clarissa Smith Williams, 1910–21. **Tauturu Piti:** Julina Lambson Smith, 1910–21.

Peresideni: Clarissa Smith Williams, 1921–28. **Tauturu Hoê:** Jennie Brimhall Knight, 1921–28. **Tauturu Piti:** Louise Yates Robison, 1921–28.

Peresideni: Louise Yates Robison, 1928–39. **Tauturu Hoê:** Amy Brown Lyman, 1928–39. **Te mau Tauturu Piti:** Julia Alleman Child, 1928–35; Kate Montgomery Barker, 1935–39.

Peresideni: Amy Brown Lyman, 1940–45. **Tauturu Hoê:** Marcia Knowlton Howells, 1940–45. **Te mau Tauturu Piti:** Donna Durrant Sorensen, 1940–42; Belle Smith Spafford, 1942–45.

Peresideni: Belle Smith Spafford, 1945–74. **Tauturu Hoê:** Marianne Clark Sharp, 1945–74. **Te mau Tauturu Piti:** Gertrude Ryberg Garff, 1945–47; Velma Nebeker Simonsen, 1947–56; Helen Woodruff Anderson, 1957–58; Louise Wallace Madsen, 1958–74.

Peresideni: Barbara Bradshaw Smith, 1974–84. **Te mau Tauturu Hoê:** Janath Russell Cannon, 1974–78; Marian Richards Boyer, 1978–84. **Te mau Tauturu Piti:** Marian Richards Boyer, 1974–78; Shirley Wilkes Thomas, 1978–83; Ann Stoddard Reese, 1983–84.

Peresideni: Barbara Woodhead Winder, 1984–90. **Tauturu Hoê:** Joy Frewin Evans, 1984–90. **Tauturu Piti:** Joanne Bushman Doxey, 1984–90.

Peresideni: Elaine Low Jack, 1990–97. **Tauturu Hoê:** Chieko Nishimura Okazaki, 1990–97. **Tauturu Piti:** Aileen Hales Clyde, 1990–97.

Peresideni: Mary Ellen Wood Smoot, 1997–2002. **Tauturu Hoê:** Virginia Urry Jensen, 1997–2002. **Tauturu Piti:** Sheri L. Dew, 1997–2002.

Peresideni: Bonnie Dansie Parkin, 2002–7. **Tauturu Hoê:** Kathleen Hurst Hughes, 2002–7. **Tauturu Piti:** Anne Clark Pingree, 2002–7.

Peresideni: Julie Bangerter Beck, haamata i te matahiti 2007. **Tauturu Matamua:** Silvia Henríquez Allred, haamata i te matahiti 2007. **Tauturu Piti:** Barbara Thompson, haamata i te matahiti 2007.

Te mau nota

Omuaraa parau

1. Emma Smith, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, Church History Library, 12.
2. Spencer W. Kimball, « Privileges and Responsibilities of Sisters », *Ensign,* Novema 1978, 104.
3. Belle S. Spafford, *A Woman's Reach* (1974), 96–97.
4. Alama 37:6.

Pene 1

1. James E. Talmage, *Iesu te Mesia* , te toruraa o te nene'iraa (1916), 475.
2. A hi'o Ioane 19:25–27.
3. A hi'o Ioane 20:1–3.
4. A hi'o Luka 10:38–42.
5. A hi'o Ioane 11:20–27.
6. Luka 8:1–3.
7. 1 Timoteo 5:10.
8. Tito 2:4.
9. Te Ohipa 9:36–40.
10. A hi'o Roma 16:3).
11. 1 Korinetia 16:19; italics added.
12. Roma 16:6.
13. A hi'o Te Ohipa 16:14–15.
14. Roma 16:1–2; mau papa'iraa opa i tuuhia.
15. Joseph Smith, faahitihia i roto i Sarah M. Kimball, « Autobiography », *Woman's Exponent,* 1 no Setepa 1883, 51; hi'o atoa *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita* (2007), 451.
16. Eliza R. Snow, « Female Relief Society », *Deseret News,* 22 no eperera 1868, 81.
17. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph F. Smith* (1998), 186.
18. Lorenzo Snow, i roto i te « Prest. Snow to Relief Societies », *Deseret Evening News,* 9 no Tiurai 1901, 1.
19. Julie B. Beck, « Te mea ta te mau Vahine Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei e Rave Maitai A'e: Ia Ti'a Paari e te Aueue Ore », *Ensign,* Nov. 2007, 109.

Pene 2

1. Sarah M. Kimball, i roto i te Record of the Relief Society from First Organization to Conference, 5 no Eperera 1892, Buka II, Church History Library, 29; faaafarohia te piapa e te papa'iraa rahi.
2. Sarah M. Kimball, « Autobiography », *Woman's Exponent,* 1 no Setepa 1883, 51.
3. A hi'o i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 6–7; e piti ahuru tuahine tei tae mai i te rururaa matamua, e e hitu tei ore i tae mai e tei fariihia i roto i te sotaiete ei tufaa no taua rururaa ra.
4. Iosepha Semita , i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, Church History Library, 7; faaafarohia te piapa, te tomaraa, e te papa'iraa rahi mai tei hinaarohia i roto i te mau tufaa atoa tei iritihia mai roto mai i teie buka minuti.
5. A hi'o i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 8–9.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:3, 7.
7. A hi'o Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 8.
8. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:2, 5–8, 10–11, 13–15.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:16.
10. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 8.
11. Emma Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 12.
12. A hi'o i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 14.
13. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 40.
14. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 30 no Mati 1842, 22.
15. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 38.
16. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Atopa 1978, 9–10; aore râ *Ensign,* Novema 1978, 8.
17. A hi'o Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 8.

18. Eliza R. Snow, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 41.
19. A hi'o Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 9 no Tiunu 1842, 63.
20. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 9 no Tiunu 1842, 63.
21. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 9 no Tiunu 1842, 63.
22. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 8.
23. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 35.
24. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 20:69.
25. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 38.
26. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:5 .
27. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25 –28.
28. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 93:40, 44, 49–50.
29. Emma Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 9 no Mati 1842, 123.
30. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 40.
31. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita* (2007), 482.
32. I roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 14 no Eperera 1842, 28.
33. I roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 5 no Atetea 1843, 103.
34. I roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 13 no Atete 1843, 107.
35. I roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, Rururaa a te Sotaiete Tauturu a te mau vahine no te Paroita Toru, aita e tai'o mahana, 112.
36. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 124:27–30.
37. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 131–32.
38. Sally Randall, in Kenneth W. Godfrey, *Women's Voices: An Untold History of the Latter-day Saints* (1982), 138–39.
39. Mataio 25:40.
40. « R. S. Reports », *Woman's Exponent,* 1 no Setepa 1876, 50.
41. Iosepha Semita, faahitihia i roto i te Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), 76.
42. I roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 16 no Tiunu 1843, 91–92.
43. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 39.
44. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 9 no Tiunu 1842, 62.
45. Ellen Douglas, letter, papa'ihia i te 14 no Eperera 1844, typescript, Church History Library.
46. John A. Widtsoe, *Evidences and Reconciliations,* haaputuraa G. Homer Durham, 3 buka i roto i te 1 (1960), 308.
47. Emily Woodmansee, « E mau Tuahine Tatou no Ziona », *Te mau Himene,* numera 193.
48. M. Russell Ballard, « E mau Vahine no te Parau-ti'a », *Ensign,* Eperera 2002, 70.
49. Lucy Mack Smith, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 24 no Mati 1842, 18–19.

Pene 3

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:13.
2. Alama 27:27.
3. Brigham Young, i roto i te *Aamu o te Ekalesia,* 7:567.
4. Sarah DeArmon Pea Rich, « Autobiography, 1885–93 », Church History Library, 66; piaparaa, tomaraa, e te papa'iraa rahi faatanohia; faahitihia e Richard G. Scott, i roto i te Conference Report, Epererea 2009, 42; aore râ *Ensign,* Me 2009, 44–45.
5. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 136:4.
6. I roto i te Charles Lanman, *A Summer in the Wilderness* (1847), 32.
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 136:1, 8.
8. Presendia Lathrop Kimball, « A Venerable Woman », *Woman's Exponent,* 1 no Tiunu 1883, 2.
9. Drusilla Dorris Hendricks, « Historical Sketch of James Hendricks and Drusilla Dorris Hendricks », i roto i te *Henry Hendricks Genealogy,* haaputupuhia e Marguerite Allen (1963), 28.
10. A hi'o Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, e Maureen Ursenbach Beecher, *Mau Vahine no te Fafauraa: Te Aamu o te Sotaiete Tauturu* (1992), 67.
11. Buka Aamu a Eliza Partridge Lyman, 14 no Tiurai – Dec. 12 no Ditema 1846, Church History Library, 32–35.
12. Buka Aamu a Eliza Partridge Lyman, 38.
13. Autobiography of Bathsheba W. Smith, typescript, Church History Library, 13; faatanohia te tomaraa, te piaparaa e te papa'i-rahi-raa.

14. Helen Mar Whitney, « Scenes and Incidents at Winter Quarters », *Woman's Exponent,* 1 no Ditema 1885, 98.
15. Wallace Stegner, *The Gathering of Zion: The Story of the Mormon Trail* (1981), 13.
16. Alama 34:28.
17. Emmeline B. Wells, « After the Days of Nauvoo », i roto i te Record of the Relief Society from First Organization to Conference, Apr. 5, 1892, Book II, Church History Library, 234–35; te piaparaa e te papa'iraa rahi faatanohia.
18. Brigham Young, « Remarks », *Deseret News,* 15 no Atopa 1856, 252.
19. Lucy Meserve Smith, « Historical Sketches of My Great Grandfathers », manuscript, Special Collections, Marriott Library, University of Utah, 53–54;te pi'aparaa, papa'iraa rahi, tomaraa faatanohia.
20. Moroni 7:47.
21. Lucy Meserve Smith, « Historical Sketches of My Great Grandfathers », 54.

Pene 4

1. A hi'o i te Buka Aamu a Wilford Woodruff, 26 no Ditema 1866, Church History Library.
2. Brigham Young, « Remarks », *Deseret Evening News,* 14 no Ditema 1867, 2; a hi'o atoa *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Brigham Young* (1997), 131.
3. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, Church History Library, 38; faafarohia te piaparaa.
4. Eliza R. Snow, « Female Relief Society », *Deseret News,* 22 no eperera 1868, 81.
5. Eliza R. Snow, « Female Relief Society », 81.
6. Eliza R. Snow, i roto i te mau Minuti a te Sotaiete Tauturu Relief, Paroita Toru, Tītī no Salt Lake , 23 no Setepa 1868, Church History Library, 17.
7. Brigham Young, faahitihia i roto i te *The Personal Writings of Eliza Roxcy Snow,* ed. Maureen Ursenbach Beecher (1995), 35.
8. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:7.
9. Eliza R. Snow, « Female Relief Society », 81.
10. Brigham Young, « Remarks », *Deseret News Weekly,* 13 no Me 1868, 3; tomaraa faaafarohia.
11. I roto Susa Young Gates, *History of the Young Ladies' Mutual Improvement Association* (1911), 9–10.
12. Eliza R. Snow, i roto i te Senior and Junior Cooperative Retrenchment Association Minutes, 20 no Febuare 1875, typescript, Church History Library; tomaraa faaafarohia.
13. Rata na Eliza R. Snow ia Mary Elizabeth Lightner, 27 no Me 1869, Church History Library.
14. Eliza R. Snow, « An Address by Miss Eliza R. Snow », *Millennial Star,* 13 no Tenuare 1874, 18.
15. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 132.
16. Eliza R. Snow, i roto i te mau Minuti a te Sotaiete Tauturu, Paroita Ahuru ma pae, Tītī no Salt Lake, 6 no Tenuare 1870, Church History Library, 140; tomaraa e faarahiraa faafarohia.
17. I roto i te « Great Indignation Meeting », *Millennial Star,* 22 no Febuare 1870, 115.
18. « The Mormon Question », *New York Times,* 8 no Febuare 1870, 1.
19. « Mormon Women in Council », *New York Herald,* 23 no Tenuare 1870; faahitihia i roto i te *Deseret News,* 16 no Febuare 1870, 23.
20. Wilford Woodruff, « Remarks », *Deseret Weekly,* 14 no Novema 1891, 660.
21. Diary of Zina D. H. Young, 6 no Atopa 1890, Church History Library; faaafarohia te piaparaa.
22. Helen Mar Whitney, *A Woman's View: Helen Mar Whitney's Reminiscences of Early Church History,* nenei'hia e Richard N. Holzapfel and Jeni B. Holzapfel (1997), 140.
23. A hi'o Andrew Jenson, *Latter-day Saint Biographical Encyclopedia,* 4 buka. (1901–36), 1:695.
24. Eliza R. Snow, i roto i te mau Minuti no te Sotaiete Tauturu no te Paroita Ahuru, 22 no Tenuare 1874, Church History Library, 24; faaafarohia te tomaraa e te papa'iraa rahi.
25. Emily S. Richards, i roto i te « General Conference Relief Society », *Woman's Exponent,* Ditema 1901, 54.
26. I roto i te « Emily S. Richards », *Brigham Young University Bulletin: Dedicatory Services for Naming and Dedication of Twelve Buildings,* 7 no Me 1957, 21.
27. Spencer W. Kimball, « The Role of Righteous Women », *Ensign,* Novema 1979, 102.
28. A hi'o *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Brigham Young* 167–68.
29. Brigham Young, « Remarks », *Deseret News Weekly,* 13 no Me 1868, 3.
30. Eliza R. Snow, « Female Relief Society », 81.
31. Brigham Young, « Remarks », *Deseret News Weekly,* 13 no Me 1868, 3.
32. Emmeline B. Wells, « Be Wise and Hearken to Counsel », *Woman's Exponent,* 1 no Novema 1876, 84; faafarohia te tomaraa.

33. Sarah Howard, i roto i te « General Meeting of Central and Ward Committees », *Woman's Exponent,* 1 no Ditema 1876, 99.
34. John Taylor, « A'oraa na Prest. John Taylor », *Deseret News,* 9 no Eperera 1879, 147.
35. Emmeline B. Wells, « Sisters Be in Earnest », *Woman's Exponent,* 15 no Atopa 1876, 76.
36. A hi'o Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, e Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 165–66.
37. A hi'o « Church Wheat to Be Turned Over to Government », *Deseret Evening News,* 20 no Me 1918, 1.
38. Eliza R. Snow, « An Address » *Woman's Exponent,* 15 no Setepa 1873, 63.
39. Emmeline B. Wells, « Zina D. H. Young—A Character Sketch », *Improvement Era,* Novema 1901, 45.
40. Eliza R. Snow, « An Address by Miss Eliza R. Snow », 20; tomaraa faaafarohia.
41. Emma Andersen Liljenquist, in *Our Pioneer Heritage,* haaputuhia e Kate B. Carter (1963), 6:445–46.
42. « Deseret Hospital », *Woman's Exponent,* 1 no Atete 1882, 36.
43. Diary of Emmeline B. Wells, 4 no Tenuare 1878, Harold B. Lee Library Special Collections, Brigham Young University; tomaraa faaafarohia.
44. Diary of Emmeline B. Wells, 1 no Atete 1895.
45. Eliza R. Snow, « An Address by Miss Eliza R. Snow », 21.
46. Eliza R. Snow, *Poems: Religious, Historical, and Political* (1856), 148–49.

Pene 5

1. Emmeline B. Wells, Clarissa S. Williams, e Julina L. Smith, « Resolutions of Relief Society », *Woman's Exponent,* Novema 1913, 79.
2. 1 Korinetia 13:8; Moroni 7:46; a hi'o atoa te mau Minuti no te Tomite Faatere, 1842–2007, 3 no Tiurai 1913, Church History Library.
3. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu , Nauvoo, Illinois, 9 no Tiunu 1842, Church History Library, 63.
4. Moroni 7:47.
5. Emmeline B. Wells, Clarissa S. Williams, e Julina L. Smith, « Epistle to the Relief Society Concerning These War Times », *Relief Society Magazine,* Tiurai 1917, 364.
6. A hi'o Moroni 7:46–47.
7. Joseph F. Smith, i roto i te Minutes of the General Board of Relief Society, 17 no Mati 1914, Church History Library, 54–55.
8. I roto i te « Notes from the Field », *Relief Society Magazine,* Setepa 1917, 512.
9. Emmeline B. Wells, « The Grain Question », Relief Society Bulletin, Setepa 1914, 1–2.
10. Amy Brown Lyman, « Social Service Work in the Relief Society, 1917–1928 », typescript, Church History Library, 2.
11. Clarissa S. Williams, i roto i te « Relief Society Gives Hard Job to General Head », *Deseret News,* 23 no Setepa 1925, tufaa 2, api 1.
12. Gladys Robison Winter, in *The Life and Family of Louise Yates Robison,* haaputuhia e Gladys Robison Winter, Church History Library.
13. A hi'o Evelyn Hodges Lewis, uiuiraa na Loretta Hefner, Sept. 1979, transcript, Church History Library.
14. Louise Y. Robison, « Officers' Meeting », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Me 1935, 272.
15. Heber J. Grant, i roto i te Conference Report, Atopa 1936, 3.
16. Thomas S. Monson, « Guiding Principles of Personal and Family Welfare », *Ensign,* Setepa 1986, 5.
17. Harold B. Lee, « Place of the Relief Society in the Church Security Plan », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Mati 1937, 143; faaafarohia te tomaraa.
18. Joseph L. Wirthlin, « Relief Society—An Aid to the Bishops », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu* , Tiunu 1941, 417.
19. « Memo of Suggestions », 1–6, Church Union Board Executive Committee Minutes, Church History Library.
20. Amy Brown Lyman, i roto i Mayola R. Miltonberger, *Fifty Years of Relief Society Social Services* (1987), 2; papa'iraa rahi faatanohia.
21. Boyd K. Packer, papa'iraa tei ore i nene'ihia.
22. Maria Speidel, i roto i te « Notes from the Field », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Febuare 1946, 123.
23. John Zippro, « Life Story of John Zippro », papa'iraa tei ore i nene'hia, fahitihia i roto i Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, e Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 301–2.
24. Eva M. Gregerson, i roto i te mau « Notes from the Field », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Febuare 1946, 118.
25. Hugh B. Brown, i roto i te mau « Notes from the Field », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu* , Atopa 1944, 591–92.
26. A hi'o Hedwig Biereichel, i roto i te Roger P. Minert, *In Harm's Way: East German Saints in World War II* (2009), 209.

27. A voir Jennifer A. Heckmann, i roto i te Nathan N. Waite, « Steadfast German Saints », *BYU Magazine,* Tau To'eto'e 2010, 57.
28. Amy Brown Lyman, *In Retrospect* (1945), 160–61.
29. Moroni 7:46–47.

Pene 6

1. Eliza R. Snow, i roto i te mau Minuti a te Sotaiete Tauturu no te Tītī no Weber, 30 no Atopa 1877, Church History Library, 27–28.
2. Belle S. Spafford, Marianne Sharp, e Gertrude Garff, « The New Year », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu ,* Tenuare 1947, 3.
3. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Eperera 1998, 94–95; aore râ *Ensign,* Me 1998, 72.
4. Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », *Ensign,* Novema 1980, 109.
5. Henry B. Eyring, « Te Faufaa Ai'a Hopea Roa a te Sotaiete Tauturu », *Liahona,* Novema 2009, 124–25.
6. Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », 110.
7. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Eperera 1998, 97; aore râ *Ensign,* Me 1998, 74.
8. George Albert Smith, « Address to Members of Relief Society », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Ditema 1945, 717.
9. A hi'o Belle S. Spafford, « A Relief Society Building to Be Erected », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu ,* Ditema 1945, 751–53.
10. Belle S. Spafford, « Joy in Full Measure », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Novema 1948, 725.
11. David O. McKay, « Dedicatory Prayer of the Relief Society Building », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu,* Ditema 1956, 789.
12. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Atopa 1978, 10; aore râ *Ensign,* Novema 1978, 8–9.
13. Belle S. Spafford, uiuiraa na Jill Mulvay [Derr], 20 no Tenuare 1976, papa'iraa , Church History Library, 127.
14. Belle S. Spafford, *A Woman's Reach* (1974), 98; tauihia te paratarafa.
15. Silvia H. Allred, « E Hinaaro te Tuahine Tata'itahi i te Sotaiete Tauturu », *Ensign,* Novema 2009 115–16.
16. A hi'o Olga Kovářová Campora, « Fruits of Faithfulness: The Saints of Czechoslovakia », i roto i te *Women Steadfast in Christ* (1992), 141–46.
17. Spencer W. Kimball, « Te Ohipa a te mau Vahine Parau-ti'a », *Ensign,* Novema 1979, 103–4.
18. Elaine L. Jack, uiuiraa na Julie B. Beck, 10 no Febuare 2009, papa'iraa , Church History Library; faafarohia te faatomaraa.
19. Elaine L. Jack, uiuiraa na Julie B. Beck, 10 no Febuare 2009, papa'iraa , Church History Library; faafarohia te faatomaraa.
20. Thomas S. Monson, « The Mighty Strength of Relief Society », *Ensign,* Novema 1997, 95.
21. Julie B. Beck, « Te rave-faaoti-raa i te mau fâ a te Sotaiete Tauturu », *Liahona,* Novema 2008, 110.
22. Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », 109.
23. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Eperera 1998, 95; aore râ *Ensign,* Me 1998, 72.
24. Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », 110.
25. Thomas S. Monson, « E Ore Roa te Aroha e Mou », *Ensign,* Novema 2010, 124–25; a hi'o atoa i te Faatoro Parau « Aroha » ; Moroni 7:46–47.

Pene 7

1. Eliza R. Snow, « Auê te Paari e te Aroha », *Te mau Himene ,* no. 109.
2. A hi'o Luka 15:3–7.
3. A hi'o 3 Nephi 11:13–17; 17:5–25.
4. Julie B. Beck, « Sotaiete Tauturu : Te Hoê Ohipa Mo'a », *Liahona,* Novema 2009, 113.
5. Te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Tiurai, 1843, Church History Library, 101.
6. Joseph F. Smith, « Address of President Joseph F. Smith », *Woman's Exponent,* Me 1903, 93; a hi'o atoa *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph F. Smith* (1998), 186–87.
7. Eliza R. Snow, in Relief Society Minutes, Sixth Ward, Salt Lake Stake, 16 no Atete 1868, Church History Library, 16; faatanohia te piaparaa e te papa'iraa rahi.
8. Eliza R. Snow, i roto Mt. Pleasant North Ward Relief Society Minutes, Aug. 7, 1880, Church History Library, 56; faatanohia te papa'iraa rahi.
9. Sarah M. Kimball, i roto i te 15th Ward Relief Society Minutes, 1868–1873, Church History Library; faatanohia te tomaraa.
10. Jane Richards, i roto i te « R. S. Reports », *Woman's Exponent,* Setepa 1907, 24.
11. Te mau Minuti no te Tomite Faatere o te Sotaiete Tauturu , 19 no Eperera 1944, Church History Library, 39–40.
12. Belle S. Spafford, uiuiraa na Jill Mulvay [Derr], 1 no Ditema 1975, papa'iraa, Church History Library.
13. Belle S. Spafford, uiuiraa na Jill Mulvay [Derr], 8 no Ditema 1975, papa'iraa , Church History Library.
14. Henry B. Eyring, « Te Faufaa Ai'a Hopea Roa o te Sotaiete Tauturu », *Liahona,* Novema 2009, 121–25.

15. Julie B. Beck, « 'Strengthen Thy Stakes': Strong and Immovable in Faith », in *Awake, Arise, and Come unto Christ: Talks from the 2008 BYU Women's Conference* (Deseret Book, 2009), 86–87; iritiraa reo Potiti faaapîhia.
16. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 38.
17. Spencer W. Kimball, « Small Acts of Service », *Ensign,* Ditema 1974, 5.
18. Thomas S. Monson, i roto i te Conference Report, Atopa 2009, 84; aore râ te *Ensign,* Novema 2009, 86.
19. Dieter F. Uchtdorf, « Te Oaoa, to outou ïa Faufa Ai'a *Ensign,* Novema 2008, 120.
20. Spencer W. Kimball, « A Vision of Visiting Teaching », *Ensign,* Tiunu 1978, 24; a hi'o atoa Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 20:53–54.
21. Camilla Kimball, in Caroline Eyring Miner and Edward L. Kimball, *Camilla: A Biography of Camilla Eyring Kimball* (1980), 175.
22. Cathie Humphrey, i roto i te « Strong Hands and Loving Hearts », *Ensign,* Ditema 2004, 36–37.
23. Quoted by Mary Ellen Smoot, uiuiraa na Julie B. Beck, May 20, 2009, transcript, Church History Library.
24. « Strong Hands and Loving Hearts », 39.
25. Spencer W. Kimball, « A Vision of Visiting Teaching », 24–25.
26. In Virginia U. Jensen, « Ripples », *Ensign,* Novema 2000, 94.
27. Mary Ellen Smoot, i roto i te Conference Report, Atopa 1997, 13–14; aore râ *Ensign,* Novema 1997, 12.
28. Spencer W. Kimball, « A Vision of Visiting Teaching », 26.
29. Silvia H. Allred, « E ore roa te aroha e mou », *Ensign,* Nov. 2011, 11–16.
30. Elaine L. Jack, i roto i Jaclyn W. Sorensen, « Visiting Teaching—Giving Selfless Service in a Loving Sisterhood », *Church News,* 7 no Mati , 1992, 5.
31. Vivien D. Olson, « The Visiting Teacher Who Made a Difference », *Church News,*15 no Me 1982, 2.
32. Hope Kanell Vernon, « The Visiting Teacher Who Made a Difference », *Church News,* 12 no Tiunu 1982, 2.
33. Barbara W. Winder, « Striving Together: A Conversation with the Relief Society General Presidency », *Ensign,* Mati 1985, 12.
34. Robyn Romney Evans, « In the Vineyard », *Ensign,* Mati 2004, 21–23.
35. Lorenzo Snow, i roto i « Prest. Snow to Relief Societies », *Deseret Evening News,* 9 no Tiurai 1901, 1; faahiti ra ia Iakobo 1:27.

Pene 8

1. Mose 1:39.
2. Dallin H. Oaks, i roto i te Conference Report, Eperera 1992, 51; aore râ *Ensign,* Me 1992, 36.
3. John A. Widtsoe, *Priesthood and Church Government* (1939), 83.
4. Elaine L. Jack, i roto i te Conference Report, Atopa 1996, 105; aore râ *Ensign,* Novema 1996, 76–77.
5. Sheri L. Dew, i roto i te Conference Report, Atopa 2001, 13; aore râ *Ensign,* Novema 2001, 13; faahiti ra i te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 109:22.
6. Elizabeth Ann Whitney, « A Leaf from an Autobiography », *Woman's Exponent,* 1 no Setepa 1878, 51.
7. Elizabeth Ann Whitney, « A Leaf from an Autobiography », *Woman's Exponent,* 1 no Atete 1878, 33.
8. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, Church History Library, 36.
9. Te Mau Hiro'a Faaroo 1:7.
10. Amanda Barnes Smith, i roto i Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), 124, 128; a hi'o atoa *Our Heritage: A Brief History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (1996), 47–48; te fatu o te fare taviriraa taofe o te hoê ïa taata o Jacob Hawn te i'oa.
11. Elizabeth Ann Whitney, « A Leaf from an Autobiography », *Woman's Exponent,* 1 no Atete 1878, 33.
12. Iosepha Semita faahitihia e Mercy Fielding Thompson, i roto i te « Recollections of the Prophet Joseph Smith », *Juvenile Instructor,* 1 no Tiurai 1892, 400.
13. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 95:8.
14. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 97:28.
15. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 97:13–14.
16. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 124:28, 40.
17. Elizabeth Ann Whitney, « A Leaf from an Autobiography », *Woman's Exponent,* 15 no Febuare 1879, 191.
18. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:19–22.
19. Joseph Fielding Smith, « Te Sotaiete Tauturu—te Hoê Tauturu i te Autahu'araa », *Ve'a a te Sotaiete Tauturu* , Tenuare 1959, 5–6.
20. Russell M. Nelson, i roto i te Conference Report, Eperera 2006, 38; aore râ *Ensign,* Me 2006, 37.

21. Richard G. Scott, « The Doctrinal Foundation of the Auxiliaries », *Worldwide Leadership Training Meeting,* 10 no Tenuare 2004, 5.
22. Dallin H. Oaks, i roto i te Conference Report, Eperera 1992, 51; aore râ *Ensign,* Me 1992, 37; faahiti ra i te 1Korinetia 11:11.
23. Dallin H. Oaks, i roto i te Conference Report, Eperera 1992, 51;aore râ *Ensign,* Me 1992, 37; faahiti ra i te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 14:7.
24. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25–28 .
25. Bruce R. McConkie, i roto i te Conference Report, Sydney Australia Area Conference 1976, 34; faahiti ra ia Mose 5:11.
26. « Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao », api 167 i roto i teie buka.
27. Dallin H. Oaks, i roto i te Conference Report, Atopa 2005, 24, 26, 28; aore râ *Ensign,* Novema 2005, 24, 26–27.
28. Papa'iraa tei ore i nene'ihia; ua tape'ahia te i'oa o te taata papa'i.
29. Boyd K. Packer, i roto i te Conference Report, Eperera 1998, 95–96; aore râ *Ensign,* Me 1998, 72–73; faahiti ra i te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 107:5 e ia Iosepha Semita i roto i te Sarah M. Kimball, « Auto-biography », *Woman's Exponent,* 1 no Setepa 1883, 51.
30. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 38:27.
31. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 30 no Mati 1842, 22.
32. Eliza R. Snow, i roto i te mau Minuti no te Sotaiete Tauturu, Paroita Ahuru ma Hoê , Tïtï no Salt Lake , 3 no Mati 1869, Church History Library.
33. Bathsheba W. Smith, « Official Announcement », *Woman's Exponent,* 1 no Tenuare 1902, 68.
34. Henry B. Eyring, « Te Faufaa Ai'a Hopea Roa a te Sotaiete Tauturu », *Liahona,* Novema 2009, 121–25.
35. Barbara W. Winder, uiuiraa na Susan W. Tanner, 3 no Tenuare 2011, papa'iraa , Church History Library, 1.
36. Barbara W. Winder, uiuiraa na Susan W. Tanner, 3 no Tenuare 2011, 1.
37. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 6:32.
38. Thomas S. Monson, i roto i te Conference Report, Atopa 1992, 68; aore râ *Ensign,* Novema 1992, 48–49.
39. Spencer W. Kimball, « Relief Society—Its Promise and Potential », *Ensign,* Mati 1976, 4.
40. Joseph Fielding Smith, « Te Sotaiete Tauturu—te hoê Tauturu i te Autahu'araa », 5.
41. Gordon B. Hinckley, i roto i te Conference Report, Atopa 1996, 90–91; aore râ *Ensign,* Novema 1996, 67–68.

Pene 9

1. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World » *Ensign,* Novema 1995, 100.
2. « Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao nei », te mau api 166–67 i roto i teie buka.
3. Gordon B. Hinckley, faahitihia i roto i te « Inspirational Thoughts », *Ensign,* Atete. 1997, 5.
4. Barbara Thompson, « I Will Strengthen Thee; I Will Help Thee », *Ensign,* Novema 2007, 131.
5. Bonnie D. Parkin, « Parents Have a Sacred Duty », *Ensign,* Tiunu 2006, 93.
6. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World », 101.
7. James E. Faust, « The Grand Key-Words for the Relief Society », *Ensign,* Novema 1996, 94; faatanohia te papa'iraa rahi.
8. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World », 100.
9. « Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao nei », api 166 i roto i teie buka.
10. Julie B. Beck, « Teaching the Doctrine of the Family », *Ensign,* Mati 2011, 12.
11. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 138:38–39; Mose 5:10–12.
12. A hi'o Genese 27–28; a hi'o atoa Julie B. Beck, « Teaching the Doctrine of the Family », 16.
13. A hi'o 1 Te mau Arii 17:8–24.
14. A hi'o Alama 56:47–48.
15. A hi'o Luka 2:40–52.
16. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 68:25–28; 93:36–48; 131:1–3.
17. Eliza R. Snow, « An Address » *Woman's Exponent,* 15 no tetepa 1873, 63.
18. Zina D. H. Young, in « First General Conference of the Relief Society », *Woman's Exponent,* 15 no Eperera, 1889, 172.
19. Joseph F. Smith, i roto i *Deseret Weekly,* 9 no Tenuare 1892, 71; a hi'o atoa i *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph F. Smith* (1998), 31–32.
20. Zina D. H. Young, i roto i te « Relief Society Jubilee », *Woman's Exponent,* 1 no Eperera 1892, 140.
21. Zina D. H. Young, in « First General Conference of the Relief Society », 172.
22. Joseph F. Smith, i roto i te Minutes of Relief Society General Board, 17 no Mati 1914, 50–51; mai tei faahitihia i roto i *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph F. Smith* (1998), 186.

23. Sheri L. Dew, « Are We Not All Mothers ? » *Ensign,* Novema 2001, 97.
24. Bonnie D. Parkin, « Parents Have a Sacred Duty », 97.
25. Barbara W. Winder, i roto i te « Enriching and Protecting the Home », *Ensign,* Mati 1986, 20.
26. Belle S. Spafford, uiuiraa na Jill Mulvay [Derr], 8 no Mati 1976, papa'iraa Church History Library, 238.
27. M. Russell Ballard, i roto i te Conference Report, Eperera 2010, 17; aore râ te *Ensign,* Me 2010, 18.
28. See Sheri L. Dew, « Are We Not All Mothers ? » 96–98.
29. Julie B. Beck, i roto i te Conference Report, Atopa 2007, 81; aore râ *Ensign,* Novema 2007, 76–77.
30. Howard W. Hunter, « I te mau Vahine o te Ekalesia », *Ensign,* Novema 1992, 96.
31. Poro'i na te Peresideniraa Matamua, i roto i te Conference Report, Atopa 1942, 12; tai'ohia e J. Reuben Clark Tamaiti.
32. Poro'i na te Peresideniraa Matamua, i roto i te Conference Report, Atopa 1942, 1212–13; tai'ohia e J. Reuben Clark Tamaiti.
33. Barbara B. Smith, *A Fruitful Season* (1988), 55.
34. George W. Cornell, « Homemakers Get a Boost », *Fresno [California] Bee,* 5 no Eperera 1978, C-5; faaitihia i roto ia Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, e Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 361.
35. A hi'o Susan W. Tanner, « Strengthening Future Mothers », *Ensign,* Tiunu 2005, 20.
36. David O. McKay faahiti ra ia J. E. McCulloch, *Home: The Savior of Civilization* (1924), 42; i roto i te Conference Report, Eperera 1935, 116.
37. Harold B. Lee, « Be Loyal to the Royal within You », i roto i te *Speeches of the Year: BYU Devotional and Ten-Stake Fireside Addresses 1973* (1974), 91; a hi'o atoa *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* (2000), 134.
38. Spencer W. Kimball, i roto i te Conference Report, Atopa 1980, 3–4; aore râ *Ensign,* Novema 1980, 4.
39. James E. Faust, i roto i te Conference Report, Eperera 2003, 70; aore râ *Ensign,* Me 2003, 68.
40. Gordon B. Hinckley, « Ti'a papû e te aueue ore », *Apooraa Haapiipiiraa na te Feia Faatere no te ao atoa nei,* 10 no Tenuare 2004, 20.
41. A hi'o Spencer W. Kimball, i roto i te Conference Report, Atopa 1971, 152–56; aore râ *Ensign,* Ditema 1971, 36–39.
42. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World », 101.
43. Spencer W. Kimball, « Privileges and Responsibilities of Sisters », *Ensign,* Novema 1978, 103.
44. Gordon B. Hinckley, « Stand Strong against the Wiles of the World », 101.

Pene 10

1. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, Church History Library, 38; pi'aparaa, tomaraa, e papa'iraa rahi faatanohia mai tei hinaarohia i roto i te mau tufaa tatarahia mai roto atu i teie buka minuti.
2. Mary Ellen Smoot, « Rejoice, Daughters of Zion », *Ensign,* Novema 1999, 92–93.
3. M. Russell Ballard, « Women of Righteousness », *Ensign,* Eperera 2002, 69.
4. Iosepha Semita i roto i te Buka Minuti a te Sotaiet Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 38.
5. Henry B. Eyring, « Te Faufaa Ai'a Hopea Roa o te Sotaiete Tauturu », *Liahona,* Novema 2009, 121.
6. A hi'o Athelia T. Woolley, with Athelia S. Tanner, « Our Five-Generation Love Affair with Relief Society », *Ensign,* Tiunu 1978, 37–39.
7. Henry B. Eyring, « The Enduring Legacy of Relief Society », 124–25.
8. Hebera 12:2.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 138:39.
10. Eliza R. Snow, « Speech by E. R. Snow », *Woman's Exponent,* 1 no Me, 1891, 167; faaafarohia te papa'iraa rahi.
11. A hi'o Lynne Christy, « Now It's My Turn », *Ensign,* Mati 1992, 25–27.
12. Joseph F. Smith, i roto i te Minutes of the General Board of Relief Society, 17 no Mati 1914, Church History Library, 54–55.
13. Esetera 4:14.
14. Nehemia 6:3.
15. 1 Nephi 14:14.
16. Emma Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no Mati 1842, 12.
17. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 25:1, 10, 13.
18. Iosepha Semita, i roto i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 28 no Eperera 1842, 38–39.

Tabula o te mau Hoho'a

Api ii *Te Mesia i roto i te Ahu Uteute,* na Minerva K. Teichert. © IRI. Faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia.

Omuaraa

Api xi *Te haapii ra te Mesia ia Maria e ia Mareta,* na Anton Dorph. © Hope Gallery.

Pene 1

Api 2

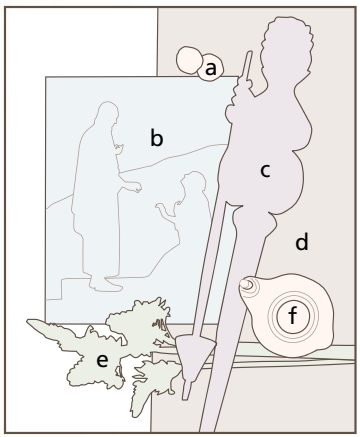

a. Te mau lepeta mai tei faahitihia i roto i te Mareko 12:41–44.

b. *Maria e te Mesia tei Ti'a-faahou,* na Harry Anderson. © IRI.

c. Kirura, te hoê mauhaa i faaohipahia no te hamani i te rino. Faati'ahia e Carma de Jong Anderson.

d. Rino faahoho'araa i te huru ahu e oomohia i te tau o te Faufaa Apî. Faati'ahia e Carma de Jong Anderson.

e. Tiare Feti'a no Betelehema, no te Fenua Mo'a.

f. Hoho'a no te hoê mori hinu mai te au i te mau mori hinu faaohipahia i te tau o te Mesia. Hamanihia e Andrew Watson.

Api 4 Hoho'a no roto mai *O Maria e faaroo ra i Ta'na Parau,* na Walter Rane. © 2001 IRI.

Api 5 Hoho'a no roto mai *Te Pape Ora,* na Simon Dewey. © Simon Dewey.

Api 6 *Tabita e nira ra,* na Jeremy Winborg. © Jeremy Winborg.

Pene 2

Api 12

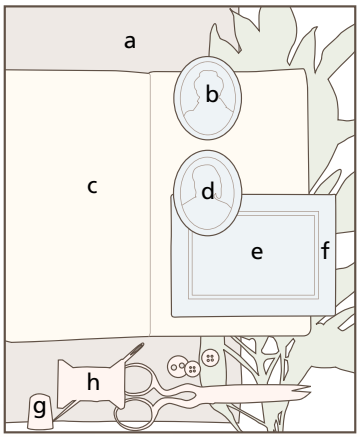

a. Hoho'a no te Crochet a te mau pionie. Faati'aha e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia.

b. Hoho'a no roto mai *Iosepha Semita,* na Kenneth Corbett. © Kenneth Corbett

c. Hoho'a no te Buka a te mau Faaueraa e te mau Heheuraa tei papa'i-rima-hia i te matahiti 1830, te hoê ho'i buka no te mau heheuraa tei horo'ahia mai na roto i te Peropheta Iosepha Semita. I teie nei tei roto ia te rahiraa o teie mau heheuraa i te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau.

d. Hoho'a no roto mai *Emma Hale Semita,* na Lee Greene Richards. © 1941 IRI.

e. *Nauvoo, Illinois, 1859,* na John Schroder. © IRI.

f. Hoho'a faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

g. E mau pitopito e te ponao faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

h. Nira, tuaina, e te mau paoti a te mau Pionie, faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu a te Ekalesia.

Api 13 *Iosepha Semita i te Hiero no Nauvoo,* na Gary Smith. © Gary Smith.

Api 14 Hoho'a no roto mai *Emma Hale Semita,* na Lee Greene Richards. © 1941 IRI.

Api 15 *Faati'a-raa-hia te Sotaiete Tauturu,* na Nadine B. Barton. © 1985 IRI.

Api 16 *Hoho'a no John Taylor* . Faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia.

Api 17 *Te Faaho'i-raa-hia mai te Autahu'araa a Melehizeka,* na Walter Rane. © IRI.

Api 18 *Emma Semita,* na Robert Barrett. © 1991 Robert Barrett.

Api 19 Hoho'a no roto mai *A Haere mai e Oaoa Tatou,* na Walter Rane. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 27 *Emma, te Vahine Ma'itihia no te Faaho'iraa mai, 1839,* na Theodore S. Gorka. © 1996 IRI.

Api 26 *Iosepha Semita,* na Kenneth Corbett. © Kenneth Corbett.

Pene 3

Api 32

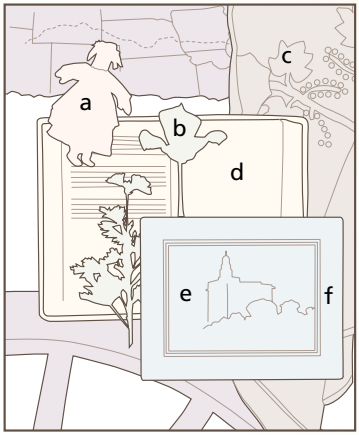

a. Pepe haavare a te mau Pionie faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

b. Te Riri, te hoê tapa'o no te Sotaiete Tauturu. Ua amu te feia matamua tei parahi i Utaha i te mau huero riri i roto i te hoê tau pohe poi'a rahi.

c. Tifaifai a te mau Pionie faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu a te Ekalesia.

d. Buka Himene no te Fenua Islande, faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

e. *Hiero no Nauvoo,* na Jon McNaughton. © Jon McNaughton.

f. Hoho'a faati'ahia e te Anavaharau no te Aamu o te Ekalesia.

Api 35 Hoho'a no roto mai te *Hiero no Nauvoo Illinois,* na M. Richard Goodwin. © Rivermills Fine Art.

Api 36 *Sweetwater,* na Harold Hopkinson. © Harold Hopkinson.

Api 37 Hoho'a o Eliza Partridge Lyman. Faati'ahia e te Anavaharau no te Aamu o te Ekalesia.

Te Paretenia no te mau Afaa, na Robert Barrett. © 1987 Robert Barrett.

Api 38 Hoho'a no roto mai *Bathsheba W. Smith,* na Lee Greene Richards. © IRI. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 39 *Mahana Pu'araa Ahu i te mau Afaa,* na Minerva K. Teichert. 1938. Faati'ahia e te Brigham Young University Museum of Art. Faturaa paruruhia. Eiaha e pata i te hoho'a.

Api 40 Hoho'a no roto mai *Elizabeth H. Jackson Metua Vahine Pionie,* na Megan Rieker.

Api 41 Hoho'a no roto mai *Aua a te mau Pionie,* na VaLoy Eaton. © VaLoy Eaton. Faati'ahia e te Fare Moni no Zions. Eiaha e pata i te hoho'a

Pene 4

Api 46

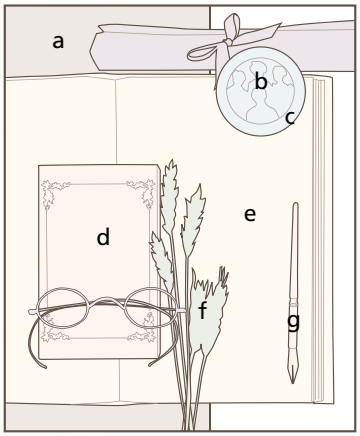

a. Tahei faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

b. Hoho'a no te mau melo o te hoê piha haapiiraa no te Fare Haapiiraa Tuati Ma'i a te Sotaiete Tauturu. Faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

c. Hoho'a faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

d. Hoho'a no te Buka A Moromona Purutia no te matahiti 1852

e. Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, e hoho'a. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia (A hi'o i te api 48)

f. Sitona, e tapa'o no te Sotaiete Tauturu (A hi'o i te mau api 60–61.)

g. Peni Tara Initi faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

Api 48 Hoho'a no roto mai *Eliza R. Snow.*Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 50 *Te Haapii ra Eliza Snow i te mau Tuahine no te Sotaiete Tauturu,* na Michael T. Malm. © Michael T. Malm.

Api 52 Hoho'a no roto mai *Te Pure,* na Walter Rane. © Walter Rane.

Api 57 Hoho'a no roto mai *Haapiiraa i te Sabati,* na Sheri Lynn Boyer Doty. © IRI. Faati'ahia e Sheri Lyunn Boyer Doty.

Api 57 *Spencer W. Kimball,* na Judith A. Mehr. © IRI.

Brigham Young, na John Willard Clawson.

Api 62 Hoho'a no roto mai *Zina Diantha Huntington Young.*Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 67 Hoho'a no roto mai *Faaoraraa i te Mamoe Tei Mo'e,* na Minerva K. Teichert.

Pene 5

Api 70

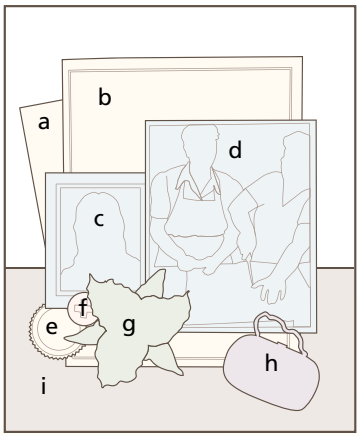

a. Nota tei papa'ihia i ni'a i te hoê tareta a te Piha a te Sotaiete Tauturu no te Paroita no Beaver Tooa o te Râ, 1909. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia.

b. Parau pia tei hamanihia e te tomite faatere rahi no te Sotaiete Taututu e tei operehia e te mau tuahine hahaere, aniraa i te mau ahu no te Feia Mo'a no Europa i roto i te Tama'i Rahi II no te Ao nei. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia.

c. *Hoho'a no te Mesia,* na Heinrich Hofmann. Faati'ahia e C. Harrison Conroy Co., Inc.

d. Hoho'a faati'ahia e te Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia.

e. Titiro a te Sotaiete Tauturu tei faaohipahia i ni'a i te hoê parau tu'ite tei horo'ahia e te tomite faatere a te Sotaiete Tauturu. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia.

f. Pine a te Satauro Ura faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia.

g. Hoho'a no te Tiare uouo fatuhia e Gerald A. DeBoer, 2010. Faaohipahia i raro a'e i te parau faati'a a Shutterstock.com.

h. Pute moni faaohipahia e Harriet Barney Young. Faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

i. Tahei huruhuru uteute faati'ahia e Carma de Jong Anderson.

Api 72 Hoho'a no roto mai *Emmeline B. Wells,* na Lee Greene Richards. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 74 Hoho'a no *Joseph F. Smith,* na Albert E. Salzbrenner.

Api 80 Hoho'a no *Louise Y. Robison,* na John Willard Clawson. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 80 Hoho'a no *Heber J. Grant,* na C. J. Fox. © IRI.

Api 84 Hoho'a no *Clarissa S. Williams,* na Lee Greene Richards. © 1924 IRI. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 88 Hoho'a no *Amy Brown Lyman,* na Lee Greene Richards. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 89 Hoho'a no *Te Mesia e faaora ra i te Hoê Matapô,* na Del Parson. © 1983 IRI.

Pene 6

Api 92

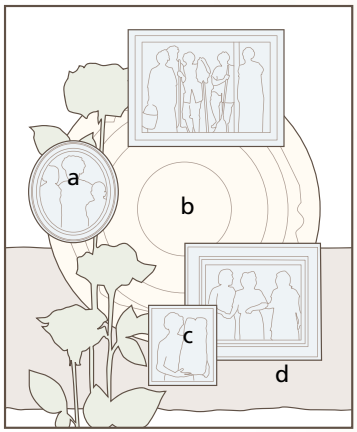

a. Hoho'a na Jeffrey D. Allred and Mike Terry. © *Deseret News.*

b. Niraraa no te titiro a te Sotaiete Tauturu.

c. Hoho'a no te hoê vahine e tape'a ra i te hoê pute faarii na te Deseret Industries, 1940s. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia

d. Ripene a te Pionie faati'ahia e te Auvahanaraa o te Aamu o te Ekalesia. (A hi'o i te faataaraa parau a te Peresideni Boyd K. Packer i te api 111.)

Api 95 *Taatiraa a te mau Tuahine,* na David Dibble. © David Dibble.

Api 96 Hoho'a no *Belle S. Spafford,* na Alvin Gittins. Faati'araa a te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 103 *To te Mesia Piiraa ia Petero e Anederea,* na Harry Anderson. © IRI.

Api 104 Hoho'a o Elaine L. Jack © Busath.com.

Api 105 Photograph © Jason Swensen.

Pene 7

Api 116

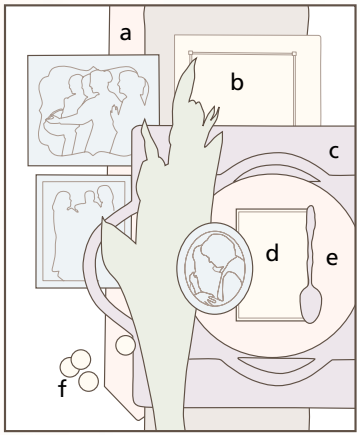

a. Reva no te Hoaraa hamanihia e te hoê pŭpŭ ei tapa'o no to ratou hoaraa. Faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

b. Te Buka a te Tuahine Hahaere faati'ahia e te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia.

c. Hoho'a no te mau faarii© Joey Celis/Flickr/ Getty Images.

d. Tareta nota faati'ahia e Te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha. E tai'o ra « Tei to'u Pae Te Fatu ».

e. Mereti e te punu taipu faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

f. Moni a te Fenua Marite no te mau matahiti 1900, faahoho'a ra i te mau ô tei ohihia e te mau tuahine hahaere. Faati'ahia e Carma de Jong Anderson.

Api 117 Hoho'a no *Hoê i muri iho Hoê,* na Walter Rane. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 119 *Mau Vahine Pionie,* na Julie Rogers. © Julie Rogers.

Api 126 Hoho'a no *Te Mana o te mau Vahine Parau-ti'a,* na Julie Rogers. © 2009 Julie Rogers.

Api 130 Hoho'a no *Te hahaereraa a te mau Tuahine,* na Shannon Gygi Christensen. © 2006 Shannon Christensen.

Api 136 Hoho'a Peni na Keith Larson. © 1992 Keith Larson.

Api 138 Hoho'a no *Lorenzo Snow,* na Lewis A. Ramsey. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Pene 8

Api 142

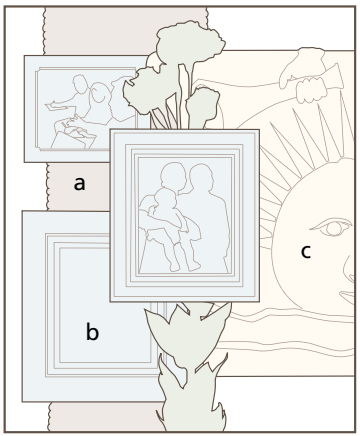

a. Taamu arapoa hamanihia e Sarah Jane Casts Evans i te tirita ta'na i faapu no roto mai te mau to'e tirita. Faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tuahine no te mau Pionie no Utaha.

b. *Paturaa i te Hiero no Ketelani,* na Walter Rane, © IRI.

c. Ofa'i faaohipahia i ni'a i te Hiero no Nauvoo Illinois tei patu-faahou-hia.

Api 146 Hoho'a no *E Ore roa ïa Vau e Haamo'e,* na Julie Rogers. © Julie Rogers.

Api 151 Hoho'a no *Joseph Fielding Smith,* na Shauna Cook Clinger. © 1983 IRI.

Api 153 *Adamu e Eva e Haapii ra i Ta Raua mau Tamarii,* na Del Parson. © 1978 IRI.

Api 152 Hoho'a no *Barbara B. Smith,* na Cloy Kent. © IRI.

Api 156 Hoho'a no Barbara W. Winder © Busath Photography.

Pene 9

Api 164

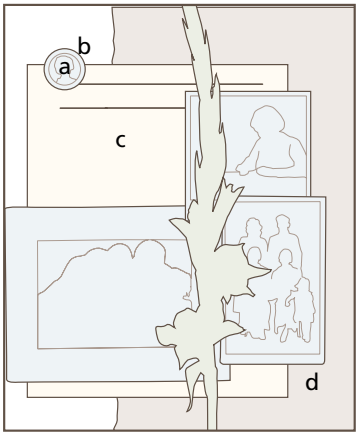

a. Hoho'a no Abbie H. Wells faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia.

b. Feti'a faati'ahia e Te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

c. Iritiraa na roto i te reo Samoa no « Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao nei ».

d. Ahu taoto hamanihia, penihia, e nirahia e Eliza R. Snow i to'na apîraa ra. Faati'ahia e te Taatiraa na te Ara a te mau Tamahine no te mau Pionie no Utaha.

Api 168 *A Haere, Ta'u Faehau Apî,* na Del Parson. © Del Parson

Api 169 *Repeta i te Apoo Pape,* na Michael Deas. © 1995 IRI.

Api 170 Hoho'a no Bonnie D. Parkin © Busath.com.

Api 176 Hoho'a no Julie B. Beck © Busath.com.

Pene 10

Api 196

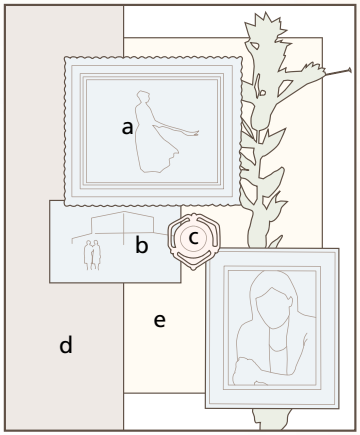

a. *Mau tiare tournesol e te mau Puaatoro,* na Gary L. Kapp. Faati'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

b. Hoho'a no te mau vahine i rapae au i te Hiero no Meza Arizona 1920, na George Edward Anderson. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia.

c. Pine a te Sotaiete Tauturu

d. Tifaifai hamanihia e Cristina Franco, tei hamanihia no te peresideniraa rahi no te Paraimere.

e. Api no roto mai i te Buka Minuti a te Sotaiete Tauturu, Nauvoo, Illinois, 17 no mati 1842. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia. (A hi'o i te api 48)

Api 193 *Faafariuraa i te mau Aau o te Utuafare,* na Anne Marie Oborn. © 1997 Anne Marie Oborn.

Api 195 Hoho'a © 2000 Steve Bunderson.

Api 199 Hoho'a no *Te Arii Vahine Esetera,* na Minerva K. Teichert. © William and Betty Stokes.

Te mau Oro'a Faufaa Rahi tei Tupu i roto i te Sotaiete Tauturu.

Api 204 Hoho'a no *Emma Hale Semita,* na Lee Greene Richards. © 1941 IRI.

Hoho'a no *Te faati'a-raa-hia te Sotaiete Tauturu,* na Nadine B. Barton. © 1985 IRI.

Hoho'a no *Te mau Vahine Pionie,* na Julie Rogers. © Julie Rogers.

Hoho'a no *Te Taparahi Pohe-raa-hia o Iosepha e Hairamu,* na Gary Smith. © 1984 IRI.

Te Hopearaa o te Purumu o Parley, na Glen S. Hopkinson. © Glen S. Hopkinson.

Hoho'a no Brigham Young na C. R. Savage. Faati'ahia e Te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia.

Hoho'a no *Te faati'a-raa-hia te Taatiraa a te Feia Apî Tamahine na Brigham Young, 1869,* na Dale Kilbourn. © IRI.

Hoho'a no *Zina Diantha Huntington Young.* Faa-ti'ahia e Te Anavaharau o te Aamu o te Ekalesia

Api 205 Hoho'a no *Te Pureraa Matamua a te Taatiraa no te Paraimere,* na Lynn Fausett e Gordon Cope. © IRI.

Hoho'a no te Hiero no Roto Miti. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia.

Hoho'a no te titeti no te oro'a haamo'araa no te Hiero no Roto Miti. Faati'ahia e te Fare Vairaa Buka a te Ekalesia.

Api 206 Hoho'a no te mau vahine e tavini ra © Jason Swensen.

Faahororaa

A

Adamu e o Eva: fafauraa, te auraa no te, 153; haapii amuiraa i ta raua mau tamarii, 153, 168

Ahu mo'a, 151

Allred, Silvia H.: no ni'a i te hahaereraa utuafare, 118; te faaite nei i taviniraa a ta'na metua vahine, 91–92

A'oraa i mua i te taata, 55–57

Apooraa a te Ekalesia, 159

Aupururaa e te ohipa no te fare, 177

Autahu'araa: Sotaiete Tauturu haamauhia i raro a'e i te mana o, 14, 17–18, 111, 156; te mau haamaitairaa no, no te mau vahine haapa'o maitai, 18, 144–50; te niu o te hoê oraraa parau-ti'a, 151; ua haamaitai aifaito-noa-hia te mau vahine e te mau tane, 144–45; ua taati i te mau utuafare e amuri noa'tu, 151

Au-tuahine-raa i roto i te Sotaiete Tauturu, 89, 93–113, 157, 174, 192

B

Ballard, M. Russell: no ni'a i te fafauraa a te mau tuahine ia patu i te basileia o te Atua, 29; no ni'a i te horo'araa i roto iho i te mau tuahine ia aupuru, 174; no ni'a i te puai e te faataaraa hanahana o te mau tuahine, 192

Bangerter, Geraldine, e haa nei e te mau tuahine no Berezilia no te haamau i te faanahoraa a te tuahine hahaere i Berezilia, 124–25

Barlow, Elizabeth, te horo'a ra i te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu i to'na utufare, 195

Beck, Julie B.: no ni'a i faaohiparaa i te Sotaiete Tauturu no te haapuai i te mau utuafare, 109–10; no ni'a i te aupururaa e te ohipa utuafare, 175; no ni'a i te fariiraa e te raveraa mai te au i te heheuraa a te taata iho, 176; no ni'a i te fariiraa i te puai na roto mai i ta'na Sotaiete Tauturu i te taime i riro ai oia ei metua vahine apî, 109–11; no ni'a i te haapiiraa faaroo no te utuafare, 168; no ni'a i te mau tuahine hahaere e pee ra i te hoho'a o Iesu Mesia, 117; no ni'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ei mau pïpï na te Mesia, 7

Benson, Ezra Taft: no ni'a i te mana o te Atuaraa e itehia i roto i te hiero, 146; no ni'a i te mau metua vahine e rave ra i te taime no ta ratou mau tamarii, 179

Biereichel, Hedwig, ei hoê hi'oraa no te itoito e te faaroo, 88–89

Brown, Hugh B., no ni'a i te mau ho-ho'a no te aroha i roto i te Tama'i Rahi II o te Ao nei, 88

C

Call, Theresa Thompson, te horo'a ra i te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu i to'na utuafare, 195–96

Chukwurah, Florence, farii i te faaûruraa ei tuahine hahaere, 127–28

Clark, J. Reuben Tamaiti, farereiraa i te tahi feia faatere no te Ekalesia no te tuatapapa i te faaohieraa i te mau faanahoraa e te mau faaoaoaraa, 81

Cleveland, Sarah M., faataahia ei melo no te peresideniraa matamua no te Sotaiete Tauturu, 15

Cook, Margaret, e te mau haamataraa o te Sotaiete Tauturu, 13, 29

D

Dew, Sheri L.: no ni'a i te mau haamaitairaa o te autahu'araa e noaahia i te mau melo haapa'o maitai atoa o te Ekalesia, 145; no ni'a i te mau vahine aore e tamarii i te imiraa i te mau rave'a ia riro ei metua vahine, 173

Douglas, Ellen, ua horo'a e ua farii i te aroha i te mau taime fifi, 28–29

Dudley, Matilda, te faanaho ra i te mau tuahine no te aupuru i te mau Inidia Marite i roto i te fifi, 42

E

Ears, Athelia Call, ua horo'a i te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu i to'na utuafare, 197

Ensign ve'a, 66

Esetera, te hoê hoho'a no te faaroo e te itoito, 202

Eva: e Adamu, auraa fafauraa no, 153; e Adamu, haapii-amui-raa i ta raua mau tamarii, 153, 168; e te mau tamahine haapa'o maitai, e haamori ra i te Atua, 198

Eyring, Henry B.: no ni'a i te aroha e te Taraehara a Iesu Mesia, 193–94; no ni'a i te faaiteraa i te aroha, te faufaa ai'a a te Sotaiete Tauturu, 96–97, 193–94, 197; no ni'a i te

faatura i rotopu i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e te mau taata tei mau i te autahu'araa, 158; no ni'a i te hoho'a faaûruhia no te hahaereraa a te mau tuahine, 123

F

Faaipoiporaa i te vahine rau: paruruhia e te mau vahine matamua Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 52–55; Ua maiti te faatereraa hau no te Fenua Marite i te mau ture e opani, 52

Faaiteraa, 53–54

faanahonahoraa a te Feia Apî Tamahine, 66

faanahonahoraa a te Paraimere, 66

faanahoraa no te faaamuraa i te mau piahi Inidia, 82–83

Faanahoraa Totauturu: mau fâ no, 79–80; rave amuiraa i roto, 80; te ohipa a te peresideni o te Sotaiete Tauturu i roto, 80; ua faaitehia e te Peresideniraa Matamua, 79

Faaohiparaa i teie buka, xii–xiv

Faarava'iraa ia oe iho: faahoturaa, 58; faatupuraa, i roto i te Topatariraa Rahi, 79–81; mau hoho'a no, i rotopu i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te hope'a o te mau matahiti 1800, 58–66

Faaroo: e te itoito no te faaruru i te mau tamataraa, 58; faarahiraa, ei parau haapiiraa tumu i roto i te Sotaiete Tauturu, xi, xiii, 7, 20–21, 94, 174, 191; i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia, xi, 3, 20–21, 31–37, 58, 78, 179, 193–94

Fare Ma'i na te mau tamarii, 78

Fare Ma'i no Desereta, 64

Fare no te Sotaiete Tauturu, 99

Faufaa Apî, te mau vahine i roto i te, 3–6

Faufaa taaê, te oraraa mai te au, 189, 191

Faust, James E.: no ni'a i te tamahanahanaraa i te mau metua o te mau tamarii tei hahi ê, 180; no ni'a i te tumu i horo'ahia'i te poro'i no ni'a i te utuafare i te amuiraa rahi a te Sotaiete Taututu, 168

G

Grant, Heber J.: e te mau tauturu, no ni'a i te mau parau haapiiraa no ni'a i te haapa'oraa ia'na iho, 79; e te mau tauturu, no ni'a i te ti'araa metua vahine tei piri i te atuaraa, 177–78; no ni'a i te tumu matamua o te faanahoraa totauturu, 81; no ni'a i te upooti'araa i ni'a i te haaparuparuraa, 201; ua haapapû ia Louise Y. Robison i muri a'e i to'na pii-raa-hia ia tavini i roto i te hoê peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, 80; ua paturu i te haamau-raa-hia te Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare a te Sotaiete Tauturu, 76

Gregersen, Eva M., no ni'a i te Feia Mo'a no Danemaka e tauturu ra i te mau taata no Norevetia i roto i te Tama'i Rahi II o te Ao nei., 88–89

H

Hahaeraa na te mau Tuahine: ei haamaitairaa na te mau tuahine hahaere, 132–37; ei taviniraa varua, 120, 129–30; e te faaoraraa i te mau varua, 130; e te pahonoraa i te mau hinaaro pae tino ma te here, 130–31; e te tautururaa ia vetahi ê ia ite i te here o Iesu Mesia, 130; e te tautururaa ia vetahi ê ia pee ia Iesu Mesia, 129–30; faaotiraa titauhia no, 126–27; imiraa i te arata'iraa varua i roto i, 126–129; mau faaiteraa no te mauruuru no, 129–30, 131–32; mau haamataraa no, 117–17; mau mana'o tauturu ia manuïa, 139; mau tauiraa i te faanahoraa matamua no, 120–23; mau uiraa ia ani i te taime, 129; te haapiiraa e te faaiteraa i te iteraa papû no, 129–30

Heheuraa, no te taata iho, te aravihi o te mau tuahine tata'itahi ia farii, 51–52, 178

Hendricks, Drusilla Dorris, no ni'a i te ma'i i rotopu i te mau pionie Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 38

Hiero no Nauvoo: parau poro'i tei papa'ihia i ni'a i te papa'i o, a faaru'e atu ai te Feia Mo'a i Nauvoo, 35; tautururaa i te feia patu no, 13; ua farii e tauasini Feia Mo'a i te mau oro'a hiero e te mau taatiraa i roto, 34

Hinckley, Gordon B.: e te mau tauturu, no ni'a i te utuafare ei niu no te oraraa parau-ti'a, 168; no ni'a i te aravihi rahi e te ti'araa faufaa rahi o te mau tuahine i roto i te opuaraa a te Metua, 160–61; no ni'a i te hinaaro no te poro'i o te utuafare, 167; no ni'a i te mau vahine ei mau tia'i no te utuafare, 167–68, 185; no ni'a i te mau vahine e ti'a puai nei e te aueue ore no te parau-ti'a, 180; no ni'a i te puai o te mau vahine e haa ra e te mau taea'e no te autahu'araa, 141; no ni'a i te rave-maitai-raa i te mea ta tatou e nehenehe, 194; no ni'a i te taviniraa tei horo'ahia, 126; ua horo'a i te hoê haamaitairaa i ni'a i te mau vahine o te Ekalesia, 185; ua tai'o i te poro'i no ni'a i te utuafare i te hoê amuiraa rahi a te Sotaiete Tauturu, 166–68

Humphrey, Cathie, ua haapii i to'na faaûruraa ei tuahine hahaere, 126

Hunter, Howard W.: no ni'a i te fanauraa hanahana o te mau tamahine a te Atua, 96; no ni'a i te haapuairaa i te mau utuafare, 177

I

Iesu Mesia: aupuruhia i te tamarii-riiraa e Maria e e Iosepha, 169; here taa ê e te haape'ape'araa no, no te mau vahine, 3; iteraa papû no, e arata'i i to tatou orama, 67; mau haapiiraa no, e arata'i i te oaoa i roto i te oraraa utuafare, 163, 187; ohipa tahuti a, 3–4; peeraa i te hoho'a o, 117, 125; tautururaa ia vetahi ê ia ite i te here o, 130; tautururaa ia vetahi ê ia pee, 106, 129–30; te fatu e te taata faaoti o to tatou faaroo, 198; Te itoito o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu no, 192; ua ani ia Mareta e ia Maria ia riro ei mau pïpï Na'na, 3–4. *A hi'o atoa* Aroha; Faaroo; Mau Pïpï; Te Taraehara a Iesu Mesia

Iritiraa: i porohia e Brigham Young e e Eliza R. Snow, 51; tatararaa o te, 51

Isaaka e Repeta, haapapûraa e ia ore te mau fafauraa ia mo'ehia, 169

Iteraa papû: faaiteraa no, i roto i te mau pureraa Sotaiete Tauturu, 55–58; puai na roto, 88–89

J

Jack, Elaine L.: no ni'a i te autuahineraa o te Sotaiete Tauturu, 107; no ni'a i te faaitoitoraa i te haapiiraa i te tai'o, 109; no ni'a i te mau haamaitairaa no te autahu'araa, 144–45; no ni'a i te taviniraa tei horo'ahia no te faanahanahana i te 150raa o te mahana fanauraa o te Sotaiete Tauturu, 108–09; no te haaputapûraa na roto i te hahaereraa a te mau tuahine, 132

K

Kimball, Camilla, no ni'a i ta'na mau tutavaraa ei tuahine hahaere, 126–27

Kimball, Presendia, no ni'a i te nava'i ore o te mau tane no te tauturu i te mau pŭpŭ pionie Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei., 36

Kimball, Sarah M.: e te mau haamataraa o te Sotaiete Tauturu, 13, 29; e te tautooraa no te haaputu i te sitona, 61; no ni'a i te hahaereraa a te mau tuahine, 120

Kimball, Spencer W.: faaauraa i te hahaereraa a te mau tuahine i te hahaereraa utuafare, 126; i to te Atua pahonoraa i to tatou mau hinaaro na roto i te tahi atu mau taata, 125; no ni'a i te faatupuraa i te mau maitai mai te HuruMesia, 5; no ni'a i te hahaereraa a te mau tuahine ei rave'a no te faaora i te mau varua, 130; no ni'a i te hi'oraa'tu i te ra'i i roto i te mau oraraa o te mau Feia Mo'a parau-ti'a i te mau Mahana Hopea nei, 182; no ni'a i te mana faaûru o te parauti'a, e te papû o te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu, 57–58, 106; no ni'a i te mau tuahine hahaere e tauturu ra ia vetahi ê ia pee i te Faaora, 129; no ni'a i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu e tai'o ra i te mau papa'iraa mo'a, 56; no ni'a i te mau vahine e mauruuru nei i te mau mea i tupu na mua'tu, xii; no ni'a i te pato'iraa i te mau mana e haaparuparu nei i te utuafare, 180; no ni'a i te piiraa hanahana ia riro ei vahine parau-ti'a i te mau mahana hopea nei, 162, 185; no ni'a i te puai o te Sotaiete Tauturu, 160; no ni'a i te tupuraa o te Ekalesia na roto i te mana o te hi'oraa maitai o te mau tuahine, 106

Kovářová, Olga, faafariuraa e taviniraa a, 104–06

L

Lee, Harold B.: no ni'a i te mau hiero te vahi ana'e i ni'a i te fenua nei e fariihia'i te îraa o te mau haamaitairaa o te autahu'araa, 150; no ni'a i te ohipa hau atu i te faufaa i roto i te utuafare, 180; no ni'a i te riroraa ei taata haapa'o ia'na iho, 61; no ni'a i te tahoêraa i rotopu i te mau faatere no te autahu'araa e te mau faatere no te Sotaiete Tauturu, 82

Liahona ve'a, 66

Liljenquist, Emma Andersen, no ni'a i te haapiiraa no ni'a i te utuuturaa o te ea, 63–64

Lyman, Amy Brown: ei faatere no te Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare a te Sotaiete Tauturu, 76; e te mau tauiraa i roto i te rave'a matamua no te hahaereraa a te mau tuahine, 120–21; no ni'a i te faahiahia o te Sotaiete Tauturu, 88; no ni'a i te mana o te iteraa papû, 89; no ni'a i te mau mea tei tupu i te taviniraa ei faatere no te Sotaiete Tauturu, 89; no ni'a i te tahoêraa i rotopu i te feia faatere o te Sotaiete Tauturu e te feia faatere no te autahu'araa, 84; ua haapapû i te hinaaro o te mau metua vahine ia faaea i te fare, 177

Lyman, Elizabeth Partridge, no ni'a i te fariiraa e te horo'araa i te tamahanahanaraa i te poheraa o te mau tamarii, 38–39

M

Ma'iti, ti'araa ia, 65

Ma'itiraa a te mau vahine, 65

Mareta e Maria, ei mau pïpï na Iesu Mesia, xi, 3–4

Mau Aamu: e tupu te here i roto i te hoê tuahine no te mau tuahine e rave rahi ta'na e tavini ei tuahine hahaere, 132–37; mau haamataraa o te Sotaiete Tauturu, 13–14; mau Hoho'a no te oraraa i te evanelia i roto i te mau utufare Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 182–85; Te hi'o nei Joseph F. Smith i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu

i te taviniraa i te hoê utuafare i roto i te fifi, 118–19; Ua afa'i atu o Theresa Thompson Call i te hoê faraoa monamona i te hoê hoa no te faahanahana i te hoê mahana fanauraa, 195–96; Ua ani o Iesu Mesia ia Mareta e ia Maria ia riro ei mau pĭpĭ Na'na, 3–4; ua ani te hoê tuahine i to'na tuahine hahaere i te tautururaa, 126; Ua arata'i e ua aupuru o Mary Fielding Smith i ta'na mau tamarii, 170–71; Ua arata'i o Lucy Meserve Smith i te tahi atu mau tuahine i te tautururaa i te mau pionie e to ratou mau pereoo huti, 41–42; Ua arata'i o Matilda Dudley i te tahi atu mau tuahine i te taviniraa i te mau Inidia Marite e vai ra i roto i te fifi, 41; Ua arata'i te metua vahine o Dallin H. Oaks i to'na utuafare i muri a'e i te poheraa o ta'na tane faaipoipo., 155; Ua aupuru o Hilda Alvarenga i te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu o ta'na amaa, 103–04; Ua faafariuhia o Elizabeth Ann Whitney i te evanelia tei faaho'ihia mai., 145–46; Ua faafariuhia o Olga Kovářová e ua tavini i roto i te basileia, 104–08; Ua faaite o Esetera i te faaroo e te itoito no te faaora i to'na nunaa, 202; ua faaite te hoê tamahine apî i te mauruuru no te mau haapiiraa a te peropheta no ni'a i te ti'araa metua vahine, 179; ua faaite te hoê utuafare i te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu no te mau u'i, 194–97; ua tavini te mau tuahina hahaere i te hoê tuahine i roto i te fifi, 132; Ua faanaho o Iosepha Semita i te Sotaiete Tauturu Vahine no Nauvoo, 14–15; ua faaoti te hoê tuahine no te Sotaiete Tauturu e no'na te taime ia tavini, 198–99; ua faati'a o Spencer W. Kimball i te mau taime ua hi'o atu oia i te ra'i, 182; ua faaûruhia na tuahine e piti ia ite nahea ia tauturu ia vetahi ê e vai nei i roto i te fifi, 126–29; Ua farerei o Boyd K. e o Donna Packer i te hoê Sotaiete Tauturu i Tchécoslovaquia, 94–95; Ua farerei o Thomas S. Monson i te hoê vahine tei fana'o i te mau tautooraa a te Sotaiete Tauturu i roto i te faanahoraa haapiiraa i te tai'o, 109; Ua farii e ua horo'a o Eliza Partridge Lyman i te tamahanahanaraa i te poheraa o te mau tamarii, 38–39; Ua farii o Amanda Barnes i te horo'araa a te tohuraa no te atuatu i ta'na tamaiti, 148–49; Ua farii o Emma Andersen Liljenquist i te faaûruraa ei tuati ma'i vahine, 63–64; Ua farii o Julie B. Beck, ei metua vahine apî, i te patururaa a te Sotaiete Tauturu, 109–11; Ua farii te Feia Mo'a i te mau haamaitairaa no te hiero hou a faaru'e atu ai ia Nauvoo, 31–33; ua haa amui te mau vahine e te mau tane i muri a'e i te hoê mata'i rorofa'i, 159–60; Ua haa o Geraldine Bangerter e te mau tuahine Berezilia no te haamau i te faanahoraa a te tuahine hahaere i Berezilia, 124–25; Ua haapapû o Heber J. Grand ia Louise Y. Robison i te taime a piihia'i oia ia tavini i roto i te hoê peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, 80; Ua haapuaihia te hoê metua vahine otahi na roto i te mau fafauraa ta'na i rave, 154–55; Ua horo'a e ua farii o Ellen Douglas i te aroha i te mau tau fifi, 28–29; Ua horo'a o Hedwig Biereichel i te maa na te feia mau auri no te tama'i no Rusia, 88–89; Ua horo'a te Feia Mo'a no Danemaka i te maa na te Feia Mo'a no Norevetia, 88; Ua horo'a te mau tuahine no Aremenia i te taviniraa i roto i to ratou vêvê, 78; Ua horo'a te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te taviniraa no te faahanahana i te 150raa o te mahana fanauraa o te Sotaiete Tauturu, 108–09; ua horo'a te mau vahine i te mau ahu mahanahana i to ratou faarooraa i te parau no te mau pionie e to ratou mau pereoo huti i roto i te ati, 42–43; Ua ite o Sally Randall i te tamahanahanaraa i roto i te mau bapetizoraa no te feia i pohe, 23–24; ua ite te hoê tuahine e ua tauturu te tifaifai ta'na i hamani i te tahi taata i roto i te tahi atu fenua, 75; Ua noaa ia Emily S. Richards te ti'aturiraa ei taata a'o i mua i te taata, 55–56; Ua paruru te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te ohipa no te faaipoiporaa i te vahine rau, 52–55; Ua pato'i o Nehemia i te faaru'e i ta'na ohipa no te patu-faahou-raa ia Ierusalema, 201–02; Ua pee o Belle S. Spaffort i te a'o a George Albert Smith ia itehia to'na mana, 98–103; Ua tau'a parau o Dallin H. Oaks e o Barbara W. Winder no ni'a i te mau tumu parau no ni'a i te mau vahine i roto i te Ekalesia., 159; ua tauturu te hoê peresideni Sotaiete Tauturu i to'na mau tuahine i muri a'e i te hoê aueueraa fenua, 97–98; Ua tavini o Gertrude Zippro ei peresideni no te Sotaiete Tauturu noa'tu te mau tamataraa e te ati, 87–87; ua tavini te mau tuahine hahaere i te hoê tuahine e mauiui ra e ua farii i muri mai i ta'na tautururaa, 131; Ua vaiiho te Feia Mo'a i te hoê poro'i i ni'a i te hoê papa'i i roto i te Hiero no Nauvoo, 33

Mau fafauraa: E tauturu te Sotaiete Tauturu i te mau vahine ia rave, 19–20, 149, 150; e te mana autahu'araa, 143; faahereherehia, na Rebekah e Isaac, 169; ia pee ia Iesu Mesia, ravehia na roto i ta hahaeraa a te mau tuahine, 125; puai na roto i te, 18, 144–45, 154–55; te tuahine tata'itahi tei rave, e faaueraa no te faaora i te mau varua, 29; Tuahine no te Sotaiete Tauturu ei nunaa fafauhia, 202; turu i te mau pionie Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te tere, 32–33, 39–40

Mau horo'araa a te Varua, te mau vahine e farii ra, 148–49

Mau melahi, hoa ohipa no te mau Tuahine haapa'o maitai o te Sotaiete Tauturu, 202

Mau Metua vahine, au-metua-vahine: faaûruraa i ni'a i te mau faehau apî i roto i te Buka a Moromona, 169; mau vahine faaitoitohia ia faaea i te fare, 84; ohipa varua a,

84; parururaa, 177–79; tufaa o te natura mure ore o te mau vahine, 174. *A hi'o atoa* Utuafare

Mau Nene'iraa, 65–66

Mau oro'a, mau haamaitairaa na roto i te, 18, 144–45. *A hi'o atoa* Autahu'araa; Mau fafauraa

Mau Pionie: taviniraa i rotopu, 35–40; te mau huru oraraa no, 33–38; ua ati atu i te mau fafauraa i te faaru'eraa ia Nauvoo, 32–33

Mau Pīpī: i rotopu i te mau vahine i roto i te Faufaa Apî, xi, 3–6; i rotopu i te mau vahine o teie tau, xi, 7, 117, 202

Mau Pŭpŭ autahu'araa, ia faaauhia i te mau Sotaiete Tauturu, 156, 171

Mau tamahine na te Atua: fanauraa hanahana no, 96, 161; faufaa rahi o te mau vahine i te haamana'oraa e, 191–92, 202; haamaitaihia e te mana autahu'araa, 143; mea faufaa rahi mau, xii; ua ite e ua haamori i te Atua i roto i te ao hou teie nei oraraa, 186

Mau Tuahine, faaipoipo-ore-hia: e haamaitaihia a haapa'o ai ratou i ta ratou mau fafauraa, 154–56; ia peresideni i roto i to ratou mau utuafare, 155–56

Mau vahine: i roto i te Faufaa Apî, 3–6; mau ohipa hanahana e te puai o, 191–92; Mau tamahine na te Atua, 191; te here e te mana'o pe'ape'a no Iesu Mesia no, 3; te mana parau-ti'a o te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 102

McConkie, Bruce R., no ni'a i te auraa fafauraa i rotopu ia Eva e Adamu, 152

McKay, David O.: no ni'a i te parau: e aita'tu e manuïaraa no te mono i te manuïa ore i roto i te utuafare, 180; no ni'a i te tahoêraa i roto i te Ekalesia, 156; ua horo'a i te pure haamo'araa no te Fare a te Sotaiete Tauturu, 99

Metua i te Ao ra: here o, 202; ite i Ta'na mau tamahine, xii, 198; opuaraa no, no to tatou faaoraraa e te oaoa, xii, 58, 161, 186, 191; oraraa mure ore e, 110; oro'a taatiraa e taati i te mau utuafare ia, 151; pureraa ia, 53, 63–64, 148–49; tauturu ia tatou ia rave i te mau ohipa rarahi, 201. *A hi'o atoa* Mau tamahine na te Atua; Te Faaroo

Metuaraa. *A hi'o* Te utuafare

Metua Vahineraa: hoê hopoi'a na te mau vahine atoa, 174; mau vahine aita e tamarii e imi ra i te mau rave'a no, 172–73

Monson, Thomas S.: no ni'a i te faatupuraa i te semeio na roto i te faaroo, 103; no ni'a i te mau faaiteiteraa o te aroha, 111–13; no ni'a i te mau fâ no te faanahoraa totauturu, 81–82; no ni'a i te mau tautooraa a te Sotaiete Tauturu i te haapiiraa i te tai'o, 106; no ni'a i te mau vahine e te mau tane e haa amui ra ei pahonoraa i te Mata'i Rorofai Andrew, 159–60; no ni'a i te taviniraa ei rima no te Fatu i te fenua nei, 115, 125

N

Nauvoo: faaru'eraa mai, 32–33; hiero patuhia i, 13; Sotaiete Tauturu haamauhia i, 14; taviniraa horo'ahia i roto, 25–29

Nehemia, te hoê hoho'a no te faaroo e te itoito, 202–03

Nelson, Russell M., no ni'a i te mau utuafare e taatihia e te mana autahu'araa, 152

Niraraa ahu, 58–59

Nuu Faehau Momoni, 36

O

Oaks, Dallin H.: no ni'a i te arata'iraa a to'na metua vahine i te poheraa o to'na metua tane, 155; no ni'a i te mo'araa o te faaipoiporaa e te mau auraa utuafare, 151; no ni'a te aifaitoraa o te haamaitairaa o te autahu'araa no te mau vahine e te mau tane, 143; ua a'o e o Barbara W. Winder no ni'a i te mau parau tumu no te mau vahine i roto i te Ekalesia, 159

Ohiparaa i te fare: e aupururaa, 177; ite i te, 176

P

Packer, Boyd K.: e ta'na vahine, ua farerei i te taatiraa a te mau tuahine no Tchecoslovaquie, 94–95, 110–11; no ni'a i te faanahoraa no te nohoraa o te mau piahi Inidia, 87; no ni'a i te fariiraa i te mau viretu o te Sotaiete Tauturu, 19; no ni'a i te mana o te hoê utuafare paroita aore râ amaa, 98; no ni'a i te mau haamaitairaa e tae mai i te mau tuahine haapa'o maitai no te Sotaiete Tauturu, 111; no ni'a i te parururaa i te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu, 91, 97; no ni'a i te riroraa ei melo no te Sotaiete Tauturu, 156

Parau Tumu a te Sotaiete Tauturu: haamauhia, 71; peehia e te mau tuahine i te mau tau tamataraa, 71–89. *A hi'o atoa* Te Aroha

Parkin, Bonnie D.: no ni'a i te faatupuraa i te aroha i te fare, 171; no ni'a i te fariiraa i te puai i te mau pureraa a te Sotaiete Tauturu, 173–74; no ni'a i te poro'i o te utuafare, 167

Phebe, ei tavini no te Ekalesia i te tau o te Faufaa Apî, 6

Piha Toro'a no te Ohipa Sotiare: ei piha toro'a no te taviniraa eiaha râ e hoê taiete horo'a i te tauturu, 76–77; horo'araa i te haapiipiiraa

i roto i te oraraa totauturu o te utuafare, 77; raveraa i te ohipa e te faatereraa hau no te Fenua Marite, 81; ua tuuhia'tu i roto i te Faanahoraa Totauturu e Ohipa Sotiare a te Ekalesia, 81

R

Raapauraa e te utuuturaa ea, faaitoitohia te mau tuahine ia haapii, 62–63

Randall, Sally, ua ite i te tamahanahanaraa i roto i te bapetizoraa no te feia i pohe, 24–25

Repeta e Isaaka, haapapûraa e ore te mau fafauraa e mo'ehia, 169

Rich, Sarah, no ni'a i te mau haamaitairaa a te mau Feia Mo'a a faaru'e ai ratou ia Nauvoo, 35

Richards, Emily S., tei noaa ia'na te ti'aturiraa ei taata a'o i mua i te taata, 56–57

Richards, Willard: i reira i te taparahipohe-raa-hia o Iosepha e Hairamu Semita, 32; ua tae i te pureraa matamua a te Sotaiete Tauturu, 14

Robison, Louise Y.: aamu o, 79–80; ei haamauruuraa no te taviniraa tei horo'ahia na te faatereraa hau, 81; no ni'a i te iteraa i te oaoa i roto i te taviniraa i te Atua, 79; ua farii i te haapapûraa a Heber J. Grant i muri a'e i te piiraahia ia tavini i roto i te hoê peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, 80

S

Sandberg, Bobbie, ua farii i te tautururaa a te peresideni no te Sotaiete Tauturu i muri a'e i te hoê aueueraa fenua, 97–98

Scott, Richard G.: no ni'a i te autahu'araa i te patururaa i te utuafare, 151; no ni'a i te utuafare ei niu no te hoê oraraa parau-ti'a, 151

Semita, Emma: heheuraa no, 15–16; hoê hoho'a no te taviniraa aroha, 28; ma'itihia ei peresideni matamua no te Sotaiete Tauturu, 14–15; no ni'a i te mau metua vahine e haapii ra i ta ratou mau tamahine, 23; no ni'a i te Sotaiete Tauturu e rave ra i te tahi mea maere mau, xi, 16; no ni'a i to'na hinaaro ia arata'ihia na roto i te heheuraa, 14

Semita, Iosepha: autahu'araa faaho'ihia mai na roto, 146; mau haapiiraa a, ua faaûru i te mau vahine pionie matamua, 39; mau heheuraa ia, no ni'a i te mau hopoi'a utuafare, 21–24; no ni'a i te aravihi o te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu ia rave mai te au i te mau mea e auhia e ratou, 18, 47, 125, 193; no ni'a i te haamauraa i te Sotaiete Tauturu, 11, 14–17; no ni'a i te heheuraa i roto i te PH&PF 25, 16; no ni'a i te hoêraa i roto i te Ekalesia, 156; no ni'a i te ma'imiraa i te mau papa'iraa mo'a, 53; no ni'a i te mau haamaitairaa no te hiero, 148–49; no ni'a i te mau melahi raveraa i te ohipa e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, 203; no ni'a i te mau ohipa a te peresideniraa o te Sotaiete Tauturu, 15; no ni'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te oraraa mai te au i to ratou faufaa taaê, 198, 191; no ni'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu i te tautururaa i te feia vêvê e te faaoraraa i te mau varua, 19, 28, 71, 94; no ni'a i te mau vahine e farii ra i te mau horo'araa a te Varua, 148; no ni'a i te mau vahine e ite ra i te mau mana'o aroha, 192; no ni'a i te mau vahine tei riro ei feia matamua e tei mua roa i roto i te mau ohipa maitata'i, 25–26; no ni'a i te puai o te hamani maitai, 27; no ni'a i te Sotaiete Tauturu ei hoê faaho'iraa mai no te hoê hoho'a tahito, 1, 7; no ni'a i te Sotaiete Tauturu ei hoê sotaiete ma'iti-taa-ê-hia, 17; no ni'a i te Sotaiete Tauturu ei mea maitai a'e, 14; no ni'a i te tautururaa i te feia e vai ra i roto i te fifi, 26–27, 132; te taparahi pohe-raa-hia o, 32; ua arata'i i te mau tautooraa no te patu i te Hiero no Ketelani, 25; ua faaitoito i te Feia Mo'a i te tauturu no te patu i te Hiero no Nauvoo, 13; ua haapii i te mau tuahine no ni'a i te mau tumu no te Sotaiete Tauturu, 18–28

Semita, Iosepha F.: no ni'a i te hoho'a o to'na metua vahine, 170–71; no ni'a i te iteraa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e tavini ra i te hoê utuafare i roto i te fifi, 118–19; no ni'a i te mana paruru o to'na metua vahine, 174; no ni'a i te natura hanahana o te Sotaiete Tauturu, 7, 73–74; no ni'a i te Sotaiete Tauturu arata'iraa i to te ao i roto i te mau mea poupouhia ra, 74–75, 201–02; no ni'a i te Sotaiete Tauturu haapiiraa i te mau hopoi'a utuafare, 172–73

Semita Hairamu, taparahi pohe-raa-hia o, 32

Sitona: Emmeline B. Wells on storing, 61–62, 63, 74; te a'o a John Taylor i te mau taea'e no ni'a, 61–62; te mau tautooraa a te mau tuahine ia haaputu, 61; Ua faaitoito Brigham Young i te mau tuahine ia faahotu e ia ooti, 61; ua faaohipahia no te tauturu e rave rahi mau, 62; ua hoohia i te faatereraa hau no te Fenua Marite, 62, 69–70

Smith, Amanda Barnes, tei farii i te horo'araa no te tohuraa no te atuatu i ta'na tamaiti, 148–49

Smith, Barbara B.: no ni'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e pee ra i te a'o a te autahu'araa e te fariiraa i te faaûruraa, 154; no ni'a i te parururaa i te utuafare e te au-metua-vahine, 178–79

Smith, Bathsheba W.: no ni'a i te mau tamataraa e te mau haamaitairaa no te mau pionie matamua Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 36–37; no ni'a i te noaaraa i te hoê

iteraa papû no niʻa i te evanelia tei faahoʻihia mai, 37; no niʻa i te tahoêraa i rotopu i te mau vahine e te mau tane i roto i te Ekalesia, 158; ua haamau i te mau haapiipiiraa na te mau metua vahine, 172

Smith, George Albert: no niʻa ia Iosepha Semita i te horoʻaraa i te taviri no te tiʻamâraa o te vahine, 98; no niʻa i te oaoa na roto i te taviniraa, 87; ua aʻo ia Belle S. Spafford ia itehia toʻna mana haamaitai, 98–103

Smith, Joseph Fielding: no niʻa i te auraa ohipa i rotopu i te Sotaiete Tauturu e te mau pŭpŭ autahuʻaraa, 160; no niʻa i te mau vahine e farii ra i te mau haamaitairaa no te hiero, 150; no niʻa i te Sotaiete Tauturu tautururaa i te mau melo haapaʻo maitai ia noaa te ora mure ore, 110; no niʻa i te Sotaiete Tauturu tei haamauhia na roto i te heheuraa, 15

Smith, Lucy Mack, no niʻa i te autuahineraa i roto i te Sotaiete Tauturu, 29

Smith, Lucy Meserve: no niʻa i te hinaaroraa ia tamau i te tavini ia vetahi ê, 42; no niʻa i te horoʻaraa i te taviniraa no te Feia Moʻa matamua tei tae i roto i te Afaa no Roto Miti, 41–42

Smith, Mary Fielding, hohoʻa no te hoê metua vahine, 170–71

Smoot, Mary Ellen: e te mau tauturu, no niʻa i te auraa no te riroraa ei tamahine na te Atua, 192; no niʻa i te hinaaro i te mau tuahine hahaere haapaʻo maitai, 131; no niʻa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu tautururaa ia vetahi ê ia ite i te here o te Faaora, 130

Snow, Eliza R.: no niʻa i te buka no te raʻi no niʻa i te taviniraa tei horoʻahia, 94; no niʻa i te heheuraa no te taata iho, 51, 52; no niʻa i te hoêraa i rotopu i te mau vahine e te mau tane i roto i te Ekalesia, 157–58; no niʻa i te iritiraa, 51; no niʻa i te mana haamaitai e te faateitei o te Sotaiete Tauturu, 48; no niʻa i te mana o te mau tuahine hahaere, 120; no niʻa i te mana o te Varua i roto i te hoê pureraa a te Sotaiete Tauturu, 18; no niʻa i te mana rahi o te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu, 45, 50; no niʻa i te mau tuahine e haamau ra i ta ratou mau hohoʻa ahu, 59–60; no niʻa i te mau tuahine e titau ra i te hoê haapiipiiraa i roto i te rapaauraa maʻi, 62, 63; no niʻa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e faaite ra i to ratou mau manaʻo, 55; no niʻa i te peeraa i te hohoʻa o Iesu Mesia, 117; no niʻa i te puai e noaa na roto i te iteraa papû o Iesu Mesia, 67; no niʻa i te Sotaiete Tauturu ei faahoʻiraa no te hoê hohoʻa tahito, 1, 7; no niʻa i te taviniraa ma te ore e titau i te haamauruururaa a te taata, 48, 198; no niʻa i te tiʻaraa tura o te mau vahine Feia Moʻa i te mau Mahana Hopea nei, 53; no niʻa i te utuafare ei ohipa matamua roa, 170; no niʻa i te vahi ohiparaa a te Sotaiete Tauturu o te rahi noaʻtura, 66; no niʻa i to te Sotaiete Tauturu riroraa ei tufaa no te faanahonahoraa o te Ekalesia, 49; ua faaherehere i te mau Minuti no Nauvoo, 48; ua haapii na roto mai i te mau Minuti no Nauvoo, 49; ua papaʻi i te mau minuti no te mau pureraa matamua a te Sotaiete Tauturu, 18–19; ua papaʻi i te păpă ture no te taiete niraraa ahu a te mau vahine, 13; ua piihia ei papaʻi parau matamua no te Sotaiete Tauturu, 18; ua piihia no te haapii i te mau tuahine, 50; ua piihia no te tauturu i te mau episekopo ia haamau i te mau Sotaiete Tauturu i roto i ta ratou mau paroita, 48; ua piihia te piti o te peresideni rahi o te Sotaiete Tauturu, 50

Snow, Lorenzo: no niʻa i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu opereraa i te mau ohipa e te mau utuʻa maitai no te basileia o te Atua, 7; no niʻa i te puai o te Sotaiete Tauturu no te rave i te maitai, 22; no niʻa i te tiʻaturiraa i te Atua e te oreraa e haaparuparu, 49; no niʻa i to te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu faahohoʻaraa i te paieti mau, 137

Sotaiete Tauturu: ei hoê vahi haapuraa e hoê vahi no te haamaitai, 91, 93, 94; ei tufaa faufaa rahi no te Faahoʻiraa mai, 1, 7, 191; faahohoʻaraa i te paieti mau, 139; faanahonahoraa hanahana no, 7, 74–75, 191; feia faatere i roto, ua tavini i raro aʻe i te arataʻiraa a te autahuʻaraa, 156; haamau-faahou-hia, 47; haapiiraa i te mau hopoiʻa utuafare, 171; mana haamaitai o; i niʻa i te mau tuahine i roto i te mau paroita e te mau amaa, 108–10; mau haamataraa no, 13, 191; mau pureraa no, haapii i te mau hopoiʻa no te aroha, no te faaohieraa, e no te utuafare, 174; mau tumu no, xi, xiii, 7, 18–29, 94, 174, 191; misioni faaoraraa a, 94; pureraa matamua a, 14–16; raveraa i te tahi mea maere mau, xi; te oaoa o te mau tuahine matamua o tei amui atu, 18; ua faaauhia i te mau pŭpŭ autahuʻaraa, 156, 171; ua faanahohia i raro aʻe i te mana e mai te au i te hohoʻa no te autahuʻaraa, 14, 16–17, 111, 156; ua tapeʻahia no te tahi taime poto, 32

Spafford, Belle S.: e te mau tauturu, no niʻa i te misioni faaora a te Sotaiete Tauturu, 94; no niʻa i te Fare a te Sotaiete Tauturu, 98; no niʻa i te haamauraa i te mau mea matamua roa, xiii; no niʻa i te maitai o te mau tuahine hahaere, 121–22; no niʻa i te mana o te hoê metua vahine maitai no te Sotaiete Taututu, 176; no niʻa i te mau tauiraa i roto i te faanahoraa matamua o te mau tuahine hahaere, 121; no niʻa i te tumu tamau o te Sotaiete Tauturu, 97; ua haaputuputu i te maa hotu no te horoʻaʻtu, 82; ua pee i te aʻo a George Albert Smith ia itehia toʻna mana maitai, 98–103

Speidel, Maria, no ni'a i te ti'aturiraa i te Fatu i roto i te tau tamataraa, 83

Stegner, Wallace, no ni'a i te mau vahine matamua Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 40–41

T

Tabita, te hoho'a o te hoê vahine parau-ti'a i roto i te Faufaa Apî, 5–6

Talmage, James E., no ni'a i te here e te mana'o pe'ape'a o te Faaora no te mau vahine, 3

Tama'i, te oraraa ma te hau i roto, 73–76

Tama'i Rahi II o te Ao nei, 000

Tama'i Rahi II o te Ao nei, te ora-hau-noa-raa i roto i, 72–75

Tauiraa. *A hi'o* Iritiraa

Tautururaa i roto i te Oire, na te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, 73, 84–85

Tautururaa i te feia i roto i te fifi, ei parau haapiiraa tumu a te Sotaiete Tauturu, xi, xiii, 7, 20, 25–29, 94, 173, 191. *A hi'o atoa* Hahaeraa na te mau Tuahine; Te Aroha

Taviniraa. *A hi'o* Hahaeraa na te mau Tuahine; Tautururaa i te feia i roto i te fifi; Te Aroha

Taylor, John: i reira i te taparahi pohe-raa-hia o Iosepha e Hairamu Semita, 31; no ni'a i te haaputuraa i te sitona, 61–62; no ni'a i te mau mana'o oaoa i te faati'a-raa-hia te Sotaiete Tauturu, 16; no ni'a i te tururaa i te oraraa maitai o vetahi ê, 73; ua pii i te mau peresideni rahi o te Feia Apî Tamahine e o te Paraimere, 66; ua tae atu i te pureraa matamua a te Sotaiete Tauturu, 14–16

Te ao nei, faaru'eraa, 51

Te Aroha: ei faufaa ai'a na te Sotaiete Tauturu, 97, 192–97; ei hoê mana turu i roto i te tama'i e te hau, 72–73; ei parau haapiiraa tumu i roto i te Sotaiete Tauturu, 51, 71, 78, 191; e Te taraehara a Iesu Mesia, 193–94; faahoho'ahia mai e Emma e e Iosepha Semita, 28; faaiteitehia na roto i te taviniraa, 197–98; faaiteraa no ni'a i te, na Thomas S. Monson, 111–13; haapiihia e Iosepha Semita, 27; haapuai i te mau autuahineraa, 111–13; i roto i te hahaereraa utuafare a te mau tuahine, 129–32; i roto i te parau tumu a te Sotaiete Tauturu, 71, 194; i te vahi nohoraa, 22, 170; mau hoho'a no, i roto i te mau tau tamataraa, 76–78, 83–89; mau hoho'a no, i rotopu i te Feia Mo'a matamua no te mau Mahana Hopea nei, 25–29, 33–43; te oaoa nei te Fatu i roto i, 118; Ua haapii mai o Silvia Allred, na roto mai i to'na metua vahine, 104. *A hi'o atoa* Tautururaa i te feia i roto i te fifi

Te Atua te Metua. *A hi'o* Metua i te Ao ra

Te faati'a ra o Allred, Silvia H. i te taviniraa a to'na metua vahine., 103–104

Te mau hiero: ei mau vahi no te haamauruururaa, no te haapiiraa e no te ite, 149; faaineineraa ia tomo, 25, 150; Feia Mo'a ahuhia i te mana no te ra'i mai, 149; feia rave ohipa no te oro'a i, 150; mana o te atuaraa faaitehia mai i roto, 146; mau haamaitairaa na te mau vahine haapa'o maitai i roto, 150; mau oro'a no, haapuai i te mau utuafare, 24–25; Sotaiete Tauturu tautururaa i te mau tuahine ia tomo atu, 150; te mau tuahine matamua no te Sotaiete Tauturu i te tautururaa i te hoê nunaa no, 29

Te mau horo'araa pae varua. *A hi'o* Te mau Horo'araa a te Varua

Te tahoêraa, i rotopu i te mau tane e te mau vahine i roto i te Ekalesia, 17, 82, 156–61

Te taraehara a Iesu Mesia: e faati'a ïa i te mau utuafare ia taatihia e amuri noa'tu, 168; e hoê tufaa faufaa rahi no te aroha, 193–94; iteraa papû no, tauturu ia tatou ia faaineine ia tomo atu i roto i te hiero, 25; tauturu ia tatou ia ti'a i ni'a'tu i te mau mana'o e te mau hiaa'i rii rii, 202; te iteraa i te puai na roto, 87

Te tuatapaparaa i tei buka, xii–xiv

Te utuafare: auraa o te fafauraa i, rotopu i te tane e te vahine faa-ipoipo, 151–53; e te autahu'araa, 151–55; haapuairaa, ei parau tumu niu a te Sotaiete Tauturu, xi, xiii, 7, 20, 21–25, 31, 47, 76–78, 82, 89, 94, 97–98, 109–10, 130–31, 151, 171–79, 191, 192; haapuairaa, ei tumu faufaa rahi no te autahu'araa, 151, 171; haapuairaa, na roto i te mau oro'a hiero, 24–25; horo'araa i te mau mea no te pae tino na, 58; mau haapiiraa no ni'a, 168–70, 179–181; mau heheuraa no ni'a, 21–24; mau hoho'a no te parau-ti'a i roto, 168, 182–85; parururaa, 175–78; poro'i i to te ao nei no ni'a, 186–87; Sotaiete Tauturu e haapii ra i te mau hopoi'a a te mau tuahine i roto, 172–79; te mau tutavaraa a Iosepha Semita e a te mau tuahine matamua no te Sotaiete Tauturu ia haapuai, 21–25; te niu o te hoê oraraa parau-ti'a, 151, 168

Te Utuafare: E Poro'i i to te Ao nei: mau hi'oraa no ni'a, 163–68; te taatoaraa o te parau no, 186–87

Te utuutu ra Alvarenga Hilda i te mau tuahine ei peresideni amaa no te Sotaiete Tauturu, 103–04

Thompson, Barbara, no ni'a i te poro'i no ni'a i te utuafare, 164

Thompson, Pamela Barlow, ua horo'a i te faufaa ai'a a te Sotaiete Tauturu i to'na utuafare, 197

Tirita, faatupuraa, 59

Tuatapaparaa i te papa'iraa mo'a, 56, 192

U

ua horo'a o Tanner, Athelia Sears, i te faufaa ai'a o te Sotaiete Tauturu i to'na ra utuafare, 197

Uchtdorf, Dieter F., no ni'a i te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu e pee ra i te hoho'a no te Faaora, 125

Utuafare: ei hoê vahi haapuraa no te puai, 175–77; mau hoho'a no te parau-ti'a i roto, 182–85. *A hi'o atoa* Utuafare

Utuuturaa i te Ea e te Rapaauraa: mau faanahoraa haapiipiiraa na te mau tuati ma'i e te mau tauturu tuati, 77; mau tuahine faaitoitohia i te haapii, 62–63

V

Varua Maitai: arata'iraa e tamahanahanaraa a, 52; heheuraa no'na iho na roto, 145; hoa tamauraa a, 145; peeraa i te mau faaiteraa a, i roto i te faanahoraa a te tuahine hahaere, 125–26, 127–29; te horo'a o te, 145

Ve'a a te Sotaiete Tauturu, 65–66

W

Wells, Emmeline B.: ei papa'i ve'a faatere no *Woman's Exponent*, 65; e te mau tauturu, no ni'a i te ora hau-noa-raa i roto i te tau tama'i, 72; e te mau tauturu, no ni'a i te tape'araa i te mau parau haapiiraa tumu a te Sotaiete Tauturu, 71; faaineineraa no, ia riro ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, 71; no ni'a i te haapiiraa mai roto mai i te mau hi'oraa o te mau vahine no mutaa ihora, 73; no ni'a i te haaputuraa i te sitona, 61–62, 63, 69; no ni'a i te mau tuahine e tape'a ra i te mau tumu a te Sotaiete Tauturu, 31, 38–39; no ni'a i te tautururaa i te mau vahine ia haere i mua i te pae varua e te pae haapiiraa, 65; no ni'a i te taviniraa a Zina D. H. Young i roto i te ohipa rapaauraa ma'i, 63; ua haamau i te parau tumu a te Sotaiete Tauturu e to'na na tauturu, 72

Whitney, Elizabeth Ann: no ni'a i te taviniraa ei taata rave ohipa no te oro'a hiero, 150; no ni'a i to'na faafariu-raa-hia, 145–46; ua faataahia ei melo no te peresideniraa matamua no te Sotaiete Tauturu, 15

Whitney, Helen Mar: no ni'a i te here i te Atua i rotopu i te mau pionie matamua Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, 39; no ni'a i te mau vahine tei haapa'o i te ture no te faaipoiporaa i te vahine rau, 55

Widtsoe, John A., no ni'a i te tautururaa na roto i te Sotaiete Tauturu, 29

Williams, Clarissa S.: faaineinehia ia tavini ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, 78; no ni'a i te haamaitairaa i te mau oraraa o te mau utuafare e vai ra i roto i te fifi, 78–79; no ni'a i te mau ohipa a te Sotaiete Tauturu na roto i te here, 83; ua haape'ape'a, no nia i te mau huru oraraa o te mau vahine e te mau tamarii, 69–70, 78–79

Winder, Barbara W.: no ni'a i te hahaereraa a te mau tuahine e haamaitai ra i te mau tuahine hahaere, 133; no ni'a i te hoêraa i rotopu i te mau vahine e te mau tane i roto i te Ekalesia, 158–59; no ni'a i te mau tuahine e haere ra i roto i te mau rururaa a te mau apooraa a te Ekalesia, 159; no ni'a i te raveraa ohipa i roto i te utuafare, 176; ua haere e farerei i te Sotaiete Tauturu i Tchécoslovaquie e ta'na tane faaipoipo, 107–08

Winter Quarters, 34

Wirthlin, Joseph L., no ni'a i te ohipa totauturu a te hoê peresideni no te Sotaiete Tauturu, 82

Woman's Exponent, 65

Woodruff, Wilford: no ni'a i te mau taata e rave ra i te mea ta te Atua i pii ia ratou ia rave, 34; no ni'a i te papa'iraa i te Faaiteraa, 53–54

Y

Young, Brigham: no ni'a i te aroha, 51; no ni'a i te faatea-ê-raa'tu i te mau peu no teie nei ao, 51; no ni'a i te fafauraa ia haere na roto i te mau oro'a atoa a te Fatu, 33; no ni'a i te mau episekopo ia imi i te tautururaa a te mau Sotaiete Tauturu, 45; no ni'a i te mau faaueraa a te Fatu i te Puhaparaa no Iseraela, 33–34; no ni'a i te mau mea tei ravehia e te mau tuahine no te Sotaiete Tauturu, 58; no ni'a i te mau tuahine i te haamauraa i ta ratou iho hoho'a ahu, 58; no ni'a i te mau tuahine i te titauraa i te hoê ite no ni'a i te rapaauraa ma'i, 62; no ni'a i te taviniraa aroha, 119; ti'aturiraa o, i te mau vahine o te Ekalesia, 59; ua ani i te Feia Mo'a ia tauturu i te mau pionie e to ratou mau pereoo huti tei roohia i te fifi, 41; ua a'o i te Feia Mo'a ia faaru'e ia Nauvoo, 31; ua a'o i te Feia Mo'a ia iriti mai ia ratou e ia taui, 51; ua a'o i te Feia Mo'a ia tauturu i te feia e vai nei i roto i te fifi, 40, 41; ua faaue i te mau tuahine ia haaputu i te sitona, 59; ua haamata i te tutavaraa ia haamau faahou i te Sotaiete Tauturu, 45; ua haapii i te mau tuahine ia haamau i te hoê taatiraa tirita, 59; ua ohipa i te roaraa o te mau mahana i roto i te Hiero no Nauvoo no te tauturu i te Feia Mo'a ia farii i te mau oro'a, 32; ua pii ia Eliza R. Snow ia haapii i te mau tuahine, 50; ua pii ia Eliza R. Snow ia tauturu i te haamau faahou raa i te Sotaiete Tauturu, 48

Young, Zina D. H.: ei peresideni no te Taatiraa Tirita no Desereta, 60; no ni'a i te faariroraa i te fare ei vahi no te faaoaoaraa, 170; no ni'a i te faufaa o te iteraa papû, 64; no ni'a

i te mau hopoi'a a te mau metua vahine, 171–72; no ni'a i te pahonoraa a te Feia Mo'a i te Faaiteraa, 54; taviniraa no, i roto i te tufaa no te rapaauraa ma'i, 62–63

Z

Zippro, Gertrude, ua horo'a i te hoê hi'oraa no te taviniraa itoito a te Sotaiete Tauturu, 83–84

TE EKALESIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAIHANA
HOPEA NEI

TAHITIAN
4 02065 00895 1
06500 895